نسخه ۱

نهج الفصاحه

بسم الله الرحمن الرحیم

نهج الفصاحه

نویسنده:

ابوالقاسم پاینده

ناشر چاپی:

انصاریان

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

نهج الفصاحه

مشخصات کتاب

سرشناسه : پاینده ، ابوالقاسم ، ۱۲۸۷ - ۱۳۶۳. ، گردآورنده.

عنوان و نام پدیدآور : نهج الفصاحه : کلمات قصار پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم همراه با ترجمه فارسی و نمایه موضوعی / [گردآورنده ابوالقاسم پاینده] ؛ باهتمام غلامحسین مجیدی خوانساری.

مشخصات نشر : قم : انصاریان ، ۱۳۸۳.

مشخصات ظاهری : ۷۷۶ ص. ؛ ۵/۲۴× ۵/۱۷س م.

شابک : ۷-۶۵۰-۴۳۸-۹۶۴

یادداشت : پشت جلد به انگلیسی: Nahj Al-Fasahah= Peak of rhetorics maxims of the...

یادداشت : کتابنامه به صورت زیرنویس.

یادداشت : نمایه.

موضوع : محمد(ص)، پیامبر اسلام ، ۵۳ قبل از هجرت - ۱۱ق . -- کلمات قصار.

موضوع : احادیث اخلاقی -- قرن ۱۴.

موضوع : احادیث شیعه -- قرن ۱۴.

شناسه افزوده : مجیدی، غلامحسین، ۱۳۴۶- ، مصحح.

رده بندی کنگره : BP۱۴۲/۵ /ب۲ن۹۰۴۱ ۱۳۸۲ب

رده بندی دیویی : ۲۹۷/۲۱۸

شماره کتابشناسی ملی : ۱۰۵۸۳۱۵

مقدمه

مقدمه مؤلف

بسم اللَّه الرّحمن الرّحیم

کلمات گهربار پیامبرصلی الله علیه وآله ، آن شمس فروزان تاریکی ها و روشنی بخش و هدایت گر انسان ها ، کلامی بر گرفته از وحی و الهامات الهی و تفسیر کننده سخن حق است. این سخنان ، تمامی احکام و مسائل مورد نیاز زندگی انسان ها را در برگرفته ، به گونه ای که با هیچ مسئله ای مواجه نمی شویم ، جز آن که رهنمودهای ایشان ، چراغ راه ما در آن مرحله است : «و نزّلنا عَلیکَ الکِتابَ تِبیاناً لِکُلّ شَی ءٍ»(۱) ؛ و ما این کتاب آسمانی را بر تو نازل کردیم که بیان همه چیز در آن است.

اگر تاریخ را ورق بزنیم ، نافذتر ، فرهنگ آفرین تر ، آگاهی بخش تر وتمدن سازتر از شخصیت والای الهی او را پیدا نخواهیم کرد ؛ کسی که تمامی رفتار و کردارش مورد نظر و رضایت خداوند است.

آن حضرت ، نه فقط در عرصه دین و اخلاق ، بلکه در تمام زمینه ها ، کلمات و راهنمایی نافذ و هدایت گری دارد.

اوست پیامبری که دارای خلق عظیم است : «إنّکَ لَعَلی خُلُقٍ عَظیمٍ»(۲) ؛ به راستی که تو را خویی والاست.

اوست پیـامبری که نرمخوی و مهربـان است : «فَبِما رَحمَهٍ مِنَ اللَّه لِنتَ لَهُم و لَو کُنتَ فَظّاً غَلیظَ القَلبِ لانفَضُّوا مِن حَولِکَ»(۳) ؛ پس به (برکت)رحمت الهی با آنان نرمخو (و پرمهر)شـدی و اگر تنـد خو و سـخت دل بودی ، قطعاً از پیرامون تو پراکنـده می شدند.

اوست پیامبری که دعوت گر به سوی خدا و چراغ فروزان است : «و داعِیاً إلَی اللَّه بِإذنِهِ و سِراجاً مُنیراً»(۴) ؛ و دعوت کننده به سوی خدا به فرمان او ، و چراغی تابناک است.

او متصّف به جمیع صفات خوبان و نیکان است : «آنچه همه خوبان دارند تو تنها داری».

وجود مقدس پیامبر اسـلام صـلی الله علیه وآله همچون خورشـید تابانی است که ظلمت های جهل و شرک و نفاق و کفر را از افق آسمان روح انسان ها می زداید و انسان را تا منتهی الیه کمال - جایی که انسان بجز خدا را نبیند - می کشاند.

دشمنان پیامبر

آن گونه که نابینایان از نور آفتاب اسـتفاده نمی کنند و خفاشانی که چشـمانشان توانایی دیدن نور خورشـید را ندارد ؛ خود را از آن پنهان می دارند ، کوردلان لجوج و خفاش صفتان کوردل نیز از نور پیامبر هرگز استفاده نکرده و نمی کنند. تا جایی که دست در گوش می نهادند تا آهنگ روح بخش قرآن را از زبان او نشـنوند. ابوجهل وار می زیسـتند تا مرگشان فرا می رسید ؛ ابوجهلی که چهارده سال

کنـار نور بود ، امـا نتوانست نور را درک کنـد و بـا همـان جهل و نادانی مُرد ؛ چرا که او با دیـد جاهلانه و دنیایی به پیامبر می نگریست و پیامبر را همان بچه یتیم عبداللّه می دید ، نه برگزیده و مبعوث شده از طرف پروردگار و نه خلیفه اللّه روی زمین.

امثال او نه تنها از نور او اسـتفاده نکردند ، بلکه با دشـمنی های خود موجب اذیت و آزار آن حضرت می شدند. ولی پیامبر در برابر همه این آزار و اذیت هـا ایسـتادگی نمود و در مقابـل تمام زخم زبان ها و بـدگویی ها و جسارت ها و آزارهای بـدنی و روحی تسلیم دشمنان نشده و سرانجام در اهداف خود پیروز شد.

هدف پیامبر

پیامبرصلی الله علیه وآله با تبلیغ و مبارزه با ظلم و فساد ، رسالت خود را دنبال نمود ؛ رسالتی که خود فرمود : «إنّما بُعثت لأتمم مکارم الأخلاق»(۵) ؛ همانا من برای تکمیل مکارم اخلاق برانگیخته شدم.

مسئله تهذیب نفس و متخلق شدن به محاسن اخلاقی چنان اهمیت دارد که پیامبراکرم صلی الله علیه وآله تکمیل نمودن اخلاق را ، هدف بعثت خود می شـمرد و از او به عنوان جهاد اکبر یاد می کند. مرحوم طبرسی در مجمع البیان درباره آیه «وَ جاهِدهُم بِهِ جِهاداً کَبیراً»(۶)می فرمایـد : این آیه دلیـل روشـنی است بر اینکه جهـاد فکری و تبلیغـاتی در برابر وسوسه هـای گمراهان و دشـمنان حق ، از بزرگترین جهادهـاست. و حتی ممکن است حـدیث معروف پیامبر که فرمود : «رَجَعنا مِن الجِهاد الأصـغَر إلی الجِهـاد الأکبر» ؛ (۷)«مـا از جهـاد کوچـک به سوی جهـاد بزرگ بازگشتیم» ، اشاره به همین جهاد و عظمت کار دانشـمندان و علما در تبلیغ

دین باشد. در قرآن آمده است :

«کَمـا أرسَـلنا فیکُم رَسولاً ـ مِنکُم یَتلُوا عَلیکُم آیاتِنا و یُزَکّیکُم و یُعَلِّمُکُمُ الکِتابَ و الحِکمَةَ و یُعَلِّمُکُم ما لَم تَکونوا تَعلَمونَ»(۸) ؛ رسولی در میان شـما از نوع خودتان فرسـتادیم که آیات ما را برای شـما می خواند و شـما را تزکیه می کند و کتاب و حکمت می آموزد و آنچه را که نمی دانستید به شما یاد می دهد.

این آیه هـدف از بعثت را روشن می کنـد ؛ آغاز کار رسول خدا و دسـتور جاودانه اسـلام را به دست رسول خدا می سپارد و هدف او را چنین بیان می کند که پیامبر سخنان خدا را بر نظام صحیح و مناسبی پی در پی بر شما می خواند تا قلوبتان را آماده پذیرش معانی آن کند. او شـما را پرورش می دهد و با کمک گرفتن از آیات خدا بر کمالات معنوی و مادی شما می افزاید و روحتـان را نمو می دهـد ؛ گل های فضـیلت را بر شاخسار وجودتان آشـکار می سازد و انواع صـفات زشت را - که در عصـر جاهلیت جامعه شما را فرا گرفته بود - از آن می زداید و کتاب و حکمت را به شما می آموزد.

او الگوی برانگیخته از طرف پروردگار است که برای نجات و سعادت ما آمده است : «لَقَد کانَ لَکُم فی رَسولِ اللّهِ أُسوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَن کـانَ یَرجُوا اللّهَ و الیَومَ الآخِرَ و ذَکَرَ اللّهَ کَثیراً»(۹) ؛ قطعاً برای شـما در رفتار رسول خدا مایه اقتدا و سـرمشق زندگی است برای کسی که به خدا و روز واپسین امید دارد و خدا را بسیار یاد می کند.

کلام او

او الگویی است که کلامش ، عملش ، رفتارش و همه خصوصیاتش الهی است.

خود حضرت می فرماید که من تنها از دستورات و تعلیماتی پیروی می کنم که از طریق وحی و از ناحیه پروردگار به من می رسد : «إن أَتّبِعُ إلاَّ ما یُوحی إلَیَّ»(۱۰) ؛ من جز از آنچه به من وحی می شود پیروی نمی کنم.

از این جمله استفاده می شود که هر چه داشت و هر چه کرد و هر چه گفت ، از وحی آسمانی سرچشمه گرفته بود. و در جای دیگر نیز فرمود :

«وَ ما یَنطِقُ عَنِ الهَوی ، إن هُوَ إلاّ وَحیٌ یُوحی»(۱۱) ؛ هرگز از روی هوای نفس سخن نمی گوید. آنچه می گوید ، جز وحی ای که به او القا می شود نیست.

چرا که گمراهی ها غالباً نتیجه پیروی از هوای نفس است : «وِ لا تَتّبِعِ الهَوی فَیُظِلَّکَ عَن سَبیلِ اللّه»(۱۲) ؛ از هوای نفس پیروی مکن که تو را از طریق خداوند گمراه می سازد.

کلام او هرگز انسان را به انحراف نمی کشاند ، بلکه راه سعادت را به دنبال دارد تا جایی که خداوند در قرآن قسم یاد می کند و می فرماید : «ما ضَلَّ صاحِبُکُم وَ ما غَوی»(۱۳) ؛ هرگز دوست شما - محمد- منحرف نشده و مقصد را گم نکرده است.

چرا که او رسول خداست و خداوند در تمام زمینه ها راه صحیح را به او تعلیم می نماید ؛ چنان که پیامبر را در قرآن مخاطب قرار می دهد و می فرماید : «و اتَّبِعْ ما یوحی إلَیکَ مِن ربِّکَ»(۱۴) ؛ از آنچه از طرف پروردگارت به تو وحی می شود پیروی کن.

وظیفه ما در مقابل پیامبر

«لا تَجعَلوا دُعاءَ الرّسولِ بَینَکُم کَدُعاءِ بَعضِکُم بَعضاً»(۱۵) ؛ دعوت پیامبر را میان خودتان همانند دعوت برخی از شما برخی دیگر را قرار مدهید.

او هنگامی که شما

را برای مسئله ای فرا می خوانـد ، حتماً یک موضوع مهم الهی و دینی است و باید آن را با اهمیت تلقی کنید و دعوت های او را ساده نگیریـد. قرآن امر می کنـد که آنچه را رسول خـدا برای شـما آورده است ، بگیریـد و اجرا کنید و آنچه را از آن نهی کرد ، از آن خودداری نماییـد و تقوای الهی را پیشه کنیـد که خداونـد شدیـد العقـاب است : «وَ ما آتاکُمُ الرّسولُ فَخُذوهُ و ما نَهـاکُم عنهُ فَانتَهُوا وَاتّقوا اللَّهَ إنّ اللَّهَ شَدیـدُ العِقابِ»(۱۶) ؛ آنچه را فرسـتاده ما به شـما داد بگیریـد و از آنچه شـما را منع و نهی کرد ، باز ایستید ، و از خدا بترسید که خداوند سخت کیفر است.

اگر چه این آیه در یـک مورد خاص آمـده ، ولی بنا بر قاعـده جرمی و انطباق یک حکم عمومی و کلی است. همه مسـلمانان موظف اند اوامر و نواهی پیامبر را به گوش جان بشنوند و اطاعت کنند ؛ خواه در زمینه مسائل مربوط به حکومت اسلامی باشد یا مسائل اقتصادی یا اخلاقی یا عبادی و یا غیر آن. خصوصاً اینکه در ذیل آیه ، کسانی را که مخالفت کننـد ، به عـذاب شدید تهدید کرده است. و در جایی دیگر آمده :

«استَجیبُوا لِلّهِ و لِلرّسُولِ إذا دَعـاکُم لِمـا یُحییکُم»(۱۷) ؛ به نـدای خداونـد و پیـامبر وقتی که شـما را به پیـامی حیـات بخش می خوانند لبیک گویید.

گفتنی است آنچه انسـان را به «حیاه طیّبه» ، حیاتی که در تمام زمینه های زنـد گی از آن نور الهی منتشـر می شود ، و انسان در آن احساس آرامش و امنیت دارد ، می رساند

، آیین پر مهر اسلام است که در چهارچوب کتاب نورانی و مقدس قرآن فرو فرستاده شده است و در کنارش کلمات گهربار ائمه هدی و در رأس آن کلمات الهام یافته و برگرفته از کلام وحی الهی ، یعنی سخنان پیامبر مکرم اسلام است که در قالب احادیث در دسترس ما پیروان سنت نبوی قرار گرفته است.

حفظ این احادیث شریف و عمل به آن و انتشار آن ، یکی از وظایف مهم سالکان و رهروان و پیروان مکتب اهل بیت علیهم السلام است که باید کسانی که عطش معرفت سیره نبوی دارند را ، با انتشار و در دسترس قرار دادن این احادیث به شیوه های نوین سیراب ساخت. باید اندیشید تا بهترین راه برای ارائه این فرهنگ و نشر این کلمات پیدا نمود و با سبک های نوین آن را برای عموم عرضه ساخت. اگر چه گذشتگان ما نیز قدم اساسی برای ترویج احادیث و کلمات نورانی پیامبر برداشته و توانسته اند در این زمینه خدماتی را ارائه دهند و در قالب های گوناگون و سبک های مختلف این احادیث را به نسل های بعد از خود انتقال دهند ، ولی این از ما سلب مسئولیت نمی کند و ما نیز باید برای نسل های دیگر قدم برداشته و با سبک های جدید و جذابْ مردم را با این فرهنگ غنی آشنا نماییم.

از جمله شیوه هایی که تاکنون در جمع احادیث به کار رفته می توان بدان اشاره کرد عبارت اند از :

۱. جمع آوری کلمات رسول خداصلی الله علیه وآله بدون ذکر نام قائل آن ؛ مانند : کتاب های جامع الصغیر ، کنزالعمال ، الفردوس.

۲. جمع آوری کلمات رسول خداصلی الله علیه وآله بر حسب راوی ؛ مانند : کتاب های

مسنداحمد ، طبقات الکبری ، تاریخ دمشق ، معجم الکبیر.

۳. جمع آوری احادیث نبوی بر اساس صور حدیث ؛ مانند : کتاب فردوس الأخبار.

۴. جمع آوری احادیث نبوی بر اساس ارتباط منطقی یا موضوعی ؛ مانند : کتاب های صحیح البخاری ، صحیح مسلم.

اثری که پیش روی شماست ، مجموعه ای از کلمات گهر بار رسول خداصلی الله علیه وآله است که توسط مرحوم ابولقاسم پاینده جمع آوری شده بود ؛ ولی اکنون شالوده آن کتاب تغییر یافته و با کارهای نوینی که بر روی آن صورت گرفته ، می توان گفت حیات جدیدی به خود گرفته است. از جمله کارهایی که انجام شده ، می توان به این موارد اشاره کرد :

۱. تمام احادیث جمع آوری شده ، در ۴۱۲ موضوع اصلی و ۱۷۷۴ موضوع فرعی موضوع بندی شده است.

۲. تمام موضوعات اصلی بر حسب حروف الفبا مرتب شده است تا دستیابی به موضوعات را برای مطالعه کننده آسان سازد.

۳. تمام روایات ، مستند سازی شده و به خاطر اختصار ، به ذکر یک مصدر اکتفا کرده ایم.

۴. تمام روایات ، با صرف نظر از ترجمه سابق ، به طور روان و گویا ترجمه شده است.

به نظر می رسد انجام این گونه کارها به کتاب ارزش و اعتبار بیشتری داده و باعث جذابیت کتاب شود. امید است علاقه مندان بیشتری بتوانند از این مجموعه – که راهی است برای به کمال و سعادت رسیدن انسان – استفاده بیشتری بنمایند.

از آنجا که هر کتابی خالی از اشکال و ایراد نیست ، این کتاب هم از این قاعده مستثنا نیست و ما نیز مدعی بی نقص بودن آن نیستیم. لذا از شما مطالعه کنندگان عزیز

و علاقه مندان به معارف الهی خواستاریم که با هدیه دادن ایرادها و نواقص ، ما را در احیای این گونه مجموعه ها یاری نمایند.

در پایان از تمامی مراکز علمی و تحقیقی که به نحوی در تکمیل این مجموعه ما را یاری کردند ، مخصوصاً مؤسسه فرهنگی دارالحدیث و کتابخانه مدینهالعلم آیت اللّه خویی رحمه الله کمال تشکر و امتنان را دارم.

همچنین از آقایان احسان سرخه ای و عبدالهادی مسعودی واز کلیه کسانی که باعث تشویق و تکمیل این اثر شدند ؛ مخصوصاًاز جناب آقای آریانی که در امر ترجمه مساعده کامل نمودند سپاسگزارم. و نیز از همسر گرامی ام که در پدید آمدن این مجموعه مرا یاری کرد ، کمال تشکر را دارم.

غلامحسین مجیدی

شعبان المعظم ۱۴۲۵ ه. ق - ۱۳۸۳ ه. ش

آخرالزمان

نشانه های آخرالزمان

۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه آخرالزمان فرا رسد ، مرگ ، نیکان امت مرا گلچین می نماید ؛ چنان که یکی از شما خرماهای خوب را از طبق برمی گزینند.

۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هرگاه پیمان شکنی ها و سست امانتی های مردم را دیدی و این چنین بودند - حضرت مابین انگشتانش را باز کرد (کنایه از این که با هم اختلاف داشتند)-. در این صورت ، خانه نشین و ساکت باش! و معروف را اختیار و منکر را رها ساز ، تنها به کار خویش مشغول شده و از کار جامعه کناره گیری کن!

۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه بهترینتان فرمانروا ، بخشندگانتان ثروتمند و کارهایتان با مشورت باشد ، روی زمین از شکم آن برایتان بهتر است. و هر گاه بدترین تان فرمانروا ، بخیلانتان ثروتمند و

کارهایتان به دست زنان باشد ، شکم زمین از روی آن برایتان بهتر است.

۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه کار (امارت و فرمانروایی جهان) به دست نااهلان سپرده شد ، در انتظار رستاخیز باشید.

۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (هر چه) رستاخیز نزدیک می گردد ، بر حرص و طمع مردم نسبت به دنیا افزوده می شود ؛ (غافل از این که) دنیا از آنان فاصله می گیرد.

۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پیش از رستاخیز ، دروغگویان زیاد می شوند ؛ از آنها برحذر باشید.

۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از جمله نشانه های رستاخیز ، اینهاست ؛ برچیدن دانش ، بروز نادانی ، رواج زنا ، شراب خواری ، مردن مردان و ماندن زنان به طوری که برای پنجاه زن ، یک سرپرست باشد.

۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (از نشانه های آخر الزمان این که) پیش از رستاخیز ، آشفتگی روزگار است.

۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پیش از رستاخیز ، فتنه هایی چون پاره های شب تاریک ، پدید می آید.

۱۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه سه رویداد را مشاهده کردی ، قیامت برپا می شود : ویران کردن آبادی و آباد کردن ویرانی ، نیکی ، بد و بدی ، نیک تلقی شود و شخصْ با امانت بازی کند ؛ چنان که شتر با درختْ بازی می کند.

۱۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (در آینده) فتنه هایی پیش خواهد آمد ؛ به طوری که مرد به هنگام روز مؤمن و به هنگام شب کافر گردد ، مگر کسی که خداوند او را

به وسیله علم و آگاهی نجات بخشد.

۱۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روزگاری بر مردم پیش می آید که مردْ میان ناتوانی و نادرستی (گناه) مخیر شود. هر کس چنین زمانی را دریافت ، ناتوانی(وبی عرضگی) را بر نادرستی برگزیند.

۱۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : این دین به وسیله مردانی که نزد خداوند بهره ای ندارد ، نیرو خواهد گرفت. در آخرالزمان ، خسف (فرورفتگی یا خواری) ، قـذف (قی کردن) و مسخ (تغییر قیافه) پیش می آید ؛ آن گاه که نوازندگان و آرایش گران پدیدار شوند و شراب ، حلال به شمار آید.

۱۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روزگاری بر امت من پیش می آید که فقیرانْ بسیار و فقیهانْ اندک شوند و راه دانش بسته شود و آشوب گسترش یابـد. و پس از آن ، روزگـاری فرا رسـد که مردانی از امت من قرآن بخواننـد ، ولی از گلویشان بالاتر نرود (به مفاهیم و عمل به آن کاری ندارند). و پس از آن ، زمانی می رسد که مشرک به خدا با مؤمن مجادله می کندوسخنی مانند او می گوید.

۱۵. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر آینه دسـتاویزهای اسـلام یکی پس از دیگری شکسـته خواهـد شد. هر گاه دسـتاویزی شکسـته شد ، مردم به دسـتاویز بعدی چنگ خواهند زد و نخستین دسـتاویزی که خواهد شـکست حکومت حق و آخرین آنها نماز است.

۱۶. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : اگر به آنچه من می دانم آگاه بودید ، هر آینه بسـیار گریه و کمتر خنده می کردید ؛ نفاقْ آشکار گشته ، امانت (داری) برچیده ، (درِ) رحمتْ بسته ، امینْ متهم شده و خیانت پیشه امین شمرده

خواهد شد ؛ به طوری که فتنه ها همچون شب تاریک شما را فرا خواهد گرفت.

۱۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روزگاری بر مردم پیش آید که مرد به مالی که دریافت می کند بی اعتنا باشد که آیا از حلال است یا حرام؟.

۱۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روزگاری بر مردم پیش آید که همه رباخوار شوند ؛ اگر کسی هم رباخواری نکند ، غبارش بدو برسد.

۱۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روزگاری بر مردم پیش آید که راست گو تکذیب شود و دروغ گو تصدیق گردد ؛ امینْ خائن شمرده شود و خائنْ امین ؛ مرد شهادت دهد ، بی آن که از او درخواست شهادت شود ؛ و قسم خورد ، هر چند از او درخواست قسم نشود. و (در این صورت) خوش بخت ترین مردم ، فرومایه پسر فرومایه گردد که به خدا و پیامبرش ایمان ندارد.

۲۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پس از من ، امتم را فتنه هایی همانند پاره های شب تاریک فرا می گیرد که مرد در آن (روزگار) به هنگام صبح ، مؤمن و به هنگام شب ، کافر می گردد.و گروه هایی دینشان را در مقابل مال اندک دنیا می فروشند.

۲۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از علائم قیامت ، بدگویی ، بدکاری ، قطع رحم ، خائن شمردن امین و امین شمردن خائن است.

۲۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روزگاری بر مردم خواهد آمد که آن که بر حفظ دینش مقاومت می کند ، مانند این است که آتش به دست گرفته باشد.

۲۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روزگاری بر مردم خواهد آمد که مؤمن

در آن از گوسفندش خوارتر باشد.

آخرت

برتری آخرت

۲۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دنیا چیزی از آخرت نمی گیرد ، جز به اندازه ی سوزنی که در دریا فرو برند و از آب آن گیرد.

آخرت سرای همیشگی است

۲۵.پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همه تعجب در این است که کسی خانه جاوید (آخرت) را باور دارد ؛ امّا برای خانه ی غرور (دنیا) تلاش می کند.

آنچه موجب بزرگی در آخرت می شود

۲۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که به بزرگی در آخرت علاقه مند است ، زینت دنیا را رها کند.

آنچه سزاوار اهل آخرت نیست

۲۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دنیا بر اهل آخرت و آخرت بر اهل دنیا حرام است. و دنیا و آخرت هر دو بر اهل خدا حرام است.

نکوهش کسی که آخرتش را برای دنیای دیگران نابود کند

۲۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کسی که آخرتش را برای دنیای دیگران نابود کند ، از بدترین مردمان است.

آدم

آدم

۲۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هوشیار باشید! که همه انسان ها از آدم پدید آمده اند و آدم از خاک (پس مغرور نباشید و بدانید که) گرامی ترین انسان ها نزد خدا پرهیزکارترین آنهاست.

۳۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ای مردم! پروردگارتان یکی و پدرتان یکی است. همه شما از آدم و آدم نیز از خاک آفریده شده است. همانا بزرگوارترین شما ، پرهیزکارترین شماست. هیچ عربی بر عجمی برتری ندارد ، مگر به پرهیزکاری.

۳۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مردم فرزندان آدم اند و آدم از خاک است.

۳۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آن گاه که خدای تعالی آدم را در بهشت آفرید ، هر قدر که خداوند خواست او را رها نمود پس ابلیس بر گرد او می چرخید و او را زیر نظر داشت. وقتی که او را توخالی دید ، فهمید که او مخلوقی خویشتن دار نیست.

اقسام فرزندان آدم

۳۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هوشیار باشید! که بنی آدم در طبقات مختلف آفریده شده اند ؛ بعضی مؤمن متولد می شوند ، مؤمن زندگی می کنند و مؤمن می میرند ؛ برخی کافر متولد می شوند ، کافر زندگی می کنند و کافر می میرند ؛ بعضی ، کافر متولد می شوند ، کافر زندگی می کنند ، (ولی عاقبت) مؤمن می میرند.

آفت ها

آفت ها

۳۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سرکشی آفت شجاعت ، تفاخر آفت شرافت (فامیلی) ، منّت آفت گشاده دستی ، خودپسندی آفت زیبایی ، دروغ آفت سخن ، فراموشی آفت دانش ، سفاهت آفت بردباری ، اسراف آفت بخشش و هوس آفت دین داری است.

۳۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سه چیز آفت دین داری (مردم) است : دانشمند بدکار ، پیشوای ستمکار و تلاشگر نادان.

۳۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : فراموشی ، آفت دانش است و بازگو کردن و در میان گذاشتن و سپردن آن به نااهل ، موجب تلف آن می گردد.

۳۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر چیزی آفتی دارد که آن را فاسد می کند و آفت این دین (اسلام) والیان بد است.

نیکان

صفات نیکان

۳۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هرکس دارای سه ویژگی باشد ، از نیکان است : رضا به قضا ، مقاومت در برابر محرمات الهی و خشم در راه خداوند عزّوجلّ.

خوشا بحال این ها

۳۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خوشا! به حال آن که فروتنی اش از روی کمبود نیست ؛ خواری نفسش از روی فقر نیست ؛ از مالی که بدون گناه جمع کرده ، انفاق نماید ؛ با اهل دانشمندان و حکیمان اختلاط کند ؛ و به ذلیلان و فقیران رحم نماید. خوشا! به حال آن که نفسش خوار ، کسبش حلال ، باطنش نیکو ، ظاهرش گرامی و شرّش از مردم به دور باشد. خوشا! به حال آن که به علمش عمل کند ؛ زیادی مالش را انفاق نماید ؛ و زیادی سخنش را بازدارد.

۴۰. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : خوشا! به حال آن که عمرش دراز و عملش نیکو باشـد که در نتیجه خوش عاقبت خواهد بود ؛ زیرا پروردگـار عزّوجـلّ از او خشـنود است و بـدا! به حال آن که عمرش دراز و عملش بـد باشـد که در نتیجه بـدعاقبت خواهد بود ؛ زیرا پروردگار عزّوجلّ از او خشمگین است.

۴۱. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : خوشـا! به حال آن که عیب خودش او را از پرداختن به عیب های مردم بازدارد ؛ از مالی که بـدون گنـاه کسب نموده انفـاق کنـد ؛ با دانشـمندان و حکیمان اختلاط نمایـد ؛ و از فرومایگان و گناه کاران کناره گیری کند.

۴۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خوشا! به حال آن که در نزد خویش خوار ولی فطرتش نیکو باشد

؛ زیادی مالش را انفاق کند ؛ زیادی سخنش را بازدارد ؛ سنت برایش فراگیر باشد تا او را به بدعت بازنگرداند.

اجاره

تعیین کارمزد

۴۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه یکی از شما کارگری رااجیرمی کند ، او را از مزدش آگاه سازد.

آداب پرداخت مزد

۴۴. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : به گـدا چیزی بـده ؛ هر چنـد با اسب نزد تو آید و مزد کارگر را قبل از خشـکیدن عرقش عطا کن.

پاداش

پاداش عظیم

۴۵. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هنگـام گرفتـاری ، پـاداشْ بزرگ می گردد. و هر گـاه خداونـد قومی را دوست بـدارد ، گرفتارشان می کند.

پاداش به مقدار خرد عطا می گردد

۴۶. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : مردم نیکی ها را به جا می آورند ؛ اما روز قیامت پاداش آنان بر اساس اندازه ی خردشان عطا می گردد.

اجل

هر پدیده ای عمری دارد

۴۷. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : کنیزان خویش را به خاطر شکسـتن ظروف تان (کتک) نزنیـد ؛ زیرا آنها نیز هماننـد مردم مرگی دارند.

احتکار

احتکار

۴۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : احتکار مواد غذایی در سرزمین مکه (به منزله ی) کفر است.

نکوهش احتکار

۴۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : جز خطاکار احتکار نمی کند.

محتکر

۵۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چه بد بنده ای است احتکار کننده ؛ اگر خدای تعالی قیمت ها را پایین بیاورد ، غمگین ؛ ولی اگر بالا ببرد ، خوشحال می گردد.

۵۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آن که به بازار ما (اجناس مورد نیاز مسلمانان را) وارد می نماید ، مانند جهادگر در راه خداست. و آن که در بازار ما (مسلمانان) احتکار می کند ، مانند کسی است که در کتاب خدا کافر به شمار رفته است.

۵۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : وارد کننده ی (اجناس به بازار مسلمانان) روزی می خورد ؛ ولی احتکار کننده لعنت می برد.

۵۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر کس غذای مسلمانان را احتکار نماید ، خداوند او را به جُذام مبتلا سازد.

نیکی کردن

حقیقت نیکی کردن

۵۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نیکی آن است که خدا را چنان عبادت نمایی ، که گویا او را می بینی ؛ اگر تو او را نبینی ، او تو را می بیند.

ترغیب به نیکی کردن

۵۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی نیکوکار است. پس شما نیز نیکی کنید.

زیباترین نیکی ها

۵۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همانا زیباترین نیکی ها ، اخلاق خوش است.

خوبی کردن به برده

۵۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : لباس ، ثروتمندی را آشکار می سازد ، روغن (خوشبو) فقر را از بین می برد و نیکی به برده (باعث می شود که) خداوند به سبب آن دشمن را سرشکسته نماید.

خوبی کردن به کسی که بدی کرده است

۵۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پیوند خود را با کسی که از تو بریده ، بر قرار ساز ، به کسی که به تو بدی کرده ، نیکی کن و حق را بگو ؛ هر چند علیه خودت باشد.

نشانه ی نیکوکار

۵۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر همسایگانْ تو را به نیکی می ستایند ، بدان که نیکوکاری ، و اگر آنها تو را به بدی یاد می کنند ، بدان که بدکاری.

برادر

برادر

۶۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مرد با (تکیه بر) برادرش بسیار (نیرومند) می گردد.

آداب برادری

۶۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چرا یکی از شما برادرش را می کشد؟ هر گاه یکی از شما از برادرش چیزی (مالی) که مایه شگفتی او شود ببیند ، باید برای او برکت بخواهد.

تشویق به برادری

۶۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : با یکدیگر دشمنی نکنید ، از همدیگر روی برنگردانید و در میان یکدیگر هم چشمی ننمایید. ای بندگان خدا! با هم برادر باشید.

۶۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بر یکدیگر حسد نورزید ، در معامله بالا دست هم نزنید ، با یکدیگر دشمنی نکنید و از همدیگر روی نگردانید. ای بندگان خدا! با یکدیگر برادر باشید و عیب جو ، ثناگو و طعنه زن نباشید.

آزمودن برادران

۶۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه سه ویژگی در برادر دینی خود مشاهده نمودی ، بدو امیدوار باش : حیا ، امانت و راستی. پس هر گاه این ویژگی ها را نداشت ، به او امید نبند.

حکایت دو برادر

۶۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حکایت دو برادر ، مانند دو دست است که یکی دیگری را می شوید.

تشویق به نفع رسانی به برادران

۶۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر کدام از شما بتواند به برادرش سود رساند ، باید به او سود رساند.

مؤمن آیینه ی مؤمن است

۶۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر یک از شما آیینه ی برادر دینی خود است. پس هر گاه عیبی در او دید ، باید آن را از او بزداید.

بهترین برادران

۶۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین برادران شما کسی است که عیب های شما را به خودتان هدیه کند (بدون رودربایستی به خودتان بگوید).

بر آوردن نیاز برادران

۶۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : برادران (کوچک تر) بندگان شمایند که خداوند آنها را تحت اختیارتان قرار داده است. بنابراین ، هر کس برادر زیر دست دارد ، باید او را از غذای خود سیر کند ، از لباس خود به او بپوشاند ، کار طاقت فرسا بر او تحمیل نکند و در کار سنگین به او یاری رساند.

آنچه برای برادری سزاوار نیست

۷۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به برادرت نیرنگ نزن و با او شوخی نکن و به او وعده ای نده که تخلف در پی دارد.

۷۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : با برادر خویش مماطله ، دشمنی و حیله گری نکن.

۷۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آنچه برای خود نمی پسندی ، برای دیگری نیز نپسند. و آنچه برای خود می پسندی ، برای برادرت نیز بپسند.

اخلاص

سرانجام کسی که چهل صبح برای خدا اخلاص ورزد

۷۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که چهل صبح برای خداوند اخلاص ورزد ، چشمه های حکمت از قلبش بر زبانش جاری گردد.

نقش اخلاص در پاداش

۷۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پاداش در مقابل خلوص است و (قبولی) عمل به نیّت وابسته است.

نقش اخلاص در پذیرفته شدن عمل

۷۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خالصانه دین داری کن ؛ آن گاه ، عمل اندک برای تو کافی است.

۷۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اعمالتان را برای خدا خالص کنید ؛ زیرا که خداوند ، تنها عمل خالص را می پذیرد.

فضیلت مخلصان

۷۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خوشا به حال مخلصان! آنان چراغ های هدایت انـد که از (درخشش) آنها هر فتنه ی تاریکی آشکار و فاش می گردد.

ادب

ادب

۷۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مرا پروردگارم نیکو ، ادب آموخت.

۷۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که ادب ندارد ، عقل ندارد.

فضیلت ادب کردن

۸۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر آینه ، اگر مردْ فرزندش را ادب نماید ، برای او از یک صاع (پیمانه) صدقه دادن ، بهتر است.

اذان

نکوهش کسی که صدای اذان را بشنود ، ولی اجابت نکند

۸۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بالاترین ستم و کفر این است که کسی (ندای) منادی خدای تعالی را بشنود که او را به نماز فرا می خواند و به رستگاری دعوت می کند ، امّا آن را اجابت نکند.

ارزش اذان گو

۸۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روز قیامت مؤذنان از همه مردم سرافرازترند.

گوش

پرهیز از آنچه برای گوش ناگوارست

۸۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از هر چه برای گوشْ ناگوار است ، بپرهیز.

اجازه

نکوهش نگاه به نوشته ی برادرت بدون اجازه

۸۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر کس بدون اجازه به نوشته ی برادرش نگاه کند ، گویی به آتش جهنم نگریسته است.

ارث

ارث

۸۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر ورثه ی خود را بی نیاز ترک نمایی ، بهتر است از این که فقیر رها کنی.

۸۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هنگام وصیت ، فقط ثلث دارایی خود را برای دیگران قرار بده ، که ثلث هم سهم بسیاری است ؛ زیرا تو اگر وارثان خویش را بی نیاز سازی بهتر است از این که محتاج دیگران رها کنی. هر چه در راه خدا خرج کنی ، پاداش آن را درمی یابی ؛ حتی آنچه برای همسرت انفاق می کنی.

زمین

زمین

۸۷. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : از زمین مراقبت کنید ؛ زیرا که آن (به منزله ی) مادر شماست. و هر کس در روی زمین ، خوبی یا بدی نماید ، زمین از آن خبر می دهد.

۸۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زمین را مسح کنید ؛ زیرا نسبت به شما نیکوست.

تشویق به زنده کردن زمین

۸۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر مردی زمینی را آباد کند و تشنه جگری از آن آب بنوشد ، خداوند در قبال آن برایش پاداشی مقرر فرماید.

هر کس زمینی را احیا نماید ، از آن اوست

۹۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زمین ، زمین خدا است و بندگان ، بندگان خدا. هر کس زمین مرده ای را آباد نماید ، آن زمین متعلق به اوست.

۹۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همه بندگان ، بندگان خدای اند و همه سرزمین ها ، سرزمین های خدا. هر کس چیزی از زمین موات را احیا نماید ، متعلق به خودش است.

طلب خیر

طلب خیر

۹۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه برای انجام کاری همّت گماشتی ، هفت مرتبه از پروردگار خویش خیرخواهی کن. آن گاه به چیزی که بر دلت خطور می کند بنگر ، که همانا خیر و صلاح تو در آن است.

۹۳. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر که خیر بطلبد ، نومید نگردد ، هر که مشورت نماید ، پشـیمان نشود و هر که محرمات قرآن را حلال شمارد ، به قرآن ایمان ندارد.

طلب نمودن باران

آداب دعا کردن برای طلب باران

۹۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پیغمبری برای طلب باران از خدای تعالی با مردم بیرون آمد. ناگهان ، مورچه ای را دید که دستان خود را به سوی آسمان بلند کرده است. آن گاه فرمود : برگردید که خدا به خاطر این مورچه دعای شما را پذیرفت.

پناه بردن

پناه بردن

۹۵. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : از شـر همسایه ی ماندگار به خدا پناه برید ؛ زیرا همسایه ی مسافر ، قبل از این که مفارقت او را بخواهند ، خودش دور می شود.

۹۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از فقر و تنگ دستی و نیز از ستم و ستم پذیری به خدا پناه برید.

۹۷. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : از زنان بد به خدا پناه برید و از نیکانشان بر حذر باشید.

۹۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از چشم بد به خدا پناه برید ؛ زیرا بد چشمی حقیقت دارد.

آنچه را که باید برای آن به خدا پناه برد

۹۹. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : از سه چیز کمرشـکن به خدا پناه برید : همسایه بد که اگر نیکی ببینید کتمان نماید و اگر بـدی ببینـد ، پخشـش کند ، و همسـر بد که با او همبستر شوی بدزبانی کند و اگر از او غایب بودی خیانت کند ، و پیشوای بد که اگر به او نیکی کنی نمی پذیرد و اگر بدی کنی نمی بخشد.

۱۰۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از سختیِ بلا ، شدت بدبختی ، قضای بد و سرزنش دشمنان به خدا پناه برید.

طلب آمرزش

آمرزش

۱۰۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر دردی دوایی دارد و دوای گناهان ، آمرزش خواهی است.

ترغیب بر استغفار نمودن

۱۰۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سزاوار است که مرد جلسات خلوتی داشته باشد و گناهانش را یاد کند و از خداوند برای آنها آمرزش بخواهد.

نتیجه استغفار

۱۰۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : استغفار (آمرزش خواهی) سبب محو گناهان است.

۱۰۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که بسیار استغفار کند ، خداوند برای او از هر غمی گشایش ، و از هر تنگنایی ، راه فراری قرار می دهد و او را از جایی که گمان نبرد روزی رساند.

استقامت

تشویق به پایداری

۱۰۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پایداری کن و با مردم خوش اخلاق باش.

۱۰۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پایداری کنید و چه زیباست که پایدار باشید!

اسراف

پرهیز از اسراف

۱۰۷. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : بخوریدوبیاشامیدوصدقه دهید و بدون اسراف و تکبر ، لباس بپوشید.

نتیجه اسراف

۱۰۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که میانه روی کند ، خداوند بی نیازش سازد. هر که اسراف نماید ، خداوند فقیرش می کند. هر که فروتنی نماید ، خداوند او را بالا برد. و هر که ستمگری کند ، خداوند او را درهم کوبد.

۱۰۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که اندازه نگه دارد ، خداوند روزی اش دهد. و هر که اسراف نماید ، خداوند او را محروم سازد.

آنچه اسراف به شمار می آید

۱۱۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : یکی از اقسام اسراف این است که هر چه و هر اندازه بخواهی بخوری.

اسلام

اسلام

۱۱۱. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : آیا نمی دانی که اسـلام ، پیش از خود را محو می سازد ؛ هجرت ، پیش از خود را محو می سازد ؛ حج ، پیش از خود را محو می سازد (هر سه این ها ، آثار مترتب بر عقیده و رفتار گذشته را از بین می برند)؟

۱۱۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اسلام ، امری ظاهری و آشکار است ؛ ولی ایمان امری قلبی و باطنی است.

۱۱۳. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : اسـلام پاکیزه است. پس شـما نیز پاکیزه باشـید ؛ زیرا (کسـی) جز پاکیزه به بهشت داخل نمی گردد.

۱۱۴. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : همانا دین اسـلام غریبانه ظهور خواهـد کرد ، وماننـد آغازش ، به زودی غریب خواهد گشت. پس خوشا به حال غریبان!

۱۱۵. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر آینه خدای تبارک و تعالی اسـلام را به وسـیله مردانی خارج از اسـلام ، یاری و تایید می کند.

۱۱۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اسلام برتر است و چیزی بر آن برتری نمی یابد.

بهترین اسلام

۱۱۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین ایمان آن است که مردم از تو در امان باشند (یا مردم تو را امین شمارند) و بهترین اسلام آن است که مردم از دست و زبان تو در آسایش باشند.

پایه های اسلام

۱۱۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دوستی و دشمنی در راه خدا ، محکم ترین دستاویز اسلام است.

۱۱۹. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : اسـلام بر پنج چیز استوار است : شهادت بر یگانگی خدا و رسالت محمد ، صلی اللّٰه علیه وآله وسلم ، برپایی نماز ، پرداخت زکات ، حج خانه خدا و روزه ماه رمضان.

۱۲۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : درباره (درستی) سه چیز قسم می خورم : (اول) خدای تعالی کسی را که در اسلام سهمی دارد با کسـی که سـهمی ندارد ، یکسان قرار نداده است. و سهم های اسلام سه چیز است : نماز ، روزه و زکات. (دوم) هر گاه خداونـد در دنیا با بنـده ای دوستی کرد ، روز قیامت او را به دیگری واگـذار نمی کنـد. (سوم) هر که قومی را دوست بدارد ، خداونـد او را بـا آن قوم محشور گردانـد. و (بر مطلب) چهارم اگر قسم بخورم ، امیـدوارم که گناه نکرده باشم (و آن این که) هر گاه خداوند در دنیا (عیب) بنده ای را پوشاند ، روز قیامت نیز آن را می پوشاند.

آنچه اسلام را نابود می کند

۱۲۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هیچ چیز مانند بخل ، اسلام (مسلمان) را پایمال نمی کند.

حرمت مسلمان

۱۲۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همه چیز مسلمان ؛ خون ، آبرو و مال او بر مسلمان حرام است.

خوشا به حال آن که اسلام آورد

۱۲۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خوشا! به حال آن که به سوی اسلام هدایت یافته و زندگی اش در حد کفاف و قانع است.

آنچه برای هر مسلمان لازم است

۱۲۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سه چیز بر هر مسلمانی لازم است : غسل روز جمعه ، مسواک زدن و استعمال بوی خوش.

مسلمان کیست؟

۱۲۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مسلمان کسی است که مسلمانان از دست و زبانش درامان باشند.

۱۲۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مسلمان برادر مسلمان است ؛ بر او ستم روا نمی دارد و (به دشمن) تسلیمش نمی کند.

۱۲۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مسلمان ، آیینه مسلمان است ؛ هر گاه چیزی روی او دید ، باید برگیرد.

مسلمانان کیانند؟

۱۲۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مسلمانان در برابر دیگران ، یک دست (متحد) هستند.

۱۲۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مسلمانان برادر یکدیگرند ؛ کسی را بر دیگری جز به تقوا برتری نیست.

۱۳۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مسلمانان (باید) به شروط خویش مادامی که مطابق حق است ، وفادار باشند.

بهترین مسلمانی

۱۳۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین مسلمان کسی است که مسلمانان از دست و زبانش در سلامت و امان باشند و بهترین مؤمنان خوش اخلاق ترین آنهاست.

۱۳۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ناسزا و ناسزاگویی از اسلام به دورند. و بهترین مسلمان کسی است که اخلاقش نیکوتر باشد.

۱۳۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین مسلمانان ، کسی است که مسلمانان از دست و زبانش در آسایش باشند.

۱۳۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از میان شما اسلام آن کس بهتر است که اخلاقش نیکوتر است در صورتی که (در کار دین) دانا باشد.

۱۳۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در شگفتم از مسلمان (راستین) ؛ هر گاه گرفتاری برایش پیش آید ، عبرت گیرد و شکیبایی نماید و هر گاه خیری بدو رسد ، خداوند را ستایش نموده و سپاس گزارد.

۱۳۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نشانه خوب بودن اسلام کسی این است که چیزی را که به او مربوط نیست رها کند (فضولی نکند).

خدا به خاطر مسلمان نیکوکار بلا را دفع می نماید

۱۳۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی به احترام یک مسلمان نیکوکار ، بلا را از اهل خانه صد همسایه اش دور می نماید.

نام

نامهای نیکو

۱۳۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نام نیک ، ملایمت و اعتدال ، جزئی از بیست و چهار جزا نبوّت است.

۱۳۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نام نیک ، جزئی از هفتاد و پنج جزا نبوّت است.

اطعام کردن

تشویق به اطعام کردن

۱۴۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : غذایتان را طعام پرهیزکاران و نیکی هایتان را برای مؤمنان قرار دهید.

۱۴۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زیبا سخن بگوی و طعام و غذا عطا کن.

آداب اطعام کردن

۱۴۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از آن چیزی که خودتان نمی خورید به مستمندان اطعام نکنید.

فضیلت غذا دادن به گرسنه

۱۴۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر مسلمانی ، مسلمان برهنه ای را بپوشاند ، خدای تعالی او را از پارچه های سبز بهشتی می پوشاند. و هر مسلمانی ، مسلمان گرسنه ای را سیر نماید ، روز قیامت خدای تعالی او را از میوه های بهشتی اطعام می دهد. و هر مسلمانی ، مسلمان تشنه ای را سیراب نماید ، روز قیامت خدای تعالی به او از شراب سربسته بنوشاند.

۱۴۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر آینه در راه خدا یک لقمه غذا دادن به برادر مسلمانی در نزد من از یک درهم صدقه دادن محبوب تر است و هر آینه در راه خدا یک درهم عطا کردن به برادر مسلمانی در نزد من از ده درهم صدقه محبوب تر است. و نیز ده درهم عطا کردن در نزد من از آزاد کردن یک بنده محبوب تر است.

۱۴۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هیچ کاری بهتر از سیر کردن شکم گرسنه نیست.

۱۴۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که مسلمان گرسنه ای را اطعام کند ، خداوند از میوه های بهشتی او را اطعام نماید.

پوزش خواهی

پوزش خواهی

۱۴۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند عذر هر کس را تا سن شصت سالگی می پذیرد.

پرهیز از کاری که موجب عذر خواهی می شود

۱۴۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از هر کار عذر داری بپرهیز.

تشویق به پذیرفتن عذر ، عذرخواه

۱۴۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پاک دامن باشید تا زنانتان پاک دامن باشند ؛ به پدرانتان نیکی کنید تا فرزندانتان به شما نیکی کنند ؛ و هر کس از چیزی که از ناحیه او به برادر مسلمانش رسیده ، عذر به درگاه او آورد ولی برادر مسلمان عذر او را نپذیرد ، (روز قیامت) بر حوض من وارد نمی شود.

۱۵۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نسبت به زنان مردم پاک دامنی پیشه کنید تا زنانتان پاک دامن باشند ؛ به پدرانتان نیکی کنید تا فرزندانتان به شما نیکی نمایند ؛ و هر کس از برادرش عذرخواهی نمود ، او باید بپذیرد ؛ چه حق باشد چه باطل ، و گرنه ، (روز قیامت) بر حوض من وارد نمی شود.

۱۵۱. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : هرکه عذرخواهی کننده را نپذیرد ؛ راست باشد یا دروغ ، به شفاعت من نایل نمی شود.

۱۵۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که برادرش عذر به درگاه وی آورد ، باید بپذیرد ؛ چه حق باشد یا باطل ، اگر چنین نکرد ، بر سر حوض کوثر نزد من نمی آید.

۱۵۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هیچ کس بیش از خداوند ستایش را دوست ندارد. و هیچ کس بیش از خداوند عذرپذیر نیست.

غنیمت شمردن

آنچه سزاوار غنیمت شمردن است

۱۵۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پنج چیز را پیش از پنج چیز غنیمت شمار : جوانی را پیش از پیری ، سلامتی را پیش از بیماری ، بی نیازی را پیش از نیازمندی ، فراغت را پیش از اشتغال و زندگی را پیش از مرگ.

۱۵۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هنگام

رقّت و نرمی دل ، دعا را غنیمت شمارید ؛ زیرا رقّت قلب ، مایه رحمت است.

۱۵۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دعای مؤمن مبتلا و گرفتار را غنیمت شمارید.

میانه روی

میانه روی

۱۵۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (نه افراط و ونه تفریط بلکه) راهی میان آن دو ؛ زیرا بهترین کارها ، میانه روی است.

۱۵۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : تـأنّی ، میانه روی و نیک نامی (یا خوش رویی) ، جزیی از بیست و چهار جزا پیغمبری است.

۱۵۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که میانه روی کند ، فقیر نمی شود.

۱۶۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نام نیک ، ملایمت و اعتدال ، جزئی از بیست و چهار جزا نبوّت است.

۱۶۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چه زیباست! اعتدال هنگام بی نیازی ؛ چه زیباست! اعتدال هنگام نداری ؛ و چه زیباست! اعتدال در عبادت.

تشویق به میانه روی

۱۶۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ای مردم! میانه رو باشید ، میانه رو باشید ؛ زیرا خدای تعالی (ازمیانه روی) ملول نمی گردد تا این که شما ملول شوید.

نتیجه میانه روی

۱۶۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : میانه روی در خرج کردن ، نصف معیشت (زندگی داری) ، دوستی با مردم ، نصف عقل و زیبایی پرسش ، نصف علم است.

۱۶۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : میانه روی ، نصف معیشت و خوش اخلاقی ، نصف دین داری است.

۱۶۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آن که (در کار خیر) سبقت می گیرد و آن که اعتدال را رعایت می نماید ، هر دو بدون حساب به بهشت وارد می شوند ولی آن که به خویشتن ستم نموده ، به آسانی حساب رسی گردیده سپس به بهشت می رود.

۱۶۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آن که مشورت نماید ، پشیمان نمی گردد و آن که میانه روی کند ، فقیر نمی شود.

۱۶۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که اندازه نگه دارد ، خداوند روزی اش دهد. و هر که اسراف نماید ، خداوند او را محروم سازد.

۱۶۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که میانه روی کند ، خداوند بی نیازش سازد. و هر که اسراف نماید ، خداوند فقیرش می کند. و هر که فروتنی نماید ، خداوند او را بالا برد. و هر که ستمگری کند ، خداوند او را درهم کوبد.

خوردن

از آداب سفره

۱۶۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همانند بندگان غذا می خورم و مانند آنان (بر زمین) می نشینم.

۱۷۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خادمتان غذایی برایتان بیاورد که خود تهیه کرده و دودش را خورده ، باید او را هم نشین خود سازید و یا این که از آن غذا یک یا دو لقمه به او بدهید.

۱۷۱. پیامبر خدا صلی الله علیه

وآله : غذا خوردن در بازار ، نشانه پستی است.

۱۷۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : غذا خوردن با خدمتکار ، نشانه فروتنی است.

۱۷۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : غذایتان را سرد نمایید تا برای شما برکت داشته باشد.

۱۷۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : با هم غذا بخورید و پراکنده نشوید ؛ زیرا غذای یک نفر برای دو نفر و غذای دو نفر برای سه و چهار نفر کافی است. با هم غذا بخورید و پراکنده نشوید ؛ زیرا برکت با جماعت است.

۱۷۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که غذا بخورد در حالی دیگری بدو می نگرد و به او چیزی ندهد ، به بلایی گرفتار آید که درمان نداشته باشد.

کم خوری

۱۷۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آدمی ظرفی را پر نمی کند که بدتر از شکم باشد. برای آدمیزاد خوراکی که او را برپا دارد کافی است.

آثار پرخوری

۱۷۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پرخوری ، دل را سخت می کند.

۱۷۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : علاقه به دنیا ، غم و اندوه را بسیار می کند و پرخوری ، دل را سخت می گرداند.

۱۷۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که به پر خوردن و آشامیدن عادت داشته باشد ، دلش سخت گردد.

۱۸۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که کم خوری کند ، بدنش سالم ماند ، و هر که پر خوری کند ، بدنش بیمار و دلش سخت گردد.

شام بخورید هر چند به اندازه مشتی خرما باشد

۱۸۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شام بخورید هر چند به اندازه مشتی خرما باشد ؛ زیرا شام نخوردن ضعف و پیری می آورد.

نتیجه پاکیزگی غذا

۱۸۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پاکیزگی غذا ، خود غذا را و (نیز) ، دین و روزی را زیاد می کند.

غذای سخاوتمند دوا است

۱۸۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : غذای سخاوتمند ، دوا و غذای بخیل ، درد است.

فضیلت غذاخور سپاس گزار

۱۸۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چه بسا! غذاخور سپاسگزار ، پاداشش بیشتر از روزه دار شکیبا باشد.

۱۸۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : غذاخور شکرگزار ، به منزله روزه دار شکیباست.

محرمات خوردن

۱۸۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آن که در ظرف نقره و طلا می خورد و می آشامد ، همانا آتش جهنم را غرغره کرده (و در شکم خود فرو می برد).

خدا

مشاهده خدا

۱۸۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از جبرئیل پرسیدم : آیا پروردگارت را می بینی؟ گفت : بین من و او هفتاد پرده نورانی وجود دارد که اگر نزدیک ترین آنها را مشاهده کنم ، آتش می گیرم.

صفات خداوند

۱۸۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی بزرگوار است و بزرگواری را دوست دارد.

۱۸۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی نمی خوابد و خواب بر او روا نیست ؛ قسمت (یا میزان) را پایین و بالا می برد ؛ طاعت شبانه قبل از طاعت روزانه و نیز طاعت روزانه قبل از طاعت شبانه به پیشگاهش برده می شود ؛ پرده او از جنس نور است که اگر پرده کنار زند ؛ عظمت و انوار جلوه خداوندی اش هر آنچه از مخلوقاتش بدو چشم گشاید ، خواهد سوخت.

۱۹۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی فرمود : کبریا (بزرگی) ردای من است. هر کس درباره ردایم با من بستیزد ، او را درهم می کوبم.

خداوند خالق است

اشاره

۱۹۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر آن آبی را که از آن فرزند به وجود می آید بر روی سنگی بریزی ، خدای تعالی از همان سنگ ، فرزند بیرون می آورد و به تحقیق ، خدای تعالی کسی را که خود خالق اوست می آفریند.

خداوند غیرتمند است

۱۹۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هیچکس غیرتمندتر از خدا نیست.

خداوند قدرتمند است

۱۹۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : قدرت خداوند بر تو بیشتر از قدرت تو نسبت به خداست.

خداوند ستایش را دوست دارد

۱۹۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هیچ کس بیش از خداوند ستایش را دوست ندارد. و هیچ کس بیش از خداوند عذرپذیر نیست.

همه چیزها از ناحیه خداست

۱۹۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همه چیزها ؛ چه نیک چه بد ، از ناحیه خداست (خوب و بد را خدا آفریده است).

هنگامی که خداوند چیزی را اراده نماید

۱۹۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند آفرینش چیزی را اراده نماید ، هیچ چیز دیگر نمی تواند مانع او شود.

۱۹۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند بخواهد کاری انجام شود ، عقل خردمندان را سلب می کند (تا اندیشه مخالف نداشته باشند).

۱۹۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند درباره بنده ای حکمی کند ، هیچ چیز نمی تواند قضا و حکم او را تغییر دهد.

۱۹۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند تحقق امری را اراده نماید ، عقل مردان را می گیرد تا فرمان خود را به انجام رساند. وقتی که آن را انجام داد ، عقل آنان را بازمی گرداند در حالی که برای آنان پشیمانی به جا مانده است.

ترغیب به گرامی داشتن سلطان خدایی

۲۰۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که به قدرت الهی توهین کند ، خداوند او را خوار سازد. و هر که قدرت الهی را بزرگ شمارد ، خداوند او را گرامی دارد.

امامت

حدیث ثقلین

۲۰۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اما بعد ، هان ای مردم! همانا من بشری هستم که نزدیک است فرستاده پروردگارم (برای گرفتن جانم) پیش من آید تا این که او را اجابت نمایم در حالی که من دو چیز گرانبها را میان شما می گذارم : یکی از آن دو ، کتاب خدا (قرآن) ؛ که در آن هدایت و نور (آگاهی) است ؛ هر کس بدان چنگ زند و بدان دست یازد ، راه هدایت خواهد پیمود و هر کس آن را خطا پندارد ، گمراه خواهد شد. بنابراین ، کتاب خدا را بگیرید و بدان چنگ زنید و (دومی) اهل بیت (و عترت) من ؛ که درباره اهل بیتم خدا را یادآورتان می شوم (و تاکیداً) درباره اهل بیتم خدا را یادآورتان می شوم.

۲۰۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دو چیز را در میان شما گذاشتم که با وجود آنها ، هرگز گمراه نمی شوید : کتاب خدا ، وسنت و روش من ، که آن دو از یکدیگر جدا نمی گردند تا بر سر حوض به من برسند.

بهترین پیشوایان

۲۰۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین پیشوایان شما ، کسانی هستند که آنان را دوست دارید و آنان نیز ، شما را دوست دارند ؛ بر آنان درود می فرستید و آنان نیز ، بر شما درود می فرستند. و بدترین پیشوایان شما ، کسانی هستند که آنان را دشمن دارید و آنان نیز ، شما را دشمن دارند.

فضیلت پیشوای عادل

۲۰۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در پیشگاه خداوند ، شخصی برتر از آن پیشوایی نیست که گفتارش راست و حکومتش عادلانه باشد.

ظهور امام زمان

۲۰۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر آینه زمین از ظلم و تجاوز (دشمنی) پُر خواهد شد آن گاه مردی از اهل بیت من ظهور می کند تا این که زمین را از قسط و عدل پُر می نماید آن چنان که از ظلم و تجاوز پُر شده بود.

۲۰۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پیوسته گروهی از امت من بر حق استوارند تا این که امر الهی فرا رسد.

فرمانروایان ستمگر

۲۰۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (در آینده) پیشوایانی بر شما حکومت می کنند که روزی هایتان را تصرف می نمایند ؛ با شما سخن به دروغ می گویند ؛ بد عمل می کنند ؛ از شما خشنود نگردند تا این که کار بدشان را نیک بشمارید ؛ دروغشان را تصدیق کنید. بنابراین ، مادامی که به حق گردن نهادند ، شما نیز حقشان را عطا کنید ولی اگر تعدّی نمودند ، هر که در این راه کشته شود ، شهید است.

۲۰۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روز قیامت عذاب پیشوای ستمگر از همه مردم سخت تر است.

امان دادن

نشانه امان دادن

۲۰۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که تو را سرزنش نمود ، تو را (از کینه خویش) ایمن ساخته است.

امانتداری

امانتداری

۲۱۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : امانت را به صاحبش برگردان ، و خیانت را با خیانت پاسخ نده.

۲۱۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر دارای چهار ویژگی هستی ، دیگر به نداری دنیا غم مخور : راستی در گفتار ، امانت داری ، اخلاق نیکو و پاکی در خوراک.

آثار امانتداری

۲۱۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : امانت مایه جلب روزی و خیانت مایه جلب فقر است.

مجالس امانت است

۲۱۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همنشینان در برابر امانت خدای تعالی با همدیگر اختلاط می نمایند. بنابراین ، بر یکی روا نیست که راز دیگری را افشا کند.

۲۱۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه سخنی (رازی) از زبان کسی فاش گشته و سپس متوجه اطراف شد ، آن سخن نزد شما امانت است.

کسی که امانتدار نباشد ایمان ندارد

۲۱۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آن که امانت دار نیست ، ایمان ندارد.

امت

امت

۲۱۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی دو شمشیر (جنگ) را بر این امت (مسلمانان) جمع نمی نماید : شمشیری (جنگی) از خودشان و شمشیری (جنگی) از ناحیه دشمن. (هر گاه گرفتار جنگ با دشمن خارجی شدند ، نزاع های داخلی را کنار گذاشته و متحد می شوند).

نیکان امت

۲۱۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین امت من ، تندخویانی هستند که هر گاه به خشم آیند ، (زود) باز گردند.

۲۱۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین امت من ، دانشمندان آن و بهترین دانشمندان آن ، بردبارترین آنهاست.

۲۱۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین امت من ، دانشمندان آن و بهترین دانشمندان آن ، مهربان ترین آنهاست.... هان! دانشمند مهربان ، روز قیامت می آید و در حالی که همچون ستاره درخشان نور می دهد ، مابین مشرق و مغرب را می پیماید.

۲۲۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین امت من ، کسی است که (مردم را) به سوی خدای تعالی بخواند و بندگان خدا را دوستدار او گرداند.

۲۲۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین افرادامّت من آنهایند که به دنیا بی اعتناترند و به آخرت مشتاق تر.

۲۲۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بزرگان امت من آنهایی هستند که نه چنان بهره مندند تا طغیان کنند و نه چنان درمانده اند تا گدایی کنند.

بدان امت

۲۲۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدترین امت من ، کسی است که عهده دار قضاوت شود ؛ اگر (امر) بر او مشتبه شود ، مشورت ننماید ؛ اگر به صواب برسد گردن فرازد ؛ و اگر خشمگین شد ، درشتی کند و نویسنده ی بدی ، مانند عمل کننده به آن است.

۲۲۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدان امت من ، پرگویان پرچانه ی پرمدعایند و نیکان امت من ، خوش اخلاق ترین آنهاست.

امت ناشایسته

۲۲۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی امتی را که حق ضعیفان خود را عطا نمی کنند ، تقدیس نمی نماید.

نخستین چیزی که از میان این امت می رود

۲۲۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نخستین چیزی که از دینتان از دست می دهید ، امانت ، و آخرین چیز نماز است.

۲۲۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نخستین چیزی که از میان این امت برچیده می شود ، حیا و امانت است.

نگرانی پیامبر درباره امتش

۲۲۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از جمله چیزهایی که بیش از هر چیز از (گرفتاری) امتم به آنها بیمناکم ؛ شکم پرستی ، پرخوابی ، تنبلی و ضعف یقین است.

۲۲۹. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : ترسناک ترین چیزی که بر امتم از آن هراس دارم ، هوس و آرزوی دراز است.

۲۳۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ترسناک ترین چیزی که از آن بر امت خود بیمناکم ، شرک به خداست. هان! نمی گویم که آنها خورشید و ماه و بت می پرستند بلکه (به خاطر) کارهایی که برای غیر خدا انجام می دهند و گرفتار شهوت پنهانی می گردند.

۲۳۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ترسناک ترین چیزی که از آن بر امت خود بیمناکم ، پیشوایان گمراه کننده است.

۲۳۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ترسناک ترین چیزی که از آن بر امت خود بیمناکم ، عمل قوم لوط است.

۲۳۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : من پس از خودم از سه کار امتم بیمناکم : لغزش دانشمند ، فرمان ستمگر و پیروی هوس.

۲۳۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ای امت من! از ندانسته هایتان بیم ندارم ولی دقت کنید که درباره دانسته هایتان چگونه رفتار می نمایید؟.

۲۳۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر آینه من درباره شما از فتنه آسایش بیشتر از فتنه تنگ دستی هراسانم ؛

شما به فتنه تنگ دستی مبتلا شدید و شکیبایی نمودید (ولی باید مواظب باشید که) دنیا شیرین و سرسبز و خرم (فریبنده) است.

۲۳۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : درباره امتم از اراذل و اوباشی که آنان را بکشند و نیز از دشمنی که آنان را پامال کند ، بیم ندارم ولیکن درباره امتم از پیشوایان گمراه می ترسم که اگر اطاعت شان کنند ، گمراهشان می نمایند و اگر نافرمانی شان کنند ، به قتلشان می رسانند.

۲۳۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بر امت خودم جز درباره ضعف یقین (ایمان) بیم ندارم.

۲۳۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از هیچ فتنه ای ترسناک تر از زنان و شراب ، بر امت خود بیم ندارم.

۲۳۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : درباره شما از فقر بیم ندارم ولیکن از ثروت اندوزی شما می ترسم و نیز درباره شما از خطا بیم ندارم ولیکن از (گناهان) و کارهای عمدی شما می ترسم.

برای هر امتی امتحانی است

۲۴۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : برای هر امتی امتحانی است و امتحان امت من در مال و دارایی می باشد.

حکایت امت من

۲۴۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حکایت امت من ، مانند باران است که معلوم نیست (آیا) آغازش بهتر است یا پایانش؟.

چیزهایی که دامن گیر امت من است

۲۴۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سه چیز دامن گیر امت من است : بدگمانی ، حسد و فال زدن. هر گاه گمان بردی ، آن را حق نپندار ؛ هر گاه حسد ورزیدی ، از خداوند آمرزش بخواه ؛ و هر گاه فال زدی ، به آن اعتنا نکن و به کار خود بپرداز.

آرزو

آرزو رحمت است

۲۴۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : امید و آرزو برای امت من رحمتی از ناحیه خدا می باشد ؛ زیرا اگر آرزو نبود ، هیچ مادری فرزندش را شیر نمی داد و هیچ درختکاری ، درختی نمی کاشت.

آرزو و مرگ

۲۴۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر اجل و راه آن را ببینی ، آرزو و دل خوشی آن را دشمن می داری.

۲۴۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر به اجل و راه آن بیندیشید ، هر آینه آرزو و دلخوشی آن را دشمن می دارید.

کسی که همه توان خود را در آرزوهایش به کار گیرد

۲۴۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زیان کارترین مردم کسی است که همه توان خود را برای رسیدن به آرزوهایش به کار گیرد و در حالی که روزگار او را در تحقق آرزوها یاری نکرده با دست خالی از دنیا برود و در پیشگاه خدای تعالی بدون حجت و دلیلی حاضر گردد.

پرهیز دادن از آرزوهای باطل

۲۴۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه یکی از شما آرزویی می کند ، در آن بیندیشد ؛ زیرا نمی داند که کدام یک از آرزوهایش برای او مقدر شده است.

۲۴۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که برای امت من به اندازه یک شب ، گرانی را آرزو نماید ، خداوند چهل سال عملش را تباه می سازد.

نتایج آرزوی دراز

۲۴۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از اهمال کاری و آرزوی طولانی بپرهیزید ؛ زیرا آنها عامل نابودی امّتها هستند.

امنیت

امنیت

. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : امنیت و سلامتی ، دو نعمتی است که بسیاری از مردم در آن مغبونند.

پیامبران

ویژگی های پیامبران

۲۵۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چشمانم می خوابد ولی دلم به خواب نمی رود.

۲۵۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پنج چیز از روش های پیامبران است : حیا ، بردباری ، حجامت ، مسواک و عطر زدن.

۲۵۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی ، هیچ پیامبری را به غیر لغت (و زبان) قومش مبعوث نفرموده است.

حکایت رسول خدا

۲۵۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حکایت من و شما ، همانند مردی است که آتشی افروخت وقتی پروانه ها و ملخ ها می خواستند در آن بیفتند ، او آنها را دور می کرد. و من نیز کمربندهای شما را گرفته ام تا در آتش نیفتید ولی شما از دست من درمی روید.

انتظار

انتظار گشایش

۲۵۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : با شکیبایی در انتظار فرج بودن ، عبادت است.

۲۵۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : انتظار گشایش از ناحیه خداوند ، عبادت است. و هر کس به روزی اندک خشنود باشد ، خداوند به وسیله عبادت اندک از او خشنود می گردد.

انتقام

کسانی که سزاوار نیست از آنها انتقام بگیرند

۲۵۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سه کس از سه کس انتقام نمی گیرد : آزاد از بنده ، دانا از نادان و توانا از ناتوان.

از کسی که به تو بدی کرده دادخواهی کن

۲۵۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نسبت به کسی که به تو نیکی کرده ، فروتن باش هر چند غلام حبشی باشد. و از کسی که به تو بدی کرده ، دادخواهی کن هر چند که آزاد قرشی باشد.

انسان

ارزش انسان

۲۵۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : جز انسان ، چیزی از هزار مثل خودش بهتر نیست.

انفاق

انفاق

۲۶۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به گدا چیزی بده هر چند با اسب نزد تو آید و مزد کارگر را قبل از خشکیدن عرقش عطا کن.

۲۶۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (خطاب به یک زنی فرمود :) بی حساب ، انفاق کن وگرنه ، خداوند نیز (نعمت هایش را) بر تو حساب می کند. و بخل ورزی نکن وگرنه ، خداوند نیز بر تو بخل ورزد.

۲۶۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بخشش کن و تنگ نگیر که بر تو تنگ گیرند.

۲۶۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر مسلمانی ، مسلمان برهنه ای را بپوشاند ، خدای تعالی او را از پارچه های سبز بهشتی می پوشاند. و هر مسلمانی ، مسلمان گرسنه ای را سیر نماید ، روز قیامت خدای تعالی او را از میوه های بهشتی اطعام می دهد.

و هر مسلمانی ، مسلمان تشنه ای را سیراب نماید ، روز قیامت خدای تعالی به او از شراب سربسته بنوشاند.

انفاقی که بیشترین اجر را دارد

۲۶۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دیناری را در راه خدا ، دیناری را برای آزاد کردن بنده ای ؛ دیناری را به فقیر ؛ و دیناری را به خاندان خود انفاق می کنی. اما (بدان) آنچه را به خاندان خود انفاق می نمایی ، پاداشش بیشتر است.

۲۶۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند به یکی از شما خیری ارزانی داشت ، ابتدا آن را برای خود و خاندانش مصرف نماید.

تشویق به انفاق

۲۶۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دستها سه گونه است : دست خدا که از همه دستها بالاتر است ، دست بخشنده که زیر دست خدا است و دست گدا که پایین تر است. بنابراین ، بخشش کن و خود را وامانده ننما.

۲۶۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند رحمت کند کسی را که از زیادی در گفتار خودداری نماید و مازاد مالش را انفاق نماید.

۲۶۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در دست فقیر ، چیزی بگذار هر چند سُم سوخته باشد.

۲۶۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر آینه در راه خدا یک لقمه غذا دادن به برادر مسلمانی در نزد من از یک درهم صدقه دادن محبوب تر است و هر آینه در راه خدا یک درهم عطا کردن به برادر مسلمانی در نزد من از ده درهم صدقه محبوب تر است. و نیز ده درهم عطا کردن در نزد من از آزاد کردن یک بنده محبوب تر است.

۲۷۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر کدام از شما بتواند با جامه ای برادر مؤمنش را بپوشاند ، این کار را انجام دهد.

نتیجه انفاق

۲۷۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خود را از آتش جهنم برحذر دارید هر چند با بخشش پاره خرمایی ، اگر آن هم نبود پس با اهدای سخنی نیکو.

۲۷۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی به خاطر یک لقمه نان و یک مشت خرما و مانند آن که به فقیر داده می شود ، سه نفر را به بهشت می برد ؛ صاحبخانه را که فرمان داده ، زنی که آن را آماده ساخته

و خادمی که آن را به کام فقیر رسانده است.

۲۷۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : عطا به مستمندان از مرگ بد محافظت می کند.

دعای ملائکه برای انفاق کننده

۲۷۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هرگز! خورشید طلوع نمی کند مگر این که دو فرشته از دو سوی آن می گویند : خدایا! انفاق کننده را زودتر عوض ده و بازدارنده (بخیل) را زودتر تلف رسان.

فضیلت انفاق در حال حیات

۲۷۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر آینه اگر مرد در حیاتش یک درهم صدقه دهد ، برای او از صدقه دادن یک صد درهم هنگام مرگ بهتر است.

ارزش انفاق هنگام سلامتی

۲۷۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : درهمی را که مرد در حال سلامتی انفاق می کند ، بهتر از آزاد کردن بنده به هنگام مرگ است.

اولیاء خدا

اولیاء خدا

۲۷۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چه بسا! ژولیده ی غبارآلود که دو لباس کهنه دارد و چشم مردم از او بیزار است ، اگر از جانب خدا (بر تحقق امری) قسم بخورد ، خداوند (به خاطر او) ، آن امر را محقق می سازد.

توهین کردن

توهین کردن

۲۷۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خوارترین مردم کسی است که آنان را خوار کند.

خاندان

حکایت خاندان من

۲۷۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حکایت خاندان من ، مانند کشتی نوح است که هر کس سوار آن شود ، نجات یابد و هر کس از آن بازماند ، غرق شود.

اهل و عیال

اهل و عیال

۲۸۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کمی عیال ، یکی از دو آسایش است.

۲۸۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : وای! بر کسی که به نیکی عیالش را ترک کند و به بدی نزد پروردگارش رود.

کمی عیال

۲۸۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دوراندیشی ، نصف زندگانی ؛ مهر و دوستی ، نصف عقل ؛ غم و اندوه ، نصف پیری ؛ و کمی عیال بخشی از آسایش است.

نتیجه نیکی به آنهایی که سرپرستی می کند

۲۸۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر کس از امت من ، سه دختر یا سه خواهر را سرپرستی نماید و به آنان نیکی کند ، (روز قیامت) آنان برای او پوششی از آتش جهنم می گردند.

فضیلت انفاق مرد بر خاندانش

۲۸۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : انفاق (خرجی) مرد بر خاندانش ، صدقه محسوب می گردد.

نکوهش سخت گیری بر عیال

۲۸۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کسی که خداوند به او روزی فراوان عطا فرموده ولی او بر عیال خود سخت بگیرد ، از ما نیست.

روزها

روزها

۲۸۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : انسان همیشه میان دو روز واقع است ؛ روز گذشته که اعمال آن محاسبه و بر آن مُهر زده شده است و روز آینده که نمی داند و شاید بدان نرسد.

آزردن

آزردن

۲۸۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روز قیامت در پیشگاه خداوند عذاب کسی که در دنیا مردم را بیشتر آزار رسانده ، سخت تر است.

پرهیز از اذیت کردن

۲۸۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : فروتنی کنید که فروتنی یک امر قلبی است و نباید مسلمانی ، مسلمان دیگر را آزار دهد.

آزردن مؤمن

۲۸۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کسی که از گناه توبه می کند مانند کسی است که اصلاً گناه ندارد و کسی که از گناه آمرزش خواهد در حالی که اصرار بر گناه دارد مانند کسی است که پروردگارش را مسخره می نماید. و هر کس مسلمانی را آزار دهد ، به اندازه نخلستانها ، گناه بر او نوشته می شود.

۲۹۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که مسلمانان را در راه هایشان بیآزارد ، لعنت آنان بر او واجب است.

۲۹۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که مسلمانی را بیآزارد ، مرا آزرده است. و هر که مرا بیآزارد خداوند را آزرده است.

تشویق به دفع آنچه موجب آزار می شود

۲۹۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آزار از راه مسلمانان دور کن.

۲۹۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آزار و اذیت (و موانع پیشرفت) را از سر راه مسلمانان برطرف کن.

شکیبایی بر آزار دیدن در راه خدا

۲۹۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر آینه در راه خدا آزار شدم آن هنگامی که (هنوز) کسی آزار ندیده بود. و در راه خدا ترسیدم آن هنگامی که (هنوز) کسی نترسیده بود. و هر آینه سی روز و شب بر من می گذشت که من و بلال غذایی جز به اندازه ای که در زیر بغل پنهان می شد ، نداشتیم.

۲۹۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هیچ کس به اندازه من در راه خداوند اذیت نشده است.

نتیجه آزردن

۲۹۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر آزار رسانی در آتش جهنم است.

نتیجه بر طرف کردن اسباب اذیت

۲۹۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اسباب اذیت و آزار از راه مسلمانان برطرف ساز تا نیکی های تو افزایش یابد.

۲۹۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر آینه مردی را در حال گردش در بهشت دیدم ، بخاطر درختی را که به مردم آزار می رسانده ، از سر راه بریده بود.

۲۹۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مردی که شاخه تیغی را از سر راه بردارد ، خداوند عزّوجلّ گناهان گذشته و آینده او را بیامرزد.

۳۰۰. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : بر سـر راه ، شـاخه درختـی بود که مردم را آزار می رسانـد ، مردی آن را کنـار زد و به همین خاطر وارد بهشت گردید.

۳۰۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که سنگی را از سر راه بردارد ، حسنه ای برایش ثبت می شود.

ایمان

حقیقت ایمان

۳۰۲. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر چیزی حقیقتی دارد و بنـده ای به حقیقت ایمان دست نمی یابد تا این که بداند آنچه نصـیبش شـده ممکن نبود که بـدو نرسد و آنچه از آن محروم شده ممکن نبود که بدو برسد (به مقام تفویض الامر الیه رسـیده باشد).

۳۰۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (حقیقت) ایمان ، شکیبایی و بخشش است.

۳۰۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (مراتب) ایمان ، شناخت قلبی ، اعتراف زبانی و رفتار ظاهری است.

۳۰۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اسلام یک امر ظاهری و آشکار است ولی ایمان یک امر قلبی و باطنی است.

۳۰۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ایمان دو نیمه است : نیمی در شکیبایی و نیمی در سپاس

گزاری است.

۳۰۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ایمان با آرزو کردن محقق نمی شود ولیکن ایمان (واقعی) آن است که در قلب جای گیرد و عمل آن را تصدیق نماید.

۳۰۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هیچ یک از شما مؤمن نیست مگر این که دوست بدارد برای برادر خویش آنچه را که برای خود دوست می دارد.

۳۰۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بنده به حقیقت ایمان نمی رسد مگر این که زبانش را حفظ نماید.

۳۱۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بنده به حقیقت ایمان نمی رسد مگر این که بداند آنچه بدو رسیده یا نرسیده از روی تقدیر است.

۳۱۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ایمان بنده ای استوار نگردد تا این که دل او محکم شود و دل او محکم نمی شود تا این که زبانش اصلاح گردد.

۳۱۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هیچ یک از شما حقیقت ایمانش را کامل نکند تا این که زبانش را حفظ نماید.

نقش عمل در ایمان

۳۱۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ایمان بدون عمل و عمل بدون ایمان ، پذیرفته نیست.

ارکان ایمان

۳۱۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پنج چیز از لوازم ایمان است که هر کس نداشته باشد ، ایمان ندارد : تسلیم در برابر فرمان خداوند ؛ به قضای الهی خشنود بودن ؛ تفویض کارها به خداوند ؛ توکل بر خداوند ؛ و شکیبایی هنگام صدمه نخستین.

بهترین ایمان

۳۱۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین ایمان آن است که مردم از تو در امان باشند (یا مردم تو را امین شمارند) و بهترین اسلام آن است که مردم از دست و زبان تو در آسایش باشند.

۳۱۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین ایمان به خدا ، این است که یقین بدانی هر کجا باشی ، خدا با تو است.

۳۱۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین ایمان ، این است که دوستی و دشمنی ات برای خدا باشد ، زبانت را در یاد خدا بکارگیری ، آنچه برای خود می پسندی برای دیگران بپسندی ، آنچه برای خود روا نداری برای دیگران روا نداری و سخن نیک بگویی یا خاموش باشی.

۳۱۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین ثمره ایمان شکیبایی و گذشت است.

ایمان و عمل همراه یکدیگرند

۳۱۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ایمان و عمل همراه یکدیگرند و هر یک بدون دیگری درست نیست.

شرم و ایمان

۳۲۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حیا و ایمان ، همیشه همراه یکدیگرند ، هرگاه یکی نباشد ، دیگری نیز نخواهد بود.

فارس و ایمان

۳۲۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر ایمان در ثریّا باشد ، هر آینه مردانی از فارس بدان می رسند.

آنچه از لوازم ایمان است

۳۲۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سه چیز از لوازم ایمان است : آن که هنگام خشم ، به باطل نیفتد ؛ آن که هنگام رضایت ، از حق دور نگردد ؛ و آن که هنگام قدرت ، در مال دیگری تصرف نکند.

۳۲۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سه چیز نشانه ایمان است : بخشش به هنگام تنگ دستی ؛ اهدای سلام به دانشمند ؛ و رعایت عدالت (حتی) نسبت به خود.

۳۲۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سه چیز نشانه ایمان حقیقی است : بخشش به هنگام تنگ دستی ؛ عدالت ، (حتی) نسبت به خود ؛ و بذل علم برای دانش آموز.

۳۲۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حیا و لکنت زبانی ، دو شعبه ای از ایمان و بدزبانی و بیان (شیرین زبانی) ، دو شعبه ای از نفاق و دورویی می باشند.

کسی که حلاوت ایمان را می چشد

۳۲۶. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : سه ویژگی در هر که باشد ، شیرینی ایمان را خواهد چشید : خداوند و پیامبرش را بیشتر از همه دوست داشته باشد ؛ دیگری را به خاطر خدا دوست بدارد ؛ و پس از آن که خداوند او را از کفر نجات بخشید ، بازگشت به کفر را نپسندد هم چنان که افتادن در آتش را نمی پسندد.

آنچه با ایمان سازگار نیست

۳۲۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دو ویژگی در مؤمن جمع نمی شود : بخل و دروغ.

آنچه ایمان را کامل می کند

۳۲۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سه ویژگی در هر که باشد ایمانش کامل است : مردی که در راه خدا از سرزنش ملامت گیر بیم ندارد ، در کارش ریا نمی کند و اگر در برابر دو کار قرار گیرد که یکی برای دنیا و دیگری برای آخرت باشد ، کار آخرت را بر کار دنیا ترجیح می دهد.

۳۲۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سه ویژگی در هر که باشد ، صفات ایمان در او کامل است : آن که هنگام رضایت ، در باطل نیفتد ؛ هنگام خشم ، از حق بیرون نشود ؛ و هنگام قدرت ، به حقوق دیگران تجاوز نکند.

۳۳۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که سه چیز را داشته باشد ، مستحق پاداش گردیده و ایمانش کامل می شود : اخلاق خوش ، که به واسطه آن در بین مردم زندگی کند ؛ پارسایی ، که او را از محرمات الهی بازدارد ؛ و بردباری ، که او را از نادانی نادان برکنار دارد.

۳۳۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آن که بلا را نعمت و آسایش را مصیبت نداند ، از ایمان کامل برخوردار نیست.

۳۳۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بنده بدون سه ویژگی ایمانش را کامل نمی کند : انفاق از روی تنگ دستی ، انصاف (و عدالت حتی) درباره خویش و اهدای سلام.

۳۳۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که به خاطر خدا ، دوستی ، دشمنی ، عطا و منع

نماید ، ایمانش کامل است.

تازه کردن ایمان

۳۳۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (با گذشت زمان) ایمان در دلتان کهنه می شود چنانچه لباس کهنه می گردد. بنابراین ، از خدا بخواهید که ایمان را در دلهایتان تازه نماید.

۳۳۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ایمانتان را تازه کنید ، و کلمه «لااله الا الله» را بسیار بگویید.

چشیدن طعم ایمان

۳۳۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که دوست دارد مزه ایمان را بچشد ، شخصی را فقط به خاطر خدای تعالی دوست داشته باشد.

۳۳۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که دوست دارد مزه ایمان را بچشد ، پس شخصی را به خاطر خداوند دوست داشته باشد.

نتیجه ایمان به تقدیر

۳۳۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ایمان و اعتقاد به تقدیر غم و اندوه را از بین می برد.

منفورترین مردم نزد خدا

۳۳۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدترین مردم نزد خدا ، کسی است که ایمان آورد سپس کفر ورزد.

ارمغان مؤمن

۳۴۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مرگ ، ارمغان مؤمن است.

۳۴۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ارمغان مؤمن در دنیا ، فقر است.

ارجمندی مؤمن

۳۴۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شرافت مؤمن ، در شب زنده داری اوست و عزت وی ، در بی نیازی او از مردم است.

مؤمن کیست؟

۳۴۳. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : دانش بیاموز ؛ زیرا دانش ، دوست صمیمی مؤمن ؛ بردباری ، وزیر او ؛ خرد ، راهنمای او ؛ عمل ، سرپرست او ؛ مدارا ، پدر او ؛ ملایمت ، برادر او ؛ و شکیبایی ، فرمانده لشکر اوست.

۳۴۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که را کار نیکش خوشحال و کار بدش ناراحت کند ، او مؤمن است.

۳۴۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که به خداوند و آخرت ایمان دارد ، باید سخن خوب بگوید یا خاموش باشد.

۳۴۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که به خداوند و آخرت ایمان دارد ، مسلمانی را نمی ترساند.

۳۴۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از جمله کرامت مؤمن نزد خدای تعالی این است که جامه اش پاکیزه و به اندک قانع باشد.

۳۴۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مؤمن کسی است که مردم او را امین جان ، مال و خونشان بدانند.

۳۴۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روز قیامت مؤمن در سایه صدقه اش است.

۳۵۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مؤمن ، (با پرهیزکاری) شیطان را لاغر می کند چنان که یکی از شما (با سوارکاری)در سفر شترش را لاغر می کند.

۳۵۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مؤمن برای مؤمن مانند پایه های ساختمان است که همدیگر را استوار سازند.

۳۵۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مؤمن ، برادر مؤمن است

که در هر حال نباید خیرخواهی او را ترک نماید.

۳۵۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مؤمن ، سراسر منفعت است ؛ اگر همراهی اش کنی ، سودت دهد ؛ اگر با او مشورت کنی ، سودت دهد ؛ اگر شریکش شوی ، سودت دهد ؛ و همه کارهایش مایه منفعت است.

۳۵۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مؤمن ، آیینه مؤمن است ، برادر مؤمن است و از پشت سر مراقب اوست.

۳۵۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مؤمن برای مؤمن ، همانند پایه های محکم ساختمان است که همدیگر را استوار می سازند.

۳۵۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مؤمن ، الفت می گیرد (زود می جوشد) و کسی که الفت نگیرد و دیگری نیز با او الفت نگیرد ، خیری در او نیست.

۳۵۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مؤمن ، مورد غیرت قرار می گیرد (حمایت می شود) و غیرت خداوند شدیدتر است.

۳۵۸. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : مؤمن ، در هر حال خوب است ؛ در حال جان کندن نیز خداوند را ستایش می نماید.

صفتهای مؤمن

۳۵۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه کار نیکویت تو را شادمان و کار پلیدت تو را نگران ساخت ، (بدان که) مؤمن حقیقی هستی.

۳۶۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خوشبخت ترین مردم نزد من مؤمنی است که : متعلقاتش کم ، از نماز بهره مند ، تا لقای حق بر روزی به حد کفاف صبر کند ، پروردگارش رانیکو بندگی نماید ، در بین مردم گمنام ، مرگش زود فرا می رسد ، ارثش اندك و گریندگانش کم باشد.

۳۶۱. پیامبر خدا صلی الله علیه

وآله : همانا مؤمن در سایه خوش اخلاقی به مقام شب زنده داری و روزه داری دست می یازد.

۳۶۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بنده مؤمن خدا ؛ بر دشمن خویش ستم نمی کند ، در راه دوست مرتکب گناه نمی شود ، امانت را ضایع نمی سازد ، حسد نمی ورزد ، طعنه نمی زند ، لعن نمی کند ، به حق اعتراف می کند هر چند در موردش از او درخواست شهادت ننمایند ، لقب های بد به کار نمی برد ، در نماز خاشع ، در زکات شتابنده ، در گرفتاری ها با وقار ، در آسایش سپاس گزار ، به آنچه دارد قانع است ، آنچه برای او نیست مدعی آن نمی گردد ، بخل او را از کار خیر بازنمی دارد ، با مردم می آمیزد تا چیزی یاد بگیرد ، با مردم سخن می گوید تا چیزی بفهمد و اگر مورد ستم و تجاوز قرار گیرد ، شکیبایی پیشه می کند تا خدای رحمان یاری رسان او باشد.

۳۶۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مؤمن با شمشیر و زبانش به مبارزه می پردازد.

۳۶۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مؤمن چنان است که (در راه خیر) هر چه در توان دارد می کوشد. و ناتوانی هایش را آرزو می کند.

۳۶۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مؤمن از شنیدن (سخن) نیک سیر نمی گردد تا این که عاقبتش بهشت باشد.

۳۶۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بنده ای مؤمن نیست مگر این که از نیکی آنچه برای خود دوست می دارد برای برادر مسلمانش نیز دوست بدارد.

۳۶۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مؤمن از یک سوراخ دو بار گزیده نمی شود.

۳۶۸. پیامبر خدا صلی الله

علیه وآله : هر که با نام خدا از شما پناه خواست ، پناهش دهید. و هر که با نام خدا از شما درخواست نمود ، عطایش دهید. و هر که شما را خوانـد ، اجابتش کنید. و هر که به شـما نیکی کرد جبرانش کنید و اگر چیزی نیافتید ، برایش آن قدر دعا کنید که بدانید نیکی او را جبران کرده اید.

۳۶۹. پیـامبر خـدا صـلی الله علیـه وآلـه : هر که به خداونـد و آخرت ایمـان دارد ، بایـد به همسـایه اش نیکی کنـد. و هر که به خداونـد و آخرت ایمـان دارد ، بایـد مهمـانش را گرامی بـدارد. و هر که به خداونـد و آخرت ایمان دارد ، بایـد سـخن خوب بگوید یا خاموش باشد.

۳۷۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مؤمن ، شریف و بزرگوار است و فاجر ، فریب کار و فرومایه است.

۳۷۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مؤمن ، زیرک ، باهوش و محتاط است.

۳۷۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مؤمن ، کم خرج (و کم زحمت) است.

۳۷۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مؤمن ، آسان گیر و ملایم است حتی به خاطر نرمخویی او را احمق می پنداری.

۳۷۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مؤمن ، مانند شتر رام شده ، آسان گیر و ملایم است ؛ اگر کشیده شود ، می رود و اگر بر سنگی خوابانده شود ، می خوابد.

۳۷۵. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : سـزاوار است که مؤمن دارای هشت ویژگی باشد : در حوادث سخت ، باوقار ؛ هنگام بلا ، شکیبا ؛ هنگام آسایش ، سپاس گزار ؛ به روزی الهی ، قانع باشد

؛ بر دشمنان ستم نکند ؛ مزاحم دوستان نشود ؛ تنش در زحمت باشد و مردم از دست او در آسایش باشند.

بزرگی مؤمن

۳۷۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مؤمن ، نزد خداوند از برخی فرشتگان گرامی تر است.

فضیلت مؤمن

۳۷۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کار مؤمن ، شگفت انگیز است ؛ زیرا همه کارهایش (هر چه پیش آید) برایش خیر است و این مسئله فقط برای مؤمن چنین است ؛ اگر آسایش و خوش بختی برایش پیش آید ، سپاس گزاری کند و این ، برای او خیر است و اگر ناگواری و بدبختی برایش پیش آید ، شکیبایی کند و این نیز ، برای او خیر است.

۳۷۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نزد خداوند ، چیزی گرامی تر از مؤمن نیست.

۳۷۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هیچ چیزی را سراغ نداریم که از هزار مثل خودش بهتر باشد جز مرد مؤمن.

بهترین مؤمن

۳۸۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین مسلمان کسی است که مسلمانان از دست و زبانش در سلامت و امان باشند و بهترین مؤمنان خوش اخلاق ترین آنهاست.

۳۸۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ایمان مؤمنی بهتر است که هر گاه از او بخواهند ، عطا کند و هر گاه به او عطا نشود ، راه بی نیازی در پیش گیرد.

۳۸۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : باایمان ترین شما ، خوش اخلاق ترین شماست.

۳۸۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کامل ترین مؤمنان خوش اخلاق ترین آنهاست و بهترین شما ، کسانی هستند که برای زنانشان نیکوترند.

۳۸۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین مؤمنان ، کسی است که قانع باشد و بدترین شان ، کسی است که طمع کار باشد.

۳۸۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مؤمنی که با مردم اختلاط می کند و اذیّتشان را تحمل می نماید ، بهتر است از مؤمنی که با مردم اختلاط نمی کند و

اذیّتشان را تحمل نمی نماید.

حکایت مؤمن

محلی که بسته شده است(خویش جولان کند سپس به آنجا بازگردد.

۳۹۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حکایت مؤمن ، همانند عطار است ؛ اگر با او بنشینی ، سودت دهد ؛ اگر با او راه بروی ، سودت دهد ؛ و اگر با او شریک باشی ، سودت دهد.

۳۹۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حکایت مؤمن ، مانند نخل است ؛ هر چه از آن بگیری ، برایت مفید است.

۳۹۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حکایت مؤمن ، همانند ساقه کشت است ؛ از هر سو که باد وزد آن را منحنی کند و هر گاه باد آرام گرفت ، راست شود. مؤمن نیز چنین است که با بلا و گرفتاری منحنی می شود. و حکایت بدکار ، مانند درخت صنوبر است تا خداوند نابودی آن را بخواهد.

۳۹۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حکایت مؤمن ، مانند شمش طلاست ؛ اگر بر آن دمیده شود ، سرخ گردد و اگر وزن شود ، کاهش نیابد.

۳۹۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حکایت مؤمن ، در ظاهر مانند خانه ویران است اما وقتی داخلش شدی آن را پاکیزه می یابی. و حکایت بدکار ، همانند قبر مرتفع گچ کاری شده است که هر بیننده ای را به شگفت آورد در حالی که باطن آن از عفونت پر است.

بخشش مؤمن

۳۹۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مؤمن بابت هر چه خرج و انفاق نماید (از خدا) پاداش می گیرد جز آنچه در خاک (زراعت) یا ساختمان مصرف نماید.

برای مؤمن راحتی نیست

۳۹۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر مؤمن در سوراخ موشی باشد ، خداوند کسی را برایش مهیا نماید که آزارش دهد.

برای مؤمن دشمنانی است

۳۹۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مؤمن چهار گونه دشمن دارد : مؤمنی که نسبت به او حسادت می کند ؛ منافقی که با او دشمنی می نماید ؛ شیطانی که گمراهش می کند ؛ و کافری که با او می جنگد.

وضع مؤمن در روز قیامت

۳۹۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (روز قیامت) خدای تعالی مؤمن را به خود نزدیک گردانده و او را از (دیدگان) مردم در کنف حمایت و پوشش خود نگه داشته و به گناهانش معترف می سازد. آن گاه به او می فرماید : آیا فلان گناه را می شناسی؟ آیا فلان گناه (دیگر) را می شناسی؟ عرض می کند : آری ، ای پروردگار من! وقتی که خدا او را به گناهانش معترف نمود و او نیز خود را هلاک شده یافت ، خدا می فرماید : من در دنیا گناهان تو را پوشاندم و امروز آنها را بر تو می بخشم سپس نامه اعمال نیکش را به دست راست او عطا می کند. و اما خدا درباره کافر و منافق به طور آشکار و علنی می فرماید : «اینها کسانی هستند که بر خدای خود دروغ بستند. هان! لعنت خدا بر ستمکاران باد».

صفاتی که با مؤمن سازگاری ندارد

۴۰۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دو ویژگی در مؤمن جمع نمی شود : بخل و بداخلاقی.

۴۰۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مؤمن با هر صفتی سازگار است جز خیانت و دروغ.

۴۰۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : طعنه زن ، لعنت گو ، فحش دهنده و بدزبان ، مؤمن نیست.

۴۰۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چاپلوسی از اخلاق مؤمن نیست و همچنین حسد مگر در طلب دانش.

۴۰۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چاپلوسی از اخلاق مؤمن نیست.

۴۰۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مؤمن ، ترور نمی کند.

۴۰۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نشاید که مؤمن ، خود را خوار کند.

۴۰۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روا

نیست که مؤمنی با تندی به برادرش نگاه آزارآمیز بنماید.

۴۰۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر خویی با طبع مؤمن سازگار است جز خیانت و دروغ.

نتیجه کسی که درمذمت مؤمنی شرکت نماید

۴۰۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر اهل آسمان و زمین در مذمت مؤمنی شرکت نمایند ، هر آینه خداوند عزّوجلّ همه آنها را در آتش جهنم واژگون سازد.

کامل ترین مؤمنان

۴۱۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از جمله کامل ترین مؤمنان کسی است که اخلاقش بهتر و نسبت به خاندانش مهربان تر باشد.

۴۱۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نشانه کامل ایمان بنده این است که در هر سخنش إن شاء الله بگوید.

مؤمنان همچون یک پیکرند

۴۱۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مؤمنان در رحم و دوستی و عطوفت بین یکدیگر ، همانند جسمی می باشند که هر گاه عضوی از آن به تب و تاب افتد ، سایر اعضا نیز با او هم ناله گردند.

۴۱۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مؤمن نسبت به مؤمنان به منزله سر از بدن است ؛ مؤمن به خاطر رنج مؤمنان ، رنجور می شود چنانچه بدن به خاطر دردسر ، دردناک می گردد.

بهار مؤمن

۴۱۴. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : زمستان ، بهار مؤمن است.

باطل

باطل

۴۱۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حق را از سوی هر کس که باشد ، بپذیر چه کوچک و چه بزرگ ، هر چند دشمن و بیگانه باشد و باطل را از سوی هر کس که باشد به خودش برگردان چه کوچک و چه بزرگ ، هر چند دوست و نزدیک باشد.

بخل

بخل

۴۱۶. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : (خطاب به یک زنی فرمود :) بی حساب ، انفاق کن وگرنه ، خداونـد نیز (نعمت هایش را) بر تو حساب می کند. و بخل ورزی نکن وگرنه ، خداوند نیز بر تو بخل ورزد.

۴۱۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کدام دردی از بخل رنج آورتر است؟.

۴۱۸. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : بر بخل مرد همین بس که بگویـد : همه حق خود را می گیرم و چیزی از آن را رها نمی کنم.

۴۱۹. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : سـخاوت ، درختی از درختـان بهشت است که شاخه های آن در دنیا آویزان است ؛ هر کس شاخه ای از آن را بگیرد ، همان شاخه او را به سوی بهشت راهبری می نماید. و بخل ، درختی از درختان جهنم است که شاخه های آن در دنیا آویزان است ؛ هر کس شاخه ای از آن را بگیرد ، همان شاخه او را به سوی جهنم می کشاند.

نکوهش بخل

۴۲۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حسود کمتر از دیگران (از زندگی) لذت می برد.

نتیجه بخل

۴۲۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از بخل بپرهیزید ؛ زیرا بخل پیشینیان را هلاک نموده و آنان را به ریختن خون همدیگر و حلال شمردن (ازدواج) با محرمهایشان وادار ساخت.

۴۲۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بخیل ، به بهشت وارد نمی شود.

بخیل

۴۲۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بخیل ، کسی است که پیش او از من یاد شود ولی بر من درود نفرستد.

۴۲۴. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : شـخص سـخاوتمند ، به خـدا ، مردم و بهشت ، نزدیک و از جهنم ، دور است و شـخص بخیل ، از خـدا ، مردم و بهشت ، دور و به جهنم ، نزدیک است. و نادان سـخاوتمند نزد خداوند از دانشـمند بخیل ، محبوب تر است.

۴۲۵. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : سـخاوتمند ، به دلیل خوش گمانی به خدا ، کرم می نماید. و بخیل ، به دلیل بدگمانی به خدا ، بخل می ورزد.

نفرین ملائکه بر علیه بخیل

۴۲۶. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : هرگز! خورشـید طلوع نمی کند مگر این که دو فرشته از دو سوی آن می گویند : خدایا! انفاق کننده را زودتر عوض ده و بازدارنده (بخیل) را زودتر تلف رسان.

خسیس ترین مردم

۴۲۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ناتوان ترین مردم کسی است که در کار دنیا عاجز باشد و خسیس ترین مردم کسی است که در ادای سلام بخل ورزد.

۴۲۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بخیل ترین مردم کسی است که در سلام دادن بخیلی کند. و ناتوان ترین مردم کسی است که از دعا کردن عاجز باشد.

کسی که از بخل به دور است

۴۲۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر کس ، زکات بپردازد ، مهمان نوازی کند و هنگام سختی بخشش نماید ، از بخل به دور است.

بدعت

بدعت

۴۳۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ، عمل بدعت گزار را نمی پذیرد تا این که از بدعت خویش دست بردارد.

۴۳۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند توبه را بر هر بدعت گذاری ممنوع ساخته است.

بطلان عمل بدعتگزار

۴۳۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که در کار ما (دین) بدعتی بگذارد ، مردود است.

نتیجه بدعت گزاری

۴۳۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که در این امت بدعت جدیدی بگذارد ، نمیرد تا سزای آن بدو برسد.

روی گرداندن از بدعتگزار

۴۳۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که بدعت گری را خوار کند ، خداوند روز وحشت بزرگ ، او را ایمن دارد.

۴۳۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که بدعت گزاری را توبیخ نماید ، خداوند دلش را از امنیت و ایمان پُر کند.

۴۳۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که بدعت گزاری را گرامی بدارد ، هر آینه بر نابودی اسلام کمک کرده است.

نیکوکاری

نیکوکاری

۴۳۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سه چیز از شاخه های نیکوکاری است : بخشنده گی طبع ، خوش گفتاری و شکیبایی بر آزار.

۴۳۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سه چیز از گنجینه های نیکی است : صدقه در نهان ، کتمان مصیبت و کتمان شکایت. خداوند می فرماید : هرگاه بنده ام را مبتلا ساختم ولی او شکیبایی ورزید و به عیادت کنندگان ابراز شکایت ننمود ، گوشت و خونی بهتر از گوشت و خون (قبلی) خودش به او می دهم. اگر او را شفا دادم ، از گناه پاک می کنم و اگر جانش را گرفتم ، مشمول رحمتم می شود.

۴۳۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سه چیز از گنجینه های نیکی است : نهان داشتن دردها ، گرفتاری ها و مصیبت ها. و هر که مصیبت خود را آشکار سازد ، نمی تواند صبور باشد.

حقیقت نیکی

۴۴۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نیکی ، (همان) خوش اخلاقی است و بدی ، چیزی است که در سینه جا می گیرد و دوست نداری که مردم بر آن آگاه شوند.

۴۴۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نیکی ، آن است که دل و نفس (روح) بدان آرام گیرند و بدی ، آن است که در نفس جای گیرد و دل بدان شک و تردید داشته باشد گرچه موافق نظر صاحب نظران باشد.

۴۴۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نیکی ، در زیبایی لباس و ظاهر زندگی نیست ولیکن نیکی ، همان آرامش و وقار است.

تشویق به نیکوکاری

۴۴۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نیکی کن ؛ زیرا نیکوکار دوست دارد که مردم در خیر و خرّمی باشند.

آنچه نیکویی شمرده شده است

۴۴۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از جمله نیکویی ، پیوند با دوست پدر است.

از گنجینه های نیکی

۴۴۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از گنجینه های نیکی ، کتمان مصیبت ها ، مرض ها و صدقه است.

ثمره نیکی

۴۴۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نیکی و صله رحم ، عمرها را طولانی ، شهرها را آباد و دارایی ها را فراوان می کند هر چند از ناحیه قوم بدکار باشد.

۴۴۷. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : نیکی ، منـدرس و کهنه نمی شود ، و گناه ، فراموش نمی گردد ، و خـدای دادگر ، نمی میرد. (بنابراین ،) هر چه می خواهی انجام بده (اما بدان که) همان طوری که وام می دهی ، وام می گیری.

۴۴۸. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : نیک خویی مایه رشـد ؛ بـداخلاقی مایه بدبختی ؛ نیکوکاری مایه افزایش عمر ؛ و صدقه مرگ بد را دفع می کند.

۴۴۹. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : دعا ، قضا را دفع می نمایـد ؛ نیکی ، روزی را افزون می کند ؛ و بنده ، به وسـیله گناهی که مرتکب می شود ، خود را از روزی ، محروم می گرداند.

۴۵۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صدقه بجا ، نیکوکاری ، نیکی به پدر و مادر و صله رحم ، بدبختی را به خوشبختی تبدیل می کنند ؛ عمر را زیاد می نمایند ؛ و از سقوطهای بد (مرگهای ناگوار) نگه می دارند.

۴۵۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : قضا را جز دعا دفع نمی کند و جز نیکی ، عمر را زیاد نمی کند.

بهترین راه های نیکی

۴۵۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین راه های نیکی ، صدقه دادن است.

بهترین نیکی ها

۴۵۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین نیکی آن است که شخص بعد از مرگ پدرش ، با دوستان او پیوند نماید.

۴۵۴. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : دو ویژگی است که نیکوتر از آنها چیزی نیست : ایمان به خدا و سودمندی برای بندگان خدا.

نیکوکاری کامل

۴۵۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کمال نیکی این است که در نهان همان کنی که آشکارا می کنی.

فضیلت نیکوکاران

۴۵۶. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : چنـانچه از خـار ، انگور نمی توان چیـد هم چنین بـدکاران به مقامـات نیکوکـاران نمی رسند. پس به هر راهی که می خواهید بروید که هر راهی را بروید بر اهل آن وارد می شوید.

برکت

برکت

۴۵۷. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : مجلسـی که در آن گروهی همنشـین هسـتند ولی سـخن همـدیگر را گوش نمی دهنـد ،

بر کت ندارد.

آنچه باعث بر کت می شود

۴۵۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خانه ای که بچه در آن نباشد ، بر کت ندارد.

۴۵۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بر کت در بزرگان ماست ؛ هر کس بر کوچک ما رحم نکند و بزرگ ما را محترم نشمارد ، از ما نیست.

۴۶۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بر کت در پیشانی اسبان (جنگی) است.

۴۶۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بر کت (در همراهی) با بزرگانتان است.

۴۶۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سحری بخورید ؛ زیرا در غذای سحر (سحری) بر کت است.

۴۶۳. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : سه چیز مایه بر کت است : نسیه فروشی ، به همدیگر قرض دادن و آمیختن گندم با جو برای مصرف خانه ، نه برای فروش.

۴۶۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر کس سه کار را با تکیه بر خدا و امید ثواب انجام دهد ، خدای تعالی بر خود لازم فرموده است که او را یاری رسانده و بر کت دهد : هر کس در راه آزادی خویش با تکیه بر خدا و امید ثواب ، تلاش نماید ، خدای تعالی بر خود لازم فرموده است که او را یاری رسانده و بر کت دهد ؛ هر کس با تکیه بر خدا و امید ثواب ، ازدواج نماید ، خدای تعالی بر خود لازم فرموده است که او را یاری رسانده و بر کت دهد ؛ و هر کس زمین مواتی را با تکیه بر خدا و امید

ثواب آباد نماید ، خدای تعالی بر خود لازم فرموده است که او را یاری رسانده و برکت دهد.

پیک

ویژگی پیک

۴۶۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه قاصدی نزد من روانه می کنید آن را از زیبا چهرگان و نیک نامان برگزینید.

بینش

بینش

۴۶۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کور آن نیست که دیده اش کور باشد ، بلکه کور (واقعی) آن است که بینشش (چشم دل) کور باشد.

بغض و نفرت

افراد مبغوض نزد خدا

۴۶۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی چهار کس را دشمن دارد : فروشنده قسم خور ، فقیر متکبر ، پیر زنا کار و پیشوای ستمگر.

۴۶۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی ثروتمند ستمکار ، پیر نادان و فقیر متکبر را دشمن دارد.

۴۶۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی کسی را که در برابر برادران دینی خود عبوس باشد ، دشمن دارد.

۴۷۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی کسی را که در دوران زندگی بخیل و نزدیک مرگ بخشنده باشد ، دشمن دارد.

۴۷۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی مؤمن بی خرد را دشمن دارد.

۴۷۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی ناسزا و ناسزاگویی را دشمن دارد.

۴۷۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی کسی را که در بین خاندان خود (پیر) هفتاد ساله است اما در رفتار و مرامش چون (جوان) بیست ساله باشد ، دشمن دارد.

۴۷۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ، پیر زناکار ، ثروتمند ستمکار و فقیر متکبر را دشمن دارد.

۴۷۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند سه کس را دوست و سه کس را دشمن دارد. اما سه نفری که خداوند عزّوجلّ

آنـان را دوست دارد : مردی که پیش گروهی آیـد و برای خـدا از آنها چیزی درخواست کنـد نه به جهت خویشاونـدی ، ولی
آنان امتناع ورزند

آن گاه مردی مخفیانه به او چیزی عطا کند به طوری که جز خدا از آن باخبر نشود ؛ گروهی شبانه راه سپارند تا این که وقتی خواب دوست داشتنی تر شد ، همه سرهایشان را گذاشتند و خوابیدند. آن گاه یکی برخیزد و به من تقرب جوید و قرآن تلاوت کند ؛ و مردی که با گروهی به جنگ رود وقتی با دشمن مواجه شدند ، یارانش فرار کنند ولی او در مقابل دشمن سینه سپر کرده و بجنگد تا کشته شود یا این که پیروز گردد. و اما سه نفری که خداوند آنها را دشمن دارد : پیر زناکار ؛ فقیر متکبر ؛ و ثروتمند ستمکار است.

۴۷۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند سه کس را دوست و سه کس را دشمن دارد. (اما سه نفر اول) : مردی به همراه گروهی با دشمن مواجه می شود و سینه اش را سپر آنان نماید تا این که کشته شود یا پیروزی نصیب یارانش کند ؛ گروهی مسافرت می کنند تا این که در اثر طولانی شدن سفر به خواب می روند ولی یکی از آنان بیدار می ماند و مشغول نماز می شود تا به هنگام حرکت ، یارانش را بیدار نماید ؛ و مردی که همسایه اش به او آزار می رساند ولی او شکیبایی می ورزد تا این که مرگ یا سفر بین آنان جدایی افکند. و اما سه نفری خداوند آنان را دشمن دارد : تاجر قسم خوار ؛ فقیر متکبر ؛ و بخیل منت گذار است.

منفورترین مردم نزد خدا

۴۷۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : منفورترین مردان در پیشگاه خداوند ، دشمن کینه توز است.

۴۷۸. پیامبر خدا صلی الله علیه

وآله : مبغوض ترین بندگان نزد خدا ، شخص پلید و منفوری است که در مال و فرزند ، مصیبتی بدو نرسیده باشد.

۴۷۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همانا روز قیامت محبوب ترین مردم نزد خدای تعالی و نزدیک ترین آنها به خدا ، پیشوای عادل است. و مبغوض ترین مردم نزد خدای تعالی و دورترین آنها از خدا ، پیشوای ستمگر است.

۴۸۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تبارک و تعالی هر دانای به دنیا و نادان به آخرت را دشمن دارد.

۴۸۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هشت گروه ، منفورترین مخلوقات خدا در روز قیامت هستند : لعنت شدگان که همان دروغ گویانند ؛ خیال پردازان که همان متکبرانند ؛ آنان که دشمنی برادران (دینی) را در دل دارند ولی هنگام دیدارشان خوش رویی می کنند ؛ آنان که دعوت به سوی خدا و رسول را به کندی پذیرند ولی هرگاه به سوی شیطان دعوت شوند ، می شتابند ؛ آنان که هر گاه به مطامع دنیا می رسند آن را با قسمهایشان هر چند به ناحق باشد ، برای خود حلال می شمارند ؛ سخن چینان ؛ آنان که بین دوستان (برادران دینی) تفرقه بیاندازند ؛ و ستمکارانی که دیگران را ضعیف می کنند و پر لغزشند که خداوند عزّوجلّ آنها را ناپاک می داند.

هر گاه خداوند بنده ای را دشمن بدارد

۴۸۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند بنده ای را دوست بدارد محبتش را در دل فرشتگان جای می دهد و هر گاه بنده ای را دشمن بدارد ابتدا کینه اش را در دل فرشتگان و سپس در دل آدمیان می اندازد.

۴۸۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خدا بخواهد بنده ای را

هلاـک کنـد ، حیـا را از او می گیرد. و هر گاه حیا را از او گرفت ، مورد نفرت و دشـمنی قرار می گیرد. و هر گاه منفور واقع شـد ، امـانت از او گرفته می شود. و هر گـاه امانت از او سـلب شـد ، خیانت پیشه گشـته و دیگران نیز به او خیانت می کننـد و رحم از او برداشـته می شود. و هر گاه رحم از او جدا شود ، مطرود و ملعون می گردد به طوری که طوق اسـلام را از گردن او بردارند.

۴۸۴. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : هرگاه خدای تعالی بنده ای را دوست بدارد ، جبرئیل را خواسته و می فرماید : من فلانی را دوست دارم پس تو او را دوست بدار. جبرئیل نیز او را دوست داشته و در آسمان ندا سر می دهد : خداوند فلانی را دوست دارد پس شـما او را دوست بداریـد. اهل آسـمان نیز او را دوست می دارند و هم چنین در میان اهل زمین فرد مقبول و معتبری می گردد. و (بر عکس) هر گاه خداونـد بنده ای را دشـمن بدارد ، جبرئیل را خواسـته و می فرماید : من فلانی را دشـمن دارم پس تو او را دشـمن بدار. جبرئیل نیز او را دشـمن داشـته و به اهل آسـمان ندا سـر می دهد : خدای تعالی فلانی را دشمن دارد پس شما او را دشمن بدارید. آنان نیز او را دشمن می دارند و هم چنین در میان اهل زمین فردی مبغوض و منفور می گردد.

کارهای منفور نزد خدا

۴۸۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خدای تعالی بر بنده ای انعام فرمود ، دوست دارد اثر نعمتش روی او نمایان گردد و تنگدستی

و تظاهر به آن را دوست ندارد. و گدای پررو را دشمن و شخص باحیا و عفیف را دوست دارد.

۴۸۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی طلاق را دشمن دارد.

۴۸۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی کثافت و ژولیدگی را دشمن دارد.

۴۸۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خوردن بی گرسنگی ، خواب بدون خستگی ؛ و خنده بدون شگفتی ، نزد خداوند به سختی منفور است.

دشمنی موروثی است

۴۸۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دوستی و دشمنی موروثی هستند (به نسل بعدی منتقل می شوند).

۴۹۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دوستی و دشمنی ، موروثی است.

آنچه که نزد رسول خدا منفور است

۴۹۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آن گاه به نوجوانی رسیدم ، بتها نزد من مبغوض شدند و شعر نیز نزد من منفور گشت و به هیچ چیزی که در دوران جاهلیت انجام می شد اهتمام نورزیدم جز دو بار که خداوند مرا از (شرّ) آن دو حفظ نمود و دیگر تکرار نکردم.

زورگویی

پرهیز از ستمگری

۴۹۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از تعدی و ستمگری بپرهیزید ؛ زیرا هیچ کیفری برای اجرا شدن مهیاتر از آن نیست.

نکوهش زورگویی

۴۹۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (حتی) اگر کوهی بر کوه دیگر تجاوز نماید ، خداوند آن کوه متجاوز را درهم می کوبد.

۴۹۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : جز زنازاده بر مردم ستم نمی کند مگر این که رگی از زناکار در او باشد.

گریستن

گریستن

۴۹۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : گریه جزو رحمت است ولی (شیون و) فریاد از ناحیه شیطان است.

تشویق به گریه از ترس خدا

۴۹۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند رحمت کند دیده ای را که از ترس خدا بگرید و خداوند رحمت کند دیده ای را که در راه خدا بیدار ماند.

آزمایش

آزمایش

۴۹۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : با بلای قحطی مواجه شدید (و خوب امتحان داده و) شکیبایی نمودید ولی من از آزمایش ناز و نعمت (زینت دنیا و خوشگذرانی) که از ناحیه ئ زنان ترتیب داده می شود ، نسبت به شما بیم دارم ، آن گاه که آنان النگوی طلاـ و لباس های فاخر شام و یمن بر تن کنند و (به خاطر تامین امیال خود) توانگران را به زحمت اندازند و فقیران را به چیزی که ندارند تکلیف کنند.

۴۹۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (گاهی) فتنه از راه می رسد و بندگان را درهم می کوبد (ولی) دانشمند به یاری دانش خویش از آن نجات می یابد.

۴۹۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بلا (و امتحان) در بند سخن بنده ای است که می گوید : به خدا سوگند هرگز فلان کار را انجام نمی دهم. مگر این که شیطان همه کارهایش را رها می کند تا او را نسبت به آن کار حریص و دلبسته کرده و به گناه وادارد.

۵۰۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بلا (و امتحان) در بند سخن است ؛ اگر مردی دیگری را به خوردن شیر سگ ، سرزنش کند ، هر آینه خود از او شیر خواهد خورد.

فایده آزمایش

۵۰۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : لحظات سختی این دنیا ، لحظات سختی آخرت را از بین می برد.

۵۰۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : لحظه های (سخت) بیماری ها ، لحظه های (عذاب مربوط به) گناهان را از بین می برد.

فلسفه امتحان

۵۰۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند بنده ای را دوست بدارد ، او را گرفتار بلا سازد و هر گاه او را کاملاّ دوست داشته باشد ، وی را خاص خود می سازد. گفتند : چگونه او را خاص خود می سازد؟ فرمود : مال و فرزندی برای او باقی نمی گذارد.

۵۰۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند بنده ای را دوست بدارد او را از دنیا بازمی دارد ، چنان که یکی از شما

مریض را از آب بازمی دارد.

۵۰۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند بنده ای را دوست بدارد ، گرفتارش می سازد تا گریه و زاری او را بشنود.

۵۰۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه بنده ای را دیدی که خدا رنج فقر و بیماری به او می چشاند ، (بدانید که) خدا می خواهد او را خالص گرداند.

۵۰۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند بنده مؤمنش را به مرض گرفتار می سازد تا همه گناهانش را محو کند.

بیشترین کسانی که بلا می بینند

۵۰۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ابتلای پیامبران بیشتر از همه مردم است ، سپس آنان که به پیامبران نزدیک ترند. هر کس به اندازه ایمانش مبتلا می گردد ؛ اگر در دین داری محکم باشد ، ابتلای او سخت ، و اگر در آن سست باشد ، به همان اندازه بلا می کشد. بنابراین ، بلا از بنده دور نمی شود تا این که همه گناهان او آمرزیده گردد.

آنچه مردم به آن امتحان می شوند

۵۰۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مردم را به وسیله دوستان (و معشوقانشان) بشناسید ؛ زیرا هر فردی به کسی عشق می ورزد که برایش جالب است.

سخت ترین آزمایش بندگان

۵۱۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : طاقت فرساترین گرفتاری این است که به آنچه دیگران دارند محتاج شوید ولی آنان از شما دریغ نمایند.

۵۱۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سخت ترین بلا ، کم صبری است.

۵۱۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سخت ترین گرفتاری ، در عیالمندی همراه با تنگدستی است.

۵۱۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پنج چیز کمرشکن است : بدرفتاری با پدر و مادر ؛ زنی که شوهرش او را امین شمارد ولی او خیانت کند ؛ پیشوایی که مردم او را اطاعت کنند ولی او از خدا نافرمانی نماید ؛ مردی که وعده کار نیک دهد ولی تخلف نماید ؛ و بدگویی شخص درباره نسب مردم.

۵۱۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هرگز خداوند ، بنده ای را به چیزی بدتر از شرک آزمایش ننموده و بعد از شرک ، هرگز به چیزی سخت تر از کور شدن آزمایش ننموده و هر گاه بنده ای به کوری مبتلا شد و شکیبایی ورزید ، خداوند او را آمرزید.

دعا کردن هنگام دیدن اهل بلا

۵۱۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه مصیبت زدگان را دیدید ، از خدا تندرستی طلب نمایید.

زدودن گناهان به وسیله بلا

۵۱۶. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هیـچ بنـده ای در دنیا به بلایی گرفتار نگردد مگر در قبال گناهی. و کرم و عفو خداوند بزرگ تر از این است که روز قیامت از آن گناه بازخواست نماید.

آنچه بلا را دفع می کند

۵۱۷. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : بـا زکات ، اموالتان را حفظ کنیـد ؛ با صـدقه ، بیمارانتان را درمان نماییـد ؛ و دعا را در مقابل گرفتاری سپر سازید.

بهتان

تهمت

۵۱۸. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر زنی ، به ناحق کسـی (فرزنـدی) را به گروهی ملحق نماید ، خداوند هیچ عنایتی بدو ننموده و او را به بهشت نمی برد. و هر مردی فرزنـد خود را در حـالی که بـدو می نگرد ، انکـار نمایـد ، خداونـد خود را از او مستور نموده و او را در میان انسان های اولین و آخرین رسوا می کند.

آرامش

آرامش

۵۱۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : تانّی و وقار در هر چیزی خوب است مگر در کار آخرت (که در آن باید شتاب کرد).

۵۲۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خواستی کار (مهمی) انجام بدهی تامل کن تا خداوند راه آن را به تو نشان دهد.

۵۲۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حوصله و بردباری از (لطف) خداوند ولی عجله و شتاب از (وسوسه) شیطان است.

۵۲۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آرامش ، غنیمت است و ترک آن ، خسارت است.

فضیلت آرامش

۵۲۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : تانی و آرامش از ناحیه خداوند ، ولی عجله و شتاب ، وسوسه شیطان است.

۵۲۴. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : تـانّی ، میـانه روی و نیـک نامی (یا خوش رویی) ، جزیی از بیست و چهار جزا پیغمبری

است.

ثمره آرامش

۵۲۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که شکیبایی ورزد ، به آرزویش می رسد.

۵۲۶. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر که تامل کنـد ، به هدف یا نزدیک به آن می رسد. و هر که شـتاب ورزد ، به خطا یا نزدیک به آن می رود.

بازرگانی

انواع بازرگانان

۵۲۷. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : تاجر ترسو ، محروم است (و به چیزی دست نمی یابد) ولی تاجر جسور و پردل به روزی می رسد.

۵۲۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : تاجر در انتظار روزی است ولی محتکر لعنت را انتظار می کشد.

بهترین تجارت

۵۲۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر خدای تعالی اجازه تجارت به اهل بهشت می داد ، هر آینه آنان پارچه و عطر تجارت می کردند.

آداب خرید و فروش

۵۳۰. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : هر گاه یکی از شـما بخواهد خانه و ملکش را بفروشد ، ابتدا باید به همسایه اش پیشـنهاد کند.

۵۳۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آسان گیری مایه سود است و سخت گیری شوم (نحس) است.

۵۳۲. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : با اولین عَرضه ، معامله را بپذیر (خوش معامله باش) ؛ زیرا منفعت ، با آسان گیری همراه است.

۵۳۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چیزی که قیمتش را ندارم ، نمی خرم.

۵۳۴. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : خداونـد دوست می دارد بنـده ای را که در خرید و فروش و پرداخت و دریافت (قرض) آسان گیر باشد.

پذیرفتن تقاضای فسخ معامله

۵۳۵. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر که معامله شـخص پشـیمانی را اقاله کنـد ، خـدای تعالی لغزش های او را نادیـده می گیرد.

نهی از کم فروشی

۵۳۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه گرفتار حسد شدید ، ستم نکنید و هر گاه گمان بردید ، به آن ترتیب اثر ندهید و هر گاه چیزی را وزن کردید ، زیادی بدهید.

خرید و فروش طعام

۵۳۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که طعامی خرید ، آن را نفروشد مگر در صورتی که آن را تحویل گرفته باشد.

نکوهش فروختن هر چیز معیوب

۵۳۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر بنده ای چیز فاسدی بفروشد ، خداوند تلف کننده ای بر او مسلط نماید.

۵۳۹. پیامبر خداصـلی الله علیه وآله : هر که چیز معیوبی را بدون بیان عیبش بفروشد ، پیوسـته در دشمنی خداونداست وپیوسته فرشتگان اورا لعنت کنند.

بهترین بازرگانان

۵۴۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هشیار باشید! که بهترین تاجران کسی است که نیکو داد و ستد کند (خوش حساب باشد) و بدترین آنها کسـی است که داد و سـتدش بد باشد. حال ، اگر فردی نیکو پرداخت کند اما بد بستاند یا بد پرداخت کند ولی نیکو بستاند ، این هم بخشی از تاجران است.

فضیلت بازرگان امین و راستگو

۵۴۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : تاجر راستگو و امین ، (روز قیامت) همراه پیامبران ، درستکاران و شهیدان است.

۵۴۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : تاجر راستگوی ، (روز قیامت) از درهای بهشت منع نمی گردد.

۵۴۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : تاجر راست گو ، فقیر نمی شود.

۵۴۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : تاجر مسلمانی که امین و راستگو باشد ، روز قیامت همراه شهیدان است.

بازرگانان ستمکار

۵۴۵. پیامبر خـدا صلی الله علیه وآله : ای گروه تاجران! همانا روز قیامت خداونـد شـما را بدکار محشور می نماید مگر آن که راست گوید و امانت را ادا کند.

تجسس

نهی از عیب جویی مردم

۵۴۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : من مامور نیستم تا دل های مردم را بشکافم و شکمهایشان را پاره نمایم.

تحقیر

کسانی که سزاوار تحقیر نیستند

۵۴۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سه کس را جز منافق حقیر نشمارد : آن که مویش در (راه) اسلام سفید شده است ، دانشمند و پیشوای دادگر.

تربیت

تربیت فرزندان

۵۴۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : فرزندانتان را گرامی داشته و نیکو تربیتشان نمایید.

کار امروز را به فردا افکندن

کار امروز را به فردا افکندن

۵۴۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اهمال و سستی ، شعار شیطان است که به دل های مؤمنان القا می کند.

نهی از کار امروز را به فردا افکندن

۵۵۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از اهمال کاری و آرزوی طولانی بپرهیزید ؛ زیرا آنها عامل نابودی امّتها هستند.

۵۵۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از اهمال کاری ناشی از آرزوهای دراز ، بپرهیز ؛ زیرا تو برای امروز آفریده شدی نه فردا. پس اگر فردایی در کار بود ، فردا نیز مثل امروز باش و اگر نبود ، دیگر فردا به خاطر اهمال امروز خود پشیمان نیستی.

شبیه شدن

شبیه شدن

۵۵۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (با رنگ کردن) موی سپیدتان را تغییر دهید و خود را شبیه یهودیان نکنید.

۵۵۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ، لعنت کند مردی را که لباس زن را بپوشد و زنی را که لباس مرد را بپوشد.

۵۵۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ، مردان زن نما و زنان مردنما را لعنت کند.

۵۵۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کسی که خود را به دیگران (کفار) شبیه سازد ، از ما نیست.

۵۵۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که خود را به گروهی شبیه سازد ، از آنان است.

تسلیت

تسلی دادن به سوگوار

۵۵۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که مصیبت زده را تسلّی دهد ، همانند او پاداش دارد.

سرزنش کرد

نکوهش سرزنش کردن

۵۵۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که برادرش را به خاطر گناهی سرزنش نماید ، نمیرد تا این که مرتکب آن گناه شود.

۵۵۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که کار بدی را شایع نماید ، مانند عامل آن است. و هر که مؤمنی را به چیزی عیب گذارد ، نمیرد تا خود مرتکبش گردد.

اندیشیدن

فضیلت اندیشیدن

۵۶۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دوراندیشی ، نصف زندگانی ؛ مهر و دوستی ، نصف عقل ؛ غم و اندوه ، نصف پیری ؛ و کمی عیال بخشی از آسایش است.

۵۶۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ساعتی اندیشیدن از شصت سال عبادت کردن بهتر است.

تشویق به اندیشیدن

۵۶۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دل هایتان را به انتظار عادت دهید و بسیار تفکر و اندیشه نمایید.

دوراندیشی قبل از شروع عمل

۵۶۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : درباره کار خود دوراندیشی کن ؛ اگر سرانجام آن را خیر می بینی ، اقدام نما ؛ و اگر از عاقبت بدش بیم داری ، خودداری کن.

اندیشیدن ممنوع

۵۶۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در نعمت های الهی بیندیشید ولی درباره ذات خدا در فکر فرو نروید.

۵۶۵. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : درباره مخلوقات بیندیشـید ولی درباره خالق در فکر فرو نروید ؛ زیرا مقام و منزلت او را درنمی یابید.

۵۶۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : درباره مخلوقات بیندیشید ولی در ذات خدا به فکر فرو نروید ؛ چون هلاک می شوید.

۵۶۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در هر چیزی بیندیشید ولی در ذات خدا به فکر فرو نروید.

نزدیکی

نزدیکی

۵۶۸. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : خـدای تعـالی فرمود : هر گـاه بنـده یـک وجب به سوی من بیایـد ، من یک ذراع به او نزدیـک می شوم. هر گاه یک ذراع به سوی من بیایـد ، من بیش از دو ذراع به او نزدیک می شوم. و هر گاه آرام به سوی من بیاید ، من باشتاب به او نزدیک می شوم.

وسایل نزدیک شدن به خدا

۵۶۹. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : به وسیله دشمنی با گناهکاران ، به خدا نزدیک شوید ؛ با چهره های عبوس با آنان دیدار کنید ؛ خشنودی خدا را در ناخشنودی آنان بجویید ؛ و با دوری از آنها به خدا نزدیک گردید.

تقلید

تقلید نکوهیده

۵۷۰. پیـامبر خداصـلی الله علیـه وآله : هر آینه راه و روش پیشـینیان خـود را وجب به وجب و ذراع به ذراع خواهیـد پیمـود (به طوری که) حتی اگر یکی از آنان به سوراخ سوسماری داخل شده باشد شما نیز داخل خواهید شد و حتی اگر یکی از آنان در راه با همسرش مجامعت نموده باشد شما نیز چنین خواهید کرد.

تقوا

تقوا

۵۷۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : محبوب ترین بندگان نزد خدا ، پرهیزکاران گمنامند.

۵۷۲. پیـامبر خداصـلی الله علیه وآله : حیـا ، مـایه زینت ؛ تقوا ، مـایه بزرگی ؛ بهترین سواری ، شـکیبایی ؛ و انتظـار گشایش از ناحیه خداوند عزّوجلّ ، عبادت است.

۵۷۳. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : خداوند ، تقوا را توشه راهت سازد ؛ گناهت را ببخشاید ؛ و هر جا هستی خوبی را برایت آسان گرداند.

۵۷۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که را تقوا روزی شود ، خیر دنیا و آخرت روزی اش شده است.

تشویق به داشتن تقوا

۵۷۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در سختی و راحتی ، از خدا بترس.

۵۷۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدا ترس باش ، و هیچ کار نیکی را کوچک مشمار ، هر چند خالی نمودن (آب) سطل در ظرف تشنه باشد و با برادر دینی ات با چهره گشاده دیدار کن.

۵۷۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر جا هستی ، خدا ترس باش ، و در پی گناه ، نیکی کن تا آن را محو کند و با مردم ، خوش اخلاق و نیکو رفتار باش.

۵۷۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در کار نهان و آشکارت ، تو را به ترس از خدای تعالی سفارش می نمایم. و هر گاه بدی کردی ، (به دنبال آن) نیکی کن. و از کسی چیزی درخواست نکن. و امانت نگیر. و بین دو نفر قضاوت نکن.

۵۷۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از خدا بترس ؛ زیرا تقوای الهی ، دربردارنده همه نیکی هاست.

۵۸۰. پیامبر خدا صلی

الله علیه وآله : به قـدر طاقت ، تقوای الهی پیشه کن. و خدا را نزد هر سـنگ و درختی یاد کن. و هر گاه گناهی از تو سـر زد ، بلافاصله توبه کن : توبه پنهانی در برابر گناه پنهانی و توبه آشکار در برابر گناه آشکار.

پرهیزگارترین مردم

۵۸۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پرهیزکارتر از همه مردم کسی است که در نفع و ضررش ، حق را بگوید.

بهترین شما نزد خداوند با تقواترین شماست

۵۸۲. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : بنگر (و بدان) که تو جز به واسـطه تقوا و پرهیزکاری بر هیچ سـرخ پوست و سـیاه پوستی برتری نداری.

۵۸۳. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : ای مردم! پروردگارتان یکی و پدرتان یکی ، همه شما از آدم و آدم نیز از خاک آفریده شده است. همانا بزرگوارترین شما ، پرهیزکارترین شماست ، هیچ عربی بر عجمی برتری ندارد مگر به پرهیزکاری.

پرهیزگاران

۵۸۴. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : بنده به مقام پرهیزکاران نرسد مگر این که مباح را (نیز) به خاطر ترس افتادن در غیرمباح ترک نماید.

معدن پرهیزگاری

۵۸۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر چیزی معدنی دارد و معدن پرهیزگاری دل عارفان است.

۵۸۶. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : از معـدن هـای پرهیزکاری است که ندانسـته ها را بیاموزی و به دانسـته ها ضـمیمه کنی وکوتاهی در ازدیاد دانسـته ها ، مایه نقصان آن است و بهره برداری کم از دانسـته ها ، شـخص را در دست یابی به ندانسـته ها بی اعتنا می سازد.

ثمره تقوا

۵۸۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که از دنیا توشه برگیرد ، در آخرت سودش دهد.

۵۸۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که از خدا بترسد ، زبانش کند شود و خشمش را فرو نشاند (انتقام نمی گیرد).

۵۸۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که از خدا بترسد ، خداوند او را از (شر) هر چیزی حفظ می نماید.

۵۹۰. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر که از خـدا بترسـد ، خداونـد همه چیز را از او می ترسانـد. و هر که از خـدا نترسـد ، خداوند او را از همه چیز می ترساند.

۵۹۱. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هیـچ چیزی را از ترس خـدا رهـا نمی کنی ، مگر آنکه خداونـد بهتر از آن را به تو عطا خواهد کرد.

بهترین یاور برای تقوا

۵۹۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین یاور برای تقوای الهی ، دارایی است.

آنچه برای پرهیزگار زیان آور نیست

۵۹۳. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : ثروتمنـدی برای پرهیزکار زیان آور نیست. و سـلامتی برای پرهیزکار از ثروتمنـدی بهتر است و پاکی باطن از جمله نعمت هاست.

تکلف

نشانه های شخص متکلف

۵۹۴. پیـامبر خـدا صـلی الله علیـه وآلـه : برای کسـی که بی جهت خـود را به زحمت می انـدازد سه نشـانه است : در حضـور ، چاپلوسی می کند ، در غیاب ، غیبت می نماید و در مصیبت ، دشنام دهد.

تکلیف

خدا هر کسی را به اندازه توانش تکلیف داده است

۵۹۵. پیامبر خداصـلی الله علیه وآله : سه کس تکلیف ندارند : دیوانه ئ عقل باخته ، تا زمانی که شفا یابد ؛ خوابیده ، تا زمانی که بیدار شود ؛ و طفل ، تا زمانی که بالغ گردد.

۵۹۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از امت من (آثار) خطا ، فراموشی و اجبار ، برداشته شده است.

چاپلوسی

چاپلوسی

۵۹۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بر چهره ستایشگران ، خاک بیفشانید.

موارد جایز بودن تملق

۵۹۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چاپلوسی جز برای پدر و مادر و پیشوای عادل روا نیست. نیکویی جز نزد شرافتمند و دین دار ، روا نیست.

فروتنی

ترغیب به فروتنی نمودن

۵۹۹. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : خداونـد به من وحی فرموده که فروتنی نماییـد تا یکی بر دیگری فخر فروشـی و تعـدی ننماید.

۶۰۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : فروتنی کنید که فروتنی یک امر قلبی است و نباید مسلمانی ، مسلمان دیگر را آزار دهد.

نتیجه فروتنی

۶۰۱. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : هشـیار باشید! چه بسیارند کسانی که خود را عزیز می شمارند در حالی که این کار او را خوار می کند و چه بسیارند کسانی که خود را خوار می شمارند که البته این کار او را عزیز می گرداند.

۶۰۲. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : فروتنی ، مقـام بنـده را بالاـ می برد پس فروتنی نماییـد تا خداونـد بر مقامتان بیفزایـد. و گـذشت ، عزت بنـده را زیاد می کنـد پس گـذشت کنید تا خداوند شـما را عزیز گرداند. و صدقه ، مایه افزایش دارایی اسـت پس صدقه دهید تا خداوند دارایی شما را فزونی بخشد.

۶۰۳. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : فروتنی ، مقـام بنـده را بالاـ می برد پس ، فروتنی نماییـد تا خداونـد مقامتان را بالا ببرد. بخشـش ، عزت بنـده را زیاد می کند پس ، بخشـش کنید تا خداوند شـما را عزیز گرداند. صدقه ، دارایی را افزون کند پس ، صدقه دهید تا خداوند بر شما رحمت نازل فرماید.

۶۰۴. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : صـدقه از دارایی نمی کاهـد. خداونـد عزت بنده بخشـنده را افزون می کند. و هر که به خاطر خدا فروتنی کند ، خداوند مقامش را بالا برد.

۶۰۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که به خاطر خدا فروتنی نماید ، خداوند

او را بالا برد. و هركه تكبر نمايد خداوند او را پايين آورد. و هر كه به خداقسم دروغ خورد ، خداوند تكذيبش مى كند.

۶۰۶. پيامبر خدا صلى الله عليه وآله : هر كه ميانه روى كند ، خداوند بى نيازش سازد. و هر كه اسراف نمايد ، خداوند فقيرش مى كند. و هر كه فروتنى نمايد ، خداوند او را بالا برد. و هر كه ستمگرى كند ، خداوند او را درهم كوبد.

كسى كه سزاوار فروتنى است

۶۰۷. پيامبر خدا صلى الله عليه وآله : نسبت به كسى كه به تو نيكى كرده ، فروتن باش هر چند غلام حبشى باشد. و از كسى كه به تو بدى كرده ، دادخواهى كن هر چند كه آزاد قرشى باشد.

۶۰۸. پيامبر خدا صلى الله عليه وآله : در برابر استاد و شاگرد خود ، فروتن باشيد و از دانشمندان گردن كش نباشيد.

۶۰۹. پيامبر خدا صلى الله عليه وآله : با فقيران ، فروتنى و هم نشينى كنيد تا از بزرگان الهى گرديده و از تكبر به دور باشيد.

توبه

توبه

۶۱۰. پيامبر خداصلى الله عليه وآله : خداوند ، قاتل مؤمن را به توبه موفّق نمى كند.

۶۱۱. پيامبر خدا صلى الله عليه وآله : خشنودى خداوند از توبه بنده اش بيشتر از خوشحالى يكى از شماهاست در وقتى كه شتر گم شده اش را در بيابان مى يابد.

۶۱۲. پيامبر خدا صلى الله عليه وآله : خشنودى خداوند از توبه بنده اش از خشنودى عقيمى كه بچه دار مى شود ؛ گم كرده اى كه مى يابد ؛ و تشنه اى كه به آب مى رسد ، بيشتر است.

۶۱۳. پيامبر خدا صلى الله عليه وآله : خشنودى خداوند از توبه شخص توبه كار از خشنودى تشنه اى كه به آب مى رسد ؛ عقيمى كه بچه دار مى شود ؛ و گم كرده اى كه مى يابد ، بيشتر است. بنابراين ، هر كس با توبه خالص به سوى او بازگردد ، خداوند خطاها و گناهان او را از ياد دو فرشته نگهبان و هم چنين اعضاى وى و همه نقاط زمين به فراموشى مى سپارد.

حقيقت توبه

۶۱۴. پيامبر خدا صلى الله عليه وآله : توبه كردن از گناه اين است كه به سوى آن باز نگردى.

تشويق به توبه كردن

۶۱۵. پيامبر خدا صلى الله عليه وآله : هر گاه مرتكب گناهى شدى ، بى درنگ در پى آن توبه كن ؛ توبه پنهانى از گناه پنهانى و توبه آشكار از گناه آشكار.

۶۱۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به سوی خدای تعالی توبه و بازگشت نمایید ؛ زیرا من هر روز صد بار به سوی او توبه می کنم.

۶۱۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پیش از مرگ ، به سوی پروردگارتان توبه کنید. و پیش از اشتغال و گرفتاری ، به کارهای نیک بپردازید.

۶۱۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به قدر طاقت ، تقوای الهی پیشه کن. و خدا را نزد هر سنگ و درختی یاد کن. و هر گاه گناهی از تو سر زد ، بلافاصله توبه کن : توبه پنهانی در برابر گناه پنهانی و توبه آشکار در برابر گناه آشکار.

پشیمانی نوعی توبه است

۶۱۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند بداند که بنده ای از گناهش پشیمان گشته ، پیش از استغفار او را می آمرزد.

۶۲۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که خطایی یا گناهی مرتکب شود سپس پشیمان گردد ، همان کفاره اش محسوب می شود.

۶۲۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پشیمانی ، توبه است. و توبه کننده از گناه مانند کسی است که گناه ندارد.

درب توبه باز است

۶۲۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : برای توبه دری در مغرب است که وسعت آن به مقدار هفتاد سال راه پیمودن می باشد و پیوسته باز است تا این که برخی از آیات الهی نمایان گردد (مانند) طلوع خورشید از مغرب (قیامت برپا شود).

توبه نصوح

۶۲۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : توبه نصوح ، همان پشیمانی از گناه است ، آن گاه که گناه از تو صادر شود سپس از خدای تعالی آمرزش بخواهی و هرگز پی آن نروی.

ثمره توبه

۶۲۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کسی که از گناه توبه می کند مانند کسی است که اصلاّ گناه ندارد ، و هر گاه خداوند بنده ای را دوست بدارد ، هیچ گناهی او را زیان نمی رساند (گرفتار گناه نمی شود).

۶۲۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کسی که از گناه توبه می کند مانند کسی است که اصلاّ گناه ندارد و کسی که از گناه آمرزش خواهد در حالی که اصرار بر گناه دارد مانند کسی است که پروردگارش را مسخره می نماید. و هر کس مسلمانی را آزار دهد ، به اندازه نخلستانها ، گناه بر او نوشته می شود.

برای هر گناهی توبه ای است

۶۲۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گناهی نزد خداوند توبه ای دارد جز بداخلاقی ؛ زیرا بداخلاق از گناهی توبه نکرده به گناه بدتر از آن بازمی گردد.

پذیرش توبه

۶۲۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : برای توبه دری است که فاصله بین دو لنگه آن به وسعت مشرق و مغرب می باشد و آن در ، مادامی که خورشید از مغرب طلوع نکرده (قیامت نشده) بسته نمی شود.

۶۲۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر آن قدر گناه کنید که گناهانتان تا آسمان رسید سپس توبه نمایید ، باز خداوند توبه شما را می پذیرد.

چه زمانی توبه پذیرفته می شود

۶۲۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی توبه بنده را مادامی که جان به لب نرسیده ، می پذیرد.

۶۳۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پس از مرگ ، (دیگر) جای عذرپذیری نیست.

کسی که توبه او پذیرفته نمی شود

۶۳۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند توبه را بر هر بدعت گذاری ممنوع ساخته است.

یگانگی خدا

نتیجه کسی که صادقانه شهادت بگوید

۶۳۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خوشحال باشید و به دیگران نیز مژده دهید که هر کسی صادقانه شهادت دهد که معبودی جز الله نیست ، وارد بهشت می گردد.

توفیق

فضیلت توفیق بر عقل

۶۳۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کم توفیقی بهتر از بسیاری عقل است. عقل در کار دنیا زیان است (حیف است که عقل در راه کسب دنیا به کار گرفته شود) ولی عقل و خردورزی در کار دین مایه سرور است.

توکل

آداب توکل

۶۳۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زانوی شتر را ببند و توکل کن (در کارها عزم خویش را جزم کرده و با توکل به خدا اقدام کن).

۶۳۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شتر را ببند و بر خدا توکل کن.

نتیجه توکل

۶۳۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر به شایستگی بر خدای تعالی توکل نمایید ، خداوند روزی شما را می رساند چنانچه مرغان را روزی می دهد ؛ که صبح گرسنه اند و شب سیر.

۶۳۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که از همه چیز بریده و به خدا بپیوندد ، خداوند تمام مخارج او را تامین می نماید و از جایی که گمان نمی برد روزی اش می دهد. و هر که (از خدا بریده و) به دنیا بپیوندد ، خداوند او را به دنیا واگذار می کند.

تهمت

تهمت

۶۳۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که به مؤمنی نسبت کفر دهد ، مانند این است که او را کشته باشد.

نکوهش تهمت

۶۳۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دزد زده ، آن قدر افراد بی گناه را متهم می سازد که جرم خودش از دزد بزرگ تر گردد.

فرجام تهمت زدن

۶۴۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که درباره شخصی چیزی که در او نیست بگوید تا معیوبش نماید ، خداوند او را در آتش جهنم محبوس دارد تا این که گفته خویش را ثابت کند.

آنچه موجب تهمت می شود

۶۴۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که با متهمان همنشین گردد ، به تهمت سزاوارتر است.

ثواب

خداوند به مؤمن ظلم نمی کند

۶۴۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی در نیکی به مؤمن ستم نمی کند (او را از نیکی محروم نمی سازد) ؛ در دنیا به او نیکی عطا فرموده و در آخرت نیز ثوابش می دهد. اما کافر در دنیا به خاطر نیکی هایش روزی می خورد ، همین که به

آخرت رسید ، دیگر هیچ کار نیکی ندارد تا بدان پاداش یابد.

همسایه

همسایه

۶۴۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آنچه برای خود می پسندی ، برای دیگران بپسند تا مؤمن (حقیقی) باشی و در همسایگی نیکو مرام باش تا مسلمان (حقیقی) باشی.

۶۴۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : درباره همسایه به شما سفارش می نمایم.

محدوده همسایگی

۶۴۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : محدوده ئ همسایگی تا چهل خانه است.

خوش همسایگی

۶۴۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حرمت همسایه بر همسایه مانند حرمت خون اوست.

۶۴۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خوش همسایگی ، شهرها را آباد و عمرها را طولانی می کند.

۶۴۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صله رحم ، خوش اخلاقی و خوش همسایگی ؛ شهرها را آباد و عمرها را زیاد می کند.

۶۴۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر آینه اگر مرد با ده زن زنا نماید ، برای او از زنای با زن همسایه ، بهتر است. و هر آینه اگر مرد از ده خانه دزدی نماید ، برای او از دزدی کردن از خانه همسایه ، آسان تر است.

۶۵۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پیوسته جبرئیل درباره همسایه به من سفارش می نمود به طوری که گمان کردم همسایه ارث خواهد برد.

۶۵۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که به خداوند و آخرت ایمان دارد ، باید همسایه اش را گرامی دارد.

حق همسایه

۶۵۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همسایه در خرید خانه همسایه نسبت به دیگران مقدم است.

۶۵۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همسایه در خرید از همسایه اش ، بر دیگران مقدم است و اگر غائب باشد در صورتی که راه خانه آنها یکی است ، باید منتظر او بماند.

۶۵۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حق همسایه این است که اگر مریض شد ، عیادت کنی ؛ اگر مُرد ، تشییع نمایی ؛ اگر از

تو قرض طلب کند ، به او بدهی ؛ اگر خیری به او رسید ، تهنیت گویی ؛ اگر مصیبتی بر او وارد شد

، تعزیت گویی ؛ و ساختمان خود را از ساختمان او بالاتر نبری تا جریان باد را بر او مسدود نمایی.

۶۵۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همسایه حقی دارد.

۶۵۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آن که سیر باشد در حالی که همسایه اش گرسنه است ، مؤمن نیست.

اول همسایه سپس خرید خانه

۶۵۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پیش از خرید خانه ، همسایه (خوب) ، و پیش از سفر ، رفیق (خوب) جستجو کنید.

۶۵۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همسایه را پیش از (خرید) خانه (باید شناخت) ؛ رفیق را پیش از راه (افتادن باید جست) ؛ و توشه را پیش از سفر (باید تهیه کرد).

آزردن همسایه

۶۵۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آن که همسایه اش از بدی های او درامان نباشد ، مؤمن نیست.

جویا شدن از حال همسایه

۶۶۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نباید مؤمن بدون همسایه اش سیر باشد.

۶۶۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کسی که سیر بخوابد در حالی که می داند همسایه اش گرسنه است ، به من ایمان نیاورده است.

اقسام همسایگان

۶۶۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همسایگان سه قسمند : همسایه ای که یک حق دارد که او کمترین حق همسایگی را داراست ؛ همسایه ای که دو حق دارد ؛ و همسایه ای که سه حق دارد ؛ اما قسم اول ، همسایه مشرک است که هیچ رابطه خویشاوندی ندارد و تنها حق همسایگی دارد. اما قسم دوم ، همسایه مسلمان است که او حق اسلام و حق همسایگی دارد. و اما قسم سوم ، همسایه مسلمان و خویشاوند است که او حق اسلام ، حق همسایگی و حق خویشاوندی ، هر سه را داراست.

بهترین همسایگان نزد خدا

۶۶۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین یاران نزد خداوند ، سودمندترین آنان برای رفیقش است. و بهترین همسایگان نزد خدا سودمندترین آنان برای همسایه اش است.

مجادله کردن

پرهیز از جدال

۶۶۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از بگو مگو ، بسیار درخواست کردن و تلف کردن مال ، دوری کن.

نکوهش مجادله کردن

۶۶۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مجادله درباره ئ قرآن ، کفر است.

مجادله نکوهیده

۶۶۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که ناآگاهانه در مناقشه ای مجادله کند ، پیوسته مورد خشم الهی است تا این که (از جدال) دست بردارد.

جماع

آداب جماع کردن

۶۶۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هنگام هم بستر شدن با همسر یا کنیز خویش به عورتش نگاه نکنید ؛ زیرا این کار ، مایه کوری است.

جماعت

جماعت

۶۶۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (وحدت و) جماعت ، مایه رحمت ، و تفرقه ، موجب عذاب است.

۶۶۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که یک وجب از جماعت دوری کند ، خداوند طوق اسلام را از گردنش برمی دارد.

۶۷۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که از جماعت دوری کند ، به مرگ جاهلیت مرده است.

دست خدا با جماعت است

۶۷۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اجتماع دو نفر از تنهایی ، سه نفر از دو نفر و چهار نفر از سه نفر بهتر است. بنابراین ، همواره با جماعت بودن و یکپارچگی را حفظ کنید.

۶۷۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دست خداوند همراه جماعت است.

زیبایی

زیبایی

۶۷۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه یکی از شما به کسی که از جهت مالی و جسمی از او بالاتر است می نگرد ، باید

به کسی که از او پایین تر است بنگرد (در امور مادی همیشه خود را با پایین تر از خودت مقایسه کن).

۶۷۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی زیباست و زیبایی را دوست دارد ، بخشنده است و بخشندگی را دوست دارد ، پاکیزه است و پاکیزگی را دوست دارد.

۶۷۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زیبایی ، مطابق حق سخن گفتن است. و کمال ، مطابق راستی رفتار کردن است.

آفت جمال

۶۷۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سرکشی آفت شجاعت ، تفاخر آفت شرافت (فامیلی) منّت آفت گشاده دستی ، خودپسندی آفت زیبایی ، دروغ آفت سخن ، فراموشی آفت دانش ، سفاهت آفت بردباری ، اسراف آفت بخشش و هوس آفت دین داری است.

زیبایی انسان

۶۷۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زیبایی مرد ، در زبان اوست.

زیبایی قرآن

۶۷۸. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : برای هر چیزی زیبایی هست وزیبایی (قرائت) قرآن ، صوت خوش است.

جن

جن

۶۷۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : جن کسی را که در خانه اش ، اسب اصیلی دارد ، مخبّط و لگدمال نمی کند.

اقسام جن

۶۸۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند عزّوجلّ جن را سه قسم آفرید : قسم اول ؛ مارها ، عقرب ها و حشراتند. قسم دوم ؛ مانند باد در هوا روانند. قسم سوم ؛ حساب و عقاب دارند و خداوند انسان را نیز سه قسم آفرید : قسم اول ؛ مانند حیواناتند. قسم دوم ؛ دارای جسم آدمی ولی روح شیطانی اند. قسم سوم ؛ در سایه خداوند هستند آن روزی که سایه ای جز سایه او نیست.

بهشت

بهشت

۶۸۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : میان بنده و بهشت هفت عقبه فاصله است که آسان ترین آنها ، مرگ و سخت ترین آنها

، توقف در پیشگاه خدای تعالی آن هنگامی که ستمدیدگان ، دامن ستمگران را می گیرند.

۶۸۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهشت و جهنم از بند کفشتان به هر یک از شما نزدیک تر است.

۶۸۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چیزی مانند جهنم ندیدم که گریزنده اش خواب باشد و چیزی مانند بهشت ندیدم که طالب آن خواب باشد.

صفت بهشت

۶۸۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در بهشت ، چیزهایی هست که آنها را نه چشمی دیده و نه گوشی شنیده و نه بر قلب کسی خطور کرده است.

۶۸۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ساختمان بهشت ، خشتی از نقره و خشتی از طلا ؛ ملاط (گِل) آن ، مشک اذفر ؛ سنگریزه آن لؤلؤ و یاقوت ؛ و خاک آن زعفران است. و هر که وارد آن شود پیوسته متنعم و از بدبختی به دور است ؛ جاودانه است و نمی میرد ؛ لباسهایشان کهنه نمی گردد ؛ و جوانی شان پایان ندارد.

۶۸۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در بهشت چیزهایی (نعمت هایی) است که نه چشمی دیده ، نه گوشی شنیده و نه بر خاطر کسی گذشته است.

۶۸۷. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : هر آینه یک سحرخیزی یا شب زنده داری در راه خدا از دنیا و آنچه در آن می باشد ، بهتر است. و هر آینه به اندازه کمان یا جای پای یکی از شما در بهشت از دنیا و آنچه در آن می باشد ، بهتر

است. و اگر یکی از زنان بهشتی به روی زمین درخشش نماید ، هر آینه میان آسمان و زمین را خوش بو و نورانی می کند و سرپوش آن از دنیا و آنچه در آن می باشد ، بهتر است.

۶۸۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی بهشت را سفید آفرید و محبوب ترین چیز (رنگ) نزد خدا ، سفیدی است.

خانه سخاوتمندان

۶۸۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در بهشت ، خانه ای است که آن را خانه سخاوتمندان نامند.

۶۹۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهشت ، خانه سخاوتمندان است.

خانه شادی

۶۹۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در بهشت ، خانه ای است که آن را خانه شادی نامند و تنها کسانی که یتیمان مؤمنان را خوشحال نمایند در آن وارد می گردند.

بهای بهشت

۶۹۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : جبرییل به من گفت که خدای تعالی می فرماید : (کلمه) «لااله الا الله» قلعه من است ؛ هر که در آن وارد شود از عذاب من درامان خواهد بود.

درجات بهشت

۶۹۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در بهشت ، صد طبقه و مقام است که اگر همه جهانیان در یکی از آنها جمع شوند ، در آن جای گیرند.

۶۹۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهشت دارای صد درجه (و طبقه) است که میان دو طبقه آن فاصله بین آسمان و زمین است.

۶۹۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهشت دارای صد درجه (و طبقه) است که میان دو طبقه آن ، مسافت پانصد سال راه است.

۶۹۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهشت دارای صد درجه (و طبقه) است که اگر جهانیان در یکی از آنها اجتماع کنند ، گنجایش دارد.

۶۹۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در بهشت ، مقامی است که تنها غم خواران بدان می رسند.

بازار بهشت

۶۹۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در بهشت ، بازاری است که در آن فقط تصویر مردان و زنان ، خرید و فروش می شود. هر گاه مردی به تصویری علاقه داشت ، وارد آن می گردد.

راه بهشت

۶۹۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : برای هر چیزی راهی است و راه بهشت ، دانش است.

کلید بهشت

۷۰۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر چیزی کلیدی دارد و کلید بهشت ، دوستی مستمندان و فقیران است.

کسانی که بهشت برایشان واجب است

۷۰۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شما نسبت به رعایت شش صفت پیش من متعهد شوید تا بهشت را برایتان ضمانت کنم : در تقسیم ارث به یکدیگر ستم نکنید ، (حتی درباره خودتان) با مردم به عدالت رفتار کنید ، در جنگ با دشمنتان نهراسید ، در غنیمت های خودتان خیانت ننمایید ، ستمگرانتان را از ظلم بر ستمدیدگان منع کنید.

۷۰۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر شش چیز را برای من تعهد کنید ، بهشت را برایتان تضمین می کنم : هرگاه یکی از شما سخنی گفت ، دروغ نگوید ؛ وعده داد ، تخلف نکند ؛ امانت گرفت ، خیانت نکند ؛ چشمانتان را (از نگاه حرام) ببندید ؛ دستانتان را (از کار حرام) باز دارید و عورت خود را از (حرام) حفظ کنید.

۷۰۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : جز رحیم و مهربان به بهشت نمی رود.

۷۰۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کیست که تعهد کند این که از مردم چیزی نخواهد و من برایش بهشت عهده دار شوم؟.

۷۰۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند شر دهان و عورت هر که را حفظ نماید ، به بهشت می رود.

کسانی که بهشت بر آنها حرام شده است

۷۰۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی بهشت را بر هر ریاکاری حرام نموده است.

۷۰۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند بهشت را بر سه کس حرام نموده است : شراب خوار ، بدرفتاری کننده با پدر و مادر ؛ و دیوثی که شخص پلید را در بین خانواده اش راه دهد.

۷۰۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سه کس هرگز وارد بهشت

نمی شوند : دیوث ؛ زنان مردنما ؛ و شراب خوار.

۷۰۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سه کس وارد بهشت نمی شوند : عاق پدر و مادر ؛ دیوث ؛ و زنان مردنما.

۷۱۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سه کس وارد بهشت نمی شوند : شراب خوار ؛ قطع کننده رحم ؛ و تصدیق کننده سحر و جادو.

۷۱۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ورود هر بدزبانی به بهشت حرام است.

۷۱۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ، بهشت را ، به هر بدزبانی که نسبت به گفته ها و شنیده ها بی مبالات است ، حرام نموده است.

۷۱۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از ناحیه خدای تعالی سوگند یاد شده که هیچ بخیلی به بهشت وارد نمی شود.

۷۱۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حیله گر و بخیل به بهشت نمی روند.

۷۱۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدسیرت به بهشت نمی رود.

۷۱۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بنده ای که همسایه اش از بدی های او در امان نیست ، به بهشت نمی رود.

۷۱۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : قطع کننده رحم به بهشت نمی رود.

۷۱۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : تهمت زن به بهشت نمی رود.

کسی که بوی بهشت را نمی یابد

۷۱۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به سه کس بوی بهشت نمی رسد : مردی که خود را به غیر پدرش نسبت دهد ؛ مردی که بر من دروغ بندد ؛ و مردی که برخلاف دیده اش (سخن) دروغ گوید.

۷۲۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بوی بهشت از فاصله پانصد سالی پیداست و کسی که با عمل آخرتی به دنبال دنیا باشد ،

آن را درنمی یابد.

عوامل رفتن به بهشت

۷۲۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : برای این که باسلام و امنیت وارد بهشت گردید ؛ سلام را آشکار ، اطعام غذا ، صله رحم کرده و هنگام شب که مردم خوابند ، نماز بخوانید.

۷۲۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کسی به بهشت می رود که آرزویش می کند و کسی از جهنم اجتناب می کند که از آن بیم دارد و خداوند به کسی رحم می نماید که او نیز رحم کند.

۷۲۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که به سه چیز قایل شود (اعتقاد داشته باشد) به بهشت وارد می گردد : آن که خداوند را پروردگار ، اسلام را دین و محمد را پیغمبر خود بداند. و چهارمی جهاد در راه خداوند عزّوجلّ است که فضیلتی به اندازه مابین آسمان و زمین دارد.

۷۲۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سه ویژگی در هر کس باشد ، خداوند او را در کنف حمایتش پناه داده و رحمتش را بر او گسترانده و (سرانجام) به بهشت وارد می کند : آن که هر گاه به او عطا شود ، سپاس گزارد ؛ هر گاه قدرت یابد ، عفو کند ؛ و هر گاه خشمگین شود ، کوتاه بیاید.

۷۲۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که سه چیز را داشته باشد ، خداوند او را روزی که هیچ سایبانی جز سایبان خدا نیست ، در زیر سایه عرش نگه می دارد : وضوی با زحمت گرفتن ؛ در تاریکی ها به مساجد رفتن ؛ و غذا دادن به گرسنه.

۷۲۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سه ویژگی در هر که

باشـد ، خـدای تعالی او را در کنف حمایتش پناه داده و به بهشت وارد می نمایـد : مـدارا با ناتوان ؛ مهربانی با پـدر و مادر ؛ و نیکی با زیردست.

۷۲۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهشت زیر پای مادران است.

۷۲۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهشت زیر سایه شمشیرهاست.

۷۲۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهشت ، جایگاه هر توبه کار ، و رحمت ، جایگاه هر وقف گزار است.

۷۳۰. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : هر که مشتاق بهشت است ، به سوی نیکی ها می شتابد. و هر که از آتش جهنم بهراسد ، از شهوات دوری می کند. و هر که در انتظار مرگ است ، از لذت ها چشم می پوشد. و هر که در دنیا زاهد باشد ، مصیبت ها بر او آسان گردد.

۷۳۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که دوست دارد که در دل بهشت جای گیرد ، باید با جماعت باشد.

۷۳۲. پیـامبر خـدا صـلی الله علیـه وآلـه : شـما نسـبت بـه شـش چیز پیش مـن متعهـد شویـد تـا بهشت را برایتـان ضـمانت کنم : راستگویی در گفتار ، وفای به وعده ، ادای امانت ، نگهداری دامن (از آلودگی) ، بستن نگاههای (حرام) و بازداری دستان (از کارهای ناپسند).

۷۳۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همانا درهای بهشت زیر سایه شمشیرها گشوده می شود.

۷۳۴. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : خـدای تعـالی بـا یـک تیر ، سه نفر را به بهشت می برد ؛ سازنـده تیر که آن را به قصـد استفاده در راه خیر می سازد ، آن که تیر را می اندازد و آن که تیر را در اختیار

تیرانداز قرار می دهد.

۷۳۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی به خاطر یک لقمه نان و یک مشت خرما و مانند آن که به فقیر داده می شود ، سه نفر را به بهشت می برد ؛ صاحبخانه را که فرمان داده ، زنی که آن را آماده ساخته و خادمی که آن را به کام فقیر رسانده است.

بهشت پوشیده از ناخوشی هاست

۷۳۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهشت با ناملایمات و سختی ها ولی جهنم با شهوات و لذات پوشیده است.

نخستین کسانی که وارد بهشت می شوند

۷۳۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نیکوکاران و بدکاران آخرت همان نیکوکاران و بدکاران دنیا هستند و (بدان که) نیکوکاران نخستین کسانی اند که وارد بهشت می گردند.

۷۳۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نخستین کسانی که به بهشت دعوت می شوند ، بسیار ستایشگران خدایند.

آنچه در دو نمای بهشت نوشته شده است

۷۳۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : وارد بهشت شدم ، آن گاه دیدم که در دو نمای آن سه سطر با طلا نوشته شده است : سطر اول ، «معبودی جز الله نیست و محمدصلی الله علیه وآله فرستاده خداست» ؛ سطر دوم ، «آنچه پیش فرستادیم ، یافتیم و آنچه خوردیم ، سود بردیم و آنچه جا گذاشتیم ، زیان کردیم» ؛ و سطر سوم ، «امت گناه کار و پروردگار آمرزنده».

آنچه از دنیا در بهشت است

۷۴۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : جز نامی از آنچه در دنیا هست چیزی در بهشت نیست (نعمت های بهشتی بالاتر از اینهاست).

آنچه به عرش آویخته شده است

۷۴۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سه چیز به عرش آویخته اند : خویشاوندی ، گوید : خدایا! من به تو وابسته ام پس ، بریده نشوم ؛ امانت ، گوید : خدایا! من به تو وابسته ام پس ، به من خیانت نشود ؛ و نعمت ، گوید : خدایا! من به تو وابسته ام پس ، مورد کفران قرار نگیرم.

بهشتیان

۷۴۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زنان ، کمترین ساکنان بهشتند.

۷۴۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بیشتر بهشتیان ، ابلهانند.

۷۴۴. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : ترس از خدا واخلاق زیبا ، بیشتر از هر چیز مردم را راهی بهشت می گرداند.

۷۴۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهشتیان ، صاحبان غرفه های بالای بهشتی را می بینند همان طوری که شما ستارگان آسمان را می بینید.

۷۴۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر یکی از زنان بهشت ، خود را به زمین بنمایاند ، هر آینه زمین را از بوی مشک پُر کرده و نور خورشید و ماه را محو می نماید.

صفت نعمت بهشتیان

۷۴۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر نعمتی زوال پذیر است مگر نعمت بهشتیان و هر اندوهی ، قطع شدنی است مگر اندوه جهنمیان.

سخاوت

سخاوت

۷۴۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی بخشنده است و بخشندگی را دوست دارد و اخلاق عالی را دوست ولی اخلاق پست را دشمن دارد.

۷۴۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی خوشبو است و بوی خوش را دوست دارد ، پاکیزه است و پاکیزگی را دوست دارد ، بزرگوار است و بزرگواری را دوست دارد ، بخشنده است و بخشندگی را دوست دارد. بنابراین ، آستانه خانه هایتان را پاکیزه نگهدارید تا به یهودیان شباهت نداشته باشید.

آفت سخاوت

۷۵۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سرکشی آفت شجاعت ، تفاخر آفت شرافت (فامیلی) منّت آفت گشاده دستی ، خودپسندی آفت زیبایی ، دروغ آفت سخن ، فراموشی آفت دانش ، سفاهت آفت بردباری ، اسراف آفت بخشش و هوس آفت دین داری است.

مبارزه

مبارزه

۷۵۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پاکیزه ترین کسب مرد مسلمان ، تیراندازی او در راه خداست.

حقیقت جهاد

۷۵۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : جهاد (صرفاً) شمشیر زدن مرد در راه خدای تعالی نیست ، بلکه هر کس پدر ، مادر و فرزندش را سرپرستی نماید ، او در حال جهاد است و نیز هر کس خود را اداره نموده و از محتاج شدن به مردم حفظ کند ، او در حال جهاد است.

فضیلت مبارزه در راه خدا

۷۵۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر آینه یک ساعت به صف ایستادن در راه خدا از عبادت شصت سال ، بهتر است.

۷۵۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : تازیانه بستن یکی از شما در بهشت از آنچه میان آسمان و زمین می باشد ، بهتر است.

فضیلت نگهبانی

۷۵۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : یک شب نگهبانی در راه خداوند عزّوجلّ از شب زنده داری هزار شب که روزش هم روزه باشد ، بهتر است.

۷۵۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بر دو چشم ، آتش جهنم حرام است : چشمی که از ترس خدا بگرید و چشمی که در برابر کفار از اسلام و مسلمانان نگهبانی کند.

تشویق بر مبارزه

۷۵۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : جهاد (و تلاش) کنید تا سالم و بی نیاز گردید.

۷۵۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : با مال و جان و زبانتان به جهاد با مشرکان برخیزید.

اقسام جهاد

۷۵۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : جهاد ، چهار قسم است : امر به معروف ؛ نهی از منکر ؛ راستی در موقع صبر (و سختی) ؛ و تنفر از فاسق.

محبوب ترین مبارزه نزد خدا

۷۶۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : محبوب ترین مبارزه نزد خدا ، گفتن سخن حق در مقابل پیشوای ستمگر است.

۷۶۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین جهاد سخن حق گفتن نزد پادشاه ستمگر است.

۷۶۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین مجاهد کسی است که روز را بدون اندیشه ظلم بر دیگری آغاز نماید.

۷۶۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بزرگ ترین جهاد ، مبارزه با نفس و تمایلات خود است.

آثار مبارزه

۷۶۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همانا درهای بهشت زیر سایه شمشیرها گشوده می شود.

مبارزه و جهاد اوج مسلمانی است

۷۶۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اوج مسلمانی ، جهاد در راه خداست که جز مسلمانان برتر ، به آن (مقام) نرسند.

مبارزه برای مردان مقرر شده است

۷۶۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی غیرت و تکبر (در مقابل نامحرمان) را بر زنان و جهاد (در راه خدا) را بر مردان مقرر فرموده است ؛ هر یک از آنان از روی ایمان و امتحان (در این راه) شکیبایی ورزد ، ثواب شهید دارد.

مبارزه زن

۷۶۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حج ، جهاد هر ناتوانی است. و جهاد زن ، نیکو شوهرداری کردن است.

مجاهد

۷۶۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شمشیرها ، کلیدهای بهشتند.

فضیلت مبارزه کنندگان

۷۶۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی بر مجاهدان جنگ بدر نظر افکند و فرمود : هر گونه می خواهید رفتار کنید ، همانا شما را بخشیدم.

مجاهد کسی است که با نفس خویش مبارزه کند

۷۷۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مجاهد کسی است که در راه اطاعت الهی با نفس خویش مبارزه نماید.

نتیجه کمک کردن به مبارزین

۷۷۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی با یک تیر ، سه نفر را به بهشت می برد ؛ سازنده تیر که آن را به قصد استفاده در راه خیر می سازد ، آن که تیر را می اندازد و آن که تیر را در اختیار تیرانداز قرار می دهد.

برای زنان مبارزه کنندگان حرمت است

۷۷۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حرمت زنان مجاهدان بر غیر مجاهدان مانند حرمت مادرانشان است ؛ هر مردی از غیر

مجاهـدان دربـاره خـانواده ای از مجاهـدان خیـانتی بنمایـد ، او را در روز قیـامت به پای دارنـد و به مجاهـد گوینـد : او درباره خـانواده تو خیـانت کرده ، از کارهای نیك او هر چه می خواهی ، برگیر. وی نیز از اعمال او هر چه خواست برگیرد. پس (ای خیانت کاران!) چه گمان کردید؟

نادانی

نادانی

۷۷۳. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : بهترین کارها ، شـناخت خداست ؛ کار آگاهانه چه کم و چه زیادش برای تو مفید اسـت ولی کار از روی نادانی ، کم و زیادش هیچ فایده ای برای تو ندارد.

۷۷۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بر جهل تو همین بس که هر چه را می دانی ، آشکار سازی.

تشویق به رها کردن جهل

۷۷۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خوشا! به حال آن که نادانی را رها کند ؛ زیادی را ببخشد ؛ و به عدالت رفتار نماید.

صفت جاهل

۷۷۶. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : نادان بر معاشران ستم ؛ بر زیردستان تعدی ؛ به بزرگان تکبر ؛ و بدون فرق گذاشتن (بین خوب و بد) سخن می گوید.

وای بر جاهل از عالم

۷۷۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : وای بر عالم از جاهل! و وای بر جاهل از عالم!.

چاره نادانی

۷۷۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چاره نادانی ، پرسش است.

دوزخ

دوزخ

۷۷۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهشت و جهنم از بند کفشتان به هر یک از شما نزدیک تر است.

۷۸۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : جهنم به امور شهوانی و بهشت به مکروهات پوشانده شده است.

۷۸۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بر خدا گران است که جان دو دختر بنده مسلمانی را بگیرد ، آن گاه او را به جهنم ببرد.

۷۸۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر گرزی از آهن جهنم در زمین قرار گیرد ، همه جهانیان جمع شوند نمی توانند آن را از زمین بردارند. و اگر کوهی را با گرزی از آهن جهنم بکوبند آن طوری که اهل جهنم را می کوبند ، هر آینه کوه ریزریز شده و غبار می گردد.

۷۸۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چیزی مانند جهنم ندیدم که گریزنده اش خواب باشد و چیزی مانند بهشت ندیدم که طالب آن خواب باشد.

تشویق به نگهداری خویش از آتش جهنم

۷۸۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هرکسی باید روی خویش را از آتش جهنم نگه دارد هر چند به وسیله (صدقه دادن) پاره خرمایی باشد.

صفت آتش جهنم

۷۸۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آتش این دنیای شما یک جزئی از هفتاد جزء آتش جهنم است. و همین یک جزء اگر دو مرتبه با آب خاموش نگردیده بود ، (به خاطر شدّت حرارت) از آن نمی توانستید بهره مند شوید. و این جزء از خدا می خواهد که دوباره او را به جهنم بازنگرداند.

۷۸۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر پاره ای از شعله های جهنم در مشرق قرار گیرد ، آن که در مغرب است حرارت آن را درمی یابد.

درهای جهنم

۷۸۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : برای جهنم دری است که تنها کسی که خشم خود را با نافرمانی خدا چاره می کند ، از آن وارد می گردد.

۷۸۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : جهنم ، دری دارد که از آن ، جز کسی که خشمش را با نارضایتی خدای تعالی فرونشانده وارد نمی گردد.

آنچه دور می کند از آتش

۷۸۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چهار ویژگی است که خدای تعالی دارندگان آن را از آتش جهنم و شر شیطان باز می دارد : آن که هنگام رغبت ، بیم ، شهوت و غضب ، بر نفس خویش مسلّط باشد.

۷۹۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کسی به بهشت می رود که آرزویش می کند و کسی از جهنم اجتناب می کند که از آن بیم دارد و خداوند به کسی رحم می نماید که او نیز رحم کند.

کسانی که از آتش جهنم پوشانده نمی شوند

۷۹۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سه کس از آتش جهنم پوشانده نمی شوند : منت گذار ، عاق پدر و مادر ؛ و شراب خوار.

کسی که آتش جهنم بر او حرام می شود

۷۹۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی کسی را که ذکر «لااله الاالله» را صرفاً به قصد (خشنودی) خدا بگوید ، بر آتش جهنم حرام نموده است.

۷۹۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آتش جهنم ، جز سجده گاه ، تمام بدن آدمیزاد را می سوزاند ؛ زیرا خداوند عزّوجلّ سوزاندن سجده گاه را بر آتش جهنم حرام فرموده است.

۷۹۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : جهنم بر چشمی که از ترس خدا بگرید ؛ در راه خدا بیدار ماند ؛ از محرمات الهی پوشانده شود ؛ یا در راه خدا در آید ، حرام است.

۷۹۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دو چشم را آتش جهنم هرگز نمی سوزاند : چشمی که از ترس خدا بگرید وچشمی که شبانه درراه خدانگهبانی دهد.

کسی که از آتش بیرون می آید

۷۹۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اما جهنمیانی که در آتش جاودانه اند ، مرگ و زندگی برای آنان معنی ندارد ولی کسانی که به خاطر گناهانشان در آتش افتاده اند ؛ آتش جهنم آنان را می میراند تا این که ذغال شوند ، آن گاه درباره ایشان اجازه شفاعت داده می شود ، سپس گروه گروه آنان را آورده و بر کنار نهرهای بهشتی می افکنند ، آن گاه ندا می دهند : ای اهل بهشت! بر آنان (آب) بپاشید. در نتیجه ، آنان همانند دانه ای که در گذرگاه سیل بوده از نو می رویند.

عوامل رفتن به آتش

۷۹۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دو شکاف ، بیشتر از هر چیز مردم را به جهنم می برند : دهان و عورت.

آتش دوزخ پوشیده از شهوات است

۷۹۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهشت با ناملایمات و سختی ها ولی جهنم با شهوات و لذات پوشیده است.

آسان ترین عذاب

۷۹۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آسانترین عذاب جهنمیان ، عذاب کسی است که در اثر حرارت کفش آتشین بر پایش ، مغزش به جوش می آید.

۸۰۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روز قیامت ، آسان ترین عذاب از آن کسی است که بر کف پاهایش دو قطعه آتش نهند به طوری که مغز سرش به جوش آید.

بیشترین اهل جهنم

۸۰۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بیشتر جهنمیان ، زنان هستند.

صفات اهل جهنم

۸۰۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آیا تو را باخبر سازم که چه کسانی اهل جهنم هستند؟ هر کس که متکبر ، خودخواه ، گردنکش ، حریص و بخیل باشد.

خوراک دوزخیان

۸۰۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر دلوی از آشامیدنی جهنم را در دنیا بریزند ، اهل دنیا متعفن می شوند.

۸۰۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر قطره ای از زقوم در دنیا بیفتد ، هر آینه زندگی اهل دنیا را تباه می سازد. پس ، چگونه است حال کسی که زقوم ، غذایش باشد؟.

وصف کسانی که در دوزخ جاویدانند

۸۰۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر به اهل جهنم گفته شود که به شماره ریگ های دنیا در جهنم خواهید ماند ، به این خبر خوشحال شوند ولی اگر به اهل بهشت گفته شود که به شماره ریگ های دنیا در بهشت خواهید ماند ، غمگین شوند ولیکن بهشت برای آنان ابدی است.

نیاز

نیاز

۸۰۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در جستجوی نیازمندی ها ، عزت نفس داشته باشید ؛ زیرا جریان کارها با تقدیر و اندازه است.

۸۰۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که غمی از غم های دنیا را از مسلمانی دور کند ، خداوند غمی از غم های روز قیامت را از او برطرف می کند. و هر که بر تنگ دستی ، آسان بگیرد ، خداوند در دنیا و آخرت بر او آسان بگیرد. و هر که بر مسلمانی رازپوشی کند ، خداوند در دنیا و آخرت درباره او رازپوشی نماید.

۸۰۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از بهترین اعمال ، شاد کردن مؤمن است ؛ یعنی قرضش را بپردازی ، حاجتش برآوری و رنجی را از او برطرف نمایی.

آداب درخواست نیاز

۸۰۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه یکی از شما از برادر دینی اش حاجتی می طلبد ، قبلاً با ستایش بر کول او بار سنگین نزند (حمارش نکند).

برآوردن نیاز مؤمن

۸۱۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر آینه اگر برادر مؤمن خویش را بر حاجتش یاری نمایم در نزد من از روزه یک ماه و اعتکاف در مسجدالحرام ، محبوب تر است.

۸۱۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که حاجت برادر مسلمانی را برآورد ، پاداش او مانند کسی است که حج و عمره به جا آورده باشد.

۸۱۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند به دست هر کسی برای مسلمانی گشایشی فراهم نماید ، رنج دنیا و آخرت را از او بردارد.

فایده کسی که برای حاجت برادرش بکوشد

۸۱۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که در پی حاجت برادرش بکوشد ، خداوند حاجت او را برطرف می کند.

آنچه که موجب روا شدن حاجت می شود

۸۱۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آیا دوست داری نرم دل و حاجت روا گردی؟ پس به وسیله نوازش و اطعام یتیم از غذای خود ، با او مهربانی کن ، آن گاه دلت نرم گشته و حاجتت را درمی یابی.

بهترین کارها

۸۱۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : محبوب ترین کارها نزد خدا ، سیر کردن بینوا یا پرداخت قرض او یا رفع اندوه از او است.

حج

حج

۸۱۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آیا نمی دانی که اسلام ، پیش از خود را محو می سازد ؛ هجرت ، پیش از خود را محو می سازد ؛ حج ، پیش از خود را محو می سازد (این هر سه ، آثار مترتب بر عقیده و رفتار گذشته را از بین می برند).

۸۱۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حج ، جهاد هر ناتوانی است. و جهاد زن ، نیکو شوهرداری کردن است.

آثار حج

۸۱۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حج به جا آورید تا بی نیاز گردید و مسافرت کنید تا سالم بمانید.

آداب حج رفتن

۸۱۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه کسی با مال غیر حلال حج به جا آورد ، آن گاه که لبیک می گوید ، خداوند در پاسخ می فرماید : لبیک و سعدیک تو درست نیست و این به خودت باز گردانده می شود (حج تو مقبول نمی باشد).

حج نیکو

۸۲۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حج نیکو ، پاداشی جز بهشت ندارد.

حجامت کردن

آثار حجامت کردن

۸۲۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حجامت مایه شفاست.

حجت

حجت

۸۲۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مادامی که سرمستی نادانی و دنیاپرستی از شما پدیدار نگشته ، در برابر خداوند برای دفاع از خود صاحب بیّنه و دلیل می باشید.

حدود

حدود

۸۲۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : تا آنجا که می توانید حدود (شرعی و مجازات ها) را از مسلمانان دور کنید ؛ زیرا که خطای پیشوا در عفو بهتر از خطای او در کیفر است.

۸۲۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حدود را با شبهات دفع نمایید (با طرح شبهه از ثبوت حد ممانعت کنید) و لغزش های بزرگان را مادامی که به حدی از حدود الهی منجر نشده ، ببخشید.

جاری کردن حدود

۸۲۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : قانون و حدود الهی را درباره بیگانه و نزدیک برپا دارید و در راه خدا سرزنش دیگران شما را ملول نسازد.

ترغیب به اجرای حدود

۸۲۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اجرای یک حد شرعی در زمین برای مردم مفیدتر از چهل روز باریدن است.

سزای ساحر

۸۲۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سزای ساحر ، یک ضربه شمشیر است.

سخن

سخن

۸۲۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ای مردم! هر چیزی (حکمی) از ناحیه من برای شما نقل شد ؛ اگر موافق کتاب خدا بود ، آن را من گفته ام ولی اگر مخالف کتاب خدا بود ، آن را من نگفته ام.

آفت سخن

۸۲۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سرکشی آفت شجاعت ، تفاخر آفت شرافت (فامیلی) منّت آفت گشاده دستی ، خودپسندی آفت زیبایی ، دروغ آفت سخن ، فراموشی آفت دانش ، سفاهت آفت بردباری ، اسراف آفت بخشش و هوس آفت دین داری است.

تشویق به حفظ حدیث

۸۳۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند رحمت کند کسی را که سخنی از ما بشنود و آن را حفظ کند سپس آن را به کسی رساند که بیشتر از او ، آن را حفظ می نماید.

بهترین هدیه

۸۳۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین هدیه ها ، سخنی از سخنان حکمت آمیز است.

محدث

۸۳۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند یاری می کند کسی را که از ما چیزی بشنود و همان طوری که شنیده به دیگران برساند.

۸۳۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند یاری می کند کسی را که از ما سخنی را بشنود و آن را به خاطر بسپارد تا این که به دیگری برساند. و چه بسیارند کسانی که دانایی را به داناتر از خود رسانند. و چه بسیارند عامل دانایی که خود دانا نیستند.

حرام

حرام

۸۳۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : برای هر پادشاهی قرقی است و قرق خدا در زمین ، محرمات است.

۸۳۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ای مردم! هیچ چیز را به من ارتباط ندهید ؛ زیرا من چیزی را حلال یا حرام نکردم جز این که خدای تعالی آن را حلال یا حرام گردانید.

۸۳۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حلال آن است که خداوند در قرآن حلال کرده و حرام آن است که خداوند در قرآن حرام کرده است و هر چه را مسکوت گذاشته ، مورد عفو و گذشت می باشد.

نکوهش حرام

۸۳۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر آینه اگر یکی از شما در دهانش خاکی بگذارد ، برای او از گذاشتن چیز حرام در دهانش ، بهتر است.

پرهیز از حرام

۸۳۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از به کارگیری سنگ (مال) حرام در بنیان (زندگی) اجتناب کنید ؛ زیرا مایه ویرانی (و فروپاشی زندگی) است.

۸۳۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : واجبات خدای تعالی را انجام بده تا عابدترین مردم باشی ، و از محرّمات خدا دوری کن تا پارساترین مردم باشی و به سهمی که خدا برایت تقدیر نموده ، راضی باش تا بی نیازترین مردم باشی.

آنچه حرام شمرده شده

۸۴۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : قیمت (پول) شراب ، مهر زناکار و قیمت سگ حرام است و (بازی) شطرنج (نیز به عنوان قمار) حرام است. و اگر صاحب سگ قیمت آن را از تو درخواست کرد ، دستانش را پُر از خاک بنما و شراب و قمار حرام است. و هر چیز مست کننده حرام است.

۸۴۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر (عمل سخت و) مشکلی حرام است و در دین (عمل) مشکل وجود ندارد.

جنگ

جنگ

۸۴۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : جنگ ؛ یعنی نیرنگ.

نهی از جنگیدن با خدا

۸۴۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که با خداوند بستیزد ، خدا بر او پیروز شود. و هر که با خداوند فریب کاری کند ، خدا او را فریب دهد.

آزمندی

آزمندی

۸۴۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همانا فرزند آدم بر چیزی که از آن منع می شود ، حریص است.

۸۴۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : تو را از سه خصلت نهی می کنم : حسد ، حرص و تکبر.

۸۴۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دو گرسنه سیر نمی شوند : طالب علم و طالب مال.

پرهیز از حرص

۸۴۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از تکبر بپرهیزید ؛ زیرا تکبر ، شیطان را وادار کرد تا آدم را سجده نکند. از حرص بپرهیزید ؛ زیرا حرص آدم را وادار ساخت تا از میوه آن درخت (ممنوع) بخورد. و از حسد بپرهیزید ؛ زیرا یکی از فرزندان آدم ، دیگری را از روی حسد کشت. پس اینها (تکبر ، حرص و حسد) ریشه همه گناهانند.

حریص

۸۴۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : طمع کار ، کسی است که از راه کسب حرام سود جوید.

سیری ناپذیری آزمند

۸۴۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی فرمود : ای فرزند آدم! هر روز روزی داده می شوی ولی باز تو غمگینی! هر روز از عمرت کاسته می شود ولی باز تو شادمانی! تو در حد کفایت ، بهره مندی ولی باز چیزی را که مایه سرکشی توست می طلبی! نه به اندک قانع می شوی و نه از بسیار سیر می گردی!.

۸۵۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر برای آدمیزاد دو بیابان (و درّه) طلا بود ، باز به دنبال درّه سومی بود. و شکم آدمیزاد را غیر خاک پُر نمی کند. و هر که توبه نماید ، خداوند توبه اش را می پذیرد.

۸۵۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر آدمیزاد یک درّه (بیابان) سرمایه داشت ، دومی را نیز می خواست و اگر دو درّه سرمایه داشت ، سومی را می جست و شکم آدمیزاد را جز خاک پر نمی کند و خداوند توبه هر توبه کاری را می پذیرد.

۸۵۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر آدمیزاد بیابانی از نخل می داشت ، همانند آن را آرزو می کرد سپس همانند آن را

آرزو می کرد تا این که بیابان هایی از نخل را آرزو می کرد و شکم آدمیزاد را جز خاک پر نمی کند.

دوراندیشی

دوراندیشی

۸۵۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دوراندیشی و احتیاط ، (نوعی) بدگمانی است.

اندوه

ارزش محزون بودن

۸۵۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (همواره) محزون باشید ؛ چون که حزن ، چراغ دل است. خودتان را (پیوسته) گرسنه و تشنه نگه دارید.

فلسفه اندوه

۸۵۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مصیبت ها ، مرض ها و اندوه ها ، کیفرهای دنیوی هستند.

آنچه که موجب اندوه می شود

۸۵۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند به خاطر حکمت و فضل خویش ، آسایش و شادی را در یقین و رضا و غم و اندوه را در دو دلی و غضب قرار داده است.

عوامل اندوه زا

۸۵۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر به آنچه برای شما ذخیره شده آگاه بودید ، بر آنچه از شما بازداشته شده غم نمی خوردید.

حسابرسی

حسابرسی

۸۵۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر آینه روز قیامت حقوق همگان به صاحبش بازگردانده می شود حتی بز شاخ دار که بز بی شاخ را شاخ زده ، تقاص می گردد.

۸۵۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از هر که حساب کشی شود ، عذاب بیند.

۸۶۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر کس ، حسابگر خویشتن است.

محاسبه کنید قبل از آن که به حسابتان رسیدگی کنند

۸۶۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند رحمت کند بنده ای را که ستمی نسبت به آبرو و مال برادرش نموده و پیش از بازخواست ، حلالیت بخواهد. چون آنجا (روز قیامت) دینار و درهمی نیست ؛ اگر کارهای نیکی داشت ، از آن می گیرند. وگرنه ، بخشی از گناهان ستمدیده را بر گناهان او می افزایند.

آنچه مورد بازخواست قرار می گیرد

۸۶۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی بنده را درباره زیادی دانشش همانند زیادی دارایی اش مورد سؤال قرار می دهد.

۸۶۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که بیهوده گنجشکی را بکشد ، روز قیامت می آید و نزد عرش فریاد می زند : پروردگارا! از این بپرس که چرا بی فایده مرا کشت؟.

۸۶۴. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : هر که به ناحق گنجشکی را بکشد ، روز قیامت از او بازخواست می کند.

آنچه خداوند روز حسابرسی می گوید

۸۶۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی می فرماید : ای فرزند آدم! مریض شدم ولی تو از من عیادت نکردی. عرض کرد : ای پروردگار من! چگونه تو را که پروردگار جهانیانی عیادت می کردم؟ فرمود : آیا ندانستی که فلان بنده من مریض شد و تو از او عیادت نکردی؟ آیا ندانستی که اگر از او عیادت می کردی ، مرا نزد او می یافتی؟

ای فرزند آدم! از تو غذا خواستم ولی تو غذایم ندادی. عرض کرد : ای پروردگار من! چگونه تو را که پروردگار جهانیانی غذا می دادم؟ فرمود : آیا ندانستی که فلان بنده من از تو غذا خواست و تو ندادی؟ آیا ندانستی که اگر تو به او غذا می دادی ، (پاداش) آن را نزد من می یافتی؟ ای فرزند آدم! از تو آب خواستم و تو آبم ندادی. عرض کرد : ای پروردگار من! چگونه تو را که پروردگار جهانیانی آب می دادم؟ فرمود : فلان بنده من از تو آب خواست و تو ندادی. آیا ندانستی که اگر تو او را آب می دادی ، (پاداش) آن را نزد من می یافتی؟.

نخستین چیزی که از انسان حسابرسی می شود

۸۶۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روز قیامت ، نخستین داوری میان مردم ، درباره خونهاست.

آنچه که حسابرسی روز قیامت را آسان می سازد

۸۶۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که دارای سه ویژگی باشد ، خدای تعالی حساب را بر او آسان گرفته و با نظر رحمتش او را به بهشت وارد می کند : به آن که تو را محروم ساخته ، عطا کن ؛ آن که را به تو ستم روا داشته ، عفو بنما ؛ و با آن که از تو بریده ، بپیوند.

کسی که حسابش سخت تر است

۸۶۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آن که دو درهم دارد ، حسابش از آن که یک درهم دارد ، سخت تر است و آن که دو دینار دارد ، حسابش از آن که یک دینار دارد ، سخت تر است.

گروه های مردم در حسابرسی

اشاره

۸۶۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روز قیامت خدای تعالی بر عوام (مردم عادی) چیزهایی را می بخشد که بر دانشمندان نمی بخشد.

حسابرسی امت رسول خدا

۸۷۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از خداوند خواستم که (روز قیامت) حساب رسی امتم را برعهده خودم بگذارد تا این که پیش امت های دیگر رسوا نشوند. خداوند عزّوجلّ به من وحی فرمود : ای محمد! بلکه آنان را خودم حساب رسی می کنم که اگر لغزش و گناهی از آن ها سرزده باشد ، آن را حتی از تو نیز بپوشانم تا این که پیش تو هم رسوا نگردند.

شرافت

معنای شرافت

۸۷۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : عقلی مانند تدبیر ، تقوایی مانند خویشتن داری و شرفی مانند خوش اخلاقی نیست.

شرافت

۸۷۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مقام و شخصیت ، (نوعی) سرمایه است.

۸۷۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (اندازه) بزرگواری مرد به دین (داری) ، جوان مردی او به عقل و شخصیت او به اخلاقش (مربوط) است.

آفت شرافت

۸۷۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سرکشی آفت شجاعت ، تفاخر آفت شرافت (فامیلی) منّت آفت گشاده دستی ، خودپسندی آفت زیبایی ، دروغ آفت سخن ، فراموشی آفت دانش ، سفاهت آفت بردباری ، اسراف آفت بخشش و هوس آفت دین داری است.

حسد

حسد

۸۷۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : تو را از سه خصلت نهی می کنم : حسد ، حرص و تکبر.

۸۷۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نزدیک بود که حسد ، بر تقدیر چیره گردد.

حسادت و ایمان

۸۷۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حسد ، ایمان را فاسد می کند چنانچه صبر (شیره تلخ درختی است) عسل را فاسد (و تلخ) می نماید.

پرهیز از حسد

۸۷۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از حسد بپرهیزید ؛ زیرا حسد ، نیکی ها را از بین می برد چنانچه آتش ، هیزم را می سوزاند.

۸۷۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از تکبر بپرهیزید ؛ زیرا تکبر ، شیطان را وادار کرد تا آدم را سجده نکند. از حرص بپرهیزید ؛ زیرا حرص آدم را وادار ساخت تا از میوه آن درخت (ممنوع) بخورد. و از حسد بپرهیزید ؛ زیرا یکی از فرزندان آدم ، دیگری را از روی حسد کشت. پس اینها (تکبر ، حرص و حسد) ریشه همه گناهانند.

نکوهش حسد

۸۸۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آسایش حسود از همه کمتر است.

آثار حسد

۸۸۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کینه و حسد ، نیکی ها را می خورند چنانچه آتش ، هیزم را می خورد (می سوزاند).

در حسادت تعدی نکنید

۸۸۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه گرفتار حسد شدید ، تعدی نکنید و هر گاه گمان بردید ، آن را حقیقت ندانید و هر گاه چیزی را وزن کردید ، زیادی بدهید.

چه موقع حسادت حسود زیان می رساند؟

۸۸۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همه فرزندان آدم ، حسودند ولیکن هیچ حسودی را حسدش زیان نمی رساند مادامی که به زبان نیاورد ، یا دست به کار نشود.

هر متنعمی محسود است

۸۸۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر صاحب نعمتی ، در معرض حسادت است مگر صاحب تواضع.

حسرت

دریغ خورترین انسان ها در روز قیامت

۸۸۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روز قیامت حسرت دو نفر از همه مردم بیشتر است : مردی که در دنیا فرصت تحصیل علم داشته ولی در پی آن نرفته و مردی که دیگران از دانش او سود بردند ولی خود بی بهره ماند.

نیکی

بهترین نیکی ها

۸۸۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین نیکی ها ، گرامی داشت هم نشینان است.

چند برابر شدن نیکی ها

۸۸۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی نیکی ها و بدی ها و چیزهای میان آن دو را (برای خلق خود) دیکته نمود ؛ هر کس اراده کرد تا کار نیکی انجام دهد ولی به جا نیاورد ، خدای تعالی نزد خود آن را یک نیکی کامل می نویسد ، اما اگر انجام کار ن......را اراده کرده و بدان نیز عمل نماید ، خداوند در پیشگاه خود آن را ده تا هفتصد برابر و بلکه بیشتر می نویسد ؛ و اگر کسی تصمیم به انجام کار بدی گرفت ولی مرتکب آن نگردید ، خداوند در پیشگاه خود آن را یک نیکی کامل قلمداد می کند ، اما اگر تصمیم به انجامش گرفت و مرتکب آن نیز گردید ، خداوند آن را یک بدی می نویسد. بدین ترتیب کسی در پیشگاه خداوند هلاک نمی گردد جز این که خودش خویشتن را هلاک سازد.

حق

حق

۸۸۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : من هم بشرم و شما که برای رفع خصومت ، به من رجوع می کنید ، چه بسا برخی از شما دلایل خود رابهتر از دیگری برای من مطرح نماید که در نتیجه ، من هم بر طبق شنیده ام به نفع او داوری کنم. اما اگر من در مقابل حق مسلمانی به نفع کسی حکم کرده باشم ، آن چیزی که در اثر این حکم نصیبش می گردد ، پاره ای از آتش است ؛ می خواهد نگهدارد یا رهایش کند (و به صاحب حقیقی آن بدهد).

۸۸۹. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : گویا! حق در این دنیا بر غیر از ما واجب گشته و گویا! مرگ در این دنیا بر غیر از

مـا نوشـته شـده و گـويـا! مردگـانى كه تشـييع مى شونـد سـفر كوتـاهى نمـوده دوبـاره به سوى مـا بـازمى گردنـد در حـالى كه اجسادشـان را دفن مى كنيم و ميراث شـان را مى خوريم گـويـا! ما بعـد از آنان جاودانيم به طورى كه هر موعظه اى را فراموش نموده و از هر حادثه اى خود را ايمن ساخته ايم.

شتافتن به اداى حق

۸۹۰. پيامبر خـدا صـلى الله عليه وآله : (اداى) هيـچ حقى را به فردا نگذاريد ؛ زيرا از ناحيه خداى تعالى براى هر روزى تكليفى است.

حق پذيرى

۸۹۱. پيامبر خـدا صـلى الله عليه وآله : حق را از سوى هر كس كه باشـد ، بپـذير چه كوچك و چه بزرگ ، هر چنـد دشـمن و بيگـانه باشـد و باطـل را از سـوى هر كس كه باشـد به خودش برگردان چه كوچـك و چه بزرگ ، هر چنـد دوست و نزديك باشد.

۸۹۲. پيامبر خـدا صـلى الله عليه وآله : خوشا! به حال پيشـى گيرندگان به زير سايه الهى ، آنان كه هر گاه حق به ايشان عرضـه گردد ، مى پذيرند ؛ و (هنگام داورى) همانند خودشان براى مردم نيز حكم مى كنند.

لزوم حق گويى هر چند بر عليه خود

۸۹۳. پيامبر خدا صـلى الله عليه وآله : هشـيار باشـيد! هر گاه كسـى بر حقى آگاه است ، ترس مردم نبايد او را از گفتن حق باز دارد.

۸۹۴. پيامبر خدا صلى الله عليه وآله : با كسى كه از تو بريده ، پيوند رسان ؛ به كسى كه به تو بدى كرده ، نيكى كن ؛ و حق را بگو هر چند عليه خودت باشد.

۸۹۵. پيامبر خدا صلى الله عليه وآله : حق را بگو هر چند تلخ باشد.

۸۹۶. پيامبر خدا صلى الله عليه وآله : ترس مردم ، يكى از شما را از اقامه حقى كه مى داند ، باز ندارد.

حقوق

حق خدا بر هر مسلمان

۸۹۷. پيـامبر خـدا صـلى الله عليه وآله : حـق خـدا بر هر مسـلمانى اين است كه هفته اى يـك روز غسـل نمايـد و سر و تنش را بشويد.

حق مسلمان بر مسلمان

۸۹۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حق مسلمان بر مسلمان شش چیز است : هر گاه ملاقات کردی ، بر او سلام کن ؛ هر گاه دعوت کرد ، بپذیر ؛ هر گاه مشورت (و نصیحت) خواست ، برایش خیرخواهی کن ؛ هر گاه عطسه زد و حمد خدا گفت ، برایش عافیت بخواه ؛ هر گاه بیمار شد ، عیادت کن ؛ هر گاه مُرد ، تشییع کن.

۸۹۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مسلمان بر (عهده) مسلمان دیگر پنج حق دارد : هر گاه او را ببیند ، بر او سلام نماید ؛ هر گاه او را دعوت کند ، بپذیرد ؛ هر گاه مریض شد ، از او عیادت کند ؛ هر گاه مُرد ، جنازه اش را تشییع نماید ؛ و آنچه برای خود می پسندد برای او نیز بپسندد.

۹۰۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بر مؤمنان لازم است که از غم یکدیگر رنجور شوند همان طوری که سر ، جسم را به درد می کشاند.

حق برادر بزرگ تر بر برادر کوچک

۹۰۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حق برادر بزرگ تر بر برادر کوچک تر همچون حق پدر بر فرزند است.

حق همسایه

۹۰۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حق همسایه این است که اگر مریض شد ، عیادت کنی ؛ اگر مُرد ، تشییع نمایی ؛ اگر از تو قرض طلب کند ، به او بدهی ؛ اگر خیری به او رسید ، تهنیت گویی ؛ اگر مصیبتی بر او وارد شد ، تعزیت گویی ؛ و ساختمان خود را از ساختمان او بالاتر نبری تا جریان باد را بر او مسدود نمایی.

حق شوهر بر همسرش

۹۰۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حق شوهر بر همسرش این است که بدون اجازه او یک روز هم روزه غیر واجب نگیرد ؛ اگر چنین کرد ، گناهکار است و روزه اش قبول نمی شود. و نیز بدون اجازه او از خانه شوهرش چیزی عطا نکند که اگر چنین کرد ، پاداش متعلق به شوهر ولی گناه برای زن است. و نیز بدون اجازه شوهر از خانه خارج نشود که اگر چنین کرد ، خداوند و فرشتگان عذاب او را لعنت می کنند تا این که توبه نماید یا بازگردد اگرچه شوهرش ستمگر باشد.

۹۰۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حق شوهر بر زن این است که : از بستر او دوری نگیرد ؛ قسم او را به جا آورد ؛ از فرمانش پیروی ننماید ؛ بدون اجازه او بیرون نرود ؛ و کسی را که او دوست ندارد به خانه اش نیاورد.

۹۰۵. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : حق زن بر شوهرش این است که : هر گاه غذا خورد به زنش هم بدهد ؛ هر گاه لباس پوشید به او نیز بپوشاند ؛ به صورت او نزند ؛ به او بد

نگوید ؛ جز در خانه از او دوری نگیرد.

۹۰۶. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : اگر زن ، به حق شوهر آگاه بود ، هنگام صـبح و شام او (هنگام غذا خوردن شوهر) نمی نشست تا این که او از (خوردن) فارغ شود.

۹۰۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شوهر بیش از دیگران بر گردن زن و مادر بیش از دیگران بر گردن مرد حق دارد.

حق مملوک

۹۰۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : غذا و لباس خوب داشتن ، حق مملوک (برده) است و نباید بیش از توانایی ، بر او تکلیف شود.

۹۰۹. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : آقا (و مولای) مملوک درباره او باید سه خصـلت را رعایت نماید : او را در خواندن نماز شتاب زده نکند ؛ از سر غذا بلندش نکند ؛ و کاملاّ او را سیر نماید.

حق فرزند بر پدرش

۹۱۰. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : حق فرزند (پسـر) بر پدر این است که : نام نیک بر او نهد ؛ جایگاهش را نیکو سازد ؛ و نیکو ادب نماید.

۹۱۱. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : حق فرزنـد (پسـر) بر پـدر این است که : نوشـتن ، شـنا کردن و تیراندازی به او بیاموزد ؛ روزی حلال و پاکیزه به او بدهد ؛ و هر گاه بالغ شد ، برایش زن بگیرد.

۹۱۲. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : حق فرزنـد (پسـر) بر پـدر این است که : نام نیک بر او نهـد ؛ وقتی بالغ شد ، برایش زن بگیرد ؛ و نوشتن را بر او بیاموزد.

صاحب حق

۹۱۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آن که حق دار است ، سخن شنیدنی دارد.

وای بر کسی که از حق مسلم بکاهد

۹۱۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : وای! بر کسی که کار مسلمانی را به تاخیر اندازد تا از حق او بکاهد.

حکمت

سر منشا حکمت

۹۱۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سرمنشا حکمت ، ترس از خداست.

۹۱۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سرمنشا حکمت ، شناخت خداست.

حکمت گمشده مؤمن است

۹۱۷. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : حکمت گم شده مؤمن است و آن را از هر که بشـنود ، می گیرد و اهمیّت نمی دهد که از کجا آمده است.

۹۱۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سخن حکیمانه گم گشته هر حکیمی است.

۹۱۹. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : سـخن حکیمانه ، گم گشـته مؤمن است ؛ هر گاه آن را بیابـد ، او شایسـته (دریافت) آن است.

مراقبت از حکمت

۹۲۰. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : حکمت را به نااهل نسـپارید تا این که بر آن ستم روا دارند ، و آن را از اهلش بازندارید تا این که بر آن ستم کنید.

آثار حکمت

۹۲۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حکمت (و دانایی) ، شرافت شخص شریف را افزایش می دهد.

۹۲۲. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : خداونـد بـا نور حکمت دل های مرده را زنـده می کنـد چنانچه زمین را به وسـیله باران آسمان سرسبز و خرّم می نماید.

آنچه حکمت می آورد

۹۲۳. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : هر انسانی در سر خویش حکمتی دارد که به دست فرشته ای است. هر گاه فروتنی کند ، به فرشته خطاب شود : حکمتش را بالا بر و هر گاه تکبر کند ، به فرشته خطاب شود : حکمتش را پایین آر.

حکیم

۹۲۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : جز آن که لغزیده ، بردبار نیست و جز آن که تجربه اندوخته ، حکیم نیست.

ویژگی های حکیمان

پیـامبر خـدا صلی الله علیه وآله : هر گاه اهل گرسـنگی و تفکر (زاهـدان عارف) را دیدیـد نزدیکشان شویـد ؛ زیرا حکمت بر زبانشان جاری است.

آنچه سزاوار حکیم نیست

۹۲۶. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : خردمنـد نیست کسـی که با ملازم قهری خویش که خداونـد روزی او را از این راه قرار داده ، به نیکی رفتار ننماید.

حلال

حلال

۹۲۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ای مردم! هیچ چیز را به من ارتباط ندهید ؛ زیرا من چیزی را حلال یا حرام نکردم جز این که خدای تعالی آن را حلال یا حرام گردانید.

۹۲۸. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : حلال آن است که خداونـد در قرآن حلال کرده و حرام آن است که خداونـد در قرآن حرام کرده است و هر چه را مسکوت گذاشته ، مورد عفو و گذشت می باشد.

نکوهش کسی که حلال را حرام نماید

۹۲۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آن که حلال را حرام می کند ، مانند کسی است که حرام را حلال گرداند.

استفاده از مال مؤمن جز با رضایتش حلال نیست

۹۳۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حرمت مال مسلمان ، مانند حرمت خون اوست.

قسم

قسم

۹۳۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نتیجه قسم ، شکستن آن یا پشیمانی است.

۹۳۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سوگند تو (باید) بر اساس تایید رفیق تو باشد.

۹۳۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سوگند بر اساس نیّت سوگندخور است.

قسم نابود کننده برکت است

۹۳۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : قسم (در معامله) جنس را تمام و برکت را نابود می کند.

پرهیز از قسم خوردن چه جدی چه شوخی

۹۳۵. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : هر کس از شـما بر جدّی قسم خوردن جراتش بیشتر باشد ، بر آتش جهنّم نیز جدّی تر و نزدیک تر است.

نهی از قسم خوردن به خدای سبحان

۹۳۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (بدون ضرورت) به خداوند سوگند نخورید ؛ زیرا هر که به خدا سوگند خورد ، خداوند او را تکذیب می نماید.

۹۳۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدون ضرورت ، به خداوند سوگند دروغ و راست نخور ؛ خداوند را در معرض قسم خود قرار نده ؛ زیرا خداوند به کسی که به نام او قسم دروغ بخورد ، رحم ننموده و مراقبتش نمی کند.

نهی از قسم خوردن به غیر خدا

۹۳۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که (می خواهد) قسم بخورد ، جز به خدا قسم نخورد.

۹۳۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که به غیر خداوند قسم خورد ، مشرك شده است.

۹۴۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی شما را از قسم یاد کردن به پدرانتان نهی فرموده است.

آثار قسم دروغ خوردن

۹۴۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که قطع رحم کند یا قسم دروغ خورد ، پیش از آن که بمیرد وبالش را می بیند.

۹۴۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : قسم دروغ کالا را تمام (و آب) می کند و کسب را از بین می برد.

کفّاره قسم

۹۴۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که قسمی خورد و از آن خیری دید ، باید کفّاره قسمش را بدهد سپس کاری بهتر از آن انجام دهد.

کسی که قسمش رد نمی شود

۹۴۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بعضی بندگان خدا ، اگر قسم خورند که خدا چنان خواهد کرد ، خداوند سوگندشان را تصدیق می کند.

بردباری

بردباری

۹۴۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هرگز! خداوند به وسیله نادانی کسی را عزیز نمی گرداند. و هرگز! خداوند به وسیله بردباری کسی را خوار نمی سازد.

تشویق به بردباری

۹۴۶. پیـامبر خـدا صـلی الله علیـه وآلـه : سـه ویژگی است که هر کس یکی از آنهـا را نداشـته باشـد ، سـگ از او بهـتر است : پرهیزگـاری که او را از محرّمـات الهی بـازدارد ؛ بردبـاری که به وسـیله آن نـادانی جاهل را دفع نمایـد ؛ اخلاق خوشـی که به وسیله آن با مردم زندگی می کند.

آفت بردباری

۹۴۷. پیـامبر خـدا صـلی الله علیـه وآلـه : سرکشـی آفت شـجاعت ، تفـاخر آفت شـرافت (فـامیلی) منّت آفت گشـاده دسـتی ، خودپسـندی آفت زیبایی ، دروغ آفت سـخن ، فراموشـی آفت دانش ، سـفاهت آفت بردباری ، اسـراف آفت بخشـش و هوس آفت دین داری است.

آنچه بردباری می آورد

۹۴۸. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : دانش فرآیند یادگیری ، بردباری فرآیند بردباری جسـتن و هر که نیکی بجوید ، می یابد و هر که از بدی بپرهیزد ، درامان می ماند.

بردبارترین مردم

۹۴۹. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : قوی ترین شـما کسـی است که هنگام غضب ، بر نفش خویش مسـلط باشد و شکیباترین شما کسی است که بعد از قدرت و تسلط (بر دیگری او را) عفو نماید.

بردبار

۹۵۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نزدیک بود که شخص بردبار ، پیامبر گردد.

۹۵۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : جز آن که لغزیده ، بردبار نیست و جز آن که تجربه اندوخته ، حکیم نیست.

۹۵۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (شخص) بردبار ، در دنیا و آخرت ، بزرگوار است.

حماقت

احمق

۹۵۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شخص احمق به واسطه حماقتش بیشتر از شخص بدکار ، گرفتار گناه می گردد.

۹۵۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : با احمق آمیزش مکن.

شرم

شرم

۹۵۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آن گاه که تو را حیا نباشد ، هر چه خواهی کن.

۹۵۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی باحیا و پرده پوش است و حیا و پرده پوشی را دوست دارد. پس هرگاه یکی از شما غسل می کند (یا خود را شستشو می دهد) ، باید (بدن) خود را بپوشاند.

۹۵۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حیا ، همه نیکی است (هر که حیا دارد ، همه نیکی را داراست).

۹۵۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حیا ، مایه زینت ؛ تقوا ، مایه بزرگی ؛ بهترین سواری ، شکیبایی ؛ و انتظار گشایش از ناحیه خداوند عزّوجلّ ، عبادت است.

۹۵۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حیا ، همه دین است (هر که حیا دارد ، دینش کامل است).

۹۶۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر حیا ، مرد بود ، هر آینه مرد صالحی بود.

۹۶۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هرگز! دشنام در هر چیزی جز مایه خواری نیست و هرگز! حیا در هر چیزی جز مایه زینت نیست.

شرم و ایمان

۹۶۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حیا و ایمان ، همیشه همراه یکدیگرند ، هرگاه یکی نباشد ، دیگری نیز نخواهد بود.

۹۶۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر دینی ، خلق و خوی (برجسته ای) دارد و خلق و خوی (برجسته) این دین (اسلام) حیاست.

۹۶۴. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : حیا ، شعبه ای ازایمان است.

۹۶۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حیا و ایمان قرین یکدیگرند ، آنجا که حیا نیست ، دین نیست.

۹۶۶. پیامبر

خدا صلی الله علیه وآله : حیا و ایمان ، دو همراهی هستند که در یک بند قرار دارند. هر گاه یکی رفت ، دیگری نیز می رود.

۹۶۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حیا و ایمان دو همراهی هستند که جز با هم از کسی دور نمی گردند.

۹۶۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حیا و لکنت زبانی ، دو شعبه ای از ایمان و بدزبانی و بیان (شیرین زبانی) ، دو شعبه ای از نفاق و دورویی می باشند.

شرم داشتن از خدا

۹۶۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هم چنان که از دو تن از خویشان شایسته ات شرم داری ، از خدا حیا کن.

۹۷۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به شایستگی از خدای تعالی حیا و آزرم داشته باشید ؛ زیرا خداوند اخلاق را همانند ارزاق ما بین شما تقسیم نموده است.

۹۷۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : تو را سفارش می نمایم که از خدا چنان شرم کنی که از شخص صالح قوم خود شرم می کنی.

۹۷۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به شایستگی از خدا آرزم داشته باشید و هر کس بخواهد چنین باشد ، باید مراقب سر و اعضای آن و نیز شکم و متعلقات آن باشد و مرگ و بلا را به خاطر داشته باشد.

و هر کس (سعادت) آخرت را می خواهد ، زینت زندگانی دنیا را رها می کند. بنابراین ، هر کس این چنین باشد ، به شایستگی از خدا شرم دارد.

شرم داشتن از دو فرشته همراه آدمی

۹۷۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر یک از شما باید از دو فرشته ای که همواره با اوست شرم نماید همان طوری که از دو مرد نیکوکار از همسایگان خویش شرم دارد در حالی که آن دو فرشته شب و روز همراه او می باشند.

ثمره شرم کردن

۹۷۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حیا ، جز نیکی به بار نمی آورد.

شرم نکوهیده

۹۷۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر بنده ای از حلال شرم کند ، خداوند او را به حرام گرفتار سازد.

نتیجه بی شرمی

۹۷۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که پرده حیا را بدرد ، غیبتش حرام نیست.

۹۷۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که از مردم شرم نکند ، از خداوند نیز شرم نکند.

زندگی

زندگی

۹۷۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چهار چیز را پیش از چهار چیز غنیمت شمار : جوانی را پیش از پیری ، سلامتی را پیش از بیماری ، بی نیازی را پیش از فقر ، و زندگی را پیش از مرگ.

حیوان

ترغیب به رحم کردن به حیوانات

۹۷۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (حتی) اگر به گوسفند رحم کنی ، خداوند به تو رحم خواهد کرد.

۹۸۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زن روسبی ای که بر لب چاهی سگی را دید که نزدیک است تشنگی او را هلاک کند. آن گاه او کفش خود را درآورده و به سرپوش (چادر) خویش بست و برای آن سگ آب کشید. بدین خاطر آن زن بخشوده شد.

حقوق حیوانات

۹۸۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر حیوان پرنده و غیر پرنده ای به ناحق کشته شود ، روز قیامت با قاتل خویش مخاصمه می نماید.

۹۸۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که بیهوده گنجشکی را بکشد ، روز قیامت می آید و نزد عرش فریاد می زند : پروردگارا! از این بپرس که چرا بی فایده مرا کشت؟.

۹۸۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که به ناحق گنجشکی را بکشد ، روز قیامت از او بازخواست می کند.

کیفر آزار دادن حیوانات

۹۸۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زنی به جهنم رفت به خاطر این که گربه ای را بسته و به او غذا نداده و از خوردن چیزهای زمین او را بازداشته تا بمیرد.

آنچه شیر در غرش خود می گوید

۹۸۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آیا می دانید شیر در غرش خود چه می گوید؟ می گوید : خدایا! مرا بر هیچ یک از نیکوکاران مسلّط نکن.

خبر

خبر

۹۸۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مرد خوب ، خبر خوب و مرد بد ، خبر بد می آورد.

۹۸۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خبر خوب را مرد خوب ، و خبر بد را مرد بد می آورد.

نان

نان را گرامی شمارید

۹۸۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نان را گرامی شمارید ؛ زیرا خداوند آن را از برکات آسمان فرو فرستاد و از برکات زمین بیرون آورد.

نیرنگ

نیرنگ

۹۸۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که همسر کسی یا مملوک (برده) او را بفریبد ، از ما نیست.

آثار نیرنگ

۹۹۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مکر ، فریب و خیانت ، در آتش جهنم است.

ستیزه جویی

۹۹۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه مسلمانی علیه برادر دینی اش شمشیر کشد ، تا زمانی که شمشیر در غلاف نکرده ، فرشتگان خدای تعالی او را لعنت می کنند.

خوشنویسی

۹۹۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خط زیبا ، بر روشنی حق می افزاید.

اخلاق

خوشخویی

۹۹۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر دارای چهار ویژگی هستی ، دیگر به نداری دنیا غم مخور : راستی در گفتار ، امانت داری ، اخلاق نیکو و پاکی در خوراک.

۹۹۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (از سوی خدا) چیزی بهتر از خوشخویی به مردم عطا نگردیده است.

۹۹۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : تأنّی ، میانه روی و نیک نامی (یا خوش رویی) ، جزئی از بیست و چهار جزء پیغمبری است.

۹۹۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خوش اخلاقی ، اخلاق خداوند بزرگ است.

۹۹۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خوش اخلاقی ، افساری از رحمت خداوندی در بین صاحبش است و افسار در دست مالک (خدا) است و خدا نیز به سوی نیکی و نیکی به سوی بهشت می کشاند. و بداخلاقی افساری از عذاب خداوندی در بین صاحبش است و افسار در دست شیطان است و شیطان به سوی بدی و بدی به سوی آتش جهنم می کشاند.

۹۹۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خوش اخلاقی ، نصف دین است.

۹۹۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خوش اخلاقی ، دوستی را پایدار می کند.

۱۰۰۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خوش اخلاقی ، گناهان را نابود می کند چنانچه خورشید ، یخ را ذوب می نماید.

۱۰۰۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نیک خویی مایه برکت و بداخلاقی مایه بدبختی است.

۱۰۰۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نیک خویی مایه برکت ؛ بداخلاقی مایه بدبختی ؛ اطاعت (از) زن مایه پشیمانی

؛ و صدقه سرنوشت بد را دفع می نماید.

۱۰۰۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین چیزی که به مردم عطا شده ، اخلاق خوش است.

۱۰۰۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در میزان و حساب (روز قیامت) ، چیزی سنگین تر از خوش اخلاقی نیست.

۱۰۰۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هیچ چیزی در ترازوی سنجش اعمال (روز قیامت) سنگین تر از خوش اخلاقی نیست.

۱۰۰۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خوش اخلاقی از سعادت مرد است.

تشویق به خوشخویی

۱۰۰۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پایداری کن و با مردم خوش اخلاق باش.

۱۰۰۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : با دارایی تان نمی توانید همه مردم را بهره مند سازید ولیکن خوش اخلاقی تان را همگانی کنید.

۱۰۰۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سه ویژگی است که هر کس یکی از آنها را نداشته باشد ، سگ از او بهتر است : پرهیزگاری که او را از محرمات الهی بازدارد ؛ بردباری که به وسیله آن نادانی جاهل را دفع نماید ؛ اخلاق خوشی که به وسیله آن با مردم زندگی می کند.

۱۰۱۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خوش اخلاق باش ؛ زیرا خوش اخلاق ترین مردم ، دینش هم نیکوتر است.

۱۰۱۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خوش اخلاقی و خاموشی طولانی پیشه کن ؛ زیرا سوگند به خدایی که جانم به دست اوست ، خلایق به مانند آن دو ، زینت نمی یابند.

اخلاق قابل تغییر نیست

۱۰۱۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه شنیدید که کوهی جابه جا شد ، باور کنید. ولی اگر شنیدید که کسی از خوی خود دست برداشته ، باور نکنید ؛ زیرا عاقبت به ذاتش باز می گردد.

۱۰۱۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : تغییر دادن اخلاق مانند تغییر دادن خلقت (محال) است ؛ زیرا تو توانایی تغییر خلقت را نداری تا این که بتوانی اخلاق را تغییر دهی.

اخلاقی که خداوند دوست یا نفرت دارد

۱۰۱۴. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : خداوند دو نوع اخلاق را دوست ، و دو نوع دیگر را دشمن دارد : اما آن دو را که دوست دارد ، جود و بخشش است. و اما آن دو را که دشمن دارد ، بداخلاقی و بخل است. و هر گاه خداوند درباره بنده ای

نیکی اراده نماید ، او را در قضای حاجات مردم به کار می گیرد.

پیامدهای خوشخویی

۱۰۱۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بنده به وسیله خوش اخلاقی مقام و درجه روزه دار نمازگزار را درمی یابد.

۱۰۱۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر آینه خوش اخلاقی ، گناه را محو می کند چنانچه خورشید ، یخ را آب می نماید.

۱۰۱۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : میانه روی ، نصف معیشت و خوش اخلاقی ، نصف دین داری است.

۱۰۱۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : گشاده رویی ، کینه را از بین می برد.

۱۰۱۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اخلاق خوش ، گناهان را ذوب می کند چنانچه آب ، یخ را ذوب می نماید. و اخلاق بد ، عمل (نیک) را فاسد می کند چنانچه سرکه ، عسل را فاسد می نماید.

۱۰۲۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صله رحم ، خوش اخلاقی و خوش همسایگی ؛ شهرها را آباد و عمرها را زیاد می کند.

۱۰۲۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند ، صورت و سیرت بنده ای را نیکو ساخت ، شرم دارد که گوشت او را طعمه آتش جهنم نماید.

نکوهش بدخویی

۱۰۲۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بداخلاقی ، شوم است و بدترین شما ، بداخلاق ترین شماست.

۱۰۲۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بداخلاقی شوم است ؛ اطاعت از زنان ، پشیمانی آورد ؛ و نیک سیرتی مایه پیشرفت است.

۱۰۲۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بداخلاقی ، عمل (نیک) را از بین می برد چنانچه سرکه عسل را فاسد و تلخ می کند.

۱۰۲۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر بداخلاقی (به صورت) مردی که در بین مردم راه می رود (ظاهر) بود ، هر آینه مرد بدی بود

و خدای تعالی مرا بد زبان نیافرید.

۱۰۲۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نیک خویی مایه رشد ؛ بداخلاقی مایه بدبختی ؛ نیکوکاری مایه افزایش عمر ؛ و صدقه مرگ بد را دفع می کند.

۱۰۲۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نیک خویی مایه برکت و بداخلاقی مایه بدبختی است.

۱۰۲۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدزبانی ، شومی آورد و بدسیرتی ، پستی.

۱۰۲۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که بداخلاق باشد ، خودش را عذاب دهد. و هر که زیاد غصه بخورد ، تنش را بیمار گرداند. و هر که با مردم منازعه کند ، کرامتش می رود و جوانمردی اش نابود می شود.

مکارم اخلاق

۱۰۳۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی بخشنده است و بخشندگی را دوست دارد و اخلاق عالی را دوست ولی اخلاق پست را دشمن دارد.

۱۰۳۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همانا من برای کامل نمودن فضایل اخلاقی مبعوث گردیدم.

۱۰۳۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سه ویژگی در پیشگاه خداوند از فضایل اخلاقی شمرده می شود : بخشیدن کسی که بر تو ستم روا داشته ، عطا کردن به کسی که تو را محروم ساخته و با کسی که از تو بریده پیوندگیری.

۱۰۳۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که دارای سه چیز باشد ، همان دارد که خاندان داوود(ع) داشتند : عدالت ، هنگام خشم و رضا ؛ اعتدال ، هنگام فقر و توانگری ؛ و ترس از خدا ، در نهان و آشکار.

۱۰۳۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سه چیز در دنیا و آخرت از فضیلت های اخلاقی

شمرده می شود : کسی را که بر تو ستم روا داشته عفو کنی ؛ با کسی که از تو بریده پیوند نمایی ؛ و در برابر کسی که بر تو نادانی کرده شکیبایی ورزی.

۱۰۳۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به وسیله سه چیز بنده به خواسته های دنیوی و اخروی خویش می رسد : صبر بر بلا ؛ رضا به قضا ؛ و دعا در فراخی.

۱۰۳۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اخلاق خوب از اعمال بهشت است.

۱۰۳۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اخلاق خوب ده چیز است که (چه بسا) در مرد باشد ولی در پسرش نباشد و (بالعکس) در پسر باشد ولی در پدر نباشد و (نیز ممکن است) در بنده باشد ولی در مولای او نباشد. خداوند اینها را برای آن که بخواهد قسمت می کند : راستی گفتار ، پایمردی در جنگ ، عطا به سائل ، نیکی در عوض نیکی ، حفظ امانت ، صله رحم ، حمایت همسایه ، حمایت دوست ، مهمان داری و سرسلسله اینها که حیا است.

۱۰۳۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : عدالت ، خوب است ولیکن از فرمان روایان ، خوب تر ؛ سخاوت ، خوب است ولیکن از ثروتمندان ، خوب تر ؛ پرهیزکاری نیکوست ولیکن از دانشمندان ، نیکوتر ؛ شکیبایی نیکوست ولیکن از فقیران ، نیکوتر ؛ توبه ، خوب است ولیکن از خوبان ، خوب تر ؛ و شرم و حیا ، خوب است ولیکن از زنان ، خوب تر است.

آفرینش

آفرینش

۱۰۳۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی به رحم مادر فرشته ای را مامور می کند که می گوید : پروردگارا! (اکنون)

نطفه است ، پروردگارا! (اکنون) علقه است ، پروردگارا! (اکنون) مضغه است ، وقتی خداوند آفرینش کامل او را اراده نمود ، فرشته می گوید : پروردگارا! آیا بدبخت است یا خوشبخت؟ پسر است یا دختر؟ روزی اش چگونه است؟ عمرش چقدر است؟ بدین ترتیب همه اینها در شکم مادرش مقرر می شود.

آفرینش انسان

۱۰۴۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آفرینش هر یک از شما چهل روز در شکم مادر به صورت نطفه ، سپس چهل روز به صورت علقه (آویزک) ، سپس چهل روز به صورت مضغه (لقمه جویده) است ، آن گاه خداوند فرشته ای به سوی او فرستاده و به چهار سخن او را مامور می کند و به او گفته می شود : عمل ، روزی ، عمر او را و این که بدبخت است یا خوش بخت ، بنویسد ، سپس روح در او دمیده می شود.

خداوند خلق را در تاریکی آفرید

۱۰۴۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی خلق را در تاریکی آفرید ، آن گاه بر آنان نور تابانید ؛ آن روز به هر که از آن نور اصابت کرد ، هدایت یافت و از هر که خطا رفت ، گمراه گشت.

نکوهش کسی که بخواهد مانند خلق خدا خلق کند

۱۰۴۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی فرمود : کیست ستم گرتر از آن که می خواهد مخلوقی مانند من بیافریند؟ (اگر می تواند) دانه ای یا ذره ای یا یک دانه جو بیافریند.

شراب

شراب

۱۰۴۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همه گناهان در خانه ای ، و کلید آن در شراب خواری قرار داده شده است.

۱۰۴۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ، شراب را حرام نموده است و هر چیز مست کننده ، حرام است.

۱۰۴۵. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : تجارت شراب ، حرام است.

۱۰۴۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شراب ، مجموعه (دربردارنده) گناهان است.

۱۰۴۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ، شراب ، شراب خوار ، ساقی شراب ، فروشنده شراب ، تهیه کننده شراب ، حمل کننده شراب ، آن که شراب برای او حمل می شود و آن که پول را می خورد (همه) را لعنت کند.

پرهیز از شراب

۱۰۴۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از خمر (و شراب خواری) دوری کنید ؛ زیرا آن کلید هرگونه بدی است.

۱۰۴۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پس از بت پرستی ، نخستین چیزی که پروردگارم مرا از آن نهی فرمود ، شراب خواری و بدگویی مردان به یکدیگر بود.

۱۰۵۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شراب خواری نکنید ؛ زیرا شراب ، کلید هر بدی است.

نکوهش شرابخوار

۱۰۵۱. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : خدای تعالی چهار کس را وارد بهشت نمی کند تا از نعمتهای آن بچشند : شراب خوار ، ربا خوار ، آن که به ناحق مال یتیم خورد و آن که پدر و مادرش از او ناخشنود باشند.

۱۰۵۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شراب خوار ، مانند بت پرست است.

فرجام شرابخواری

۱۰۵۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از شراب بپرهیزید ؛ زیرا از گناه آن ، گناهان دیگر تولید می شوند هم چنان که از درخت شراب ، درختان دیگر به بار می آیند.

۱۰۵۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شراب مادر ناپاکی هاست ؛ هر که شراب بخورد ، چهل روز نمازش پذیرفته نمی شود ؛ اگر کسی در حالی که شراب در شکم دارد بمیرد ، به مرگ جاهلیت مرده است.

۱۰۵۵. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : شراب ، مادر بدی ها و بزرگترین گناهان بزرگ است ؛ هر که شراب بخورد ، به زنای بامادر ، خاله وعمه گرفتار می شود.

۱۰۵۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همواره بنده از ناحیه دینش در گشایش است مادامی که شراب نخورد و هر گاه شراب خورد ، خداوند پرده اش را پاره می کند (در حقیقت او با این کارش پرده دری کرده است) و شیطان ، مولا و گوش و چشم او می گردد و او را به سوی هر شرّی می راند و از هر خیری بازمی دارد.

۱۰۵۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که زنا یا شراب خواری نماید ، خداوند ایمانش را می کَند چنانچه انسان پیراهن را از سرش درمی آورد.

۱۰۵۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که شراب خواری کند ،

روز قیامت تشنه محشور گردد.

۱۰۵۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که شراب خواری کند ، نور ایمان از ضمیرش بیرون رود.

ترس

ترس و امید

۱۰۶۰. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : اگر مؤمن از کیفر در پیشـگاه خداونـد آگاه بود ، هیچ کس طمع بهشت نمی نمود ، و اگر کافر از رحمت در پیشگاه خداوند آگاه بود ، هیچ کس از بهشت ناامید نمی گشت.

۱۰۶۱. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : امیـد و ترس در دل مؤمن گرد نمی آیـد مگر این که خداونـد عزّوجلّ بـدو امیـد عطا فرموده و از ترس ، ایمنش سازد.

پیامدهای ترس

۱۰۶۲. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر گاه بنده از خدا بترسد ، خداوند همه چیز را از او می ترساند. و هر گاه بنده از خدا نترسد ، خداوند او را از همه چیز می ترساند.

۱۰۶۳. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : خداوند ، کسـی را بر آدمیزاد مسلط می نماید که آدمیزاد از او می ترسد ، در حالی که اگر آدمیزاد از کسـی جز خدا نمی ترسـید ، خداوند ، هیچ کس را بر او مسـلط نمی کرد. خداوند آدمیزاد را بر کسی که به او امید بسته ، وامی گذارد ، در حالی که اگر آدمیزاد به کسـی جز خدا امیدوار نبود ، خداوند ، او را به غیر خودش واگذار نمی کرد.

۱۰۶۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ترس از خدا ، سرچشمه هر حکمتی است و پارسایی ، سرور اعمال است.

۱۰۶۵. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : خـدای تعالی فرمود : به عزّت و جلالم سوگنـد! که برای بنـده ام دو امنیت و دو ترس جمع نمی کنم ؛ اگر او در دنیا از من ایمن باشد ، روز قیامت او را می ترسانم و اگر در دنیا از من بترسد ، روز

قیامت او را ایمن خواهم ساخت.

۱۰۶۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که بترسد ، همه شب راه سپرد. و هر که همه شب راه سپرد ، به منزل می رسد.

۱۰۶۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که از خداوند بترسد ، خداوند همه چیز را از او می ترساند.

ثمره گریه از ترس خدا

۱۰۶۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بر دو چشم ، آتش جهنم حرام است : چشمی که از ترس خدا بگرید و چشمی که در برابر کفار از اسلام و مسلمانان نگهبانی کند.

نکوهش کسی که مؤمنی را می ترساند

۱۰۶۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مسلمان را نترسانید ؛ زیرا ترساندن مسلمان ستم بزرگی است.

۱۰۷۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روا نیست که مسلمانی مسلمان دیگر را بترساند.

۱۰۷۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که مؤمنی را بترساند ، روز قیامت خداوند ترس او را به امنیت تبدیل نمی کند. و هر که مؤمنی را سعایت (بدگویی) کند ، روز قیامت خداوند او را خوار و زبون گرداند.

نتیجه کسی که مردم را بترساند

۱۰۷۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که مؤمنی را بترساند ، بر خداوند است که روز قیامت او را ایمن نسازد.

خیاطی

تشویق به رد باقی مانده نخ و پارچه

۱۰۷۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : باقی مانده نخ و پارچه را پس بدهید ؛ هر که در نخ و پارچه خیانت کند ، روز قیامت او را مکلف می کنند که نظیر آن را بیاورد در حالی که او نخواهد توانست.

خیانت

خیانت

۱۰۷۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : امانت را به صاحبش برگردان ، و خیانت را با خیانت پاسخ نده.

۱۰۷۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روز قیامت ، هر خیانت کاری پرچمی دارد که بِدان شناخته می شود.

پیامد خیانت

۱۰۷۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه فحشا (زنا) رواج یافت ، زلزله می شود. و هر گاه حاکمان ستم کردند ، باران کم می گردد. و هر گاه به هم پیمانان ذمی خیانت شود ، دشمن چیره می گردد.

۱۰۷۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : امانت مایه جلب روزی و خیانت مایه جلب فقر است.

۱۰۷۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خیانت (در امانت) ، فقر می آورد.

۱۰۷۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مکر ، فریب و خیانت ، در آتش جهنم است.

اوج خیانت

۱۰۸۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خیانت بزرگی است که به برادرت سخنی بگویی به طوری که او تو را راست گو ولی تو او را دروغ گو شماری.

خوبی

خوبی

۱۰۸۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : القا و دیکته نمودن نیکی بهتر از خاموشی است ولی خاموشی از دیکته کردن بدی بهتر است.

۱۰۸۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که را خداوند خیری داد ، باید اثرش نمایان گردد.

معنای خوبی در موارد مختلف

۱۰۸۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین ازدواج آن است که مراسمش سبک تر باشد.

۱۰۸۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین ذکرها ، آن است که پنهان باشد و بهترین روزی ها ، آن است که کافی باشد.

۱۰۸۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین روزی ها ، آن است که برای هر روز ، کافی باشد.

۱۰۸۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین دوستان و همراهان ، چهار نفری ؛ بهترین طلایه داران (و پیش قراولان) ، چهارصد نفری ؛ و بهترین لشکریان ، چهار هزار نفری هستند.

۱۰۸۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین توشه ، تقوا و بهترین چیزی که به قلب القا می شود ، یقین است.

۱۰۸۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین شهادت ها ، شهادتی است که پیش از پرسش ، صاحبش آن را ادا کند.

۱۰۸۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین گواهان ، کسی است که پیش از پرسش ، گواهی دهد.

۱۰۹۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین مهریه ها ، سبک ترین آنهاست.

۱۰۹۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین صدقه آن است که صدقه دهنده (بعد از آن) بی نیاز بماند. و دست دهنده بهتر از دست گیرنده است. و صدقه دادن را از عائله خود آغاز کن.

۱۰۹۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین صدقه آن

است که از روی بی نیازی باشد.

۱۰۹۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین عبادت ها ، پنهان ترین آنهاست.

۱۰۹۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین کارها ، جدایی از دنیاست در حالی که زبانت به ذکر خدا مشغول باشد.

۱۰۹۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین کارها ، آن است که سود برساند و بهترین هدایت ها ، آن است که پیروی گردد.

۱۰۹۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین درآمدها ، آن است که از دسترنج کارگر حاصل شود در صورتی که کار صاف و دقیق انجام دهد.

۱۰۹۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین مجالس ، وسیع ترین آنهاست.

۱۰۹۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین مسلمانان ، کسی است که مسلمانان از دست و زبانش در آسایش باشند.

۱۰۹۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین خانه های مسلمانان ، خانه ای است که در آن یتیم ، نوازش می شود و بدترین خانه های مسلمانان ، خانه ای است که با یتیم بدرفتاری می شود. من و کفیل یتیم در بهشت (مانند دو انگشت) همراه یکدیگر هستیم.

۱۱۰۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین دین داری شما ، پارسایی است.

۱۱۰۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین (روشهای) دین داری شما ، آسان ترین آنهاست.

۱۱۰۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین جوانان شما ، کسی است که شبیه پیران رفتار نماید و بدترین پیران شما ، کسی است شبیه جوانان رفتار نماید.

۱۱۰۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین صف های مردان ، صف اول و بدترینش ، صف آخر است و بدترین صف های زنان ، صف اول و بهترینش ، صف آخر

است.

۱۱۰۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین عطر مردان ، آن است که بویش آشکار و رنگش نهان باشد ولی بهترین عطر زنان ، آن است که رنگش آشکار و بویش نهان باشد.

۱۱۰۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین شما ، کسی است که نسبت به دنیا بی اعتناتر و نسبت به آخرت راغب تر باشد.

۱۱۰۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از میان شما اسلام آن کس بهتر است که اخلاقش نیکوتر است در صورتی که (در کار دین) دانا باشد.

۱۱۰۷. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : بهترین شما ، کسی است که از خاندانش دفاع نماید ، مادامی که به گناه نیفتد.

۱۱۰۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین شما ، سودمندترین شما برای خاندانش است و من بهترین شما برای خاندانم هستم. جز شخص کریم ، زنان را گرامی نمی دارد و جز شخص پلید ، آنها را خوار نمی کنند.

۱۱۰۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین شما ، کسی است که نسبت به زنان نیکوتر باشد.

۱۱۱۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین شما ، کسی است که نسبت به زنان و دخترانش نیکوتر باشد.

۱۱۱۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین شما ، کسی است که قرآن را بیاموزد و آن را به دیگری یاد دهد.

۱۱۱۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین شما ، کسی است که آخرتش را به خاطر دنیایش ، و دنیایش را به خاطر آخرتش رها نکند ، و نیز سربار مردم نباشد.

۱۱۱۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین شما ، کسی است که به خیرش

امید و از شرّش امان باشد. و بدترین شما ، کسی است که نه به خیرش امید و نه از شرّش امان باشد.

۱۱۱۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین سرگرمی مرد مؤمن ، شناگری ، و بهترین سرگرمی زن ، نخ ریسی است.

۱۱۱۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین چیزی که به مرد مؤمن عطا شده ، اخلاق خوش است و بدترین چیزی که به مرد داده شده ، قلب (و سیرت) بد در صورت زیباست.

۱۱۱۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین چیزی که بر قلب القا می شود ، یقین است.

۱۱۱۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین چیزهایی که انسان بعد از خود به جای می گذارد ، سه چیز است : فرزند صالحی که همواره برای او دعا کند ؛ صدقه جاریه ای که پاداش آن همواره برای او می رسد ؛ و دانشی که همواره بعد از او از آن بهره مند شوند.

۱۱۱۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین مساجد زنان ، کنج خانه شان است.

۱۱۱۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین زنان امت من ، آنهایی هستند که چهره زیباتر و مهر کمتر دارند.

۱۱۲۰. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : بهترین زنان شما ، زن عفیف و خدمت گزار است ؛ یعنی در ناموس خود پاکدامن و نسبت به شوهرش خدمت گزار است.

۱۱۲۱. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : بهترین زنان شما ، آن است که فرزند بسیار آورد ، مهربان باشد و شریک و مطیع شوهر باشد اگر از خدا بترسند.

و بدترین زنان شما ، آنهایی هستند که آرایش و زینت هایشان را آشکار کنند و متکبر و

منافق باشند و از آنها جز به اندازه کلاغی که خط سفید به گردن دارد به بهشت نمی روند.

۱۱۲۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین زنان ، آنهایی هستند که مهرشان کمتر باشد.

تشویق به تعجیل در کارهای خوب

۱۱۲۳. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر که درِ خیری برایش گشوده شـد ، فرصت را دریابـد ؛ زیرا نمی داند که آن در کی بسته می شود.

ملاک بندگان خوب خدا

۱۱۲۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی می فرماید : ملاک نیکی و بدی بنده ام در نوع گمان او نسبت به من است ؛ اگر گمانش خوب بود ، بنده نیك و اگر بد بود ، بنده بدی است.

سریع ترین کار خیری که به ثواب می رسد

۱۱۲۵. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : پاداش نیکوکاری و صله رحم از سایر نیکی ها زودتر داده می شود و کیفر ستمکاری و قطع رحم از سایر بدی ها زودتر می رسد.

راهنمای به نیکی مانند خود نیکوکار است

۱۱۲۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : راهنمای به نیکی ، (در ثواب) مانند خود نیکوکار است.

۱۱۲۷. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : راهنمـای به نیکی ، (در ثواب)ماننـد خود نیکوکـار است و خـدای تعـالی فریادرسـی بیچارگان را دوست دارد.

۱۱۲۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : انجام دهنده نیکی از خود نیکی بهتر و انجام دهنده بدی از خود بدی بدتر است.

۱۱۲۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که به سوی نیکی راهنمایی کند ، همانند فاعل نیکی پاداش دارد.

اسباب خیر

۱۱۳۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نیکی به همراه بزرگان شماست.

نتیجه خوبی

۱۱۳۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی درباره بنده ای که در او کوچك ترین خیری باشد ، پرده دری نمی کند.

۱۱۳۲. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر که نیکی بکارد ، غبطه (دیگران) را درو کنـد. و هر که بدی بکارد ، پشـیمانی درو

کند.

خزینه های خیر نزد خداوند است

۱۱۳۳. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : خزینه های خیر و شـر ، نزد خداوند است و کلیدهای آن ، مردان می باشـند ؛ خوشا! به حال آن که خداوند او را کلید خیر و قفل شر و بدا! به حال آن که خداوند او را کلید شر و قفل خیر قرار داده است.

هر گاه خداوند برای امیری خوبی بخواهد

۱۱۳۴. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر گاه خداونـد درباره امیر نیکی اراده کنـد ، برای او وزیر صـدیق و درسـتکاری می گمارد که در فراموشـی ، امیر را یادآوری و در هوشـیاری ، یاری نماید و هر گاه درباره او غیر از این اراده کند ، برای او وزیر بدکردار می گمارد که در فراموشی امیر را یادآوری نکند و در هوشیاری ، یاری اش نرساند.

هر گاه خداوند برای بنده اش خوبی بخواهد

۱۱۳۵. پیـامبر خداصــلی الله علیـه وآلـه : هر گـاه خداونـد دربـاره بنـده ای اراده نیـک داشـته باشـد ، او را در دیـن دانشـمند ، دردنیاپارساوبه عیب هایش آشنامی سازد.

۱۱۳۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند درباره بنده ای اراده نیک داشته باشد ، حاجت های مردم را در دست او قرار می دهد.

۱۱۳۷. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند درباره بنده اش اراده نیک داشته باشد ، کیفر او را در دنیا قرار می دهد و هر گاه برای او بد اراده کند او را با گناهش رها می کند تا روز قیامت کیفرش دهد.

۱۱۳۸. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر گاه خداونـد درباره بنده ای اراده نیک داشـته باشد ، قفل دلش را گشوده ، یقین و راستی در آن می نهـد و دل او را بـه رفتـارش آگـاه می سـازد و قلبش را سـالم ، زبـانش را راسـتگو ، اخلاـقش را مسـتقیم ، گوشهایش را شنوا و چشمانش را بینا می سازد.

۱۱۳۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند درباره بنده ای نیکی اراده کند ، در نفس او واعظی می گمارد که او را امر و نهی نماید.

۱۱۴۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند درباره بنده ای

نیکی اراده کند ، پیش از مرگ او را پاکیزه می سازد. گفتند : چه چیز بنده را پاک می کند؟ فرمود : کار نیکی به او الهام می نماید تا هنگام انجام آن ، جانش را بستاند.

۱۱۴۱. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : هرگاه خداوند برای بنده ای نیکی اراده کند ، در خواب به او هشدار می دهد.

۱۱۴۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند برای بنده ای نیکی اراده کند ، شیرینش می سازد. گفتند : چه چیز او را شیرین می کند؟ فرمود : پیش از مرگ کار نیکی به رویش می گشاید تا هنگام انجام آن ، جانش را بستاند.

۱۱۴۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند برای بنده ای نیکی اراده کند ، او را به کار می گیرد. گفتند : به کارگیری او چگونه است؟ فرمود : نزدیک مرگ (در لحظات آخر عمر) کار نیکی به رویش می گشاید تا اطرافیانش ازاو خشنود گردند.

۱۱۴۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند برای بنده ای (قومی) نیکی اراده کند ، در زندگی شان مدارا برقرار می سازد و هرگاه برای آنان بدی اراده نماید ، زندگی شان را با اختلاف و شکاف همراه می سازد.

۱۱۴۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند برای بنده ای نیکی اراده کند ، ساز و کار او را در میان حق شناسان قرار می دهد و هر گاه خداوند برای بنده ای بدی اراده کند ، ساز و کار او را در میان حق ناشناسان قرار می دهد.

۱۱۴۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند برای بنده ای نیکی اراده کند ، بی نیازی او را در نفس و جانش و پرهیزکاری اش را

در دلش قرار می دهد و هر گاه برای بنده ای بدی اراده نماید ، فقر را پیش چشمانش جای می دهد.

۱۱۴۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : این اخلاق خداوند است که ؛ خدای تعالی درباره هر کس نیکی اراده کند ، به او اخلاق نیکو می بخشد و درباره هر کس بدی اراده نماید ، اخلاق بد به او می دهد.

۱۱۴۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند درباره هر کسی نیکی اراده کند ، مبتلایش می کند.

۱۱۴۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند درباره هر کس نیکی اراده کند ، او را در دین فقیه (دانا) ساخته ، راه کمال را به او الهام می نماید.

۱۱۵۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند درباره هر کسی نیکی اراده نماید ، دوست خوب نصیبش می گرداند.

هر گاه خداوند برای قومی خوبی بخواهد

۱۱۵۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند درباره خانواده ای اراده نیک نماید ، آنان را در دین ، صاحب دانش می کند و خردسالانشان بزرگسالان را احترام می کنند و نیز خداوند ، مدارای در زندگی و اعتدال در مخارج را نصیبشان نموده ، نسبت به معایبشان آشنا می سازد تا این که توبه کنند و هر گاه برای آنها غیر از این اراده نماید ، به خودشان وامی گذارد.

۱۱۵۲. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : هرگاه خداوند برای قومی نیکی اراده کند ، عمرشان را طولانی و زبان سپاس گزاری عطایشان می کند.

۱۱۵۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند برای قومی رشد و توسعه اراده نماید ، آنان را صاحب بخشش و عفت می کند و هر گاه انقراض قومی را اراده کند ، درِ خیانت را به

رویشان می گشاید.

۱۱۵۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند برای قومی نیکی اراده کند ، خردمندانشان را فرمان روایشان می نماید و دانشمندانشان میان شان داوری می کنند و خداوند ثروت را در دست کریمانشان قرار می دهد و هر گاه برای قومی بدی اراده کند ، سفیهانشان را فرمان روایشان ، نادانانشان را داورشان و بخیلانشان را ثروتمند قرار می دهد.

۱۱۵۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هرگاه خداوندنسبت به اهل خانه ای نیکی اراده کند ، میانشان مدارا برقرار می سازد.

۱۱۵۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند برای قومی نیکی اراده کند ، دانشمندانشان را زیاد و نادانهایشان را کم می نماید ، به طوری که اگر دانشمند قوم سخن بگوید به یاری اش می شتابند ولی اگر نادان سخن بگوید رهایش کنند و هر گاه خداوند برای قومی بدی اراده کند ، نادانهایشان را زیاد و دانایانشان را کم می کند ، به طوری که اگر نادان سخن بگوید یاری اش می کنند ولی اگر دانا سخن بگوید رهایش می نمایند.

۱۱۵۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هرگاه خداوند درباره قومی ، نیکی اراده نماید ، آنان را (به جهت امتحان) مبتلا سازد.

خصلت های خوب

۱۱۵۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شش ویژگی نیکوست : پیکار با دشمنان خدا به وسیله شمشیر ؛ روزه در روز تابستان ؛ نیک صبری هنگام مصیبت ؛ ترک مجادله ؛ انفاق پنهانی ؛ و دوستی در راه خدا.

بهترین مردم

۱۱۵۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بندگان خوب خدا ، خوش پیمانان و خوش بویانند.

۱۱۶۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین شما ، خوش اخلاق ترین شماست که (با مردم) مانوسند و (مردم نیز با آنان) انس می گیرند.

۱۱۶۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین شما ، کسی است که در پرداخت قرض ، خوش حساب تر باشد.

۱۱۶۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین شما ، کسی است که عمرش طولانی تر و اخلاقش نیکوتر باشد.

۱۱۶۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین شما ، کسانی هستند که برای زنان شان بهتر باشند.

۱۱۶۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین شما ، کسی است که برای خاندانش بهتر باشد.

۱۱۶۵. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : بهترین شما ، کسی است که دیدارش شما را به یاد خدا اندازد ، گفتارش بر دانشتان افزاید وکردارش به آخرت ترغیبتان نماید.

۱۱۶۶. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : بهترین شما ، کسی است که عمرش طولانی تر و اعمالش نیکوتر باشد.

۱۱۶۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آیا از بهترین و بدترینتان به شما خبر دهم؟ بهترین شما کسی است که بتوان به خیرش امید داشت و از شرش در امان بود و بدترین شما کسی است که به خیرش امید و از شرش امان نیست.

بهترین کارها

۱۱۶۸. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : بهترین کارها ، میانه آنهاست.

کننده کار نیک اندک است

۱۱۶۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (زمینه) کار نیک بسیار است ، اما کسی که بدان عمل کند ، اندک است.

آنچه در آن خیری نیست

۱۱۷۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در همراهی کسی که تو را هم سنگ خود نمی داند ، برای تو خیری نیست.

۱۱۷۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در همراهی کسی که حقی برای تو همانند حقی که تو برای او قایلی ، قایل نباشد ، خیری نیست.

۱۱۷۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در مالی که آفت بدان نرسد و تنی که مصیبت نبیند ، خیری نیست.

۱۱۷۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آن که مهمانی ندهد ، در او خیری نیست.

عوامل رسیدن به خیر دنیا و آخرت

۱۱۷۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چهار چیز است که به هر کس عطا شود از خیر دنیا و آخرت بهره مند می گردد : زبانی که یاد خدا کند ، دلی که سپاس گزارد ، تنی که بر بلا صبور باشد و زنی که شوهرش را در ناموس و مال خیانت نکند.

۱۱۷۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سود دنیا و آخرت در سایه دانش است و زیان دنیا و آخرت نیز در سایه نادانی است.

۱۱۷۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که را تقوا روزی شود ، خیر دنیا و آخرت روزی اش شده است.

۱۱۷۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که را صورت زیبا ، سیرت زیبا ؛ همسر شایسته و سخاوتی نصیب گشته ، هر آینه از خیر دنیا و آخرت بهره مند گردیده است.

کسی که بر کار خیری بمیرد

۱۱۷۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که بر خیری که انجام داده بمیرد ، امید خیر برای او داشته باشید و هر که بر شرّی که

انجام داده بمیرد ، برای او بیمناک باشید ولیکن نومید نشوید.

اسب

اسب

۱۱۷۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نیکی ؛ یعنی پاداش و غنیمت ، تا روز قیامت ، به پیشانی اسبان بسته شده است.

در اسب برکت است

۱۱۸۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : برکت اسب در رنگ بور اوست.

فایده اسب داری

۱۱۸۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : جن کسی را که در خانه اش ، اسب اصیلی دارد ، مخبّط و لگدمال نمی کند.

شرط بندی روی اسب

۱۱۸۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شرطبندی روی اسب (اسب سواری) ، مباح است.

نیکی تا روز قیامت بر پیشانی اسبان بسته شد

۱۱۸۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نیکی ، تا روز قیامت ، به پیشانی اسبان بسته شده و کسی که خرج اسب را می دهد ، مانند این است که دستش را به نفقه دادن باز نموده که هیچ وقت نباید بسته شود.

۱۱۸۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نیکی و کام روایی ، تا روز قیامت ، به پیشانی اسبان بسته شده و صاحبان اسبان به وسیله آنها یاری می شوند. بنابراین ، پیشانی اسبان را دست بکشید و برای آنها برکت بخواهید و چیزی به گردنشان غیر از زه کمان بیاویزید.

۱۱۸۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نیکی و کام روایی ، تا روز قیامت ، به پیشانی اسبان بسته شده و صاحبان اسبان به وسیله آنها یاری می شوند و کسی که خرج آنها را می دهد ، مانند کسی است که دستش را برای صدقه دادن باز نموده است.

درد

هر دردی را دارویی است

۱۱۸۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند هیچ دردی را بدون درمان نیافرید.

۱۱۸۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند جز پیری ، هیچ دردی را بدون درمان نیافرید.

۱۱۸۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند جز مرگ ، هیچ دردی را بدون درمان نیافرید ؛ بعضی آن را می دانند و بعضی نمی دانند.

دعا

دعا

۱۱۸۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دعا ، سپاهی از سپاهیان خداوند است که قضای حتمی را دفع می نماید.

۱۱۹۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دعا ، سلاح مؤمن است.

۱۱۹۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دعا ، کلید رحمت ؛ وضو کلید نماز ؛ و نماز کلید بهشت است.

۱۱۹۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خود دعا عبادت است.

۱۱۹۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دعا ، بلا را دفع می نماید.

۱۱۹۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نزد خداوند ، چیزی گرامی تر از دعا نیست.

۱۱۹۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر یک از شما پیوسته (از مردم) درخواست نماید خداوند را دیدار می کند در حالی که در صورت او تکه گوشتی نباشد.

۱۱۹۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین سلاح مؤمن ، صبر و دعاست.

فضیلت دعا

۱۱۹۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همه کارهای نیک ، نصف عبادت و دعا (به تنهایی) نصف دیگر آن است. هر گاه خدای تعالی درباره بنده ای نیکی اراده نماید ، قلبش را به دعا متمایل می سازد.

دعا کلید اجابت است

۱۱۹۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که در را مدام بکوبد ، به زودی در به روی او گشوده می شود.

دعا قضا و قدر حتمی را دفع می کند

۱۱۹۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : انسان به سبب گناه از روزی محروم می گردد. و تقدیر جز به سبب دعا تغییر نمی کند. و عمر جز به سبب نیکی افزایش نمی یابد.

۱۲۰۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نیکی به پدر و مادر ، عمر را زیاد ، دروغ ، روزی را کم و دعا ، قضا را دفع می کند.

۱۲۰۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دعا ، قضا را دفع می نماید ؛ نیکی ، روزی را افزون می کند ؛ و بنده ، به وسیله گناهی که مرتکب می شود ، خود را از روزی ، محروم می گرداند.

۱۲۰۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : قضا را جز دعا دفع نمی کند و جز نیکی ، عمر را زیاد نمی کند.

۱۲۰۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بسیار دعا کنید ؛ زیرا دعا قضا را بازمی گرداند.

بهترین دعا

۱۲۰۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین زهد و پارسایی آن است که دل تو به آنچه داری آرام گیرد و بهترین خواسته تو از خدای عزّوجلّ باید عافیت و سلامتی در دین و دنیا باشد.

۱۲۰۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین دعا ، دعای هر کس برای خودش است.

تشویق به دعا کردن

۱۲۰۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دعا ، درباره (بلایی که) نازل شده و نازل نشده ، سودمند است. پس ای بندگان خدا! دعا را فراموش نکنید.

۱۲۰۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از فضل خدا طلب کنید ؛ زیرا خداوند دوست دارد که از او خواسته شود و بهترین عبادت ، انتظار فرج است.

۱۲۰۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر آینه خداوند تبریک می گوید به مردی درباره حاجتی که بسیار در خصوص آن دعا کند ؛ چه خواسته اش را عطا کند یا از آن امتناع ورزد.

آداب دعا

۱۲۰۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ، اصرار کنندگان در دعا را دوست دارد.

۱۲۱۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دعای پنهانی معادل هفتاد دعای آشکار است.

۱۲۱۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دو رکعت نماز با مسواک از هفتاد رکعت نماز بدون مسواک ، بهتر است ؛ و یک دعای پنهانی از هفتاد دعای آشکار ، بهتر است ؛ و یک صدقه پنهان از هفتاد صدقه آشکار ، بهتر است.

۱۲۱۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در دو وقت درهای آسمان گشوده می شود و به ندرت دعای دعا کننده ای در آن رد می گردد : هنگام نماز و هنگام صف آرایی در راه خدا.

۱۲۱۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همه چیز ، حتی بند کفش را از خدا بخواهید ؛ زیرا اگر خداوند آن را میسور ننماید ،

میسر نخواهد شد.

انتخاب زمان مناسب برای دعا کردن

۱۲۱۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نیمه شب درهای آسمان گشوده می شود و منادی ندا می دهد : آیا دعا کننده ای هست تا دعایش مستجاب شود؟ آیا درخواست کننده ای هست تا به او عطا شود؟ آیا گرفتاری هست تا گشایشی برایش بشود؟ در این هنگام ، هر مسلمانی چیزی بخواهد ، حاجتش برآورده شود مگر زن زناکاری که با ناموس خود کسب کند یا مالیات گیرنده (ای که با ستم مال مردم را بگیرد).

۱۲۱۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در چهار موقع درهای آسمان گشوده و دعاها مستجاب می گردد : هنگام پیوستگی صفوف مبارزان راه خدا ، هنگام نزول باران ، هنگام نماز و هنگام دیدن کعبه.

۱۲۱۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله :

دعای بین اذان و اقامه ، رد نمی شود.

دعایی که از همه زودتر به اجابت می رسد

۱۲۱۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دعای غایبی برای غایب دیگر زودتر از هر دعایی به اجابت می رسد.

شرایط استجابت دعا

۱۲۱۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدا را بخوانید در حالی که ایمان به اجابتش دارید ، و بدانید که خداوند دعایی را که از دل غافل فراموش کار برخیزد ، نمی پذیرد.

۱۲۱۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هنگام رقّت و نرمی دل ، دعا را غنیمت شمارید ؛ زیرا رقّت قلب ، مایه رحمت است.

۱۲۲۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که خواهد دعایش مستجاب شود و اندوهش برطرف گردد ، باید تنگ دستی را گشایش دهد.

۱۲۲۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که دوست دارد که خداوند دعای او را در سختی ها و بلاها اجابت نماید ، باید در آسایش ، زیاد دعا کند.

۱۲۲۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند از بنده شرم می کند که دستان او را که برای دعا بالا رفته با ناامیدی برگرداند.

۱۲۲۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هیچ قومی دست نیاز به سوی خدای تعالی دراز نکرد جز این که خداوند بر خود لازم فرمود که خواسته آنان را در دستشان قرار دهد.

۱۲۲۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی باحیا و بخشنده است و شرم دارد دستان کسی را که به سویش بلند شده خالی و ناامید بازگرداند.

دعاهایی که مستجاب می شود

۱۲۲۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دعای مؤمن مبتلا و گرفتار را غنیمت شمارید.

۱۲۲۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از نفرین مظلوم بپرهیزید ، هر چند از کافری باشد ؛ زیرا میان او و خدای عزّوجلّ مانعی وجود ندارد (و دعایش زود به اجابت می رسد).

۱۲۲۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پروردگار تو عزّوجلّ

دعـای سه کس را اجـابت نمی کنـد : مردی که در خـانه ویران سـاکن شود ؛ مردی که بر سـر راه ، منزل گزینـد ؛ و مردی که حیوان خود را رها کند سپس از خدا بخواهد که آن را نگه دارد.

۱۲۲۸. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : خداونـد دعای سه کس را رد نمی کنـد : آن که بسـیار خـدا را یاد کنـد ، سـتمدیده و پیشوای دادگر.

۱۲۲۹. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : در سه مورد درخواست بنـده رد نمی شود : مردی که در بیابـانی که جز خداونـد هیچ کس او را نمی بینـد ، نماز بپا دارد ؛ مردی که (در جنگ ،) یارانش فرار کنند و او اسـتوار بماند ؛ و مردی که آخر شب برای عبادت برخیزد.

۱۲۳۰. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : خداوند عزّوجلّ دعای سه نفر را اجابت نمی کند : مردی که زن بداخلاق دارد ولی او را طلاق نمی دهد ؛ مردی که مالی پیش دیگری دارد ولی بر آن شاهد نمی گیرد ؛ و مردی که مال خود را به سفیه بسپارد در حالی که خداوند عزّوجلّ فرموده است : اموالتان را به سفیهان نسپارید.

۱۲۳۱. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : خداونـد بر خود لازم کرده است که دعای سه نفر را رد نکند : روزه دار ، تا زمانی که افطار کند ؛ ستمدیده ، تا زمانی که یاری شود ؛ و مسافر ، تا زمانی که بازگردد.

۱۲۳۲. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : دعای سه نفر بدون شک پذیرفته می شود : دعای سـتمدیده ، دعای مسافر و نفرین پدر بر فرزند.

۱۲۳۳. پیامبر خدا صلی الله

علیه وآله : خداوند بر خود لازم کرده است که دعای ستم دیده ای را که او نیز نسبت به دیگری ستم روا داشته ، نپذیرد.

۱۲۳۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پنج دعاست که مستجاب می شود : دعای مظلوم تا یاری شود ؛ دعای حاجی تا بازگردد ؛ دعای سرباز تا به اقامتگاه خود برسد ؛ دعای مریض تا بهبود یابد ؛ و دعای برادری برای برادرش در غیاب او. و دعای آخری از همه دعاها زودتر مستجاب می گردد.

۱۲۳۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دعایی که برادر برای برادرش در پشت سر می کند ، رد نمی شود.

۱۲۳۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دعای کسی که به او نیکی شده ، برای نیکی کننده رد نمی شود.

۱۲۳۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دعای مرد مسلمان برای برادرش در پشت سر پذیرفته می شود ؛ بالای سر او فرشته ای موکل است که هر گاه دعای خیری برای برادرش بکند ، فرشته می گوید : آمین و برای تو نیز مانند همان باشد.

۱۲۳۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دعای پدر برای فرزندش ، مانند دعای پیامبر برای امتش است (پذیرفته می شود).

۱۲۳۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دعای ستمدیده پذیرفته می شود هر چند بدکار باشد ؛ چون بدی او به خودش بازمی گردد.

۱۲۴۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دو دعا است که بین آن دو و خداوند پرده ای وجود ندارد : دعای ستمدیده و دعای برادر پشت سر برادرش.

۱۲۴۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از بیماران عیادت کنید و از ایشان بخواهید که برایتان دعا کنند ؛ زیرا دعای بیمار

، مستجاب و گناهش آمرزیده است.

دعاهای پیامبر

۱۲۴۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا! بیشترین روزی ات را بر من (روزی مرا) ، هنگام پیری و پایان عمرم قرار بده.

۱۲۴۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا! آنچنان مرا از خود بترسان که گویا تو را می بینم و به وسیله تقوایت (پرهیزکاری ات) سعادتمندم کن و به نافرمانی ات بدبختم نکن و قضایت را برایم خیر و قدر خود را برایم مبارک گردان تا این که تقدیم آنچه برایم مؤخر کردی و تاخیر آنچه برایم مقدم داشتی را دوست نداشته باشم. و بی نیازی مرا در روحم قرار ده.

۱۲۴۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا مرا از جمله کسانی قرار ده که وقتی نیکی کنند ، خوشحال می شوند و آن گاه که بدی کنند آمرزش می طلبند.

۱۲۴۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا در همه امور ، ما را عاقبت به خیر گردان و از خواری دنیا و عذاب آخرت نجاتمان ده.

۱۲۴۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا! مرا در حالات ایستاده و نشسته و خوابیده به برکت اسلام حفظ کن و دشمن شاد و حسود قرار نده. خدایا! هر نیکی را که گنجینه اش در اختیار توست ، از تو مسئلت می کنم و از هر شری که گنجینه اش در تحت سلطه توست ، به تو پناه می برم.

۱۲۴۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا! مرا فقیر زنده بدار و فقیر بمیران و در بین فقیران محشور فرما و بدترین بدبختان کسی است که فقر دنیا و عذاب آخرت را یکجا دارد.

۱۲۴۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا! میان ما

را اصلاح کن و دلهایمان را به همدیگر مهربان گردان و ما را به راههای امن و آرام هدایت فرما و از تاریکی ها به سوی روشنایی رهایی بخش و از زشتی های آشکار و نهان دور ساز. خدایا! گوشها ، چشم ها ، دلها ، زن ها و فرزندان ما را مبارک گردان و توبه ما را بپذیر که هر آینه تو توبه پذیر و مهربانی.

۱۲۴۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا! چشمان اشک باری به من عطا کن که دل را به وسیله ریزش اشکهای ترس تو شفا دهد پیش از آن که این اشکها خون و دندانها ، پاره آتش گردند.

۱۲۵۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا! دینداری ام را اصلاح کن که کارم را از خطا و گناه حفظ می کند و کار دنیایم را اصلاح کن که زندگی من در آن است و امر آخرتم را اصلاح کن که بازگشتم در آن است. زندگی را مایه افزایش نیکی ها و مرگ را مایه آسایش از همه بدی ها برای من قرار بده.

۱۲۵۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا مرا بر تحمل فشار و سختی مرگ و حالت احتضار ، یاری فرما.

۱۲۵۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا! از ترس خود آنقدر که میان ما و گناهان فاصله اندازد و از اطاعت خود آنقدری که ما را به بهشت رساند و از یقین خود آنقدری که مصیبت های دنیا را بر ما آسان سازد نصیبمان کن و ما را تا زمانی که زنده نگه داشتی ، از گوش و چشم و قدرت بهره مند کن و آن را وارث ما قرار ده (تا

آخر عمر برایمان نگهدار) و انتقام ما را از ستمگران بگیر و ما را بر دشمنان پیروز کن و مصیبت ما را در دینمان قرار نده و دنیا را بزرگترین اندوه و نهایت دانشمان قرار نده و کسی را که بر ما رحم نکند بر ما مسلط نگردان.

۱۲۵۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا من ازتو هدایت ، تقوا ، عفت و بی نیازی خواستارم.

۱۲۵۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا! من از تو سلامتی همراه ایمان ، ایمان همراه با نیک خویی و توفیقی که رستگاری در پی دارد ، مسئلت می کنم.

۱۲۵۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا! سحرخیزی امت مرا مبارک گردان.

۱۲۵۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا! تو را به علم غیب و قدرت بر آفرینش هستی سوگند! مادامی که زندگی را برایم سودمند می دانی ، مرا زنده بدار و آن گاه که مرگ را برایم نیکو می دانی ، مرا بمیران ، خدایا! ترس تو را در آشکار و نهان ، کلمه اخلاص را در حال خشنودی و خشم و اعتدال را در فقر و توانگری ، از تو خواستارم.

۱۲۵۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا! پروردگارا! در دنیا و آخرت ، نیکی عطایمان فرما و از عذاب جهنم محفوظمان بدار.

۱۲۵۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا! بر (روزی) ما بیفزا و از (روزی) ما کم نکن ، ما را گرامی دار و خوار نساز ، به ما عطا کن و محروم نساز ، ما را برتری ده و کسی را بر ما برتری نده و ما را خشنود ساز و از

ما خشنود باش.

۱۲۵۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا! هم چنان که مرا نیکو آفریدی ، اخلاق مرا نیز نیکو گردان.

۱۲۶۰. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : خـدایا! لحظه ای مرا به خودم وامگذار و چیزهای خوبی که به من عطا فرمودی ، از من نگیر.

۱۲۶۱. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : خـدایا! هر کس عهـده دار کار امت من گردیـد و بر آنان سـخت گرفت ، تو نیز بر او سخت بگیر و هر کس عهده دار امت من گردید و با آنان مدارا نمود ، تو نیز با او مدارا نما.

۱۲۶۲. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : بگو خدایا! باطن مرا از ظاهرم بهتر و ظاهرم را شایسته گردان. خدایا! از چیزهای شایسته ای که به مردم عطا می کنی از قبیل مال ، زن و فرزند ، به من نیز عطا فرما غیر از آنچه که گمراه و گمراه کننده است.

۱۲۶۳. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : بگو خدایا! آن چنان نفس مطمئنی از تو می خواهم که به دیدار تو ایمان داشـته باشد ، به قضای تو خشنود باشد ؛ و به عطای تو قانع گردد.

دعاهای پیامبر در استعاذه

۱۲۶۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا! من از تو همه نیکی ها را خواستارم چه آنچه می دانم و چه آنچه نمی دانم ، و از همه بدی ها به تو پناه می برم چه آنچه می دانم و چه آنچه نمی دانم.

۱۲۶۵. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : خدایا! من از برص ، دیوانگی ، جذام و بیماری های بد ، به تو پناه می برم.

۱۲۶۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا! من از ناتوانی ، تنبلی

، ترسویی ، بخل ، پیری ، سنگدلی ، غفلت ، تنگدستی ، ذلت و مستمندی ، به تو پناه می برم. و نیز از فقر ، کفر ، فسق ، اختلاف ، نفاق ؛ سُمعه و ریا ، به تو پناه می برم. و نیز از کری ، گنگی ، دیوانگی ، خوره ، برص و بیماری های بد به تو پناه می برم.

۱۲۶۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا! من از ناتوانی ، تنبلی ، ترسویی ، بخل و پیری ، به تو پناه می برم. و نیز از عذاب قبر ، عذاب جهنم و گرفتاری در زندگی و مرگ ، به تو پناه می برم.

۱۲۶۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا! من از فقر ، تنگدستی ، ذلت ، ستمگری و ستمدیدگی ، به تو پناه می برم.

۱۲۶۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا! من از تنبلی ، پیری ، گناه ، غرامت ، شکنجه و عذاب قبر ، شکنجه و عذاب جهنم ، سختی امتحان ثروت و امتحان فقر ، به تو پناه می برم.

۱۲۷۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا! من از همسایه بد در خانه اقامت ، به تو پناه می برم ؛ زیرا همسایه صحرا ، به زودی تغییر می کند.

۱۲۷۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا! من از دوست حیله بازی که با دو چشمانش مرا می پاید و دلش مراقب من است ؛ اگر از من نیکی ببیند ، آن را می پوشاند و اگر بدی ببیند ، آن را شایع می کند به تو پناه می برم.

۱۲۷۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا! من از زوال نعمت

، تغییر عافیت ، ناگهانی بلا و همه چیزهایی که مایه ناخشنودی توست ، به تو پناه می برم.

۱۲۷۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا! من از دانش بی سود ، عبادت غیر مقبول و دعای غیر مستجاب ، به تو پناه می برم.

۱۲۷۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا! من از دانش بی سود ، دل بی سوز ، دعای غیر مستجاب و نفسی که سیری ندارد ، به تو پناه می برم. خدایا! از شر این چهار تا (به تو پناه می برم).

۱۲۷۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا! من از چیرگی قرض ، غلبه دشمن و سرزنش مخالفان ، به تو پناه می برم.

۱۲۷۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا! من از فریب زنان و عذاب قبر ، به تو پناه می برم.

۱۲۷۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا! من از خوی ها ، کارها ، هوس ها ومرض های زشت ، به تو پناه می برم.

۱۲۷۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا! من از روز بد ، شب بد ، ساعات (اوقات) بد ، یار بد و همسایه بد در خانه اقامت ، به تو پناه می برم.

دعاهای پیامبر در درخواست عافیت

۱۲۷۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا! تو جانم را آفریدی و تو آن را پس می گیری ، مرگ و زندگی آن برای توست ؛ اگر زنده اش داشتی ، حفظش کن و اگر به مرگ رساندی ، او را بیامرز. خدایا! من از تو خواستار عافیت هستم.

۱۲۸۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا! بدن ، گوش و چشم مرا عافیت و سلامتی عطا فرما. خدایا! من از کفر

و فقر به تو پناه می برم. خدایا! من از عذاب قبر به تو پناه می برم ، (ای که) معبودی جز تو نیست.

دعاهای پیامبر در درخواست دانش

۱۲۸۱. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : خـدایا مرا از آنچه یادم دادی ، بهره منـد گردان و چیزی که مرا سود رسانـد یادم ده و دانش مرا زیاد کن.

۱۲۸۲. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : خدایا! مرا به وسـیله دانش ، بی نیاز و به وسیله بردباری ، زینت و به وسیله تقوا ، عزیز و به وسیله عافیت ، زیبایی عطا فرما.

دعاهای پیامبر در درخواست بخشش

۱۲۸۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا! گناهم را بیامرز ، خانه ام را وسعت بخش و روزی ام را مبارک گردان.

۱۲۸۴. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : خدایا! از گناه ، نادانی و اسـراف کاری من و آنچه تو بدان از من آگاهتری ، گذشـت کن. خدایا! خطا ، عمد ، شوخی ، جدی و هر بدی که در من است همه را ببخشای.

ثمره دعا کردن به برادر خویش غیاباً

۱۲۸۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر بنده مسلمانی غیاباً برادر خویش را دعا کند ، فرشته گوید : مانند آن برای تو باد.

پاداش دعا کننده و آمین گو

۱۲۸۶. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : دعا کننـده و آمین گوینـده ، در پاداش شـریکند ؛ قاری (قرآن) و مسـتمع ، در پاداش شریکند ؛ و دانشمند و دانش آموز ، در پاداش شریکند.

آنچه که سزاوار است دعا کننده ترک نماید

۱۲۸۷. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : ای مردم! از خدا بترسـید و در طلب (حاجت) معتدل باشید ؛ زیرا هرگز کسی نمی میرد تا این که روزی خود را به طور کامل دریافت نماید هر چند دیرتر باشد. پس ، از خدا بترسید و در طلب معتدل باشید.

علل مستجاب نشدن دعا

۱۲۸۸. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : (گاهی) خداوند به دلیل مصـلحتی ، حاجت کسـی را برآورده نمی کند در نتیجه ، (آن شخص ندانسته) مردم را به ناحق متهم می سازد و می گوید : کی حق مرا برد؟

پیامد دعا نکردن

۱۲۸۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی فرمود : هر کس مرا نخواند ، بر او غضب می کنم.

دنیا

دنیا

۱۲۹۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دنیا از کسی دور نمی گردد مگر این که خیر او در آن باشد.

۱۲۹۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دنیا ، خانه کسی است که خانه ندارد و مال کسی است که مالی ندارد و کسی برای دنیا مال جمع می کند که عقل ندارد.

حقیقت دنیا

۱۲۹۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هیچ یک از شما از دنیا انتظاری ندارد جز بی نیازی طغیان آور ، فقر نسیان آور ، مرض فسادآور ، پیری خوار کننده و مرگ مهیا کننده.

دنیا سرایی آکنده از بلاست

۱۲۹۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از دنیا فقط بلا و فتنه باقی مانده است.

دنیا متغیر است

۱۲۹۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دنیا ، متغیر است ؛ آنچه نصیب توست به تو می رسد هر چند ضعیف باشی ؛ و آنچه بر ضرر توست (باز به تو می رسد و) به قدرت خود نمیتوانی آن را دفع کنی.

دنیا ساعتی است

۱۲۹۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر چه آمدنی است ، نزدیک است.

دنیا زندان مؤمن است

۱۲۹۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دنیا ، زندان مؤمن است و بهشت کافر است.

دنیا پلی است

۱۲۹۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در دنیا چنان باش که گویا غریب یا رهگذری و (پیوسته) خود را از اهل قبور بشمار.

دنیا مهمان خانه است

۱۲۹۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در دنیا چون میهمانانی باشید ؛ مسجدها را خانههای خودتان قرار دهید ؛ دلهایتان را به مهربانی عادت دهید ؛ بسیار تفکر و گریه کنید ، هوسها شما را بیراهه نبرد تا بناهایی را بسازید که در آنها ساکن نمیشوید و

داراییهایی را جمع کنید که خودتان نمی خورید ؛ و آرزوهایی کنید که بدانها نمی رسید.

دنیا ملعون است

۱۲۹۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دنیا و آنچه در آن است ، ملعون است جز امر به معروف و نهی از منکر و یاد خدا.

۱۳۰۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دنیا و آنچه در آن است ، ملعون است جز یاد خدا و متعلقات آن و دانشمند و دانش آموز.

۱۳۰۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دنیا و آنچه در آن است ، ملعون می باشد جز چیزی که برای خداوند عزّوجلّ باشد.

۱۳۰۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دنیا و آنچه در آن است ، ملعون می باشد جز چیزی که برای رضای خداوند عزّوجلّ باشد.

برگرفتن از دنیا بقدر ضرورت

۱۳۰۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دنیا را برای اهلش واگذارید (دلبستگی به آن نداشته باشید) ؛ زیرا هر کس بیش از اندازه از آن برگیرد ، ناخودآگاه بر هلاک خویش می کوشد.

۱۳۰۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در طلب دنیا معتدل باشید ؛ زیرا هر کس به اندازه تقدیرش بدان دست می یابد.

۱۳۰۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دنیای خویش را اصلاح نمایید و آن چنان برای (سعادت در) آخرت تلاش کنید که گویا فردا خواهید مُرد.

۱۳۰۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر در دنیا به اندازه توشه مسافر چیزی همراه دارید ، شما را کفایت می کند.

۱۳۰۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (خانه هایی) می سازید که خود ساکن نمی شوید ، (ثروتی) جمع آوری می کنید که خود نمی خورید ، و (چیزهایی) آرزو می نمایید که بدان نمی رسید.

۱۳۰۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دنیا را برای اهلش رها کنید ، هر که

بیش از کفایت و نیاز از دنیا برگیرد ، ناخودآگاه مرگش را دربر گرفته است.

برگرفتن از دنیا به اندازه توشه مسافر

۱۳۰۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر یک از شما را به اندازه توشه (راه) مسافر کافی است.

۱۳۱۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهره هر کدامتان از این دنیا باید به اندازه توشه مسافر باشد.

نتیجه دنیا دوستی

۱۳۱۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اما بعد ، همانا دنیا سرسبز و شیرین است و خداوند شما را در آن جانشین ساخته و بر چگونگی کردارتان می نگرد. پس مراقب (دام های) دنیا و زنان باشید ؛ زیرا اولین گمراهی بنی اسراییل (یهودیان) درباره زنان بود.

۱۳۱۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : علاقه به دنیا ، غم و اندوه را بسیار می کند و پرخوری ، دل را سخت می گرداند.

دنیا دوستی منشا هر گناهی است

۱۳۱۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دنیا دوستی ، سرمنشا همه گناهان است.

دنیا منفورترین مخلوق خدا

۱۳۱۴. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : خدای تعالی زمانی که جهان را آفرید ، از آن روی گرداند و به دلیل ناچیزی آن در پیشگاه خداوند هیچگاه به آن نظر نیفکند.

۱۳۱۵. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : خدای تعالی چیزی را که در نزد او منفورتر از دنیا باشد نیافرید و به خاطر همین نفرت ، اززمان آفرینش آن ، بدوننگریسته است.

پاداش کسی که از راه حق به دنیا دست یابد

۱۳۱۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دنیا ، شیرین و سبز (تازه) است ؛ پس هر که از راه حق بدان دست یازد ، برایش مبارک باد و چه بسا کسانی در خواهش های نفسانی خویش فرو رفته اند که روز قیامت برایشان جز آتش جهنم سودی ندارد.

۱۳۱۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دنیا ، سبز (تازه) و شیرین است ؛ هر که از راه حلال در آن مالی کسب نماید و در راه حق انفاق کند ، خداوند او را پاداش داده و به بهشت می برد ؛ و هر که از غیر راه حلال مالی به دست آورد و در راه باطل مصرف نماید ، خداوند ، خانه خواری را بر او روا می دارد (به جهنم می برد).

خدا دنیا را با هدف رسیدن به آخرت عطا فرمود

۱۳۱۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند دنیا را با هدف رسیدن به آخرت عطا می کند اما از اعطای آخرت برای به دست آوردن دنیا امتناع می ورزد.

فراهم آمدن دنیا و آخرت

۱۳۱۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین شما کسی نیست که دنیایش را به خاطر آخرتش و آخرتش را به خاطر دنیایش رها کند تا این که از هر دو بهره مند شود ؛ زیرا دنیا راه رسیدن به آخرت است. و شما سربار مردم نباشید.

پرهیز از دل خوش کردن به دنیا

۱۳۲۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : جبرئیل نزد من آمد و گفت : ای محمد! هر چه می خواهی زنده بمان ، (اما بدان) که عاقبت می میری ؛ و هر چه را می خواهی دوست داشته باش ، (اما بدان) که عاقبت از آن جدا می شوی ؛ و هر کار می خواهی انجام بده ، (اما بدان) که پاداش آن را دریافت می کنی و بدان که شرف و افتخار مؤمن به شب زنده داری و سربلندی او در بی نیازی (مالی) از مردم است.

۱۳۲۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از (دلبستگی) دنیا برحذر باشید ، که سوگند به آن که جانم در کف اوست! هر آینه دنیا ساحرتر از هاروت و ماروت است.

۱۳۲۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر چه می توانید خود را از غم دنیا رها سازید ؛ زیرا هر کس ، دنیا ، بیشترین غمش باشد ، خداوند سرمایه اش را فراوان کند ولی فقر را همیشه پیش چشمانش قرار دهد. و هر کس ، آخرت ، بیشترین غمش باشد ، خدای تعالی کارش را نظم دهد و بی نیازی را در دلش جای دهد.

پرهیز از دنیا

۱۳۲۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی در حالی که بنده مؤمنش را دوست دارد ، او را از دنیا پرهیز می دهد چنانچه شما مریضتان را به خاطر ترس از ضرر از (بعضی) خوردنی ها و آشامیدنی ها پرهیز می دهید.

۱۳۲۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دنیا ، بر اهل آخرت و آخرت بر اهل دنیا ، حرام است. و دنیا و آخرت هر دو بر اهل خدا حرام است.

تشویق به برگزیدن آخرت

۱۳۲۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که دنیایش را دوست بدارد ، به آخرتش زیان رساند. و هر که آخرتش را دوست بدارد ، به دنیایش زیان رساند. پس باقی را بر فانی ترجیح دهید.

دوست داشتنی های دنیا

۱۳۲۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از دنیا (زنان و بوی خوش) نزد من دوست داشتنی است : و روشنی چشم من ، در نماز است.

۱۳۲۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دنیا ، کالاهایی است و بهترین کالای آن ، زن پارسا است.

ترک دنیا

۱۳۲۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ترک دنیا از شکیبایی تلخ تر ، و از شکستن شمشیر در راه خدای عزّوجلّ سخت تر است.

نکوهش دنیا

۱۳۲۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر دنیا به اندازه بال پشه ای نزد خداوند ارزش داشت ، جرعه آبی از آن را به کافر نمی نوشانید.

۱۳۳۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آیا کسی هست که بر روی آب رود ولی قدم هایش تر نشود؟ هم چنین است صاحب دنیا (و ثروت) که از گناه مصون نخواهد ماند.

عمر دنیا

۱۳۳۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (همه عمر) دنیا ، با هفت روز از روزهای آخرت برابر است.

خوشی دنیا اندوه آخرت است

۱۳۳۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شیرینی دنیا ، مایه تلخی آخرت و تخلی دنیا ، مایه شیرینی آخرت است.

۱۳۳۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که با کار اُخروی ، دنیا بجوید ، در آخرت بهره ای ندارد.

مثل دنیا

۱۳۳۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : غذای آدمیزاد ضرب المثل دنیا شده است ، هر چند آن را ادویه و نمک بزنند باید دید عاقبت چه می شود.

۱۳۳۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (بهره گیری از) دنیا در مقابل آخرت ، غیر از این نیست که یکی از شما انگشت اشاره خویش را در دریا نهد آن گاه بنگرد که با چه برمی گردد (متاع دنیا قطره ای از دریای آخرت است).

۱۳۳۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حکایت این دنیا ، مانند لباسی است که سر تا پا پاره شده و از نخ آخرش آویزان است و نزدیک باشد که آن نخ نیز ببرد.

۱۳۳۷. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : حکایت دنیا نسبت به آخرت مانند این است که یکی از شما انگشت خویش را در دریا نهد سپس نگاه کند که چه برمی گرداند. (صرفاً رطوبتی از دریا در آن می ماند).

حکایت انسان در دنیا چون سواره است

۱۳۳۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حکایت من و دنیا چون سواره ای است که در یک روز گرمی زیر درختی بخوابد سپس راه بیفتد و آن را ترک نماید.

۱۳۳۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مرا با دنیا چه کار؟ من نسبت به دنیا جز یک مسافری نیستم که در سایه درختی نشسته و استراحت کرده سپس آن را رها می کند.

دارو

دارو

۱۳۴۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی هر جا درد آفرید ، دوانیزآفرید.پس دردهای خودرامداوانمایید.

دارو و درمان از تقدیرات است

۱۳۴۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دوا (و درمان) از مصادیق تقدیر است که با اذن خدای تعالی مفید می گردد.

هر دردی را دارویی است

۱۳۴۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بندگان خدا! خود را معالجه نمایید ؛ زیرا خدای تعالی هیچ دردی را بی درمان نگذاشته است جز یک درد را ، و آن پیری است.

۱۳۴۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خود را معالجه نمایید ؛ زیرا آن که درد داده ، درمان نیز داده است.

۱۳۴۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : برای هر دردی دوایی است ؛ هر گاه دوایی به درد برخورد ، به اذن خدای تعالی بهبود یابد.

درمان کردن با صدقه

۱۳۴۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بیمارانتان را با صدقه درمان کنید ؛ زیرا صدقه ، بیماری ها و پیشامدها را از شما دفع می نماید.

با شیر گاو خودتان را درمان کنید

۱۳۴۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خودتان را با شیر گاو ، درمان کنید ؛ زیرا من امید دارم که خداوند در آن شفا قرار داده

باشد ؛ به خاطر این که از همه درختان (و گیاهان) می چرد (بنابراین ، خواص دارویی هر نوع گیاهی را ممکن است داشته باشد).

روزگار

روزگار

۱۳۴۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : رفته رفته کارها ، سخت تر شده ؛ دنیا ، ادبار نموده و مردم بخیل تر می شوند.

به روزگار ناسزا نگویید

۱۳۴۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی فرمود : آدمیزاد با ناسزاگویی به روزگار ، مرا آزار می دهد ؛ زیرا روزگار منم و کارها به دست من است و منم که شب و روز را تغییر می دهم.

روغن

روغن

۱۳۴۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : لباس ، غنا (و ثروتمندی) را آشکار می سازد ؛ روغن (خوشبو) فقر را از بین می برد ؛ و نیکی به مملوك (برده) (باعث می شود که) خداوند به سبب آن دشمن را سرشکسته نماید.

دین

دین

۱۳۵۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : امید به آفریدگارم مرا بس است و دینم از دنیایم مرا کافی است.

۱۳۵۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دین مرد ، همان خرد اوست و هر که خرد ندارد ، دین ندارد.

۱۳۵۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همه دین ، خیرخواهی است.

۱۳۵۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دین ، طلایه دارانی جز وظیفه شناسی ، وفاداری و ستایش ندارد.

۱۳۵۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دین جز به جوانمردی ، پایدار نیست.

فضیلت دین

۱۳۵۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : این دین (اسلام) محکم است پس با ملایمت در آن راه برو و عبادت خدا را منفور خود نگردان ؛ زیرا رهروی عجول ، عاقبت نه راهی سپرد و نه مرکوب خود را حفظ کند.

سر منشا دین

۱۳۵۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اساس دین ، پرهیزکاری است.

۱۳۵۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اساس دین ، خیرخواهی برای خدا ، دین خدا ، پیغمبر خدا ، کتاب خدا ، پیشوایان مسلمانان و برای همه مسلمانان است.

آرایش دین

۱۳۵۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ، این دین را خاص خود نموده و جز بخشش و خوش اخلاقی ، با دین شما سازگار نیست. هان! دین (داری) خود را به وسیله آن دو آرایش دهید.

ستون دین

۱۳۵۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر چیزی ستونی دارد و ستون این دین (اسلام) فقه است.

هر دینی خلقی و خویی دارد

۱۳۶۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر دینی ، خلق و خوی (برجسته ای) دارد و خلق و خوی (برجسته) این دین (اسلام) حیاست.

معیار دین داری

۱۳۶۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : معیار دین داری ، پارسایی است.

نصف دین

۱۳۶۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند هر که را زنی شایسته روزی داده ، هر آینه او را بر نصف دینش یاری نموده و باید در نصف باقی از خدا بترسد.

آسانی دین

۱۳۶۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از کنجکاوی و فرو رفتن در (مباحث دشوار) دین بپرهیزید ؛ زیرا خدای تعالی (اصل) دین را آسان قرار داده است. پس به اندازه توانایی خویش از آن فرا بگیرید ؛ زیرا خداوند کار نیک ولی مداوم را دوست دارد ، هر چند اندک باشد.

۱۳۶۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : من با دین مستقیم و آسان مبعوث شدم. هر کس ، با روش من مخالفت ورزد ، از من نیست.

۱۳۶۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر (عمل سخت و) مشکلی حرام است و در دین (عمل) مشکل وجود ندارد.

آفت دین

۱۳۶۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سرکشی آفت شجاعت ، تفاخر آفت شرافت (فامیلی) منّت آفت گشاده دستی ، خودپسندی آفت زیبایی ، دروغ آفت سخن ، فراموشی آفت دانش ، سفاهت آفت بردباری ، اسراف آفت بخشش و هوس آفت دین داری است.

۱۳۶۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سه چیز آفت دین داری (مردم) است : دانشمند بدکار ، پیشوای ستمکار ، تلاشگر نادان.

۱۳۶۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر چیزی آفتی دارد که آن را فاسد می کند و آفت این دین (اسلام) والیان بد است.

۱۳۶۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آن که تعهد ندارد ، دین ندارد.

پرهیز از غلو و افراط در دین

۱۳۷۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از غلو و افراط در دین بپرهیزید ؛ همانا پیشینیان شما به سبب غلو در دین هلاک گردیدند.

دین استوار

۱۳۷۱. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : همواره این دین (اسلام) پایدار خواهد بود و گروهی از مسلمانان بر اساس آن ، پیکار می نمایند تااین که قیامت برپا گردد.

روش شناخت دین

۱۳۷۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همانا من یک بشرم. هرگاه شما را به چیزی از دینتان فرمان دادم ، بدان رفتار کنید ولی هر گاه درباره چیزی نظر خود را بیان کردم ، همانا من یک بشرم.

۱۳۷۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (بدانید که) من هم مانند شما بشرم و (سخن از روی) گمان ، گاهی مخالف واقع و گاهی مطابق آن درمی آید ولی آنچه به شما گفتم ، «خدا می گوید» در آن صورت من هرگز بر خدا دروغ نمی بندم.

تقویت دین با افرادی بی بهره از آن

۱۳۷۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : قطعاً خداوند ، دین خود را با مرد بدکار نیز تایید می کند.

بهترین دین داری شما

۱۳۷۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین دین داری شما ، پارسایی است.

۱۳۷۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین (روشهای) دین داری شما ، آسان ترین آنهاست.

کسی که دین ندارد

۱۳۷۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همه نیکی ها تنها با خردورزی به دست می آید. و کسی که خردمند نیست ، دین ندارد.

وام

وام

۱۳۷۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : وارد بهشت شدم ، آن گاه دیدم بر در آن (نوشته است) : صدقه ، ده برابر و قرض ، هیجده برابر پاداش دارد. گفتم : ای جبرئیل! چرا صدقه ، ده برابر و قرض هیجده برابر؟ گفت : زیرا صدقه ، به دست بی نیاز و نیازمند می افتد ولی قرض ، فقط به دست کسی که به آن محتاج است می رسد.

۱۳۷۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مردی بود که به مردم قرض می داد و همواره به خدمت گزارش می گفت : هر گاه به تنگ دستی برخورد نمودی ، از او درگذر شاید خداوند نیز از ما درگذرد. آن گاه به دیدار حق شتافت و خداوند نیز از او درگذشت.

۱۳۸۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر قرضی ، صدقه است.

۱۳۸۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی یار قرض دار است تا زمانی که قرض خود را بپردازد ، مگر این که قرض او برخلاف رضای خدا باشد.

۱۳۸۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : قرض (گرفتن) ، از دین (داری) و شخصیت می کاهد.

از وام گرفتن دوری کنید

۱۳۸۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : قرض کمتر بگیر تا آزاد زندگی کنی.

۱۳۸۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مادامی که بدهکار قرضش را پرداخت ننموده ، طلبکار بر او سلطنت دارد.

۱۳۸۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از قرض گرفتن دوری کنید ؛ زیرا مایه اندوه (و بی خوابی) شب و خواری روز است.

۱۳۸۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : قرض ، پرچم خدا در زمین است ؛ هر گاه خداوند اراده کند که بنده ای

را ذلیل گرداند ، آن را بر گردنش می نهد.

۱۳۸۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : قرض (گرفتن) ، مایه خواری دین (داری) است.

۱۳۸۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : قرض (گرفتن) ، مایه غم شب و خواری روز است.

۱۳۸۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پیوسته جان مرد به قرضش آویخته است تا این که ادا شود.

۱۳۹۰. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : خودتان رابا قرض نترسانید.

انواع قرض گرفتنها

۱۳۹۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : قرض ، دو نوع است : هر گاه کسی که قصد داشت قرضش را ادا کند بمیرد ، من ولیّ او (در پرداخت قرضش) هستم و اما کسی که قصد نداشت قرض خود را ادا کند بمیرد ، (روز قیامت در مقابل آن) از نیکی هایش برداشته می شود ؛ زیرا در آن روز ، درهم و دیناری نیست.

وام دادن بهتر از صدقه است

۱۳۹۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : قرض دادن چیزی ، بهتر از صدقه دادن آن است.

۱۳۹۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دو بار قرض دادن ، بهتر از یک بار صدقه دادن است.

مهلت دادن به بدهکار تنگ دست

۱۳۹۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که تنگ دستی را مهلت دهد یا او را واگذارد ، خداوند روز قیامت ؛ روزی که سایه ای جز سایه خدا نیست ، او را در زیر سایه عرش خویش جای دهد.

۱۳۹۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که به بدهکار خویش مهلت دهد یا بدهی او را نادیده بگیرد (و از دفترش پاک کند) ، روز قیامت در سایه عرش خواهد بود.

۱۳۹۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که تنگ دستی را تا زمان گشایش ، مهلت دهد ، خداوند او را در گناهش تا زمان توبه مهلت می دهد.

تشویق به پرداخت وام

۱۳۹۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر بنده ای قصد پرداخت قرضش را داشته باشد خداوند عزّوجلّ او را یاری می کند.

۱۳۹۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که قرضی دارد که پرداخت آن را قصد نموده ، روز قیامت خداوند قرض او را ادا

می کند.

۱۳۹۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که قرضی داشته باشد و به پرداخت آن اهتمام ورزد ، پیوسته از جانب خداوند بر او نگهبانی گمارده می شود.

نهی از تعلل در پرداخت بدهی

۱۴۰۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر کس ، قرضی بگیرد و قصد نپرداختن آن را داشته باشد ، به صورت دزد با خدا دیدار خواهد کرد.

۱۴۰۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر کس ، با زنی ازدواج نماید و قصد نپرداختن مهریه او را داشته باشد ، زناکار می میرد. و هر کس ، چیزی بخرد و قصد نپرداختن قیمت آن را داشته باشد ، خیانت کار می میرد و جایگاه خائن جهنم است.

۱۴۰۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مماطله (و امروز و فردا کردن) کردن ثروتمند ، ظلم است.

۱۴۰۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : تاخیر در پرداخت دین ، بخشی از ظلم است.

قرض دار در قبر خود زنجیر است

۱۴۰۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : قرض دار ، در قبر خود زنجیر می شود و جز پرداخت قرضش چیز دیگری او را آزاد نمی کند.

دینار

۱۴۰۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دینارها و درهم ها ، مُهرهای خداوند در زمین است. هر که مهر مولایش را بیاورد ، حاجتش برآورده می شود.

یاد خدا

یاد خدا

۱۴۰۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی کسی را که «لااله الاالله» را صرفاً به قصد (خشنودی) خدا بگوید ، بر آتش جهنم حرام نموده است.

۱۴۰۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر مردی در اتاق خویش مشغول تقسیم درهم و دینار (برای مستمندان) باشد و دیگری یاد خدا کند ، آن که خدا را یاد می کند بهتر است.

فضیلت ذکر خدا

۱۴۰۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : یاد خدا ، از صدقه دادن بهتر است.

تشویق به یاد خدا بودن

۱۴۰۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به قدر طاقت ، تقوای الهی پیشه کن. و خدا را نزد هر سنگ و درختی یاد کن. و هر گاه گناهی از تو سر زد ، بلافاصله توبه کن : توبه پنهانی در برابر گناه پنهانی و توبه آشکار در برابر گناه آشکار.

به یاد من باشید تا به یاد شما باشم

۱۴۱۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر در موقع آسایش ، خداشناس باشی ، در موقع سختی ، خدا تو را می شناسد.

بهترین ذکرها

۱۴۱۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین ذکرها ، آن است که پنهان باشد و بهترین روزی ها ، آن است که کافی باشد.

گفتن لا اله الا الله کلید آسمان هاست

۱۴۱۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر چیزی کلیدی دارد و کلید آسمان ها ، گفتن «لااله الا الله» است.

مثال یاد کنندگان خدا

۱۴۱۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آن که در میان غافلان ، خدا را یاد کند ، مانند کسی که در میان فراریان جنگ ، ثابت قدم است ، مقام و منزلت دارد.

۱۴۱۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : یاد کننده خدا در میان غافلان ، مانند کسی است که از فراریان جنگ دفاع نماید ؛ یاد کننده خدا در میان غافلان ، چون چراغی در خانه تاریک است ؛ یاد کننده خدا در میان غافلان ، مانند درخت سبزی است در میان درختانی که برگشان ریخته است ؛ خداوند ، جایگاه یاد کننده خدا در میان غافلان را ، در بهشت به او معرفی می کند ؛ خداوند ، به عدد هر شخص فصیح و گنگ ، از گناهان یاد کننده خدا در میان غافلان می بخشد.

پیامدهای یاد خدا

۱۴۱۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدا را یاد کن ؛ زیرا یاد خدا تو را در خواسته هایت یاری می کند.

۱۴۱۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی می فرماید : (پیوسته) بنده ام را همراهی می کنم مادامی که به یاد من باشد و لبهایش به نام (و خاطر) من بجنبد.

۱۴۱۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر رهسپاری ، نهایتی دارد و پایان آدمیزاد ، مرگ است. بنابراین ، به یاد خدا باشید ؛ زیرا یاد خدا کارها را آسان و شما را به کار آخرت تشویق می نماید.

۱۴۱۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : یاد خدا ، شفای دلهاست.

آثار روی گرداندن از یاد خدا

۱۴۱۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هیچ ساعتی بی یاد خداوند بر آدمیزاد نگذرد مگر این که روز قیامت نسبت به آن حسرت خورد.

خواری

خواری

۱۴۲۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند بنده ای را خوار نکرد مگر این که دانش و ادب را از او بازداشت.

سرانجام کسی که مؤمنی نزد او ذلیل شود و او یاریش نکند

۱۴۲۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر در نزد کسی مؤمنی خوار شود و او را با وجود توانایی یاری نرساند ، روز قیامت خداوند او را پیش همگان خوار سازد.

مؤمن نباید خود را خوار سازد..

۱۴۲۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که خود را در اطاعت الهی حقیر سازد ، او عزیزتر از کسی است که قصد دارد خود را با معصیت الهی عزیز کند.

گناه

گناه

۱۴۲۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا گناهم را ببخش و خانه ام را وسعت بخش و روزی ام را مبارک گردان.

۱۴۲۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هرگاه بنده مرتکب گناهی شود ، در دل او نقطه سیاهی پدید می آید که اگر آن را زدود و استغفار و توبه نمود ، (دوباره) دلش صاف و پاک می گردد. ولی اگر گناه را تکرار کرد ، آن نقطه سیاه ، بزرگتر شده ، قلب او را می پوشاند که این همان «زنگار گناه» است که خدای تعالی درباره اش در قرآن فرموده است : هرگز ، بلکه زنگار رفتارشان بر دلهایشان چیره گشته است.

۱۴۲۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر تو گناه نمی کردی ، خداوند قومی را می آورد که گناه کنند تا آنان را بیامرزد و به بهشت داخلشان نماید.

۱۴۲۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر (هیچ یک از) بندگان گناه نمی کردند ، خداوند خلقی را می آفرید که گناه کنند

سپس آنها را بیامرزد (تا معلوم گردد) که خدا بخشنده و مهربان است.

۱۴۲۷. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : اگر گناه نمی کردیـد ، هر آینه به چیزی بـدتر از آن بر شـما بیمناک بودم (که همان) خودپسندی است ، خودپسندی!

حقیقت گناه

۱۴۲۸. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : نیکی ، (همـان) خوش اخلاقی است و بـدی ، چیزی است که در سـینه جا می گیرد و دوست نداری که مردم بر آن آگاه شوند.

۱۴۲۹. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : نیکی ، آن است که دل و نفس (روح) بدان آرام گیرند و بدی ، آن است که در نفس جای گیرد

و در سینه جریان یابد ، دیگران هر چه می خواهند بگویند.

۱۴۳۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر چه را دوست نداری مردم از تو ببینند. در خلوت نیز آن را انجام نده.

نقش نیت در گناه

۱۴۳۱. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر گاه گناهی در زمین رخ داد ، آن که آن را دید و از آن نفرت جست ، مانند کسـی است که حاضر نبوده است. و کسی که حاضر نبوده ولی بدان راضی باشد ، مانند کسی است که حضور داشته است.

۱۴۳۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی از حدیث نفس (آنچه در دل می گذرد) امت من درمی گذرد مادامی که به گفتار و کردار تبدیل نشود.

۱۴۳۳. پیـامبر خـدا صلی الله علیـه وآلـه : هر که معصـیتی را ببینـد و از آن نـاراحت شـود ، گویـا آن را ندیـده است. و هر که معصیتی را نبیند ولی بدان راضی باشد ، گویا آن در حضور او صورت گرفته است.

نقش گناهان در فرود آمدن بلاها

۱۴۳۴. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : پنج چیز از آثار پنج چیز است : هر قومی پیمان شـکنی کند ، دشمن شان بر آنان مسلط گردد ؛ آنان که بر خلاف قانون خـدا قضاوت نمایند ، میانشان فقر رواج یابد ؛ کسانی که فحشا (زنا) در بینشان آشـکار شود ، مرگ میانشـان شـایع گردد ؛ کسـانی که کم فروشـی پیشه کننـد ، به قحط سـالی گرفتار آینـد ؛ و آنان که زکات ندهنـد ، به خشکسالی مبتلا شوند.

همین گناه بس

۱۴۳۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : این گناه برای مرد کافی است که نان خور خویش را ضایع سازد.

۱۴۳۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بر گناه مرد همین بس که هر شنیده ای را بگوید.

۱۴۳۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بر تو همین گناه بس که غذا را از مملوك (بنده) خویش بازداری.

۱۴۳۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بر تو همین گناه بس که پیوسته دشمنی کنی.

۱۴۳۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بر گناه مرد همین بس که بدزبان ، بدکار و بخیل است.

۱۴۴۰. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : بر گنـاه مرد همین بس که بـا انگشت به او اشاره شود ؛ اگر (آن اشاره به خاطر) نیکی باشد ، مایه لغزش است مگر آن که خدای تعالی به او رحم کند اگر (آن اشاره به خاطر) بدی باشد ، پس او بد است.

هیچ مؤمنی نیست مگر این که گناهی دارد که از آن دوری نمی کند

۱۴۴۱. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هیـچ مؤمنی نیست مگر این که گناهی دارد که گاه به گاه آن را مرتکب می شود و از آن دوری نمی کند تا این که از دنیا برود.

هر که گناهی را شایع کند مانند عامل آن است

۱۴۴۲. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر که کار بدی را شایع نماید ، مانند عامل آن است. و هر که مؤمنی را به چیزی عیب گذارد ، نمیرد تا خود مرتکبش گردد.

کسی که با نافرمانی خدا بدنبال کاری باشد

۱۴۴۳. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : هر که بخواهد کاری را از طریق معصـیت الهی انجام دهد ، از امیدش زودتر نومید شود و به چیزی که از آن می هراسد نزدیک تر گردد.

گناه بر غیر گنهکار نیز شوم و نحس است

۱۴۴۴. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : گنـاه ، بر غیر گنهکـار نیز شوم (نحس) است که اگر از او عیب گیری کنـد ، خود نیز بدان گرفتار آید و اگر غیبت او کند ، گناه کرده و اگر به گناه او راضی شود ، شریک وی می گردد.

پرهیز از گناهانِ بنظر کوچک

۱۴۴۵. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : از گناهان کوچک بپرهیزید ، همانا مَثَل گناهان کوچک مانند آن است که گروهی به دره ای وارد شونـد و هر یـک ، آن قـدر هیزم جمع کنـد تا آن که با آتش آن نان خود را بپزنـد. و نیز هر گاه صاحب گناهان کوچک بازخواست شود ، همان گناهان ، او را هلاک می سازد.

۱۴۴۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از گناهان کوچک بپرهیزید ؛ زیرا خداوند از آنها بازخواست می کند.

بیشترین گنهکاران در روز قیامت

۱۴۴۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آنان که بیشتر سخن ناروا گویند ، گنهکارترین مردم در روز رستاخیزند.

شاد شدن به گناه

۱۴۴۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که خندان گناه کند ، گریان به جهنم رود.

اصرار بر گناه

۱۴۴۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : با استغفار هیچ گناهی کبیره نیست و با اصرار (بر گناه) هیچ گناهی صغیره نیست.

۱۴۵۰. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر که اسـتغفار کند هر چند در روز ، هفتاد بار به گناه بازگشـته باشد ، اصـرار بر گناه

محسوب نمی شود.

اقسام گناه

۱۴۵۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : گناهی است که آمرزیده نمی شود ؛ گناهی است که رها نمی گردد (از آن چشم پوشی نمی شود) ؛ و گناهی است که بخشیده می شود. اما آن که بخشیدنی نیست ، شرك به خداست. اما آن که بخشیده می شود ، گناه بنده است که میان او و خداوند عزّوجلّ است و اما آن که از آن چشم پوشی نمی شود ، ستم بندگان به یکدیگر است.

۱۴۵۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : گناهی است که آمرزیده می شود ؛ گناهی است که بخشیده نمی شود ؛ و گناهی است که مجازات دارد. اما آن که بخشیدنی نیست ، شرك به خداست. اما آن که بخشیده می شود ، همان گناه تو میان خود و پروردگارت می باشد. و اما آن که مجازات دارد ، ستم تو بر برادرت می باشد.

گناهانی که در کیفرش شتاب می شود

۱۴۵۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ، در کیفر دو چیز در این جهان شتاب می کند ؛ تعدی (و تجاوز به حقوق دیگران) و ناسپاسی پدر و مادر.

۱۴۵۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی (مجازات) همه گناهان را تا روز قیامت به تاخیر می اندازد مگر بدرفتاری با پدر و مادر را ، که خداوند در زندگی دنیا (پیش از مرگ) درباره (مجازات) آن شتاب می نماید.

۱۴۵۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هیچ چیزی سریع تر از ظلم ، به کیفر نمی رسد.

۱۴۵۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از اطاعت های الهی چیزی سریع تر از صله رحم به ثواب نمی رسد. و چیزی سریع تر از ظلم و قطع رحم به کیفر نمی رسد. و قسم دروغ ، سرزمین ها را به ویرانی می کشاند.

۱۴۵۷. پیامبر خدا

صلی الله علیه وآله : هیـچ نوع اطاعت الهی ، سـریع تر از صـله رحم به پاداش نمی رسـد. و هیچ نوع معصـیت الهی سـریع تر از ستم به کیفر نمی رسد.

۱۴۵۸. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هیچ گناهی همانند قطع رحم ، خیانت و دروغ شایسـته تعجیل خدای تعالی بر کیفر آن در دنیـا نیست با این که در آخرت نیز کیفر دارد. و پاداش عبادت صـله رحم زودتر می رسـد حتی خانـدان بـدکار ، اگر صـله رحم نمایند دارایی شان رشد کرده ، تعدادشان بیشتر می گردد.

گناهانی که بخشیده نمی شود

۱۴۵۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روز قیامت خداوند از سه کس هیچ عوضی را نمی پذیرد : عاق پدر و مادر ، منت گذار و آن که تقدیر را تکذیب کند.

۱۴۶۰. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر که سه ویژگی را داشـته باشـد ، خـدای تعالی سایر گناهانش را می آمرزد : آن که بدون شرک به خدا بمیرد ؛ جادوگر نباشد و جادوگران را پیروی نکند ؛ و به برادر دینی خود حسادت نورزد.

۱۴۶۱. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : امید است که خداوند هر گناهی را ببخشد مگر کسـی که مشرک بمیرد یا عمداً مؤمنی را بکشد.

گناهانی که با وجود آنها هیچ کاری سودمند نیست

۱۴۶۲. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : سه گناه است که با وجود آنها هیـچ کاری سودمنـد نیست : به خـدا شـرک ورزیـدن ؛ بدرفتاری با پدر و مادر ؛ و فرار از جنگ.

گناهانی که کفاره ندارند

۱۴۶۳. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : پنـج گناه است که کفاره (محو کننـده) نـدارد : شـرک به خداونـد ؛ کسـی را به ناحق کشتن ؛ به مؤمن بهتان زدن ؛ فرار از جنگ ؛ و قسم اجباری که به واسطه آن مال دیگری را به ناحق تصرف نمایند.

بزرگترین گناهان

۱۴۶۴. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : بزرگ ترین گناهـان کبیره ؛ شـرک به خـدا ، قتـل نفس ، بـدرفتاری بـا پـدر و مادر و شهادت دروغ است.

۱۴۶۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بزرگ ترین گناه کبیره ، بدگمانی به خداست.

۱۴۶۶. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : بعـد از گناهان کبیره که خداوند از آنها نهی کرده ، بزرگترین گناه نزد خدا برای بنده ای که خدا را ملاقات می نماید این است که شخصی بمیرد و قرضی داشته باشد و برای پرداخت آن ، چیزی باقی نگذارد.

۱۴۶۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بزرگ ترین گناه نزد خدا ، این است که شخصی (حق) نان خور خود را ضایع سازد.

۱۴۶۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به ناحق تصرف کردن مال مسلمان ، از بزرگترین گناهان است و عیادت از مریض از کارهای نیک است.

آثار گناهان

۱۴۶۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه گناه و فساد بنده به اوج خود رسید ، صاحب اختیار چشمان خود می شود و با آن ها هر گاه بخواهد می گرید.

۱۴۷۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه گناه پنهانی باشد ، جز گنهکار را ضرر نمی رساند ، اما وقتی آشکار شد و زود اصلاح نگردید ، جامعه را آسیب می رساند.

۱۴۷۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چهار چیز است که هر یک به تنهایی انسان را خانه خراب می کند به طوری که با برکت نیز آباد نگردد : خیانت ، دزدی ، شراب خواری و زنا.

۱۴۷۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همانا آدم قبل از آن که دچار خطا و گناه

گردد ، مرگش پیش چشمش و آرزویش پشت سرش بود اما وقتی که مرتکب گناه گشت ، خداوند آرزویش را پیش چشمش و مرگش را پشت سرش قرار داد. از این رو ، پیوسته آرزو می کند تا می میرد (و به آرزوهایش نمی رسد).

۱۴۷۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند بر امتی غضب نماید آنها را در زمین فرو نبرد و مسخ ننماید ، قیمت ها گران و آسمان از باریدن بر آنها منع شود و اشرارشان زمام امورشان را به دست گیرند.

۱۴۷۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (گاهی) خدای تعالی بنده را از گناهی که انجام داده ، منتفع می سازد (و به او حال توبه و انابه و مناجات می دهد).

۱۴۷۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نیکی ، مندرس و کهنه نمی شود ، و گناه ، فراموش نمی گردد ، و خدای دادگر ، نمی میرد. (بنابراین ،) هر چه می خواهی انجام بده (اما بدان که) همان طوری که وام می دهی ، وام می گیری.

۱۴۷۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : داود علیه السلام فرمود : ای کشت کننده گناهان! تو خارهای آن را درو خواهی کرد.

آثار دوری از گناه

۱۴۷۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کمتر گناه کن تا مرگ بر تو آسان گردد.

۱۴۷۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر کاری را که بنده صرفاً به خاطر خدا ترک کند ، خداوند در عوض ، چیزی را که برای دین و دنیای او بهتر باشد بدو می دهد.

۱۴۷۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که به انجام گناهی همّت گمارد سپس آن را ترک کند ، (این ترک

گناه) برای او نیکی محسوب گردد.

بهترین گنهکاران

۱۴۸۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همه فرزندان آدم ، خطاکارند و بهترین خطاکاران ، توبه کنندگانند.

نکوهش گنهکاران

۱۴۸۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : درباره سه کس پرسش نکن (و نسبت به آنها بی اعتنا باش) : مردی که از جماعت دوری گزیند و پیشوای خود را نافرمانی کند و سرکش و گناهکار بمیرد ؛ کنیز یا غلامی که از مولای خود بگریزد و بمیرد ؛ و زنی که در غیاب شوهرش در حالی که مخارج او را داده است ، آرایش نماید. پس ، درباره آنها چیزی نپرس.

گناه نادان دو گناه محسوب می شود

۱۴۸۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (هر) گناه دانا ، یک گناه است ولی (هر) گناه نادان ، دو گناه محسوب می شود.

پرده پوشی خدا نسبت به گنهکار

۱۴۸۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : این چنین نیست که خداوند گناه بنده ای را در دنیا بپوشاند ، سپس روز قیامت او را سرزنش نماید.

۱۴۸۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که مرتکب گناهی شود و خداوند آن را بپوشاند و در دنیا مورد بخشش قرار دهد ، خداوند بزرگوارتر از آن است که درباره چیزی که بخشیده است تجدید نظر کند.

زبان ریشه گناهان است

۱۴۸۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بیشتر گناهان فرزند آدم از زبان اوست.

تظاهر به گناه

۱۴۸۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سه کار است که هر کس آن ها را انجام دهد ، مجرم است : هر کس پرچم ناحقی را برافرازد ؛ یا با پدر و مادرش بدرفتاری کند ؛ یا با ستمگری قدم بردارد تا او را یاری نماید.

دوای گناهان

۱۴۸۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : برای هر دردی دوایی است و دوای گناهان ، آمرزش خواهی است.

برای هر گناهی توبه ای است

۱۴۸۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گناهی ، توبه ای دارد مگر بداخلاقی.

کفاره گناهان

۱۴۸۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کفاره گناه ، پشیمانی است و اگر شما گناه نمی کردید ، خداوند قوم گناه کاری را می آورد تا آنان را بیامرزد.

پاک کننده گناهان

۱۴۹۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر جا هستی ، خدا ترس باش ، و در پی گناه ، نیکی کن تا آن را محو کند و با مردم ، خوش اخلاق و نیکو رفتار باش.

۱۴۹۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه بدی کردی ، (بی درنگ) نیکی کن (تا محو شود).

۱۴۹۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه بدی نمودی ، بی درنگ نیکی کن ؛ زیرا نیکی ها ، بدی ها را از بین می برد.

۱۴۹۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه گناهان بنده ای افزایش یافت و کار نیکی که بتواند آن را جبران نماید نداشته باشد ، خداوند او را به اندوه گرفتار می سازد تا گناهانش بخشوده شود.

۱۴۹۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (گاهی) بنده گناه می کند (ولی) به سبب آن وارد بهشت می شود ؛ زیرا گناه پیوسته در خاطر اوست و همیشه در حال توبه و گریز از گناه است تا این که به بهشت داخل گردد.

۱۴۹۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بعضی از گناهان را نماز ، روزه ، حج و عمره محو نمی کند ، بلکه تنها گرفتاری در تهیه معاش آن را نابود می سازد.

۱۴۹۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : استغفار (و آمرزش خواهی) سبب محو گناهان است.

ریاست

ریاست

۱۴۹۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه فرمان روایی یافتید نیکویی کنید و رعیت خود را عفو نمایید.

۱۴۹۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که بر دَه نفر زمامداری کند ، عقل چهل نفر با او باشد ، و هر که بر چهل نفر زمامداری کند

، عقل چهارصد نفر با او باشد.

آنچه سزاوار ریاست است

۱۴۹۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که چیزی از اموال مسلمانان را به عهده گرفت ، خداوند به حاجت او نظر نمی کند تا این که او به حاجت مسلمانان نظر کند.

نکوهش ریاست

۱۵۰۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هان! که زمامدار ظالم به سوی آتش جهنم رانده می شود.

۱۵۰۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر می خواهید ، از ریاست و ماهیت آن به شما خبر دهم ؛ مرحله اول آن ، ملامت و سرزنش است ؛ مرحله دوم آن ، پشیمانی است ؛ مرحله سوم آن ، عذاب روز قیامت است.

خطر ریاست طلبی برای دین

۱۵۰۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (وجود) دو گرگ گرسنه در آغل گوسفندان از حب جاه و مال بر دین مسلمان خطرناک تر نیست.

مأمور مالیات

۱۵۰۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : جایگاه مامور مالیات (ناروا) ، جهنم است.

آثار ستم حکمرانان

۱۵۰۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه فحشا (زنا) رواج یافت ، زلزله می شود. و هر گاه حاکمان ستم کردند ، باران کم می گردد. و هر گاه به هم پیمانان ذمی خیانت شود ، دشمن چیره می گردد.

رؤیا

رؤیا

۱۵۰۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : رؤیای مؤمن ، سخنی است که بنده در خواب با پروردگارش می گوید.

رؤیا و نبوت

۱۵۰۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : رؤیای مؤمن ، بخشی از چهل بخش نبوّت است و آن رؤیا ، مادامی که بیان نشده ، بر پای مرغی بسته است ، اما وقتی که بیان شد ، (از اعتبار) می افتد و آن را جز برای خردمند یا دوست بیان نکن.

۱۵۰۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : رؤیای مؤمن ، بخشی از چهل و شش بخش نبوّت است.

۱۵۰۸. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : از نبوت ، به غیر از بشارت دهنـده ها (چیز دیگری) باقی نمانده است (و بشارت دهنده همان) رؤیای نیک است.

رؤیای نیک

۱۵۰۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بشارت این جهان ، رؤیای نیک است (مژدگانی دنیا ، خواب های خوب دیدن است).

راست ترین خواب ها

۱۵۱۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : راست ترین خواب ها ، خواب هنگام سحر است.

انواع رؤیا

۱۵۱۱. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : (خواب و) رؤیا سه گونه است : بشارت و مژده از ناحیه خـدا ؛ حدیث نفس ؛ و تهدید شیطان. هر گاه یکی از شـما رؤیای خوش و پسندیده دید ، اگر خواست برای دیگران نقل کند. و اگر رؤیای بدی دید ، آن را بر هیچ کس نقل نکند بلکه برخیزد و نماز بپا دارد.

۱۵۱۲. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : (خواب و) رؤیا سه گونه است : بخشـی از آن ، تهدیـدهای شـیطان است تا آدمیزاد را غمگین کند ؛ بخشـی آرزوهایی است که شـخص در بیداری کند و در خواب بیند ؛ و بخش دیگر ، یک جزء از چهل و شش جزء نبوّت است.

آسایش

آنچه آسایش را می برد

۱۵۱۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : افسردگی بر هر که چیره گردد ، راحتی از او رخت برمی بندد.

موجبات آسایش

اشاره

۱۵۱۴. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : خداوند به خاطر حکمت و فضل خویش ، آسایش و شادی را در یقین و رضا ، و غم و اندوه را در دو دلی و غضب قرار داده است.

۱۵۱۵. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : هر که خانه ای بفروشد و با پول آن خانه دیگری نخرد ، آن پول برایش برکت نخواهد داشت.

۱۵۱۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که از فوت شده قطع امید کند ، تنش آرام گیرد. و هر که به قسمت الهی خشنود باشد ، چشمش روشن گردد.

معنای ربا

۱۵۱۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر قرضی که سودآور باشد ، رباست.

ربا

پرهیز از ربا

۱۵۱۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آسان ترین ربا مانند این است که کسی با مادرش همبستر شود و بدترین ربا ، این است که کسی بر عرض برادر (دینی) خود تجاوز نماید.

۱۵۱۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ربا ، رباخوار ، نویسنده ربا و شاهد ربا را در صورتی که آگاه به ربا باشند ، لعنت کند.

۱۵۲۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ، رباخوار ، ربادهنده ، نویسنده معامله ربوی و مانع صدقه را لعنت کند.

گناه ربا

۱۵۲۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دانسته یک درهم ربا خوردن ، نزد خداوند از سی و شش زنا ، بدتر است.

بدترین ربا

۱۵۲۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدترین ربا ، دشنام (ناسزاگویی) بر نوامیس و سخت ترین دشنام ، هجو (بدگویی) است و نقل کننده آنها ، مانند یکی از ناسزاگویان است.

۱۵۲۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ربا ، هفتاد و سه قسم دارد که سبک ترین آنها مانند زنای با مادر است. و بدترین ربا ، (گرفتن) آبروی مرد مسلمان است.

آنچه که در زیاده آن ربا هست

۱۵۲۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خُرما در مقابل خرما ، گندم در مقابل گندم ، جو در مقابل جو و نمک در مقابل نمک از اقلام مِثلی هستند و به طور برابر معامله می شوند. و هر کس زیادتر بدهد یا بستاند ، معامله ربوی انجام داده مگر این که رنگهایشان (و جنس شان) متفاوت باشد.

ربا خوار و ربا دهنده در گناه برابرند

۱۵۲۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : رباخوار و ربادهنده در گناه ربا برابرند.

سرانجام ربا

۱۵۲۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه در قریه ای زنا و ربا پدیدار گشت ، مردم آن ، عذاب الهی را بر جان خریده اند.

۱۵۲۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ربا ، هر چند بسیار باشد ، ولی سرانجام اندک می گردد.

۱۵۲۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که در رباخواری ، زیاده روی کند عاقبت کارش به نداری می انجامد.

۱۵۲۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : میان هر قومی رباخواری آشکار گردد به قحطی گرفتار آیند. و میان هر قومی رشوه خواری شایع شود به ترس مبتلا گردند.

نکوهش بازار داغ کن رباخوار

۱۵۳۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بازار داغ کن رباخوار ، ملعون است.

ربا خوار

۱۵۳۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی چهار کس را وارد بهشت نمی کند تا از نعمتهای آن بچشند : شراب خوار ، ربا خوار ، آن که به نا حق مال یتیم خورد و آن که پدر و مادرش از او ناخشنود باشند.

امید

امید

۱۵۳۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : امید به آفریدگارم مرا بس است و دینم از دنیایم مرا کافی است.

نتیجه امید به خدا

۱۵۳۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ، کسی را بر آدمیزاد مسلط می نماید که آدمیزاد از او می ترسد ، در حالی که اگر آدمیزاد از کسی جز خدا نمی ترسید ، خداوند ، هیچ کس را بر او مسلط نمی کرد. خداوند آدمیزاد را بر کسی که به او امید بسته ، وامی گذارد ، در حالی که اگر آدمیزاد به کسی جز خدا امیدوار نبود ، خداوند ، او را به غیر خودش واگذار نمی کرد.

فضیلت امیدوار

۱۵۳۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدکاری که به رحمت خدای تعالی امیدوار است از عابد مایوس ، به رحمت خدا نزدیک تر است.

مردان

بدترین خصلت مردان

۱۵۳۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی مردان و زنانی را که در ازدواج و طلاق هوس باز هستند دوست ندارد.

خویشاوندی

خویشاوندی

۱۵۳۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (نسل) انسان با برادر و پسر عمویش بسیار می گردد.

خویشاوندی رشته ای از ناحیه خداوند است

۱۵۳۷. پیـامبر خـدا صـلی الله علیـه وآله : خویشاونـدی ، رشـته ای از نـاحیه خـدای رحمـان است ؛ هر کس صـله رحم نمایـد ، خداوند نیز او را پیوند رساند و هر کس قطع رحم نماید ، خداوند نیز او را قطع خواهد نمود.

۱۵۳۸. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : خویشاونـدی ، بر عرش آویخته ، می گوید : هر کس مرا پیوند دهد ، خداوند نیز او را پیوند رساند و هر کس مرا قطع نماید ، خداوند نیز او را قطع خواهد نمود.

صله رحم

۱۵۳۹. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : از اطاعت های الهی چیزی سریع تر از صله رحم به ثواب نمی رسد. و چیزی سریع تر از ظلم و قطع رحم به کیفر نمی رسد. و قسم دروغ ، سرزمین ها را به ویرانی می کشاند.

۱۵۴۰. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : هیچ نوع اطاعت الهی ، سـریع تر از صـله رحم به پاداش نمی رسد. و هیچ نوع معصـیت الهی سریع تر از ستم به کیفر نمی رسد.

تشویق به صله رحم

۱۵۴۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : با خویشان ، پیوند دوستی برقرار سازید ولی با آنان همسایه نباشید ؛ زیرا همسایگی میان شما کینه ها پدید آورد.

۱۵۴۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : با خویشاوند به وسیله بسیار یاد کردن از او ، پیوستگی نمایید.

۱۵۴۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : با ارحام و خویشانتان رابطه نزدیک داشته باشید ، اگر چه به وسیله سلام دادن باشد.

پیامدهای صله رحم

۱۵۴۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نیکی و صله رحم ، عمرها را طولانی ، شهرها را آباد و دارایی ها را فراوان می کند هر چند از ناحیه قوم بدکار باشد.

۱۵۴۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی خلق را آفرید و هنگامی که از آفریدن فراغت یافت ، رحم (خویشاوندی) به پا خواست. خدا فرمود : (مطلب) چیست؟ او گفت : من از بریدن رشته خویش به تو پناه می برم. خدا فرمود : آری ، آیا راضی نیستی هر که تو را پیوند دهد او را پیوند رسانم و هر که از تو پیوند ببرد از او ببرم؟ او گفت : چرا پروردگارا! فرمود : چنین باشد.

۱۵۴۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صدقه پنهانی ، خشم پروردگار را فرو می نشاند ، صله رحم ، عمر را افزایش می دهد و کارهای نیک ، از مرگ های بد جلوگیری می کند.

۱۵۴۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صله رحم ، عمر را افزون کند و مرگ بد را دفع نماید.

۱۵۴۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صله رحم ، خوش اخلاقی و خوش همسایگی ؛ شهرها را آباد و عمرها را

زیاد می کند.

۱۵۴۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صله رحم ، عمر را زیاد می کند و صدقه پنهانی ، خشم پروردگار را خاموش می نماید.

۱۵۵۰. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : پیوند با خویشان ، مایه فراوانی دارایی است و محبت در بین خاندان ، موجب تاخیر در اجل می گردد.

۱۵۵۱. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : صـدقه بجا ، نیکوکاری ، نیکی به پـدر و مادر و صـله رحم ، بـدبختی را به خوشـبختی تبدیل می کند ؛ عمر را زیاد می نماید ؛ و از سقوط های بد نگه می دارد.

۱۵۵۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که دوست دارد که روزی اش گسترش یابد و اجلش فراموش گردد ، باید صله رحم نماید.

پیوند با خویشاوندی که قطع رحم کرده است

۱۵۵۳. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : با کسـی که از تو بریده ، بپیوند ؛ به هر که تو را محروم ساخته عطا کن ؛ و از هر که به تو ستم روا داشته ، بگذر.

۱۵۵۴. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : با کسـی که از تو بریـده ، بپیونـد ؛ به کسـی که به تو بدی کرده ، نیکی کن ؛ و حق را بگو هر چند علیه خودت باشد.

روز حسابرسی ، خویشاوندی زبان دارد

۱۵۵۵. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : رحم (و خویشاونـدی) هنگام حساب رسـی (روز قیامت) زبانی دارد که می گوید : ای پروردگار من! هر که مرا برید ، او را ببر و هر که مرا پیوست ، او را بپیوند.

آثار کسی که قطع رحم می کند

۱۵۵۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که قطع رحم کند یا قسم دروغ خورد ، پیش از آن که بمیرد وبالش را می بیند.

مهربانی

مهربانی

۱۵۵۷. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : برکت در بزرگـان مـاست ؛ هر کس بر کوچـک مـا رحم نکنـد و بزرگ ما را محترم نشمارد ، از ما نیست.

۱۵۵۸. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : مؤمنان در رحم و دوستی و عطوفت بین یکدیگر ، همانند جسـمی می باشند که هر گاه

عضوی از آن به تب و تاب افتد ، سایر اعضا نیز با او هم ناله گردند.

۱۵۵۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که رحم نکند ، به او رحم نشود.

تشویق به مهربانی با یکدیگر

۱۵۶۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : با اهل زمین مهربانی کن ، تا اهل آسمان بر تو رحم کنند.

۱۵۶۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مهربانی کنید تا مورد رحمت قرار گیرید و گذشت کنید تا آمرزیده شوید.

۱۵۶۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کسی به بهشت می رود که آرزویش می کند و کسی از جهنم اجتناب می کند که از آن بیم دارد و خداوند به کسی رحم می نماید که او نیز رحم کند.

۱۵۶۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند به بندگان مهربانش ، رحم می نماید.

۱۵۶۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بنده ای که خدای تعالی محبت انسان ها را در دلش قرار نداده ، بدبخت و زیان کار است.

۱۵۶۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند رحمان (تبارك و تعالی) ، به مهربانان رحم می نماید. (بنابراین) ، به زمینیان رحم کنید تا آسمانیان بر شما رحم نمایند.

۱۵۶۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که رحم نکند ، به او رحم نمی شود و هر که نیامرزد ، آمرزیده نمی شود.

۱۵۶۷. پیامبر

خدا صلی الله علیه وآله : هر که به مردم رحم نکند ، خداوند نیز به او رحم نمی کند.

۱۵۶۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که به زمینیان رحم نکند ، آسمانیان نیز بدو رحم نمی کنند.

۱۵۶۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (حتی) اگر به گوسفند رحم کنی ، خداوند به تو رحم خواهد کرد.

کسانی که سزاوار مهربانی و ترحمند

۱۵۷۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بر عزیز خوار شده ، ثروتمند فقیر شده و دانشمند ضایع شده میان نادانان ، رحم کنید.

نتیجه مهربانی کردن

۱۵۷۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که دلسوزی کند هر چند درباره سر بریده ای گنجشک باشد ، روز قیامت خداوند بدو رحم می کند.

رحمت خدا

۱۵۷۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ، صد رحمت آفرید ؛ رحمتی را در بین خلق قرار داد که به واسطه آن به همدیگر رحم می کنند و نود و نه رحمت را نزد خود نگه داشت.

کسی که خداوند به او رحم می کند

۱۵۷۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند از بین بندگانش جز بر رحیمان ، رحم نمی کند.

مهربانان

۱۵۷۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مهربانان امت من ، متوسطانند.

کسی که خداوند به او رحم نمی کند

۱۵۷۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند به کسی که به مردم رحم نمی کند ، رحم نمی نماید.

رحمت

رحمت خدا

۱۵۷۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی رحمت را صد قسمت آفرید ؛ نود و نه قسمت آن را نزد خود نگهداشت و یک قسمت را در بین همه خلق پراکنده ساخت. اگر کافر به همه رحمت های نزد خدا آگاه می شد ، از رفتن به بهشت ناامید نمی گشت. و اگر مؤمن به (بزرگی) عذاب نزد خدا آگاه می شد ، خود را از آتش جهنم درامان نمی دید.

۱۵۷۷. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : خـدای تعالی زمانی که مخلوقات را آفریـد ، با دست (قـدرت) خویش نوشت : بر من (واجب) است رحمت بر غضبم غلبه کند.

۱۵۷۸. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : خداونـد ، روزی که آسـمان و زمین را آفریـد ، صـد رحمت نیز آفریـد که هر یک به اندازه مابین آسمان و زمین بود. یکی را در زمین قرار داد که به وسیله آن ، مادر بر فرزندش و حیوانات و پرندگان به یکدیگر مهر می ورزند. و نود و نه رحمت را نگه داشت که روز قیامت آن یک رحمت را نیز به آنها بیفزاید تا (برای اهل قیامت) صـد رحمت کامل گردد.

۱۵۷۹. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : خداونـد رحمت را صد جزء قرار داد و نود و نه جزء آن را نزد خود نگه داشت و یک جزء بـاقی را بر زمین نازل فرمود که رحمت و مهربانی انسان ها به همـدیگر از همین جزء سرچشـمه می گیرد. حتی اسب سـم خود را بلند می کند تا این که

به فرزندش آسیب نرساند.

۱۵۸۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : رحمت در پیشگاه خداوند ، صد جزء است ؛ یک جزء آن را میان خلق تقسیم نموده و نود و نه جزء آن را تا روز قیامت به تاخیر انداخته است.

۱۵۸۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر به ارزش و اندازه رحمت الهی آگاه بودید ، بر آن اعتماد می نمودید.

خداوند رحمت را تعهد کرده است

۱۵۸۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند هر چه آفریده ، چیزی که بر آن غلبه کند را نیز آفریده است و رحمتش را برای غلبه بر غضبش آفریده است.

دور شدگان از رحمت خدا در روز قیامت

۱۵۸۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند روز قیامت به دو کس نظر (رحمت) نمی کند ؛ قطع کننده رحم و همسایه بد.

آنچه که رحمت را قطع می کند

۱۵۸۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بر قومی که در میانشان قاطع رحم باشد ، رحمت نازل نمی گردد.

۱۵۸۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : رحمت ، جز از بدبخت ، جدا نمی گردد.

رخصت

آنچه در آن رخصتی نیست

۱۵۸۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هیچ یک از مردم به ترک سه چیز مجاز نمی باشند : نیکی به پدر و مادر ، مسلمان باشند یا کافر ؛ وفای به عهد نسبت به مسلمان یا کافر ؛ و رد امانت به مسلمان یا کافر.

روزی

روزی

۱۵۸۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روزی را در نهانگاه های زمین جستجو کنید.

۱۵۸۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدان! آنچه به تو رسیده است ، به ناچار می رسید و آنچه از تو فوت شده به ناچار فوت می شد (به آنچه در دست داری قانع باش).

۱۵۸۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا گناهم را ببخش و خانه ام را وسعت بخش و روزی ام را مبارک گردان.

۱۵۹۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بسیار غم مخور ؛ آنچه مقدر است محقق می شود و آنچه روزی ات شده به تو می رسد.

تقدیر روزی ها

۱۵۹۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر آدمیزاد از روزی خود همانند مرگ بگریزد ، باز روزی اش او را درمی یابد همان طوری که مرگ او را درمی یابد.

بهترین روزی ها

۱۵۹۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پاک ترین خوراک شما آن است که از کسب خود به دست آورید و فرزندانتان جزو کسبتان محسوب می گردند.

۱۵۹۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین ذکرها ، آن است که پنهان باشد و بهترین روزی ها ، آن است که کافی باشد.

۱۵۹۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین روزی ها ، آن است که برای هر روز ، کافی باشد.

۱۵۹۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اندکی که کافی باشد ، بهتر از زیادی است که به بیهودگی کشاند.

تضمین روزی

۱۵۹۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدان! که اگر همه جهانیان دست به دست هم دهند تا چیزی را نصیب تو گردانند ولی خدا نخواهد ، نمی توانند و هم چنین اگر چیزی را که خدا برای تو خواسته است بخواهند از تو بازدارند ، نمی توانند. بنابراین ، هر گاه حاجتی و کمکی خواستی از خدا بخواه.

۱۵۹۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ای مردم! از خدا بترسید و در طلب معتدل باشید ؛ زیرا هرگز کسی نمی میرد تا این که روزی خود را به طور کامل دریافت نماید هر چند دیرتر باشد. پس ، از خدا بترسید و در طلب معتدل باشید.

۱۵۹۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مردم را رها کنید تا خداوند خودش روزی بعضی را با (دست) بعضی دیگر برساند.

خوشا بحال آن که خدا در حد کفاف روزی اش کند

۱۵۹۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خوشا! به حال آن که خداوند در حد کفاف (بخور و نمیر) روزی اش دهد سپس بر آن شکیبایی ورزد.

وسیع ترین روزی

۱۶۰۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بنده از روزی ای وسیع تر از صبر برخوردار نمی شود.

تشویق به طلب روزی

۱۶۰۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صبحگاهان پی روزی و حاجت های خویش بروید ؛ زیرا صبح مایه برکت و رستگاری است.

روزی و جوینده اش

۱۶۰۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روزی بنده ، بیشتر از مرگش به دنبال اوست.

۱۶۰۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روزی ، بیشتر از اجل (و مرگ) در جستجوی بنده است.

آنچه روزی را می رساند و می افزاید

۱۶۰۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در باره ناتوانان ، مرا یاری دهید ؛ زیرا تنها بخاطر آنان به روزی می رسید و نصرت می یابید.

۱۶۰۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روزی ، به خانه ای که در آن بخشش است شتابان تر از کارد به کوهان شتر است.

روزی رسان

۱۶۰۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ، روزی بنده مؤمن خود را از جایی که گمان (و حساب) نمی کند ، می رساند.

۱۶۰۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : گرانی و ارزانی قیمت های شما به دست خداست.

تشویق به میانه روی در طلب روزی

۱۶۰۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روح القدس (جبرییل) در دلم انداخت (وحی کرد) که هیچ کس نمیرد تا این که اجلش کامل شود و تمام روزی اش را دریابد. بنابراین ، از خدا بترسید و در طلب معتدل باشید و تاخیر روزی ، کسی از شما را وادار نکند که آن را از راه نافرمانی خدا بجوید ؛ زیرا آنچه نزد خداست جز از راه طاعت به دست نمی آید.

۱۶۰۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : رسیدن روزی را دیر مپندارید ؛ زیرا بنده ای نمی میرد تا این که آخرین روزی اش بدو برسد. از خداوند بترسید و در طلب ملایمت کنید ؛ که (ملایمت در طلب) همان گرفتن حلال و رها کردن حرام است.

آنچه روزی را قطع می کند

۱۶۱۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : انسان به سبب گناه از روزی محروم می گردد. و تقدیر جز به سبب دعا تغییر نمی کند. و عمر جز به سبب نیکی افزایش نمی یابد.

۱۶۱۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خواب صبحگاهی مانع بخشی از روزی می گردد.

۱۶۱۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نیکی به پدر و مادر ، عمر را زیاد ، دروغ ، روزی را کم و دعا ، قضا را دفع می کند.

۱۶۱۳. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : دعا ، قضا را دفع می نماید ؛ نیکی ، روزی را افزون می کند ؛ و بنده ، به وسیله گناهی که مرتکب می شود ، از روزی خود محروم می گردد.

رشوه

بر حذر داشتن از رشوه

۱۶۱۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : لعنت خداوند بر رشوه دهنده و رشوه گیرنده باد.

۱۶۱۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ، رشوه دهنده ، رشوه گیرنده و آن که میان آنان واسطه گری می کند را لعنت کند.

۱۶۱۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هدیه گرفتن امیر حرام و رشوه پذیرفتن قاضی به منزله کفر است.

۱۶۱۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : رشوه دهنده و رشوه گیرنده (هر دو) در آتش جهنمند.

آثار رشوه خواری

۱۶۱۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : میان هر قومی رباخواری آشکار گردد به قحطی گرفتار آیند. و میان هر قومی رشوه خواری شایع شود به ترس مبتلا گردند.

خشنودی

نتیجه ناخرسندی

۱۶۱۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که راضی به قضای الهی نباشد و به تقدیر الهی ایمان نداشته باشد ، باید خدای دیگری غیر از اللّه بجوید.

۱۶۲۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی فرمود : هر کس به قضای من خشنود نباشد و بر بلای من صبر نکند ، پروردگاری غیر از من بجوید.

بی نیازترین مردم

۱۶۲۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : واجبات خدای تعالی را انجام بده تا عابدترین مردم باشی ، و از محرمات خدا دوری کن تا پارساترین مردم باشی و به سهمی که خدا برایت تقدیر نموده ، راضی باش تا بی نیازترین مردم باشی.

خشنودی به روزی اندک

۱۶۲۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : انتظار گشایش از ناحیه خداوند ، عبادت است. و هر کس به روزی اندک خشنود باشد ، خداوند با عبادت اندک از او خشنود می گردد.

خشنود شدن به عمل دیگران

۱۶۲۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که به روزی کم الهی راضی باشد ، خداوند به عمل کم او خشنود می گردد.

۱۶۲۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه کسی از روش و کار دیگری خشنود باشد (در پاداش و جزا) همانند اوست.

خشنودی خلق و ناخشنودی خالق

۱۶۲۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که در برابر خشم مردم خشنودی خداوند را بجوید ، خداوند از او خشنود شده ، مردم را نیز از او راضی می کند. و هر که در برابر خشم خداوند رضایت مردم را بجوید ، خداوند بر او خشم نموده ، مردم را نیز بر او خشمگین می سازد.

خشنودی خدای سبحان

۱۶۲۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خشنودی پروردگار در خشنودی پدر و مادر ، و خشم او در خشم آنهاست.

۱۶۲۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خشنودی پروردگار در خشنودی پدر ، و خشم پروردگار در خشم پدر است.

شیرخوارگی

۱۶۲۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شیر دادن ، سرشت ها را تغییر می دهد.

رعد و برق

۱۶۲۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : رعد (و برق) ، فرشته ای از فرشتگان خداست که موکّل بر ابرهاست و تازیانه هایی از آتش را به همراه دارد که ابرها را به هر جا که خدا خواهد می راند.

بزرگی

بزرگی به دست خدا است

۱۶۳۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مردم چیزی بالا نمی برند مگر آن که خداوند آن را فرود می آورد.

۱۶۳۱. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : بر خداست که چیزی از کار دنیا را بالا نبرد جز این که آن را خوار نماید.

آنچه موجب بزرگی می شود

۱۶۳۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر می خواهید پیش خداوند به منزلتی بلند دست یابید ، عمل نابخردانه (دیگران) را با بردباری تلافی کنید و به کسانی که شما را (از بخشش) محروم نموده اند ، عطا کنید.

عوامل بزرگی در آخرت

۱۶۳۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در بهشت مقام کسی را بالا می برند ، او (با تعجب) می پرسد : این مقام از کجا برای من حاصل شد؟ پاسخ می دهند : فرزندت برای تو آمرزش طلبید.

نرمی

نرمی

۱۶۳۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : با دیگران آسان گیر ، تا با تو آسان گیرند.

۱۶۳۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مهربانی کنید تا ستایش شوید و پاداش گیرید.

۱۶۳۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی به آسایش این امت خشنود گشته و سختی را برای او روا نمی دارد.

۱۶۳۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی نرم و اهل مدارا است و نرمی و مدارا را دوست دارد و بر پایه آن عطایی می بخشد که در سایه خشونت نمی دهد.

۱۶۳۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی مرا برای ایرادگیری و دردسر تراشی مبعوث نکرد ولیکن برای آموزگاری و آسان سازی برانگیخت.

۱۶۳۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی ملایمت و مدارا را در هر کاری دوست دارد.

۱۶۴۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی آسان گیر آزاده را دوست دارد.

۱۶۴۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خشونت ، شوم و نحس ، و مدارا میمون و مبارك است.

۱۶۴۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر چه را آسان گیری ، آسان گذرد.

۱۶۴۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مدارا به اهل هر خانه ای عطا شد ، سودشان رساند.

۱۶۴۴. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : مدارا اساس حکمت است.

فضیلت نرمی

. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مدارا مایه میمنت ، و خشونت موجب شومی است. هر گاه خداوند برای اهل خانه ای نیکی

اراده نمایـد ، آنهـا را اهـل مـدارا می کنـد ؛ زیرا مـدارا در هر چیزی ، زینت بخش است و خشونت در هر چیزی ، مایه خواری است.

۱۶۴۶. پیامبر

خدا صلی الله علیه وآله : مدارا در هر چیزی مایه زینت است و خشونت در هر چیزی مایه خواری است.

۱۶۴۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مدارا در هر چیزی جز مایه زینت نیست و از چیزی دور نشود مگر این که خوارش کند.

۱۶۴۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که نصیب خویش را از ملایمت دریابد ، نصیب خویش را از خیر دنیا و آخرت دریافته است.

۱۶۴۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که از ملایمت نصیب خویش را دریابد ، هر آینه از خیر ، نصیب خود را دریافته است. و هر که از ملایمت محروم گشت ، از خیر نیز محروم گشته است.

۱۶۵۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آسان گیری مایه سود و سخت گیری ، شوم (و نحس) است.

تشویق به نرم خویی

۱۶۵۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به سرگرمی و بازی بپردازید ؛ زیرا من نفرت دارم از این که در دین شما خشونت و سخت گیری دیده شود (عملاً دین باید با چهره آسان و جذاب معرفی گردد نه سخت و خشک).

۱۶۵۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مدارا کن و از خشونت و بدگویی بپرهیز.

۱۶۵۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مدارا کن ؛ زیرا مدارا در هر چه باشد مایه زینت و در هر چه نباشد مایه ذلّت است.

۱۶۵۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آسان بگیرید و سخت نگیرید.

ترغیب به نرمی در عمل

۱۶۵۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : این دین (اسلام) محکم است پس با ملایمت ، در آن راه برو و عبادت خدا را منفور خود نگردان ؛ زیرا رهرو عجول عاقبت ، نه راهی سپرد و نه مرکوب خود را حفظ کند.

۱۶۵۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند رحمت کند بنده ای را که هنگام خرید و فروش و هنگام پرداخت و دریافت ، آسان گیر باشد.

تشویق به نرمی در زندگانی

۱۶۵۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ملایمت در زندگانی ، از دانایی مرد است.

پیامدهای نرمی

۱۶۵۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر نرمخویِ ملایمِ آسان گیر با مردم ، بر آتش جهنم حرام است.

۱۶۵۹. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : بـا مـدارا ، فزونی و برکت حاصـل می شود و هر که از مـدارا محروم باشـد ، از خوبی محروم است.

۱۶۶۰. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر چه در کار خـدمت گزارت سـبک بگیری ، روز قیامت پاداشـی در میزان اعمال تو خواهد بود.

۱۶۶۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که با امت من مدارا کند ، خداوند با او مدارا کند.

۱۶۶۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که آسان گیر ، نرم و ملایم باشد ، خداوند او را به آتش جهنم حرام می نماید.

محرومیت از نرمی

۱۶۶۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که از مدارا محروم گشت ، از همه خوبی ها بی بهره گشت.

تیراندازی

۱۶۶۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ای فرزندان اسماعیل! تیراندازی کنید ؛ چون که پدرتان تیرانداز بود.

۱۶۶۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که تیراندازی را بعد از آموزش رها کند ، نعمتی را ناسپاسی نموده است.

۱۶۶۶. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر که تیرانـداز خوبی باشـد سـپس آن را رها کنـد ، یکی از نعمت ها(ی الهی) را رها کرده است.

روح

ارواح ، سپاهیانی فراهم آمده اند

۱۶۶۷. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : ارواح مانند سـپاهیان منظم می باشـند ؛ روح های آشـنا با هم اتحاد دارند ولی روحهای ناآشنا با هم اختلاف دارند.

ریاکاری

نکوهش ریاکاری

۱۶۶۸. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر که در جلوی دیـدگان مردم نمـازش را نیکو ولی در خلوت ، بـد به جا آورد ، این اهانتی است که به پروردگار خویش می کند.

۱۶۶۹. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر که به وسـیله کار خـدایی برای غیر خـدا ریا کند ، هر آینه از خداوند بیزاری نموده است.

۱۶۷۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدترین بندگان نزد خدا ، بنده ای است که لباس ظاهرش زیباتر از کردارش باشد ؛ یعنی لباس پیامبران بر تن کرده ولی مانند ستمگران رفتار می نماید.

پرهیز از ریاکاری

۱۶۷۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مبادا در ظاهر آثار نیکوکاران داشته و در واقع از آن تهی باشی ، در این صورت ، با ریاکاران محشور خواهی شد.

عظمت عبادت پنهانی

۱۶۷۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (نیکی) پنهانی از (نیکی) آشکارا بهتر است و (نیکی) آشکارا برای کسی که می خواهد سرمشق دیگران گردد (تا آنها نیز به کار نیک تشویق شوند) بهتر است.

نشانه های ریاکار

۱۶۷۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ریاکار سه نشانه دارد : هر گاه پیش مردم باشد ، بانشاط و شادمان است ؛ هر گاه تنها باشد ، کسل و بی حال است ؛ و دوست دارد در همه کارهایش مورد ستایش قرار گیرد.

کشاورزی

ارزش کشاورزی و درختکاری

۱۶۷۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که درختی بنشاند ، خداوند به اندازه میوه ای که از آن درخت به بار می نشیند برای او پاداش منظور فرماید.

۱۶۷۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که درختی بکارد ، هر بار که انسان یا یکی از مخلوقات خداوند از آن بخورد برایش صدقه محسوب می گردد.

۱۶۷۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که زراعتی کشت کند و پرنده ای از آن بخورد ، برای او صدقه است.

زکات

زکات

۱۶۷۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زکات ، (پل یا ساختمان بلند) اسلام است.

زکات بدن

۱۶۷۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر چیزی زکاتی دارد و زکات بدن ، روزه است.

زکات خانه

۱۶۷۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر چیزی زکاتی دارد و زکات خانه ، اتاق مهمانی است.

فایده زکات

۱۶۸۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : با زکات ، اموالتان را حفظ کنید ؛ و با صدقه ، بیمارانتان را درمان نمایید ؛ و دعا را در مقابل گرفتاری سپر سازید.

نتیجه ندادن زکات

۱۶۸۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پنج چیز از آثار پنج چیز است : هر قومی پیمان شکنی کند ، دشمنشان بر آنان مسلط گردد ؛ آنان که بر خلاف قانون خدا قضاوت نمایند ، میانشان فقر رواج یابد ؛ کسانی که فحشا (زنا) در بینشان آشکار شود ، مرگ میانشان شایع گردد ؛ کسانی که کم فروشی پیشه کنند ، به قحط سالی گرفتار آیند ؛ و آنان که زکات ندهند ، به خشکسالی مبتلا شوند.

زنا

پرهیز از زنا

۱۶۸۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از زنا بپرهیزید ؛ زیرا چهار خاصیت (منفی) دارد : رونق چهره را می برد ، روزی را قطع می کند ، خدای رحمان را خشمگین می نماید و موجب جاودانگی در جهنم می گردد.

آثار زنا

۱۶۸۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه بنده ای زنا کند ، ایمانش (از دل) بیرون می رود و چون سایه بر بالای سرش می ایستد ، هنگامی که از آن دست برداشت ، به سویش باز می گردد.

۱۶۸۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه در قریه ای زنا و ربا پدیدار شود ، (مردم آن جا) عذاب الهی را به جان خریده اند.

۱۶۸۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه فحشا (زنا) رواج یافت ، زلزله می شود. و هر گاه حاکمان ستم کردند ، باران کم می گردد. و هر گاه به هم پیمانان ذمی خیانت شود ، دشمن چیره می گردد.

۱۶۸۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خشم و غضب خداوند بر زناکاران بسیار شدید است.

۱۶۸۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (روز قیامت) زناکاران با چهره های شعله ور از آتش محشور می گردند.

۱۶۸۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پیر زناکار را آسمان ها و زمین های هفتگانه و کوهها لعنت می کنند. و بوی بد عورت زناکاران جهنمیان را می آزارد.

۱۶۸۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روز قیامت خداوند به کسی که با زن همسایه زنا کند نمی نگرد و او را پاك نمی گرداند و به او می گوید : با جهنمیان به جهنم برو.

۱۶۹۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زنا ، مایه فقر است.

۱۶۹۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که زنا

کند ، ایمانش می رود ؛ سپس اگر توبه نماید ، خداوند توبه اش را می پذیرد.

۱۶۹۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که زنا یا شراب خواری نماید ، خداوند ایمانش را می کَند چنانچه انسان پیراهن را از سرش درمی آورد.

۱۶۹۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که (با ناموس دیگران) زنا کند ، (با ناموس او) زنا می شود.

۱۶۹۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که با کنیزی که زناکاری اش را ندیده زنا کند ، خداوند روز قیامت با تازیانه آتشین بر او زند.

زنان زناکار

۱۶۹۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زنان زناکار کسانی هستند که بدون داشتن شرایط ، ازدواج می کنند.

نکوهش زنا

۱۶۹۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر آینه اگر بر سر یکی از شما با سوزن آهنین کوبیده شود ، برای او از تماس با بدن زن نامحرم ، بهتر است.

نکوهش اصرار ورزیدن بر زنا

۱۶۹۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آن که بر زنا اصرار ورزد ، مانند بت پرست است.

هر عضوی از بدن بهره ای از زنا دارد

۱۶۹۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه زنی خود را خوشبو کند و از بین مردم عبور نماید تا رایحه او را دریابند ، آن زن ، زنا کار است.

۱۶۹۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر زنی ، خود را معطر نموده و بیرون رود و از میان گروهی عبور کند تا بوی خوش او را دریابند ، آن زن ، زناکار است و (بلکه) هر دیده (ناروایی) زناکار است.

۱۷۰۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی بخشی از زنا را برای آدمیزاد رقم زده است که به ناچار دچارش می شود ؛ زنای چشم ، نگاه (ناروا) و زنای زبان ، سخن (بی جا) است. و این نفس است که آرزو می کند و می خواهد ، و این عورت است که خواسته نفس را (در عمل) تحقق می بخشد یا تکذیب می کند.

۱۷۰۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نگاه (ناروا) ، زنای چشمان است.

۱۷۰۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سخن (بیهوده) ، زنای زبان است.

۱۷۰۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چشمان ، دستان و پاها (نیز) زنا می کنند (چنانچه) عورت ، زنا می کند.

۱۷۰۴. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : بر آدمیزاد سـهمی از زنا مقرر شـده که ناچار آن را درمی یابـد : زنای چشـمان ، نگاه (ناروا) است ؛ زنای گوش ها ، شـنیدن (ناروا) است ؛ زنای زبان ، سـخن (ناروا) است ؛ زنای دستان ، تعدّی است ؛ زنای پاها ، رفتن (به جای ناروا) است

؛ و دل ، هوس و آرزو می نماید و عورت نیز آن را (با عمل) تصدیق یا تکذیب می کند.

۱۷۰۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر چشمی ، زناکار است. و هر گاه زن ، خود را معطّر سازد و بر مجلسی گذر کند ، زناکار است.

زنا زاده

۱۷۰۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زنازاده اگر مانند پدر و مادرش عمل (زنا) کند ، بدتر از آنهاست.

ازدواج

تشویق بر ازدواج کردن

۱۷۰۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر جوانی ، در آغاز جوانی ازدواج نماید ، شیطان او فریاد برمی آورد : ای وای بر من! که دینش را از (شرّ) من نگه داشت.

۱۷۰۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زن بگیرید ؛ زیرا زنان ، توانگری می آورند.

۱۷۰۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ازدواج کنید ؛ زیرا من در بین سایر امت ها به کثرت شما افتخار می کنم. و مانند راهبان مسیحی (که ترک ازدواج می کنند) نباشید.

۱۷۱۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ازدواج کنید تا نسلتان افزایش یابد ؛ زیرا روز قیامت ، به شما در میان امت های دیگر مباهات خواهم کرد.

۱۷۱۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که ازدواج نماید ، نصف ایمانش را کامل کرده و در نصف باقی باید از خداوند بترسد.

تشویق بر عجله کردن در ازدواج

۱۷۱۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه اخلاق و دینداری خواستگار را پسندیدید ، با او وصلت نمایید و گرنه ، آشوب و فساد در زمین گسترش می یابد.

۱۷۱۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه همتایان از دخترانتان خواستگاری نمودند ، با آنها وصلت کنید و برای آن ها منتظر حوادث (تلخ و شیرین) روزگار نباشید.

فایده ازدواج

۱۷۱۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زناشویی (و تولید مثل) نمایید ؛ زیرا من به فزونی شما مباهات می کنم.

با ازدواج روزی زیاد می شود

۱۷۱۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند بر خود لازم کرده است که هر کس به خاطر پاکدامنی و حفظ خود از محرمات الهی ازدواج نماید ، او را یاری رساند.

۱۷۱۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به وسیله ازدواج ، روزی طلب کنید.

نماز متأهل

۱۷۱۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دو رکعت نماز شخص متاهل از هشتاد و دو رکعت نماز شخص مجرد ، بهتر است.

۱۷۱۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دو رکعت نماز شخص ازدواج کرده از هفتاد رکعت نماز شخص مجرد ، بهتر است.

آداب خواستگاری

۱۷۱۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه یکی از شما در حالی که موهایش را رنگ مشکی می بندد ، زنی را خواستگاری کند ، باید رنگ بستن موهای خود را به آن زن اطلاع دهد.

اهمیت دادن به انتخاب زن

۱۷۲۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (دقت کن و) بنگر که فرزند و نسل خویش را در چه ریشه ای قرار می دهی؟ زیرا رگ و ریشه تاثیر پنهانی دارد.

۱۷۲۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : برای نطفه های خود جایگاه مناسبی اختیار کنید ؛ با کفو و همتایان خودتان ازدواج نمایید (کفو بودن عروس و داماد ، عامل مهم موفقیت در زندگی است).

۱۷۲۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : برای نطفه های خود جایگاه مناسبی اختیار کنید ؛ زیرا زنان ، شبیه برادران و خواهران خودشان فرزند به دنیا می آورند.

۱۷۲۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : برای نطفه های خود جایگاه مناسبی اختیار کنید و از (ازدواج) با سیاهان بپرهیزید ؛ زیرا سیاهی رنگ زشتی است.

۱۷۲۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به همتایان زن بدهید و از همتایان زن بگیرید. و برای نطفه های خود ، محل مناسبی برگزینید.

اهمیت دادن به دین در ازدواج

۱۷۲۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : با زن به خاطر دین ، مال و زیبایی اش ازدواج می کنند. تو زن دین دار بگیر تا مال به

دست آوری.

۱۷۲۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به خاطر چهار چیز با زن ازدواج می کنند : دارایی ، شخصیت ، زیبایی و دین داری ؛ تو زن دین دار بیاب تا مال به دست آوری.

خودداری از پرداخت مهریه زن

۱۷۲۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر کس ، با زنی ازدواج نماید و قصد نپرداختن مهریه او را داشته باشد ، زناکار می میرد. و هر کس ، چیزی بخرد و قصد نپرداختن قیمت آن را داشته باشد ، خیانت کار می میرد و جایگاه خائن جهنم است.

با چه زنانی نباید ازدواج کرد

۱۷۲۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از سبزه مزبله بپرهیزید. عرض شد : سبزه مزبله چیست؟ فرمود : زن زیبایی که در محیط بد تربیت و رشد کرده باشد.

۱۷۲۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زنان زیبای عقیم را رها کنید ولی با زنان سیاه چهره ای که بسیار فرزند آورند ، ازدواج کنید ؛ زیرا روز قیامت به فزونی شما بر امت های دیگر ، تفاخر می نمایم.

۱۷۳۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زن زیبای نازا را رها کنید ولی با زن سیاه چهره که بسیار فرزند آورد ، ازدواج نمایید.

۱۷۳۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زن سیاه چهره ای که بسیار فرزند آورد از زن زیبایی که فرزند نیاورد ، بهتر است. و من (در روز قیامت) به فزونی شما بر امت های دیگر مباهات می کنم.

۱۷۳۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : با عجوزه و نازا ازدواج نکنید ؛ زیرا من (روز قیامت) به فراوانی شما بر امت های دیگر مباهات می کنم.

زن شایسته ازدواج

۱۷۳۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : با زنانی که بسیار مهربانند و بسیار فرزند می آورند ، ازدواج کنید ؛ زیرا من در بین سایر پیامبران به کثرت شما افتخار می نمایم.

۱۷۳۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زنان آزاد مایه اصلاح خانه و زنان بنده (کنیزان) مایه فساد خانه اند.

بهترین ازدواج

۱۷۳۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین ازدواج آن است که آسان تر (و مراسمش سبک تر) باشد.

نکوهش ازدواج کردن بدون شاهد

۱۷۳۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زنان زناکار کسانی هستند که بدون داشتن شاهد ، ازدواج می کنند.

تشویق به آشکار سازی ازدواج

۱۷۳۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پیمان زناشویی را استوار و آشکار سازید.

بهترین مهریه ها

۱۷۳۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین مهریه ها ، سبک ترین آنهاست.

نگاه کردن به زن در هنگام ازدواج

۱۷۳۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نگاه کردن به زنی که خداوند مهر او را برای خواستگاری به دلش اندازد اشکالی ندارد.

حق شوهر بر همسرش

۱۷۴۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شوهر در پیش زن مقامی دارد که هیچ چیز ندارد.

۱۷۴۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حق شوهر بر همسرش این است که بدون اجازه او یک روز هم روزه غیر واجب نگیرد ؛ اگر چنین کرد ، گناهکار است و روزه اش قبول نمی شود. و نیز بدون اجازه او از خانه شوهرش چیزی عطا نکند که اگر چنین کرد ، پاداش متعلق به شوهر ولی گناه برای زن است. و نیز بدون اجازه شوهر از خانه خارج نشود که اگر چنین کرد ، خداوند و فرشتگان عذاب او را لعنت می کنند تا این که توبه نماید یا بازگردد اگرچه شوهرش ستمگر باشد.

۱۷۴۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حق شوهر بر زن این است که : از بستر او دوری نگیرد ؛ قسم او را به جا آورد ؛ از فرمانش پیروی نماید ؛ بدون اجازه او بیرون نرود ؛ و کسی را که او دوست ندارد به خانه اش نیاورد.

۱۷۴۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حق زن بر شوهرش این است که : هر گاه غذا خورد به زنش هم بدهد ؛ هر گاه لباس پوشید به او نیز بپوشاند ؛ به صورت او نزند ؛ به او بد نگوید ؛ و جز در خانه از او دوری نگیرد.

۱۷۴۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر زن ، به حق شوهر آگاه بود ، هنگام صبح و شام

او (هنگام غذا خوردن شوهر) نمی نشست تا این که او از (خوردن) فارغ شود.

۱۷۴۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر (قرار بود) که احدی را به سجده بر دیگری فرمان دهم ، هر آینه دستور می دادم که زن بر شوهرش سجده کند.

۱۷۴۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر (قرار بود) که احدی را به سجده بر دیگری فرمان دهم ، هر آینه دستور می دادم که زنان بر شوهرانشان سجده نمایند ؛ به دلیل حقی که خداوند بر ایشان قرار داده است.

۱۷۴۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زن حق ندارد چیزی از دارایی خویش را بدون اجازه شوهرش ببخشد (یا دور بریزد).

خدمت کردن به زن

۱۷۴۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدمت نمودن تو به همسرت ، صدقه محسوب می گردد.

۱۷۴۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین شما ، سودمندترین شما برای خاندان خویش است و من بهترین شما برای خاندانم هستم. جز شخص کریم ، زنان را گرامی نمی دارد و جز شخص پلید ، آنها را خوار نمی کنند.

۱۷۵۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین شما ، کسی است که نسبت به زنان نیکوتر باشد.

۱۷۵۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین شما ، کسی است که نسبت به زنان و دخترانش نیکوتر باشد.

۱۷۵۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همه مردم ، عیال خداوند هستند. بنابراین ، محبوب ترین مردم نزد خداوند ، سودمندترین آنها برای عیالش است.

آثار رعایت نکردن عدالت بین زنان

۱۷۵۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه مردی دو زن داشته باشد و ما بینشان به عدالت رفتار نکند ، روز قیامت در حالی که یک نیمه او ساقط شده است محشور می گردد.

تصمیم زن درباره کار خودش مقدم بر ولی اوست

۱۷۵۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (تصمیم) زن درباره کار خودش مقدم بر سرپرست اوست و پدر نیز درباره دوشیزه نیز باید از خودش اجازه بگیرد و (البته) سکوت دوشیزه ، اجازه اوست.

سرپرستی پدر

۱۷۵۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کار (ازدواج) زنان (دختران) به دست پدرانشان است و سکوت نشانه رضایت آنهاست.

حکایت کسی که از قوم خویش زن بگیرد

۱۷۵۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که از قوم خویش زن بگیرد مانند این است که از خانه خویش علف چیده است.

زهد

حقیقت زهد

۱۷۵۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زهد و بی اعتنایی به دنیا این نیست که حلال را بر خود حرام کنی و دارایی خویش را ضایع سازی. ولیکن زهد این است که به آنچه در توست بیشتر از آنچه در دست خداست اعتماد نکنی. و به ثواب مصیبت بیشتر از مصیبت ندیدن علاقه مند باشی.

بهترین زهد

۱۷۵۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین زهد و پارسایی آن است که دل تو به آنچه داری آرام گیرد و بهترین خواسته تو از خدای عزّوجلّ عافیت و سلامتی در دین و دنیا باید باشد.

۱۷۵۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پارساترین مردم کسی است که ؛ قبر و بلا را فراموش نکند ، بهترین زینت دنیا را ترک نماید ، نعمت باقی را بر نعمت فانی ترجیح دهد ، فردا را از عمر خویش به حساب نیاورد و خود را در ردیف مردگان شمارد.

عوامل زهد

اشاره

۱۷۶۰. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : زاهد نمی گردی تا وقتی که متواضع گردی (تواضع قبل از زهد است).

پیامدهای زهد

۱۷۶۱. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : نسبت به دنیا پارسایی کن تا خدا تو را دوست دارد. و نسبت به مال مردم بی اعتنایی کن تا مردم تو را دوست دارند.

۱۷۶۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : فردای قیامت همنشینان خداوند ، صاحبان ورع و زهد در دنیا هستند.

۱۷۶۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زهد و بی اعتنایی به دنیا ، دل و تن را آرام ؛ علاقه به دنیا ، غم و اندوه را بسیار ؛ و پرخوری ، دل را سخت می کند.

۱۷۶۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زهد و بی اعتنایی به دنیا ، دل و تن را آرام ؛ و علاقه به دنیا ، دل و تن را خسته می کند.

۱۷۶۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که در دنیا زهد پیشه کند ، خداوند بدون تعلّم او را عالم می گرداند و او را بینا و

آگاه می سازد.

دیدار

آداب زیارت

۱۷۶۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به دیدار خویشان ، کمتر برو تا بیشتر محبوب باشی (دوری و دوستی).

گرامی داشتن زیارت کننده

۱۷۶۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه کسی به دیدارتان آمد ، گرامی اش بدارید.

تشویق به دید و بازدید برای خدا

۱۷۶۸. پیـامبر خـدا صـلی الله علیـه وآله : مردی برای دیـدن برادرش به دهکـده ای رفت. خداونـد فرشـته ای را در گـذرگاه او گمـاشت که به او گفت : کجا می روی؟ جواب داد : برادری در این دهکـده دارم. فرشـته گفت : آیا فایـده ای از تو به او می رسد که می خواهی آن را زیاد کنی؟ جواب داد : نه ، جز این که من او را بخاطر خدا دوست دارم. فرشـته گفت : من فرستاده خدا به سوی تو هستم (تا بگویم) همان طوری که تو او را دوست داری ، خدا نیز تو را دوست دارد.

تشویق به زیارت قبور

۱۷۶۹. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : قبرها را زیارت کن تا به یاد آخرت باشـی. مردگان را غسل بـده ؛ زیرا زیر و رو کردن جسد بی حرکت موعظه کاملی است. بر مردگان ، نمازگزار ، شاید تو را محزون سازد ؛ زیرا روز قیامت ، محزون در سایه خدا به هر خیری دست می یازد (در معرض همه نیکی هاست).

۱۷۷۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : قبرها را زیارت کنید ؛ زیرا آخرت را به یاد شما می آورد.

آرایش

تشویق به آرایش نمودن

۱۷۷۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زیبا بپوشید و لوازم خود را اصلاح نمایید تا بین مردم چون خالی پیدا باشید.

بهترین زینت ها

۱۷۷۲. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : خداوند هیچ بنده ای را به زینتی بهتر از عفت در دین و عورت ، مزیّن نفرموده است.

۱۷۷۳. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : خداونـد ، بنـدگان را به زیوری بهتر از زهد در دنیا و عفت در شـکم و عورت ، زینت نبخشیده است.

زیورهای حرام

۱۷۷۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (پوشیدن) لباس ابریشم و طلا بر مردان امت من حرام ، ولی بر زنانشان حلال است.

۱۷۷۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (پوشیدن) طلا و ابریشم بر زنان امت من حلال و بر مردانشان حرام است.

از سرخی بپرهیزید

۱۷۷۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از سرخی بپرهیزید ؛ زیرا سرخی ، محبوب ترین زینت شیطان است.

آرایش مرد

۱۷۷۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زیبایی مرد در شیوایی سخن اوست.

آرایش شیطان

۱۷۷۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سرخی آرایش شیطان است.

بدی

۱۷۷۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا! من از روز بد ، شب بد ، ساعات (اوقات) بد ، یار بد و همسایه بد در خانه اقامت ، به تو پناه می برم.

۱۷۸۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند برای قومی بدی بخواهد ، امورشان را به دست ثروتمندان ستمگرشان می سپارد.

۱۷۸۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از یار بد بپرهیز ؛ زیرا تو به وسیله او شناخته می شوی.

۱۷۸۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که عملی بد کند ، در دنیا سزایش را می بیند.

۱۷۸۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدزبانی ، شومی آورد و بدسیرتی ، پستی.

نیازخواهی

ترغیب به طلب نیاز از خداوند

۱۷۸۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که از خدای تعالی چیزی نخواهد ، خدا بر او خشم می کند.

نهی از نیاز خواهی

۱۷۸۵. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر گـاه خـدای تعـالی بر بنـده ای انعام فرمود ، دوست دارد اثر نعمتش روی او نمایان گردد و تنگدستی و تظاهر به آن را دوست ندارد. و گدای پررو را دشمن و شخص باحیا و عفیف را دوست دارد.

۱۷۸۶. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : داود علیه السـلام فرمـود : اگر دست خویش را تـا مرفق در دهـان اژدهـا به قصـد از پا درآوردن آن فرو کنی ، برای تو بهتر است از این که از کسی که چیزی نداشته و حالا به چیزی رسیده ، تقاضایی کنی.

۱۷۸۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر آینه اگر یکی از شما ریسمانش را برگیرد آن گاه از صبح به سوی کوه برود تا هیزم جمع کند و بفروشد و بخورد و صدقه دهد ، برای او از درخواست نمودن از مردم ، بهتر است.

۱۷۸۸. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : هر آینه اگر یکی از شـما لباسـی با وصله های زیاد بپوشد ، برای او بهتر است از این که چیزی را که خود ندارد از دیگری بگیرد.

۱۷۸۹. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : اگر به چیزی که در درخواست نمودن است آگاه بودیـد ، هیچ یک از شـما از دیگری چیزی را درخواست نمی کرد.

۱۷۹۰. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : یکی از شـما اگر ریسمان خویش را برگیرد تا بر پشت خود هیزم حمل نماید ، آسان تر (و آبرومندانه تر) است از این

که حاجت خویش را پیش کسی که خداوند از فضل خود بدو عطا نموده ببرد که (معلوم نیست آیا او) چیزی به او می دهد یا نه؟.

۱۷۹۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از مردم چیزی درخواست نکن ، حتی اگر تازیانه ات افتاد ، خود فرود آی و آن را بردار.

پرهیز از نیاز خواهی

۱۷۹۲. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : درخواست (و گدایی) بی نیاز ، روز قیامت یک خواری در چهره اوست.

۱۷۹۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : درخواست (و گدایی) شخص بی نیاز ، (موجب) آتش جهنم است.

۱۷۹۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که با وجود بی نیازی ، گدایی کند ، رنجی به سرش و دردی به شکمش افتد.

۱۷۹۵. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : هر که برای ثروت اندوزی چیزی از اموال مردم را درخواست کند ، همانا آن ، پاره آتشی است ؛ چه کم گیرد یا زیاد.

۱۷۹۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که بدون احتیاج گدایی کند ، گویا شراب خواری می کند.

نیاز خواهی کلید فقر است

۱۷۹۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که دری از سؤال را به روی خویش بگشاید ، خداوند دری از فقر را به رویش می گشاید.

۱۷۹۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هیچ مردی دری از عطای صدقه یا هدیه را نمی گشاید جز این که خدای تعالی به سبب آن بر دارایی اش بیفزاید. و هیچ مردی دری از درخواست افزایش را نمی گشاید جز این که خدای تعالی بر نداری و کمبود او بیفزاید.

۱۷۹۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از درخواست نمودن بپرهیز ؛ زیرا آن خواری آماده و فقری است که خود رسیدنش را پیش انداختی.

۱۸۰۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بر حقانیت سه چیز علم دارم : هر که از ستم کسی گذشت کند ، خدای تعالی به سبب آن ، عزت او را زیاد می کند ؛ هر که به جهت افزون طلبی ، دری از گدایی را به روی خود

بگشاید ، خدای تعالی به سبب آن ، بر فقر او می افزاید. و هر که به خاطر خدا ، دری از صدقه را به روی خود بگشاید ، خداوند دارایی او را بیشتر می نماید.

۱۸۰۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بر (درستی) سه چیز قسم می خورم : هرگز مالی با صدقه دادن ، کاهش نمی یابد پس ، صدقه بدهید. هر که از ستمی که بر او شده گذشت نماید ، خدای تعالی بر عزت او می افزاید. و هر که در گدایی از مردم را به روی خود بگشاید ، خداوند در فقر را به روی او می گشاید.

گدا هدیه خدا برای مؤمن است

۱۸۰۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : گدای در خانه مؤمن ، هدیه خداوند به اوست.

نهی از ناامید کردن سائل

۱۸۰۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر دروغ گویی گدایان نبود ، هر که آنان را نومید می ساخت ، تقدیس نمی شد (پس اگر گدایی راست گفت ، نباید او را رد کرد).

۱۸۰۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سائل را رد نکنید هر چند به پاره خرمایی باشد.

۱۸۰۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : درخواست کننده حقی دارد هر چند سوار بر اسب بیاید.

پرسیدن

پرسیدن

۱۸۰۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : میانه روی در خرج کردن ، نصف معیشت (زندگی داری) ، دوستی با مردم ، نصف عقل و زیبایی پرسش ، نصف علم است.

۱۸۰۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نیکو پرسیدن ، نصف دانستن است.

ترغیب به پرسش کردن

۱۸۰۸. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : دانش ، خزینه هایی دارد که پرسش ، کلیدشان می باشد. پس بپرسید تا خداوند بر شما رحمت کند ؛ زیرا او چهار کس را در این باره پاداش می دهد : پرسش گر ، آموزگار ، شنونده و دوست دار آنها.

ناسزاگویی

نهی از ناسزاگویی

۱۸۰۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه کسی تو را به آنچه درباره تو می داند دشنام دهد ، تو در پاسخش به آنچه

درباره اش می دانی ، دشنام نده ، تا این که ثواب این کار برای تو و عقابش برای او باشد.

۱۸۱۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به روزگار ناسزا نگویید ؛ زیرا خداوند همان روزگار است.

۱۸۱۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به شیطان ناسزا نگویید ولیکن از شر او به خداوند پناه برید.

نهی از ناسزاگویی به یکدیگر

۱۸۱۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دو ناسزاگو هر چه بگویند گناهش بر آغازگر است مادامی که مظلوم از حد تجاوز نکند.

نهی از دشنام دادن به مردگان

۱۸۱۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مردگان را دشنام ندهید ؛ زیرا آنان به آنچه از پیش فرستاده بودند ، رسیدند.

۱۸۱۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مردگان را دشنام ندهید تا زندگان را اذیت کنید.

نکوهش کسی که پدر و مادرش را دشنام دهد

۱۸۱۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ملعون است کسی که به پدرش دشنام دهد. ملعون است کسی که به مادرش دشنام دهد.

ناسزاگویی به مسلمان

۱۸۱۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دشنام بر مسلمان ، گناه ؛ جنگ با او ، کفر ؛ و حرمت مال او ، مانند حرمت خونش است.

بدترین ناسزاگویی

۱۸۱۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدترین ربا ، دشنام (ناسزاگویی) بر نوامیس و سخت ترین دشنام ، هجو (بدگویی) است و نقل کننده آنها ، یکی از ناسزاگویان است.

پوشش

تشویق به پوشش

۱۸۱۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه نزد خاندان خویش می روید خود را بپوشانید و مانند شتران برهنه نباشید.

نتیجه کسی که برادر مسلمانش را بپوشاند

۱۸۱۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که (راز) برادرش را بپوشاند ، خداوند (راز) او را در دنیا و آخرت می پوشاند.

۱۸۲۰. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : هر که در دنیا (راز) برادر مسلمانش را بپوشاند و رسوایش نکند ، خداوند روز قیامت (راز) او را می پوشاند.

سجود

آثار سجده برای خدا

۱۸۲۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همواره سجده کن ؛ زیرا هر سجده ای برای خدا به جا آوری ، خداوند به واسطه آن یک درجه بر مقامت می افزاید و گناهی را از تو محو می نماید.

جادو

سزای ساحر

۱۸۲۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سزای ساحر ، یک ضربه شمشیر است.

بخشندگی

بخشندگی

۱۸۲۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی زیباست و زیبایی را دوست دارد ، بخشنده است و بخشندگی را دوست دارد ، پاکیزه است و پاکیزگی را دوست دارد.

۱۸۲۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سخاوت ، از اخلاق خدای بزرگ تر است.

۱۸۲۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سخاوت ، درختی از درختان بهشت است که شاخه های آن در دنیا آویزان است ؛ هر کس شاخه ای از آن را بگیرد ، همان شاخه او را به سوی بهشت راهبری می نماید. و بخل ، درختی از درختان جهنم است که شاخه های آن در دنیا آویزان است ؛ هر کس شاخه ای از آن را بگیرد ، همان شاخه او را به سوی جهنم می کشاند.

بخشنده

۱۸۲۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شخص سخاوتمند ، به خدا ، مردم و بهشت ، نزدیک و از جهنم ، دور است و شخص بخیل ، از خدا ، مردم و بهشت ، دور و به جهنم ، نزدیک است. و نادان سخاوتمند نزد خداوند از دانشمند بخیل ، محبوب تر است.

۱۸۲۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سخاوتمند ، به دلیل خوش گمانی به خدا ، کرم می نماید. و بخیل ، به دلیل بدگمانی به خدا ، بخل می ورزد.

۱۸۲۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سخاوتمند نادان ، نزد خداوند از دانشمند بخیل ، محبوب تر است.

شادمانی

معنای شاد کردن مؤمن

۱۸۲۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از بهترین اعمال ، شاد کردن مؤمن است ؛ یعنی قرضش را بپردازی ، حاجتش برآوری و رنجی را از او برطرف نمایی.

ثواب زدودن غم از دل مؤمن

۱۸۳۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که بر تنگ دستی آسان بگیرد ، خداوند در دنیا و آخرت بر او آسان گیرد.

موجبات شادی

۱۸۳۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند به خاطر حکمت و فضل خویش ، آسایش و شادی را در یقین و رضا ، و غم و اندوه را در دو دلی و غضب قرار داده است.

شادی به ناحق

۱۸۳۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مسرتی نیست مگر این که کدورتی در پی دارد.

سرشت

سرشت

۱۸۳۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که دارای باطنی نیکو یا بد باشد ، خداوند نشانی از آن را آشکار سازد که بدان شناخته گردد.

۱۸۳۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که ریشه اش محترم و مولدش پاکیزه باشد ، محضرش نیکوست.

پاکی درون و بیرون

۱۸۳۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که بین خود و خدا را نیک سازد ، خداوند بین او و مردم را نیز نیک نماید. و هر که باطن خویش را اصلاح کند ، خداوند ظاهر وی را اصلاح نماید.

آشکار شدن درون ها

۱۸۳۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر یکی از شما در دل سنگ کاری کند که در و روزنه ای نداشته باشد ، هر چه باشد

کار او در بین مردم شایع و آشکار خواهد گشت.

۱۸۳۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هیچ بنده ای امری باطنی را پنهان نمی سازد مگر این که خداوند نشانه آن را آشکار نماید ؛ اگر نیک باشد نیک و اگر بد باشد بد (نمایان شود).

خوشبختی

خوشبخت از شکم مادرش

۱۸۳۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سعادتمند کسی است که در شکم مادرش سعادت یافته و شقاوتمند کسی است که در شکم مادرش شقاوت یافته است (بخش عمده خوشبختی و بدبختی انسان را نطفه تعیین می کند).

۱۸۳۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند یحیی فرزند زکریا را در شکم مادرش مؤمن آفرید و فرعون را در شکم مادرش کافر آفرید.

خوشبخت

۱۸۴۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سعادتمند کسی است که از فتنه ها کناره گیری کند و در برابر گرفتاری ها شکیبا باشد.

۱۸۴۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : قلم به واسطه (نوشتن درباره) بدبخت و سعادتمند خشکید (سرنوشت آنها رقم خورده است).

آنچه از سعادت شمرده می شود

۱۸۴۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : عمر طولانی و توفیق الهی بر توبه ، از سعادت مرد است.

۱۸۴۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سه چیز مایه خوش بختی و سه چیز مایه بدبختی است. آنچه مایه خوش بختی است : زن پارسایی که دیدارش تو را شادمان سازد ، در غیاب خود او را بر عفت نفسش و مال خودت امین یابی ؛ مرکب راهواری که تو را به مقصد رساند ؛ و خانه وسیعی که دارای منافع بسیار باشد. آنچه مایه بدبختی است : زنی که دیدارش تو را دل گیر سازد ، با تو زبان درازی کند در غیاب خود او را بر عفت نفسش و مال خودت امین ندانی ؛ مرکب کندروی که اگر او را بزنی ، ایجاد زحمت کند و اگر رها کنی ، تو را به مقصد نرساند ؛ و خانه تنگی که منافع کمتری داشته باشد.

۱۸۴۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سه ویژگی مایه خوش بختی مرد مسلمان در دنیاست : همسایه خوب ، خانه وسیع و سواری خوش رکاب.

۱۸۴۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سه چیز از آسایش دنیا محسوب می گردد هر چند که دنیا آسایشی ندارد : سواری راهوار ، زن پارسا و خانه وسیع.

۱۸۴۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چهار چیز نشانه خوشبختی مرد است :

زن شایسته ، فرزندان نیکو ، معاشران درستکار و روزی در شهر خود داشتن.

۱۸۴۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کمال سعادت ، عمر طولانی داشتن در اطاعت خداوند است.

۱۸۴۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بر خوش بختی مرد همین بس که در کار دین و دنیایش مورد اعتماد باشد.

۱۸۴۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مسکن ، همسایه خوب و سواری خوش رکاب از سعادت مرد است.

۱۸۵۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خوش اخلاقی از سعادت مرد و بداخلاقی از شقاوت اوست.

۱۸۵۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شباهت به پدر ، از سعادت مرد است.

بدگویی

نتیجه بدگویی

۱۸۵۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که مؤمنی را بترساند ، روز قیامت خداوند ترس او را به امنیت تبدیل نمی کند. و هر که مؤمنی را سعایت (و بدگویی) کند ، روز قیامت خداوند او را خوار و زبون گرداند.

نکوهش بدگویی

۱۸۵۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که بین مردم سعایت (و بدگویی) کند ، بی عقل است یا کمبودی در عقل دارد.

کوشش

۱۸۵۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی تلاش و کوشش را بر شما واجب فرموده است ، پس (در راه خیر) بکوشید.

۱۸۵۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که با جدّیت چیزی را بجوید ، می یابد.

۱۸۵۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که در را مدام بکوبد ، به سرعت در به روی او گشوده می شود.

مسافرت

مسافرت

۱۸۵۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سفر ، پاره ای از عذاب است (مسافرت ، نوعاً سختی جسمی در پی دارد اما فواید زیادی هم دارد و به نوع هدف دار آن در اسلام سفارش فراوان شده است).

فضیلت سفر در راه خدا

۱۸۵۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : یک سفر در راه خدا از پنجاه حج ، بهتر است.

آداب مسافرت

۱۸۵۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه یکی از شما از سفری می آید ، با خود هدیه ای بیاورد هر چند در توبره اش سنگ بگذارد.

۱۸۶۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همسایه را پیش از (خرید) خانه (باید شناخت) ؛ رفیق را پیش از راه (افتادن باید جست) ؛ و توشه را پیش از سفر (باید تهیه کرد).

۱۸۶۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : با بهره مندان و ثروتمندان مسافرت کنید.

آثار مسافرت

۱۸۶۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حج به جا آورید تا بی نیاز گردید و مسافرت کنید تا سالم بمانید.

۱۸۶۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سفر کنید تا تندرست و بهره مند گردید.

۱۸۶۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سفر کنید تا تندرست گردید و روزی یابید.

نادان

شیوه برخورد با آدم سبکسر

۱۸۶۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از تجاوز سفیهانتان جلوگیری کنید.

سقایت

فضیلت سقایت

۱۸۶۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر مسلمانی ، مسلمان برهنه ای را بپوشاند ، خدای تعالی او را از پارچه های سبز بهشتی می پوشاند. و هر مسلمانی ، مسلمان گرسنه ای را سیر نماید ، روز قیامت خدای تعالی او را از میوه های بهشتی اطعام می دهد. و هر مسلمانی ، مسلمان تشنه ای را سیراب نماید ، روز قیامت خدای تعالی به او از شراب سربسته می نوشاند.

آنچه بر ساقی سزاوار است

۱۸۶۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سقایت گر قوم ، آخر از همه بنوشد.

۱۸۶۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آقای قوم ، خدمت گزارشان و سقایت گر آنان ، آخر از همه بنوشد.

مستی

انواع مستی

۱۸۶۹. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : دو نوع مسـتی ، شـما را احـاطه می کنـد : مستیِ عیشْ دوستی و جهـلْ دوستی. در این هنگام امر به معروف و نهی از منکر ننمایید.

پرهیز از هر مست کننده

۱۸۷۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از هر چیز مست کننده ، دوری نمایید.

۱۸۷۱. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : شما را از اندك آن چیزی که زیادش مست کننده است ، نهی می کنم.

سلام کردن

تشویق به سلام کردن

۱۸۷۲. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : سـلام ، نـامی از نام های الهی است که خداونـد آن را در زمین قرار داده است. پس ، آشـکارا به یکـدیگر سـلام کنیـد ؛ زیرا هرگاه مرد مسـلمان به قومی گـذر کنـد و بر آنان سـلام دهد ؛ اگر جواب دهند ، یک درجه بر آنان به خاطر یادآوری سـلام (نام خـدا) برتری دارد ولی اگر جواب ندهند ، آن (خدایی) که از آنان بهتر و پاکیزه تر است جوابش را می دهد.

۱۸۷۳. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : به همدیگر آشکارا سلام کنید تا رشته دوستی شما استوار گردد.

۱۸۷۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سلام را آشکار کنید تا در سلامت و امان باشید.

تحیت مسلمانان

۱۸۷۵. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : سـلام ، تحیتی برای ملت ما (مسلمانان) و امانی برای اهل ذمه ما (از پیروان ادیان دیگر) است.

کمال تحیت گفتن

۱۸۷۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کمال سلام کردن به دست دادن است.

پیشدستی کردن در سلام

۱۸۷۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آن که اول سلام می دهد ، از تکبر به دور است.

سلام کردن قبل از شروع سخن است

۱۸۷۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سلام (باید) پیش از سؤال باشد ؛ هر که پیش از سلام ، سؤال کرد ، جوابش ندهید.

۱۸۷۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که پیش از سلام کردن سخن آغاز کرد ، جوابش را ندهید.

جواب سلام واجب است

۱۸۸۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : جواب سلام را رد کنید ؛ دیده را (از نامحرم) بپوشانید ؛ و سخن نیکو بگویید.

۱۸۸۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سلام دادن مستحب است ولی جواب سلام ، واجب است.

تندرستی

عوامل تندرستی

۱۸۸۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : جان سالم بردن از فتنه ، در سایه خانه نشینی است.

۱۸۸۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که دوست دارد سالم بماند ، باید خاموشی گزینند.

سلطان

سلطان

۱۸۸۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه پادشاه خشمگین شد ، شیطان سلطه می یابد.

نقش فرمانروا در جهان

۱۸۸۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دو گروه از مردم هستند که اگر صالح شوند ، مردم نیز صالح و اگر فاسد شوند ، مردم نیز فاسد گردند : دانشمندان و زمامداران.

فضیلت سلطان دادگر

۱۸۸۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پادشاه عدالت پیشه ، سایه خدا در زمین است ؛ هر که او را گرامی بدارد ، خداوند ، او را گرامی خواهد داشت و هر که او را خوار کند ، خداوند ، او را خوار می نماید.

۱۸۸۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پادشاه عدالت پیشه ، سایه خدا در زمین است ؛ هر گاه یکی از شما به سرزمینی که پادشاه عادل ندارد وارد شد ، در آنجا اقامت نکند.

۱۸۸۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پادشاه عدالت پیشه متواضع ، سایه خدا و نیزه او در زمین است و برای او به اندازه عمل

هفتاد صدّیق ، بالا برده می شود.

۱۸۸۹. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : پادشاه عدالت پیشه ، سایه خدا در زمین است که ناتوان به او پناه می برد و ستمدیده به واسطه او یاری می شود.

آمیزش با سلطان

۱۸۹۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که به دربار پادشاهان نزدیک شود ، گرفتار می شود.

سنت

روایات در باب عمل به کتاب و سنت

۱۸۹۱. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : دو چیز میان شما به جای گذاشتم که با وجود آنها هرگز گمراه نمی شوید : کتاب خدا (قرآن) و سنت (روش) من ؛ و این دو از هم جدا نمی شوند تا این که بر سر حوض به من برسند.

مسواک زدن

مسواک زدن

۱۸۹۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مسواک زدن ، نصف ایمان و وضو گرفتن نیز ، نصف ایمان است.

۱۸۹۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مسواک زدن ، اقتضای فطرت است (ضروری می باشد).

۱۸۹۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : وضو ، نصف ایمان و مسواک کردن ، نصف وضو است.

تشویق به مسواک زدن

۱۸۹۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (آن چنان) به مسواک زدن فرمان یافتم که ترسیدم بر من واجب شود.

۱۸۹۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (آن چنان) به مسواک زدن فرمان یافتم که بر (از بین رفتن) دندانهایم ترسیدم.

۱۸۹۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دهانهای شما راههای عبور قرآن است ، بنابراین ، آن را با مسواک زدن پاکیزه کنید.

۱۸۹۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند رحمت کند کسانی از امت من را که هنگام وضو ، (لای انگشتان را) و بعد از غذا (لای دندان ها را) خلال می نمایند.

۱۸۹۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مسواک زدن ، سنت (مستحب مؤکد) ، است. از این رو ، هر گاه خواستید ، مسواک بزنید.

۱۹۰۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به وسیله مسواک زدن ، دهان های خویش را خوشبو نمایید.

۱۹۰۱. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : مسواک بزنید ؛ زیرا دهان را پاکیزه و پروردگار را خشنود می سازد.

۱۹۰۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر مایه زحمت امتم نمی شدم ، هر آینه آنان را به مسواک زدن هنگام هر نمازی فرمان می دادم.

۱۹۰۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر مایه زحمت امتم نمی شدم ، هر آینه آنان را به مسواک زدن

هنگام سحر فرمان می دادم.

۱۹۰۴. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : هر گاه جبرئیل نزد من آمد (با تاکید) مرا به مسواک زدن فرمان داد به طوری که من ترسیدم جلوی دهانم را ببُرم.

آثار مسواک زدن

۱۹۰۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مسواک زدن ، بر شیوایی سخن مرد می افزاید.

۱۹۰۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مسواک زدن ، دهان را پاکیزه ؛ پروردگار را خشنود ؛ و چشم را روشن می نماید.

۱۹۰۷. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : مسواک بزنید که چیز خوبی است ؛ لثه را محکم می کند ؛ بوی دهان را می برد ؛ معده را سالم می نماید ؛ درجات بهشتی را افزایش می دهد ؛ پروردگار را خشنود و شیطان را خشمگین می سازد.

۱۹۰۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مسواک زدن ، هشت خاصیت دارد : دهان را پاک و خوشبو می کند ؛ لثه را محکم می کند ؛ چشم را روشنایی می بخشد ؛ بلغم را برطرف می نماید ؛ فرشتگان را شاد می کند ؛ پروردگار را خشنود می سازد ؛ بر نیکی ها می افزاید ؛ و معده را سالم می گرداند.

آداب مسواک زدن

۱۹۰۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه مسواک می زنید ، آن را در عرض دندانها بکشید.

ستایش مسواک کنندگان

۱۹۱۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چه نیکویند از میان امت من کسانی که در وضو و غذا مسواک می زنند.

۱۹۱۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دندانهارا خلال نمایید ؛ زیرا مایه پاکیزگی است و پاکیزگی ، (انسان را) به سوی ایمان هدایت می کند و جایگاه ایمان به همراه صاحبش ، در بهشت است.

بازار

نکوهش بازار

۱۹۱۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شیطان ها صبحگاهان با پرچم هایشان به سوی بازارها می روند و با اولین نفر وارد بازار می گردند و با آخرین نفر از آن خارج می شوند.

بدترین مکانها نزد خدا

۱۹۱۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : محبوبترین مکان شهرها نزد خدا ، مسجدها و منفورترین آن بازارها است.

فضیلت وارد کننده جنس به بازار مسلمین

۱۹۱۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آن که به بازار ما (اجناس مورد نیاز مسلمانان را) وارد می نماید ، مانند جهادگر در راه خداست. و آن که در بازار ما (مسلمانان) احتکار می کند ، مانند کسی است که در کتاب خدا کافر به شمار رفته است.

۱۹۱۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : وارد کننده (اجناس به بازار مسلمانان) روزی می خورد ولی احتکار کننده لعنت می برد.

سرور

سرور

۱۹۱۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آقای قوم ، خدمت گزارشان و سقایت گر آنان ، آخر از همه بنوشد.

۱۹۱۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر یک از فرزندان آدم ، سرور و آقایند ؛ مرد ، آقای خانواده و زن ، آقای خانه است.

آنچه مانع سروری می شود

۱۹۱۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آقا (و شخص بزرگوار) ، بخل نمی ورزد.

بیننده

۱۹۱۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آنچه را که حاضر می بیند ، غایب نمی بیند.

جوانی

جوانی

۱۹۲۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی جوان توبه کار را دوست دارد.

۱۹۲۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند جوانی را که در اطاعت خدا ، جوانی خود را سپری می کند ، دوست دارد.

۱۹۲۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چهار چیز را پیش از چهار چیز غنیمت شمار : جوانی را پیش از پیری ، سلامتی را پیش از بیماری ، بی نیازی را پیش از فقر ، و زندگی را پیش از مرگ.

۱۹۲۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : جوان سخاوتمند خوش اخلاق نزد خدا از پیر بخیل عابد بداخلاق ، محبوب تر است.

۱۹۲۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : جوانی ، شعبه ای از دیوانگی است.

۱۹۲۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : جوانی ، شعبه ای از دیوانگی و زنان ، دام شیطانند.

۱۹۲۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پروردگار تو از جوانی که خصلت بچه گانه ندارد ، در شگفت است.

۱۹۲۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی در شگفت است از جوانی که غرور جوانی ندارد.

بهترین جوان

۱۹۲۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین جوانان شما ، کسی است که شبیه پیران رفتار نماید و بدترین پیران شما ، کسی است که شبیه جوانان رفتار نماید.

ارزش کسی که جوانیش را در طاعت خدا می گذراند

۱۹۲۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی در برابر فرشتگان به جوانی که عبادت می کند ، مباهات می نماید و می فرماید : به بنده من بنگرید که به خاطر من تمایلات شهوانی اش را رها ساخته است.

۱۹۳۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : برتری جوان عابدی که در کوچکی عبادت می کند بر پیری که بعد از کهنسالی عبادت می نماید ، مانند برتری پیامبران بر سایر مردم است.

۱۹۳۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در نزد خدای تعالی هیچ چیزی از جوان توبه گر محبوب تر نیست و نیز در نزد خدای تعالی هیچ چیزی از پیری که بر گناهانش باقی است منفورتر نیست.

۱۹۳۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که در راه اسلام مویی سفید کند ، روز قیامت برای وی نوری خواهد بود.

آنچه که سزاوار جوان است

۱۹۳۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر جوانی ، در آغاز جوانی ازدواج نماید ، شیطان او فریاد برمی آورد : وای بر من! دینش را از (شرّ) من نگه داشت.

۱۹۳۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر نوجوانی ، در راه کسب دانش و عبادت رشد نموده ، بزرگ شود ، روز قیامت خداوند پاداش هفتاد و دو راستگو را بدو عطا می فرماید.

سیری

آثار سیری

۱۹۳۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سیرترین مردم دنیا ، گرسنه ترین آنها در روز قیامت است.

۱۹۳۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سیران این دنیا ، گرسنگان آخرتند.

شبهه

وجوب فرو گذاشتن شبهات

۱۹۳۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حرام ، روشن است و حلال نیز ، روشن است. پس برای دست یابی به چیزهای بی شبهه ، چیزهای شبهه ناک را رها کن.

۱۹۳۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حلال روشن است و حرام نیز روشن است و میان آن دو ، چیزهای شبهه ناک هستند که بسیاری از مردم آنها را نمی دانند : هر که از چیزهای شبهه ناک دوری کند. از آبرو و دینش مراقبت نموده است و هر که در شبهات افتاد ، در حرام واقع می شود ؛ مانند چوپانی که اطراف قرقگاه دیگری گوسفند می چراند که بیم آن می رود در قرق افتد. بدانید که برای هر پادشاهی قرقی است و قرق خدای تعالی در زمین ، محرماتند. بدانید که در تن ، پاره گوشتی است که اگر صحیح و سالم بود همه بدن سالم و اگر فاسد شد همه بدن فاسد می گردد و آن (پاره گوشت) قلب است.

۱۹۳۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چیز شبهه ناک را برای دست یابی به چیزی که شبهه ناک نیست ، رها کن ؛ زیرا راستی ، نجات بخش است.

۱۹۴۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چیز شبهه ناک را برای دستیابی به چیز غیر شبهه ناک رها کن ؛ زیرا آنچه را برای خدا رها کردی ، از دست ندادی.

۱۹۴۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چیز شبهه ناک را برای دستیابی به چیز غیر شبهه ناک رها کن ؛ هر

که اطراف قرق (گوسفند) بچراند ، ممکن است در آن بیفتد.

شجاعت

آفت شجاعت

۱۹۴۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سرکشی آفت شجاعت ، تفاخر آفت شرافت (فامیلی) منّت آفت گشاده دستی ، خودپسندی آفت زیبایی ، دروغ آفت سخن ، فراموشی آفت دانش ، سفاهت آفت بردباری ، اسراف آفت بخشش و هوس آفت دین داری است.

شجاع ترین مردم

۱۹۴۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شجاع ترین مردم کسی است که بر هوای نفس خویش چیره گردد.

۱۹۴۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کمال دلیری آن است که کسی به خشم آید سپس خشمش شدید گردد و رویش سرخ شود و مویش بلرزد ، آن گاه خشم و غضبش را بر زمین بکوبد (بر آن چیره شود).

تنگ چشم

نکوهش تنگ چشمی

۱۹۴۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هیچ چیز مانند بخل ، اسلام را پایمال نکرده است.

آثار تنگ چشمی

۱۹۴۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از حرص بپرهیزید همانا پیشینیان شما به سبب آن نابود شدند ؛ زیرا حرص ، آنان را به بخل وادار ساخت و آنان نیز بخل ورزیدند ، به قطع رحم فرمانشان داد و آنان نیز از خویشان بریدند ، و به بدکاری وادارشان نمود و آنان نیز بدکار شدند.

آنچه مایه تنگ چشمی می شود

۱۹۴۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که سه چیز را رعایت کند ، خود را از بخل محفوظ داشته است : آن که زکات بپردازد ؛ مهمان پذیری کند ؛ و در سختی بخشش نماید.

بدی

بدی

۱۹۴۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : القا و دیکته نمودن نیکی بهتر از خاموشی است ، ولی خاموشی از دیکته کردن بدی

بهتر است.

۱۹۴۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : انجام دهنده نیکی از خود نیکی بهتر ، و انجام دهنده بدی از خود بدی بدتر است.

نکوهش بدی

۱۹۵۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر چیزی کاهش می یابد مگر شرّ ، که فزونی گیرد.

معنای بدی در موارد مختلف

۱۹۵۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدترین صفتی که در مرد است ، بخل مفرط و ترس شدید است.

۱۹۵۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدترین جای شهرها ، بازارشان است.

۱۹۵۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدترین غذاها ، غذای ولیمه است ؛ (در صورتی) که هر که بخواهد ، بدو ندهند و هر که امتناع کند ، او را دعوت نمایند.

۱۹۵۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدترین غذاها ، غذای ولیمه است ؛ (در صورتی) که سیران را بدان دعوت کنند ولی گرسنگان را از آن بازدارند.

۱۹۵۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدترین مجلس ها ، (در میان) بازارها و راه هاست.

۱۹۵۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدترین امور ، چیزهای نوپیداست ؛ بدترین کوری ها ، کوری دل است ؛ بدترین عذرخواهی ها ، هنگام احتضار (مرگ) است ؛ بدترین پشیمانی ، در روز قیامت است ؛ بدترین خوردن ها ، خوردن مال یتیم است ؛ و بدترین کسب ها ، کسب ربوی است.

بدترین مردم

۱۹۵۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آیا تو را به بدترین مردم آگاه سازم؟ آن که تنها بخورد و دیگران را محروم سازد و تنها سفر کند و غلامش را بزند. آیا به بدتر از این هم آگاهت سازم؟ آن که از شرش بترسند و به خیرش امیدوار نباشند. آیا به بدتر از این هم آگاهت سازم؟ آن که آخرتش را به خاطر دنیای دیگری بفروشد. آیا به بدتر از این هم آگاهت سازم؟ آن که به وسیله دین از دنیا بهره مند شود.

۱۹۵۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روز قیامت

، بدترین مردم در پیشگاه خداوند کسی است که مردم (در دنیا) از شر او بترسند.

۱۹۵۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روز قیامت ، بدترین مردم در پیشگاه خداوند کسی است که مردم (در دنیا) از ترس ناسزاگویی اش از او کناره گیری کنند.

۱۹۶۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روز قیامت ، پست ترین مردم در پیشگاه خداوند بنده ای است که آخرتش را به خاطر دنیای دیگری نابود کند.

سریع ترین کار شری که به عذاب می رسد

۱۹۶۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پاداش نیکوکاری و صله رحم از سایر نیکی ها زودتر داده می شود و کیفر ستمکاری و قطع رحم از سایر بدی ها زودتر می رسد.

هر گاه خداوند برای بنده اش بدی بخواهد

۱۹۶۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند درباره بنده اش اراده نیک داشته باشد ، کیفر او را در دنیا قرار می دهد و هر گاه برای او بد اراده کند او را با گناهش رها می کند تا روز قیامت کیفرش دهد.

۱۹۶۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند برای بنده ای (قومی) نیکی اراده کند ، در زندگی شان مدارا برقرار می سازد و هر گاه برای آنان بدی اراده نماید ، زندگی شان را با اختلاف و شکاف همراه می سازد.

۱۹۶۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند برای بنده ای نیکی اراده کند ، احسان و نیکی او را در میان حق شناسان قرار می دهد و هر گاه خداوند برای بنده ای بدی اراده کند ، احسان و نیکی او را در میان حق ناشناسان قرار می دهد.

۱۹۶۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند برای بنده ای نیکی اراده کند ، بی نیازی او را در نفس و جانش و پرهیزکاری اش را در دلش قرار می دهد و هر گاه برای بنده ای بدی اراده نماید ، فقر را پیش چشمانش جای می دهد.

۱۹۶۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند زمین گیر شدن کسی را اراده نماید ، راه های چاره را بر او می بندد.

۱۹۶۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : این خُلق ها از خداوند است ؛ خدای تعالی درباره هر کس نیکی اراده کند ، به او خُلق

نیکو می بخشد و درباره هر کس بدی اراده نماید ، خُلق بد به او می دهد.

هرگاه خداوند برای قومی بدی بخواهد

۱۹۶۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند برای قومی رشد و توسعه اراده نماید ، آنان را صاحب بخشش و عفت می کند و هر گاه انقراض قومی را اراده کند ، درِ خیانت را به رویشان می گشاید.

۱۹۶۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند برای قومی نیکی اراده کند ، خردمندانشان را فرمان روایشان می نماید و دانایانشان میانشان داوری می کنند و خداوند ثروت را در دست کریمانشان قرار می دهد و هر گاه برای قومی بدی اراده کند ، سفیهانشان را فرمان روا ، نادانانشان را داور و بخیلانشان را ثروتمند آنها قرار می دهد.

۱۹۷۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند برای قومی بدی بخواهد ، امورشان را به دست ثروتمندان ستمگرشان می سپارد.

۱۹۷۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند نابودی قریه ای را اراده نماید ، زنا را در میانشان پدیدار می سازد.

۱۹۷۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند برای قومی نیکی اراده کند ، دانشمندانشان را زیاد و نادانهایشان را کم می نماید ، به طوری که اگر دانشمند قوم سخن بگوید به یاری اش می شتابند ولی اگر نادان سخن بگوید رهایش کنند و هر گاه خداوند برای قومی بدی اراده کند ، نادانهایشان را زیاد و دانایانشان را کم می کند ، به طوری که اگر نادان سخن بگوید یاری اش می کنند ولی اگر دانا سخن بگوید رهایش می نمایند.

خزینه های شر نزد خداوند است

۱۹۷۳. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : خزینه های خیر و شر ، نزد خداوند است و کلیدهای آن ، مردان می باشند ؛ خوشا! به حال آن که خداوند او را کلید خیر وقفل شر وبدا!

به حال آن که خداوند او را کلید شر وقفل خیر قرار داده است.

بر شرارت مرد همین بس

۱۹۷۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بر شرارت مرد همین بس که با انگشت نشانش دهند (که انگشت نما باشد).

۱۹۷۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همه چیز مسلمان ؛ مال ، آبرو و خونش بر مسلمان حرام است. بر بدی مرد همین بس که برادر مسلمانش را خوار سازد.

نتیجه بدی

۱۹۷۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که نیکی بکارد ، غبطه درو کند. و هر که بدی بکارد ، پشیمانی درو کند.

تشویق به بازداری از شر

۱۹۷۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شر خود را از مردم بازدار ؛ زیرا که آن ، صدقه ای است که به خویشتن داده ای.

صفات اهل شر

۱۹۷۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آیا از بهترین و بدترینتان به شما خبر دهم؟ بهترین شما کسی است که بتوان به خیرش امید داشت و از شرش در امان بود و بدترین شما کسی است که به خیرش امید و از شرش امان نیست.

عوامل رسیدن به شر دنیا و آخرت

۱۹۷۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سود دنیا و آخرت در سایه دانش است و زیان دنیا و آخرت نیز در سایه نادانی است.

ملاک بندگان بد نزد خدا

۱۹۸۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی می فرماید : ملاك نیکی و بدی بنده ام ، در نوع گمان او نسبت به من است ؛ اگر گمانش خوب بود ، بنده نیك و اگر بد بود ، بنده بدی است.

نوشیدن

محرمات نوشیدن

۱۹۸۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آن که در ظرف نقره و طلا می خورد و می آشامد ، همانا آتش جهنم را غرغره کرده (و در شکم خود فرو می برد).

شرافت

بزرگی مؤمن

۱۹۸۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : جبرئیل نزد من آمد و گفت : ای محمد! هر چه می خواهی زنده بمان ، (اما بدان) که عاقبت می میری ؛ و هر چه را می خواهی دوست داشته باش ، (اما بدان) که عاقبت از او جدا می شوی ؛ و هر کار می خواهی انجام بده ، (اما بدان) که پاداش آن را دریافت می کنی و بدان که شرف و افتخار مؤمن به شب زنده داری ، و سربلندی او در بی نیازی (مالی) از مردم است.

۱۹۸۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بزرگواری به تقوا ، افتخار به فروتنی و یقین (در سایه) بی نیازی است.

شرک

شرک

۱۹۸۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی به آن که از همه جهنمیان عذابش آسان تر است می فرماید : اگر همه دنیا مال تو بود ، آن را فدای آزادی خود از این عذاب می کردی؟ عرض کرد : آری. خدا می فرماید : آنگاه که تو در صلب (پشت) آدم بودی ، من آسان تر از این را از تو خواستم (و آن این بود) که چیزی را با من شریک نسازی ، اما تو دریغ نمودی.

بر حذر داشتن از شرک

۱۹۸۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : جبرئیل نزد من آمد و گفت : امت خود را مژده بده که هر کس غیر مشرک بمیرد ، وارد بهشت می گردد. پرسیدم : ای جبرئیل! حتی اگر مرتکب دزدی و زنا شود؟ گفت : آری ، (بار دیگر) پرسیدم : حتی اگر مرتکب دزدی و زنا شود؟ گفت : آری. (بار سوم) پرسیدم : حتی اگر مرتکب دزدی و زنا شود؟ گفت : آری ، حتی اگر مرتکب شرب خمر شود.

۱۹۸۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی فرمود : ای فرزند آدم! سه چیز است که یکی برای من ، دیگری برای تو و سومی بین من و توست : اما آنچه برای من است ، این که مرا بپرستی و شرک نورزی ؛ اما آنچه برای توست ، این که هر کار (نیکی) انجام دهی جزای آن را به تو بدهم و اگر بیامرزم همانا من بخشنده و مهربانم ؛ و اما آنچه بین من و توست ، این که تو دعا کنی و بخواهی و من اجابت کنم و عطا نمایم.

شرک پنهان

۱۹۸۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شرک پنهان آن است که مرد به خاطر مرد دیگری کاری را انجام دهد.

۱۹۸۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شرک در امت من ، از عبور مورچه بر صخره در شب تاریک ، پنهان تر است. و پایین ترین درجه شرک آن است که کوچک ترین ستم را دوست ، و کوچک ترین عدالت را دشمن بداری. و آیا دین ، غیر از دوستی و دشمنی در راه خداست؟ خدای تعالی می فرماید

: بگو اگر می خواهید خدا را دوست بدارید ، از من (پیامبر) پیروی کنید تا خداوند ، شما را دوست بدارد.

آنچه شرک محسوب می شود

۱۹۸۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شهوت پنهانی و ریا ، شرك است.

خداوند بی نیازترین شریکان است

۱۹۹۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی فرمود : من درباره موضوع شرك ، بی نیازترین شریکان هستم ؛ هر که کاری کند و در آن دیگری را با من شریك گرداند ، او را با شرکش رها می سازم.

۱۹۹۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی می فرماید : من بهترین تقسیم کننده (مال شراکت) هستم برای کسی که با من شریك قرار داده شده است ؛ زیرا عمل کم و زیاد مشرك من ، همه متعلق به آن شریك است و من از آن بی نیازم.

شریک

۱۹۹۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی می فرماید : مادامی که یکی از دو شریك بر دیگری خیانت نکند ، من نفر سومی آن دو هستم. اما هر گاه یکی خیانت نمود ، از میانشان خارج می شوم.

شعر

شعر

۱۹۹۳. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : بعضی بیان ها سحر ، بعضی شعرها حکمت ، بعضی سخن ها مبهم و برخی دانشجویی ها نادانی است.

۱۹۹۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شعر به منزله سخن است ؛ شعر نیك ، سخن نیك است و شعر بد ، سخن بد است.

گویاترین شعر

۱۹۹۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : گویاترین و زیباترین شعری که عرب گفته است ، سخن لبید است که گوید : آگاه باشید! جز خدا همه چیز باطل است.

نکوهش شعر

۱۹۹۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر آینه اگر شکم مردی از چرك پر شود ، برای او بهتر است که از شعر پر گردد.

مو

۱۹۹۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : موی زیبا ، یکی از دو زیبایی ست که خداوند به وسیله آن برای مرد مسلمان پوششی ساخته است.

شفاعت

شفاعت

۱۹۹۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : واسطه گری میان دو نفر در کار ازدواج ، از بهترین واسطه گری هاست.

مقدار شفاعت

۱۹۹۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شفاعت هر کس ، مانع اجرای حدود الهی گردد ، پیوسته مورد خشم خداوند است تا از این کار دست بردارد.

شفاعت پیامبر در روز قیامت

۲۰۰۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (از ناحیه خداوند) میان شفاعت و داخل شدن بخشی از امتم در بهشت مخیّر شدم ، من شفاعت را اختیار کردم ؛ زیرا دامنه آن وسیع تر است و کفایت آن بیشتر است. آیا خیال می کنید که شفاعت برای مؤمنان پرهیزکار است؟ نه ، بلکه برای گناه کاران آلوده و خطاکار است.

۲۰۰۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شفاعت من ، مربوط به اهل گناهان کبیره امت من است (اهل گناهان صغیره ، بدون شفاعت به بهشت می روند).

شفاعت کردن فرزند

۲۰۰۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کوچک تران شما ، زالوهای بهشتند که یکی از آنان لباس پدرش را می گیرد و دست برنمی دارد تا این که خداوند او و پدرش را به بهشت وارد نماید.

شفاعت قرآن در روز قیامت

۲۰۰۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روز قیامت ، قرآن شفیع خوبی برای قرآن خوان است.

محرومان از شفاعت

۲۰۰۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که شفاعت را دروغ شمارد ، روز قیامت بدان نمی رسد.

بدبختی

بدبخت

۲۰۰۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : قلم (تقدیر) درباره بدبخت و سعادتمند خشک شده (و سرنوشت آنها رقم خورده است).

بدبخت ترین مردم

۲۰۰۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدبخت ترین بدبختان کسی است که فقر دنیا و عذاب آخرت را یکجا دارد.

۲۰۰۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدبخت کامل ، همان کسی است که رستاخیز او را زنده درمی یابد.

بدبخت از شکم مادرش بدبخت است

۲۰۰۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند یحیی فرزند زکریا را در شکم مادرش مؤمن آفرید و فرعون را در شکم مادرش کافر آفرید.

۲۰۰۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سعادتمند کسی است که در شکم مادرش سعادت یافته و شقاوتمند کسی است که در شکم مادرش شقاوت یافته است (بخش عمده خوشبختی و بدبختی انسان را نطفه تعیین می کند).

آنچه از بدبختی شمرده می شود

۲۰۱۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سه چیز مایه خوش بختی و سه چیز مایه بدبختی است. آنچه مایه خوش بختی است : زن پارسایی که دیدارش تو را شادمان سازد و در غیاب خود او را بر عفت نفسش و مال خودت امین یابی ؛ مرکب راهواری که تو را به مقصد رساند ؛ و خانه وسیعی که دارای منافع بسیار باشد. اما آنچه مایه بدبختی است : زنی که دیدارش تو را دل گیر سازد و با تو زبان درازی کند و در غیاب خود او را بر عفت نفسش و مال خودت امین ندانی ؛ مرکب کندروی که اگر او را بزنی ، ایجاد زحمت کند و اگر رها کنی ، تو را به مقصد نرساند ؛ و خانه تنگی که منافع کمتر داشته باشد.

نشانه شقاوت

۲۰۱۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چهار چیز نشانه بدبختی است : خشکی چشم ، سختی دل ، آرزوی دراز و حب (بیش از حد) بقا.

سپاسگزاری

سپاسگزاری

۲۰۱۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از نعمت های الهی ، نیکو استفاده نمایید و آن را از خود مرانید ؛ زیرا به ندرت اتفاق می افتد که نعمتِ از دست رفته ، باز گردد.

۲۰۱۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا مرا سپاسگزار و شکیبا کن و در چشم خودم کوچک و در چشم دیگران بزرگ

گردان.

۲۰۱۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (در مسایل مادی) به پایین تر از خودتان بنگرید نه بالاتر ؛ زیرا این کار روشی بهتر است در این که نعمت های الهی را کوچک نشمارید.

۲۰۱۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که نیکی ببیند و پاداشی جز ستایش نیابد (که تلافی کند) ، هر آینه شکر آن را به جا آورده است و هر که آن را پنهان نماید ، هر آینه کفران نموده است.

حقیقت سپاسگزاری

۲۰۱۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : گفتگو و ذکر نعمت های الهی ، سپاس گزاری و ترک آن ، کفران نعمت است. و هر کس شکر اندک را به جا نیاورد ، (نعمت) بسیار را نیز سپاس نگزارد. و هر کس از مردم سپاس و قدردانی نکند ، خداوند را نیز سپاس نگوید. وحدت مایه خیر و نیکی ، و تفرقه مایه عذاب و بدبختی است.

۲۰۱۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آشکار ساختن نعمت ، سپاس گزاری آن است.

۲۰۱۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که خوبی ببیند ، باید آن را جبران کند و اگر توانایی نداشت ، باید از او به نیکی یاد کند که اگر یادش کند ، شکرش را به جا آورده است.

سپاس گزارترین مردم

۲۰۱۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سپاس گزارترین مردم کسی است که بیشتر ، آنان را سپاس گزارد.

کسی که شکر مخلوق بجا نیاورد شکر خالق را بجا نیاورده است

۲۰۲۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هرگاه خداوند خیر کسی را به دست دیگری انجام دهد ، اگر او را سپاس نگزارد ، سپاس خدا را نیز به جا نیاورده است.

۲۰۲۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آن که مردم را سپاس نگوید ، خداوند را سپاس نگزارد.

۲۰۲۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که از اندک سپاس گزاری نکند ، از بسیار نیز سپاس نگزارد.

فایده سپاسگزاری

۲۰۲۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند از بنده ای که بعد از خوردن و آشامیدن ، خدا را سپاس گزارد ، خشنود می گردد.

۲۰۲۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سپاس بر نعمت مایه امنیت از زوال آن است.

نتیجه ترک سپاس گزاری

۲۰۲۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : من درباره شما نسبت به نعمت ها بیشتر از گناهان بیم دارم. هان! نعمت هایی که شکرگزاری نمی گردند عوامل هلاکت قطعی هستند.

۲۰۲۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که بر بنده ای نعمتی عطا کند ولی او سپاس نگزارد ، (اگر) بر او نفرین کند ، نفرینش پذیرفته می شود.

سپاس گزار

۲۰۲۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دو ویژگی در هر که باشد خداوند او را سپاس گزار و شکیبا رقم می زند. وگرنه ، او را سپاس گزار و شکیبا رقم نمی زند ؛ آن که درباره دینش به بالاتر از خود بنگرد و به او اقتدا نماید و درباره دنیایش به پایین تر از خود بنگرد و خداوند را به خاطر آن برتری ستایش نماید ، خداوند او را سپاس گزار و شکیبا رقم می زند. و (اما) کسی که درباره دینش به پایین تر از خود و درباره دنیایش به بالاتر از خود بنگرد و نسبت به آنچه ندارد تاسف خورد ، خداوند او را سپاس گزار و شکیبا رقم نمی زند.

پاداش سپاس گزار

۲۰۲۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : غذاخور سپاسگزار ، همانند روزه دار شکیبا پاداش دارد.

سرزنش

نهی از سرزنش

۲۰۲۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : برادر خویش را شماتت نکن (وگرنه) ، خداوند او را معاف داشته تو را مبتلا می سازد.

مشورت

مشورت

۲۰۳۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هرگز! مردی بعد از مشورت ، هلاك نمی گردد.

۲۰۳۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پشتوانه ای مطمئن تر از مشورت ، و ایمانی مانند حیا نیست.

۲۰۳۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آن که مشورت نماید ، پشیمان نمی گردد و آن که میانه روی کند ، فقیر نمی شود.

۲۰۳۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هرگز! بنده ای به سبب مشورت ، بدبخت نشده و به سبب خودرایی ، سعادتمند نگشته است.

۲۰۳۴. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر که خیر (از خدا) طلبد ، نومید نگردد ؛ هر که مشورت نماید ، پشـیمان نشود ؛ و هر که محرمات قرآن را حلال شمارد به قرآن ایمان ندارد.

۲۰۳۵. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : هر که کاری را اراده نماید و درباره آن با مرد مسـلمانی مشورت کند ، خداوند او را به کامل ترین کارها موفق گرداند.

۲۰۳۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : با زنان درباره دخترانشان مشورت کنید.

آداب مشورت

۲۰۳۷. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر گاه یکی از شـما برادر دینی اش را به مشاوره فرا خواند ، باید نظر مشورتی خود را برایش آشکار سازد.

کسی که با او مشورت می شود

۲۰۳۸. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : کسـی که با وی مشورت می شود امانت دار است ؛ اگر خواست ، راهنمایی می کند (و نظر می دهـد) و اگر نخواست ، ساکت می ماند. اما اگر راهنمایی کرد ، باید به چیزی راهنمایی کند که اگر خودش بود همان را انجام می داد.

۲۰۳۹. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : کسـی که با او مشورت می شود امانت دار است ؛ مختار است که راهنمایی کنـد (نظر دهد) یا راهنمایی نکند.

نتیجه مشورت کردن

۲۰۴۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : با یکدیگر مشورت کردن ، حصار از ندامت و ایمنی از ملامت است.

آنچه که سزاوار مشاور نمی باشد

۲۰۴۱. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : مـادامی که کسـی مشورت خواه خود را خیر خواهـانه راهنمـایی کنـد ، پیوسـته نظر او صحیح خواهد بود وگرنه ، خداوند صحت رای و نظر را از او سلب می کند.

افراد شایسته مشورت

۲۰۴۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از خردمند راهبری جویید تا هدایت شوید و از او نافرمانی نکنید که پشیمان گردید.

شاهد شدن

شاهد شدن

۲۰۴۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شاهد (و حاضر) چیزی را می بیند که غایب نمی بیند.

بهترین گواهان

۲۰۴۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین شهادت ها ، شهادتی است که پیش از پرسش ، صاحبش آن را ادا کند.

۲۰۴۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین گواهان ، کسی است که پیش از پرسش ، گواهی دهد.

گواهان را گرامی بدارید

۲۰۴۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : گواهان را گرامی بدارید ؛ زیرا خداوند به وسیله آنان احقاق حق و دفع ستم می نماید.

شهادت دروغ

۲۰۴۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شاهد دروغ ، هنوز قدم برنداشته ، خداوند آتش جنهم را بر او واجب می کند.

۲۰۴۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شاهد دروغ ، هنوز جابه جانشده ، خداوند جهنم را بر او واجب می گرداند.

۲۰۴۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که شهادتی دهد که به سبب آن ، مال مرد مسلمانی مباح

گردد یا خونی ریخته شود ، هر آینه سزاوار آتش جهنم است.

۲۰۵۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روز قیامت شاهد دروغ با زبان آویخته محشور می گردد.

کتمان شهادت

۲۰۵۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که شهادتِ خواسته شده را کتمان نماید ، مانند این است که به دروغ شهادت داده است.

کسانی که گواهی شان پذیرفته نیست

۲۰۵۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : گواهی بادیه نشین بر ده نشین روا نیست.

کشته شدن در راه خدا

شهیدان

۲۰۵۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر کس از امت من ، سه دختر یا سه خواهر را سرپرستی نماید و به آنان نیکی کند ، (روز قیامت) آنان برای او پوششی از آتش جهنم می گردند.

کسانی که شهید شمرده می شوند

۲۰۵۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که غریبانه بمیرد ، شهید است.

۲۰۵۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مرگ غریب ، شهادت است.

۲۰۵۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که در راه (دفاع از) مالش کشته شود ، شهید است.

۲۰۵۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که در راه (دفاع از) دینش کشته شود ، شهید است.

شهرت

شهرت

۲۰۵۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر بنده ای آوازه ای دارد ؛ هر گاه نیکوکار باشد ، در زمین ، نیکوکار و هر گاه بدکار باشد در زمین ، بدکار شهرت می یابد.

۲۰۵۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر بنده ای در آسمان شهرتی دارد ؛ اگر شهرتش در آسمان نیکو باشد همان در زمین جای گیرد و اگر شهرتش در آسمان بد باشد (باز) همان در زمین جای گیرد.

نکوهش لباس شهرت

۲۰۶۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شیطان ، سرخی را دوست دارد پس شما از سرخی و هر لباس شهرت آوری اجتناب کنید.

شهوت

۲۰۶۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پس از خود ، از سه چیز درباره امتم بیم دارم : گمراهی خواهشها ، پیروی از شهوت های شکم و فرج ، غفلت پس از معرفت و شناخت.

شیطان

شیطان

۲۰۶۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شیطان همانند خون در تن انسان جاری است (همه جای انسان را تحت تاثیر قرار می دهد).

پناه بردن به خدا از شیطان

۲۰۶۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شیطان و فرشته هر دو به آدمیزاد نزدیکند ؛ امّا (اثر) نزدیکی شیطان ، وعده بدی و تکذیب حق است ولی (اثر) نزدیکی فرشته ، وعده نیکی و تصدیق حق است. بنابراین ، هرکس این (نیکی و حق) را دریافت ، باید بداند که آن از ناحیه خدای تعالی است پس خدا را سپاس گزارد. و هر کس نزدیکی شیطان نصیبش شد ، باید از (شرّ) شیطان به خدا پناهنده شود.

سلاح شیطان

۲۰۶۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زنان مطمئن ترین سلاح شیطانند.

دامهای شیطان

۲۰۶۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از (گرفتاری در دام) دنیا و زنان (بد) بپرهیزید ؛ زیرا شیطان آگاهانه کمین گرفته ، و هیچ یک از دامهایش برای شکار پرهیزکاران ، مطمئن تر از دام زنان نیست.

۲۰۶۶. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : شیطان دارای دام ها و تله هایی است که از جمله آنها : مغرور شدن به نعمت های خدای تعالی ، فخر فروشی به وسیله بخشش های خداوند ، تکبر بر بندگان خدا و در راه غیر خدا پیرو هوای نفس بودن است.

دریچه های نفوذ شیطان

۲۰۶۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شیطان تخت خود را بر روی آب برقرار می سازد ، آن گاه دسته های لشکرش را به اطراف ماموریت می دهد ؛ هر کدام از آنها که جنایت بزرگتری انجام دهد ، به دربار او نزدیک تر است ؛ (به عنوان مثال) یکی از آنها بازمی گردد و می گوید : چنین و چنان کردم. شیطان در جواب گوید : کاری انجام نداده ای. دیگری بازمی گردد و می گوید : کسی را رها نکردم مگر این که بین او و قومش تفرقه انداختم. آن گاه شیطان او را به نزد خود خوانده و می گوید : تو چه خوبی!.

۲۰۶۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همانا شیطان ، سرسخت ترین و نیرومندترین یارانش را سراغ (گمراهی) کسی می فرستد که به وسیله دارایی اش نیکی می نماید.

دشمنی شیطان با انسان

۲۰۶۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شیطان به خدا عرض کرد : پروردگارا! به عزت تو سوگند! مادامی که بندگان تو روح در بدن دارند ، همواره آنان را گمراه خواهم ساخت. پروردگار فرمود : به عزت و جلالم سوگند! مادامی که آنان آمرزش بخواهند ، پیوسته آنان را خواهم بخشید.

آنچه که شیطان دوست دارد

۲۰۷۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شیطان ، سرخی را دوست دارد پس شما از سرخی و هر لباس شهرت آوری اجتناب

کنید.

آنچه که انسان را از شیطان باز می دارد

۲۰۷۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چهار ویژگی است که خدای تعالی دارندگان آن را از آتش جهنم و شر شیطان باز می دارد : آن که هنگام رغبت ، بیم ، شهوت و غضب ، بر نفس خویش مسلّط باشد.

۲۰۷۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شیطان با شخص تنهاست ، اما وقتی دو نفر با هم شدند ، دورتر می شود.

۲۰۷۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شیطان نزد یکی از شما آمده و می پرسد : چه کسی تو را آفرید؟ پاسخ می دهد : خدا. سپس می پرسد : چه کسی خدا را آفرید؟ هر گاه یکی از شما در برابر چنین پرسشی قرار گرفت باید پاسخ دهد : به خدا و رسولش ایمان آوردم ؛ زیرا این پاسخ ، اثر آن (وسوسه) را از بین می برد.

۲۰۷۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نماز ، روی شیطان را سیاه می کند ؛ صدقه ، پشت او را می شکند ؛ و نوع دوستی در راه خدا ، او را ریشه کن می کند. هر گاه این کارها را انجام دادید ، از شما به اندازه فاصله میان مشرق و مغرب دور می شود.

۲۰۷۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شیطان (به گمراهی) یک و دو نفر اهتمام می ورزد. اما هر گاه سه نفر شدند ، به آنان مشغول نمی شود.

صبح

صبحی نیست مگر بانگ زنی ندا دهد

۲۰۷۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بندگان هر روز که صبح می کنند ، بانگ زنی ندا می دهد : ای مردم! برای به خاک سپردن ، (فرزند) بزایید ؛ برای فانی شدن گرد آورید ؛ و برای ویران شدن بنا کنید.

آنچه در شروع صبح سزاوار و ناسزاوار است

۲۰۷۷. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : هرکه تنش سالم است و در اجتماعش امنیت دارد و خرج روزش را دارد ، مثل این است که جهان ، سراسر مال اوست.

۲۰۷۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که صبح را با اهتمام به تقوا آغاز کند سپس در اثنا گناهی مرتکب شود ، خداوند او را می آمرزد.

۲۰۷۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که صبح را با اهتمام به غیر خدا آغاز کند ، چیزی نزد خداوند ندارد و هر که صبح را بدون اهتمام به کار مسلمانان آغاز کند ، از مسلمانان نیست.

صبحدم چراغ روشن کنید

۲۰۸۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سپیده دم (برخیزید و) نورانی شوید ؛ زیرا پاداشی بزرگ تر دارد.

صبر

حقیقت صبر

۲۰۸۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شکیبایی (حقیقی) ، هنگام صدمه نخستین است.

صبر و ایمان

۲۰۸۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شکیبایی ، نصف ایمان و یقین همه ایمان است.

۲۰۸۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شکیبایی نسبت به ایمان بمنزله سر نسبت به بدن است.

ارزش صبر

۲۰۸۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صبر مایه خشنودی است.

۲۰۸۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شکیبایی و آرامش از آزاد نمودن بندگان بهتر است و خداوند صاحب آن را بی حساب به بهشت می برد.

۲۰۸۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که را سود برسانی ، سودت دهد. و هر که در برابر حوادث روزگار مهیای شکیبایی نباشد ، عاجز شود. و هر که مردم را مدح (یا ذمّ) کند ، او را مدح (یا ذمّ) می کنند. و هر که آنان را رها نماید ، آنان رهایش نمی کنند.

۲۰۸۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حیا ، مایه زینت ؛ تقوا ، مایه بزرگی ؛ و بهترین سواری ، شکیبایی است ؛ و انتظار گشایش از ناحیه خداوند عزّوجلّ عبادت است.

۲۰۸۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر صبر ، مرد بود ، هر آینه مرد بزرگواری بود.

۲۰۸۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صبر و دعا ، سلاح خوبی برای مؤمن است.

صبر خواستن از خدا

۲۰۹۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی کمک و یاری را به اندازه نیاز و هزینه ، و شکیبایی را به اندازه گرفتاری فرو می فرستد.

۲۰۹۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا مرا سپاس گزار و شکیبا کن و در چشم خودم کوچک و در چشم دیگران بزرگ گردان.

آثار صبر

۲۰۹۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه از اصلاح امور ناتوان شدید ، شکیبایی کنید تا خداوند آن را اصلاح نماید.

صبر کننده

۲۰۹۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دو ویژگی در هر که باشد خداوند او را سپاس گزار و شکیبا رقم می زند. وگرنه ، او را سپاس گزار و شکیبا رقم نمی زند ؛ آن که درباره دینش به بالاتر از خود بنگرد و به او اقتدا نماید و درباره دنیایش به پایین تر از خود بنگرد و خداوند را به خاطر آن برتری ستایش نماید ، خداوند او را سپاس گزار و شکیبا رقم می زند. و (اما) کسی که درباره دینش به پایین تر از خود و درباره دنیایش به بالاتر از خود بنگرد و نسبت به آنچه ندارد تاسف خورد ، خداوند او را سپاس گزار و شکیبا رقم نمی زند.

سلامتی

۲۰۹۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چهار چیز را پیش از چهار چیز غنیمت شمار : جوانی را پیش از پیری ، سلامتی را پیش از بیماری ، بی نیازی را پیش از فقر ، و زندگی را پیش از مرگ.

۲۰۹۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دو صفت است که بسیاری از مردم به آنها دلباخته اند : سلامتی و فراغت.

۲۰۹۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سلامتی و فراغت ، دو نعمتی هستند که (معمولاً) مورد ناسپاسی قرار می گیرند.

۲۰۹۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : درباره دو نعمت بسیاری از مردم مغبونند : تندرستی و فراغت.

مهریه

۲۰۹۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : برای زنان مهریه قرار دهید هر چند انگشتری از آهن باشد.

راستی

راستی

۲۰۹۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر دارای چهار ویژگی هستی ، دیگر به نداری دنیا غم مخور : راستی در گفتار ، امانت داری ، اخلاق نیکو و پاکی در خوراک.

۲۱۰۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدا راستگوست پس او را تصدیق کن و وعده هایش را باور داشته باش.

۲۱۰۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : راستگویی ، مایه آرامش و دروغ ، موجب اضطراب است.

تشویق به راستی

۲۱۰۲. پیـامبر خـدا صـلی الله علیـه وآله : راسـتی پیشه کنیـد ؛ زیرا راسـتی بـا نیکی همراه است و آن دو در بهشـتند. و از دروغ بپرهیزیـد ؛ زیرا دروغ با بـدی همراه است و آن دو در جهنمند. از خداوند یقین و عافیت بخواهید ؛ زیرا بعد از یقین چیزی بهتر از عافیت به کسـی عطا نشـده است. با یکدیگر حسادت و دشـمنی ننمایید و پیوندتان را قطع نکنید. و ای بندگان خدا! چنانچه خداوند شما را فرمان داده با هم برادر باشید.

۲۱۰۳. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : راسـتی پیشه کنیـد ؛ زیرا راسـتی ، به سوی نیکی و نیکی ، به سوی بهشت هـدایت می نماید و مرد (باید) پیوسـته راست گوید و راستی بجوید تا در پیشـگاه خداوند ، صدّیق (بسیار راست گو) محسوب گردد. و از دروغ بپرهیزیـد ؛ زیرا دروغ ، به سوی بـدی و بـدی ، به سوی جهنم سوق می دهـد و مرد پیوسـته دروغ می گویـد و دروغ می جوید تا این که در پیشگاه خداوند ، کذّاب (بسیار دروغ گو) محسوب می گردد.

۲۱۰۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : راستی پیشه کنید ؛ زیرا راستی ، دری از درهای

بهشت است و از دروغ بپرهیزید ؛ زیرا دروغ ، دری از درهای جهنم است.

پیامد راستی

۲۱۰۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : راستی (انسان را) به سوی نیکی و نیکی به سوی بهشت رهنمون می سازد و انسان پیوسته راست می گوید تا نزد خدا راستگو قلمداد شود. (ولی) دروغ ، (انسان را) به سوی بدی و بدی ، به سوی جهنم سوق می دهد و انسان آن قدر دروغ می گوید تا نزد خدا دروغگو محسوب گردد.

۲۱۰۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : راستی ، عمل بهشت است و هر گاه بنده راست گفت ، نیکی کرده و هر گاه نیکی کرد ، ایمن گشته و هر گاه ایمن گشت ، به بهشت وارد می شود. و دروغ ، عمل جهنم است و هر گاه بنده دروغ گفت ، بدی کرده و هر گاه بدی کرد ، کفر ورزیده و هر گاه کفر ورزید ، به جهنم وارد می شود.

۲۱۰۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به شایستگی راستی پیشه کنید اگرچه پندارید هلاکت در آن است ؛ زیرا نجات در آن است. و از دروغ دوری کنید اگر چه پندارید که نجات یابید ؛ زیرا هلاکت در آن است.

راستگوترین مردم

۲۱۰۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : راستگوترین مردم کسی است که سخن آنان را زودتر باور کند. و دروغگوترین آنها کسی است که بیشتر سخن مردم را دروغ پندارد.

آنچه سزاوار راستگو نیست

۲۱۰۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شایسته نیست که راستگو ، لعنت کننده باشد.

راستی که خداوند آن را منفور می داند

۲۱۱۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای عزّوجلّ دروغی را که مایه خیر و صلاح باشد ، دوست دارد و راستی را که مایه فساد باشد ، دشمن دارد.

صدقه

صدقه

۲۱۱۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (صدقه را) از آنچه خداوند آغاز کرده ، شروع کنید.

۲۱۱۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صدقه با هر مالی (به ناحق) مخلوط شود ، نابودش می کند.

۲۱۱۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صدقه آتش خشم پروردگار را فرو نشاند و مرگ بد را دفع می نماید.

۲۱۱۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صدقه ، حرارت قبور صدقه دهندگان را خاموش می کند. و روز قیامت ، صدقه سایبان مؤمن است.

۲۱۱۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مرد در سایه صدقه اش (آسوده) است تا بین مردم حکم شود.

۲۱۱۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صدقه ، گناه را خاموش می کند چنانچه آب ، آتش را خاموش می کند.

هر کار نیکی صدقه است

۲۱۱۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : لبخند تو بر روی برادرت ، صدقه است و امر به معروف و نهی از منکر تو صدقه است و هدایت شخص گمراه ، صدقه است و کنار زدن سنگ و خار و استخوان از راه برای تو صدقه است.

۲۱۱۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر کار نیکی صدقه است.

۲۱۱۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر کار نیکی را نسبت به ثروتمند یا فقیر انجام بدهی ، صدقه است.

۲۱۲۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سلام کردن بر مردم با چهره گشوده ، صدقه است.

۲۱۲۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از جمله صدقه این است که مرد ، دانش آموزد و بدان عمل کند و به دیگری بیاموزد.

۲۱۲۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صدقه دادن ، بر هر مسلمانی لازم است

؛ ولی اگر چیزی (برای صدقه دادن) نیابد ، باید کار کند تا هم خود سود ببرد و هم صدقه بدهد ؛ اگر قادر (به کار کردن) نبود ، حاجت مند را یاری رساند ؛ اگر این کار را نیز انجام نداد ، امر به معروف و نیکی نماید ؛ و اگر این کار را نیز انجام نداد ، از بدی بازدارد (و نهی از منکر کند) ؛ زیرا همین برای او صدقه محسوب می گردد.

۲۱۲۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر چه به همسرت اطعام کنی ، صدقه است ؛ هر چه به فرزندت اطعام کنی ، صدقه است ؛ هر چه به خدمت گزارت اطعام کنی ، صدقه است ؛ و هر چه به خودت اطعام کنی ، صدقه است.

۲۱۲۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر کار نیکی ، صدقه است. و آنچه مسلمان برای خود و خانواده اش انفاق می نماید ، صدقه است. و هر چه مسلمان نسبت به آبرویش وفاداری کند ، برای او به عنوان صدقه ثبت می گردد.

۲۱۲۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هزینه کردن مرد بر خاندانش ، صدقه محسوب می گردد.

بهترین صدقه

۲۱۲۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین صدقه آن است که از روی بی نیازی انجام شود و دست بالا (و دهنده) بهتر از دست پایین (و گیرنده) است و صدقه دادن را از خانواده خویش آغاز کن.

۲۱۲۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین صدقه ، دانش آموزی مرد مسلمان سپس تعلیم آن به برادر مسلمانش است.

۲۱۲۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین صدقه زبان ، شفاعتی است که به وسیله آن

، اسیر را آزاد سازی ، از ریختن خون جلوگیری کنی ، به برادر دینی ات نیکی و احسان برسانی و بدی را از او دور نمایی.

۲۱۲۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین صدقه ، نگهداری زبان است.

۲۱۳۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین صدقه ، صدقه زبان (و سخن نیکو) است.

۲۱۳۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین صدقه آن است که در حال سلامتی و تنگدستی ، آن گاه که به ثروت امیدوار و از فقر بیمناکی ، صدقه بدهی. نه این که بگذاری تا جان به گلو برسد و در آن وقت بگویی : این مال فلانی و این مال فلانی ؛ زیرا در این هنگام آنها مال فلانی (ورثه) شده است.

۲۱۳۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین صدقه ، آشتی میان مردم است.

۲۱۳۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین صدقه آن است که آن را به خویشاوندی که با تو قهر است ، بدهی.

۲۱۳۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین صدقه آن است که صدقه دهنده (بعد از آن) بی نیاز بماند. و دست دهنده بهتر از دست گیرنده است. و صدقه دادن را از عائله خود آغاز کن.

۲۱۳۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین صدقه آن است که از روی بی نیازی باشد.

۲۱۳۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هیچ صدقه مردم ، بهتر از نشر دانش نیست.

۲۱۳۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صدقه ای بهتر از یاد خدای تعالی نیست.

۲۱۳۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صدقه ای بهتر از سخن (نیکو) نیست.

۲۱۳۹. پیامبر خدا صلی الله

علیه وآله : نزد خداوند صدقه ای محبوب تر از سخن حق نیست.

درمان کردن با صدقه

۲۱۴۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بیمارانتان را با صدقه درمان کنید ؛ زیرا صدقه ، بیماری ها و پیشامدها را از شما دفع می نماید.

تشویق به صدقه دادن

۲۱۴۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صبحگاهان صدقه دهید ؛ زیرا بلا نمی تواند از صدقه عبور کند.

۲۱۴۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صدقه بدهید ؛ زیرا صدقه ، وسیله رهایی شما از آتش جهنم است.

۲۱۴۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صدقه بدهید (وگرنه) ، زمانی می رسد که انسان صدقه را برای کسی می برد و او می گوید : اگر آن را دیروز آورده بودی می پذیرفتم ، اما حالا به آن احتیاج ندارم. پس کسی را نمی یابد تا آن را بپذیرد.

۲۱۴۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صدقه بدهید هر چند یک دانه خرما باشد ؛ زیرا گرسنه را نجات می دهد و گناه را محو می نماید چنانچه آب ، آتش را خاموش می کند.

صدقه کلید روزی است

۲۱۴۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صدقه ، دارایی را افزایش می دهد.

۲۱۴۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : فروتنی ، مقام بنده را بالا می برد ، پس فروتنی نمایید تا خداوند بر مقامتان بیفزاید. و گذشت ، عزت بنده را زیاد می کند پس گذشت کنید تا خداوند شما را عزیز گرداند. و صدقه ، مایه افزایش دارایی است ، پس صدقه دهید تا خداوند دارایی شما را فزونی بخشد.

۲۱۴۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : فروتنی ، مقام بنده را بالا می برد پس ، فروتنی نمایید تا خداوند مقامتان را بالا ببرد. بخشش ، عزت بنده را زیاد می کند پس ، بخشش کنید تا خداوند شما را عزیز گرداند. صدقه ، دارایی را افزون کند پس ، صدقه دهید تا خداوند بر شما رحمت نازل فرماید.

صدقه و دفع بلا

۲۱۴۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند به سبب صدقه ، هفتاد نوع مرگ بد را دفع می کند.

۲۱۴۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نیک خویی مایه برکت ؛ بداخلاقی مایه بدبختی ؛ و اطاعت از زن مایه پشیمانی است ؛ و صدقه سرنوشت بد را دفع می نماید.

۲۱۵۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صدقه ، مرگ بد را دفع می کند.

۲۱۵۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صدقه ، درِ هفتاد بدی را می بندد.

۲۱۵۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صدقات صبحگاهان ، مرض ها را نابود می کند.

۲۱۵۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صدقه مرد مسلمان ، عمر را افزون می کند ؛ از مرگ بد جلوگیری می نماید ؛ و خدای تعالی به وسیله آن ، فخرفروشی و تکبر

را از بین می برد.

۲۱۵۴. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : صـدقه بجا ، نیکوکاری ، نیکی به پـدر و مادر و صـله رحم ، بـدبختی را به خوشـبختی تبدیل می کند ؛ عمر را زیاد می نماید ؛ و از سقوطهای بد نگه می دارد.

۲۱۵۵. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : نیک خویی مایه رشد ؛ بد اخلاقی مایه بدبختی ؛ و نیکوکاری مایه افزایش عمر است ؛ و صدقه مرگ بد را دفع می کند.

نتیجه صدقه

۲۱۵۶. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : (گاهی) بنـده یک پاره نان صـدقه می دهـد و آن نزد خدا به اندازه کوه اُحُد رشد می کند.

۲۱۵۷. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : خدای تعالی صدقه را می پذیرد و آن را به دست راست خود گرفته و بزرگ می نماید هم چنان که یکی از شما کره اسبش را بزرگ می کند ، به طوری آن لقمه صدقه به اندازه کوه اُحُد می گردد.

۲۱۵۸. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : بر حقانیت سه چیز علم دارم : هر که از سـتم کسی گذشت کند ، خدای تعالی به سبب آن ، عزت او را زیاد می کند ؛ هر که به جهت افزون طلبی ، دری از گدایی به روی خود بگشاید ، خدای تعالی به سـبب آن ، بر فقر او می افزاید ؛ و هر که به خاطر خدا ، دری از صدقه به روی خود بگشاید ، خداوند دارایی او را بیشتر می نماید.

۲۱۵۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بر (درستی) سه چیز قسم می خورم : هرگز مالی با صدقه دادن ، کاهش نمی یابد پس ، صدقه بدهید. هر که از ستمی که

بر او شـده گـذشت نمایـد ، خـدای تعـالی بر عزت او می افزایـد. و هر کـه دری از گـدایی از مردم را به روی خـود بگشایـد ، خداوند دری از فقر را به روی او می گشاید.

۲۱۶۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه بنده ای به نیکی صدقه دهد ، خداوند جایگزین خوبی بر ترکه او باقی گذارد.

۲۱۶۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هیچ مردی دری از عطای صدقه یا هدیه را نمی گشاید جز این که خدای تعالی به سبب آن بر دارایی اش می افزایـد. و هیـچ مردی دری از درخـواست افزایش را نمی گشایـد جز ایـن کـه خـدای تعـالی بر نـداری و کمبود او می افزاید.

پاداش صدقه

۲۱۶۲. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : سه نفر بودنـد ؛ یکی ، ده دینار داشت که یک دینارش را صـدقه داد ؛ دومی ، ده اوقیه طلاـ داشت که یـک اوقیه آن را صـدقه داد ؛ سـومی ، صـد اوقیه طلاـ داشت که ده اوقیه آن را صـدقه داد. پـاداش این سه نفر مساوی است ؛ زیرا هر کدام ، یک دهم دارایی اش را صدقه داده است.

۲۱۶۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : وارد بهشت شدم و دیدم بر در آن (نوشته است) : صدقه ، ده برابر و قرض ، هیجده برابر پاداش دارد. گفتم : ای جبرئیل! چرا صـدقه ، ده برابر و قرض هیجـده برابر؟ گفت : زیرا صدقه ، به دست بی نیاز و نیازمند می افتد ، ولی قرض ، فقط به دست کسی که به آن محتاج است می رسد.

ارزش صدقه پنهانی و آثار آن

۲۱۶۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صدقه پنهانی ، خشم پروردگار را فرو می نشاند ، صله رحم ، عمر را افزایش می دهد و کارهای نیک ، از مرگ های بد جلوگیری می کند.

۲۱۶۵. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : دو رکعت نماز با مسواک از هفتاد رکعت نماز بدون مسواک ، بهتر است ؛ یک دعای پنهانی از هفتاد دعای آشکار ، بهتر است ؛ و یک صدقه پنهان از هفتاد صدقه آشکار ، بهتر است.

۲۱۶۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صدقه پنهانی خشم پروردگار را خاموش می کند.

۲۱۶۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صله رحم ، عمر را زیاد می کند و صدقه پنهانی ، خشم پروردگار را خاموش می نماید.

۲۱۶۸. پیامبر خدا صلی الله علیه

وآله : کار نیک انجام دهید ؛ زیرا از (شکست ها و) سقوطهای بد بازمی دارد. و در پنهانی ، صدقه دهید ؛ زیرا خشم خداوند عزّوجلّ را خاموش می نماید.

ارزش صدقه با وجود کمی مال

۲۱۶۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (گاهی) یک درهم از صد هزار درهم پیش گیرد ؛ مردی که دو درهم دارد و یکی را صدقه دهد و مردی که دارایی فراوانی دارد و از بخشی از آن صد هزار درهم صدقه دهد.

مال با صدقه دادن کم نمی شود

۲۱۷۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هیچ مالی با صدقه دادن کاهش نمی یابد و مردی از ستمی نگذرد مگر این که خداوند در مقابل آن ، عزتش را بیفزاید.

۲۱۷۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صدقه از دارایی نمی کاهد. خداوند عزت بنده بخشنده را افزون می کند. و هر که به خاطر خدا فروتنی کند ، خداوند مقامش را بالا برد.

۲۱۷۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هیچ مالی با صدقه دادن کاهش نمی یابد.

کسانی که مستحق صدقه نیستند

۲۱۷۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صدقه گرفتن ، بر بی نیاز و شخص توانا و نیرومند ، روا نیست.

مصارف صدقه

۲۱۷۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (در صورت مستحق بودن) صدقه را اول برای خود قرار بده ؛ اگر چیزی از آن باقی ماند ، برای خاندان خود ؛ اگر چیزی از آن باقی ماند ، برای نزدیکان خود ؛ اگر چیزی از آن باقی ماند ، به همین ترتیب برای بقیه تا آخر و نیز صدقه را ابتدا به عایله خود بده.

حق تقدم خویشاوندان در صدقه

۲۱۷۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صدقه دادن به نزدیکان ، هم صدقه است و هم صله رحم.

۲۱۷۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صدقه دادن به فقیر ، صدقه است ولی صدقه دادن به خویشان ، دو چیز است ؛ هم صدقه است و هم صله رحم.

۲۱۷۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : با وجود خویشاوند محتاج ، صدقه دادن روا نیست.

۲۱۷۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دست بالا از دست پایین بهتر است. و (صدقه دادن را) از عیال خود شروع کن.

۲۱۷۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صدقه بر خویشاوندان ، پاداش آن را دو برابر می کند.

دوست

دوست

۲۱۸۰. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : مرد ، بر دین دوسـتش است ، پس هر یک از شـما بایـد بنگرد با چه کسـی دوستی می کند.

بهترین یاران

۲۱۸۱. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : بهترین یاران کسـی است که هنگام هشـیاری ، تو را یاری و هنگام فراموشـی ، هشیارت کند.

۲۱۸۲. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : بهترین یاران ، کسی است که هنگام یاد خدا تو را یاری رساند و هنگام فراموشی ، خدا را به یادت آورد.

۲۱۸۳. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : بهترین یاران نزد خداونـد ، سودمنـدترین آنان برای رفیقش است. و بهترین همسایگان نزد خدا سودمندترین آنان برای همسایه اش است.

تشویق به زیاد کردن دوست

۲۱۸۴. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : دوسـتان و برادران دینی خود را زیاد کنید ؛ زیرا پروردگارتان با حیا و بخشـنده است و روز قیامت از عذاب بنده اش در بین دوستانش شرم می کند.

افراد شایسته دوستی

۲۱۸۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : جز با مؤمن ، همراهی نکن و جز پرهیزکار ، غذای تو را نخورد.

آنچه دوستی را خالص می گرداند

۲۱۸۶. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : سه چیز دوستی برادر (دینی) نسـبت به تو را خالص می گردانـد : هنگام دیـدار ، بر او سلام کنی ؛ در مجلس برایش جا باز کنی ؛ و او را با زیباترین اسم صدا بزنی.

انسان با دوستان خود

۲۱۸۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (اندازه شایستگی) دوست را با دوست دیگر ارزیابی کنید.

یاران ناشایسته

۲۱۸۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از همراهی با دروغگو بپرهیز ؛ زیرا مانند سراب است که دور را برای تو نزدیک و نزدیک را دور ، جلوه می دهد.

۲۱۸۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از همراهی با احمق بپرهیز ؛ زیرا که او به قصد سود ، به تو ضرر می زند.

۲۱۹۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : با کسی که آن قدر که تو برایش فضیلت قائلی برایت فضیلت قائل نیست ، همراهی نکن.

۲۱۹۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از یار بد بپرهیز ؛ زیرا تو به وسیله او شناخته می شوی.

۲۱۹۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : تنهایی ، بهتر از هم نشین بد است. و هم نشین خوب ، بهتر از تنهایی است. و نیکو سخن گفتن ، بهتر از سکوت است. و سکوت ، بهتر از بد سخن گفتن است.

نماز

نماز

۲۱۹۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نخستین چیزی که به حسابش می رسند ، نماز است.

۲۱۹۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دعا ، کلید رحمت ؛ وضو کلید نماز ؛ و نماز کلید بهشت است.

۲۱۹۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نماز نور مؤمن است.

۲۱۹۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نماز ، ستون دین است.

۲۱۹۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نماز ، معیار سنجش (اعمال) است پس ، هر که آن را کامل کند ، پاداش کامل دریابد.

۲۱۹۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نماز ، نزدیک کننده هر پرهیزکاری (به خدا) است.

حقیقت نماز

۲۱۹۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که را نمازش از فحشا و منکر بازندارد ، نماز ، او را از خداوند دورتر می نماید.

ارزش نماز

۲۲۰۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آدمیزاد ، کاری بهتر از نماز ، آشتی میان کسان و اخلاق نیکو ، ندارد.

۲۲۰۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : جایگاه نماز نسبت به دین مانند موقعیت سر نسبت به بدن است.

فضیلت نماز با مسواک

۲۲۰۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نمازی پس از مسواک زدن از هفتاد نماز بدون مسواک بهتر است.

۲۲۰۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دو رکعت نماز با مسواک از هفتاد رکعت نماز بدون مسواک ، بهتر است ؛ یک دعای پنهانی از هفتاد دعای آشکار ، بهتر است ؛ و یک صدقه پنهان از هفتاد صدقه آشکار ، بهتر است.

فضیلت نماز مستحبی پنهانی

۲۲۰۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : یک نماز مستحبی مرد که از دیده مردم پنهان باشد بیست و پنج برابر نماز او در پیش چشمان مردم است.

فضیلت نماز ایستاده

۲۲۰۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (ثواب) نماز نشسته ، نصف نماز ایستاده است (گفتنی است که : در نمازهای نافله ، دو رکعت نشسته ، یک رکعت ایستاده محسوب می گردد).

آثار نماز

۲۲۰۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ، فرشته ای دارد که هنگام هر نمازی فریاد می زند : ای فرزندان آدم! برخیزید و به وسیله نماز ، آتش هایی را که برای خودتان شعله ور ساخته اید ، خاموش نمایید.

انتظار کشیدن نماز

۲۲۰۷. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : بنده مادامی که در انتظار نماز است ، پیوسته در (حال) نماز است.

چنان با ورع و ترس نماز بخوان

۲۲۰۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چنان با ورع و ترس نماز بگزار که گویا خدا را می بینی ؛ اگر او را نمی بینی ، او تو را می بیند و از آنچه در دستان مردم است مایوس باش تا بی نیاز شوی. و از چیزی که عذرخواهی در پی دارد ، بپرهیز.

کسانی که نمازشان پذیرفته نمی شود

۲۲۰۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دو کسند که نمازشان از سرشان بالاتر نمی رود ؛ بنده ای که از مولایش گریخته باشد تا هنگامی که بازگردد و زنی که شوهرش را نافرمانی کرده باشد تا هنگامی که بازگردد (و فرمان برد).

۲۲۱۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نماز سه کس از گوشهایشان بالاتر نمی رود : غلام فراری تا زمانی که بازگردد ؛ زنی که شب را بخوابد در حالی که شوهرش از او ناراضی باشد ؛ و پیشوای قومی که آنان از او متنفر باشند.

۲۲۱۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سه کسند که نمازشان قبول نمی شود و کار نیکشان را به آسمان نبرند : غلام فراری تا زمانی که به پیش صاحبانش برگردد ؛ زنی که شوهرش بر او خشم کند تا زمانی که از او خشنود گردد ؛ و خمار و مست تا زمانی که به هوش آید.

۲۲۱۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چه بسا! شب زنده دار (نمازگزاری) که از نمازش ، فقط بیداری نصیبش گشته است. و چه بسا! روزه داری که از روزه ، فقط گرسنگی و تشنگی نصیبش شده است.

منزلت نمازگزار

۲۲۱۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نمازگزار همواره درگاه خداوند را می کوبد و هر که پیوسته دری را بکوبد ، سرانجام به روی او باز می گردد.

بی نماز و کفر

۲۲۱۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مرز بین بنده (بندگی) و کفر ، ترک نماز است.

۲۲۱۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : میان بنده و شرک ، مانعی جز نماز نیست ، پس هر گاه نماز را ترک نمود ، مشرک می گردد.

ارزش نماز زن در خانه

۲۲۱۶. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : نماز زن در تنهایی ، بیست و پنج درجه بر نماز جماعت او برتری دارد.

۲۲۱۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نمازی که زن در تاریک ترین اطاقش می خواند در پیشگاه خداوند محبوب ترین نماز اوست.

آثار نماز شب

۲۲۱۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به آنان که در تاریکی شب به سوی مساجد می روند ، مژده روشنایی کامل روز قیامت را بده.

۲۲۱۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که نماز شبانه اش بسیار باشد ، چهره اش در روز زیبا شود.

آنچه امام جماعت باید رعایت کند

۲۲۲۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه یکی از شما (در نماز) امام جماعت شد باید آن را سبک به جا آورد ؛ زیرا در بین نمازگزاران ، کوچک و بزرگ و ناتوان و بیمار و حاجت مند هست و هر گاه کسی به تنهایی برای خود نماز می گزارد ، هر چه می خواهد آن را طول دهد.

نماز جمعه

۲۲۲۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آمدن به نماز جمعه بر هر بالغی واجب است.

صلح

اهمیت آشتی دادن مردم

۲۲۲۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدا ترس باشید و در میان همدیگر به اصلاح بپردازید.

۲۲۲۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شایسته ترین مردم ، کسی است که بیشتر به صلاح مردم کار کند.

۲۲۲۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین صدقه ، آشتی میان مردم است.

۲۲۲۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آیا شما را از چیزی بهتر از روزه و نماز و صدقه باخبر سازم؟ آن ، اصلاح و آشتی میان مردم است ؛ زیرا افساد و برهم زدن میان مردم ، مایه هلاکت است.

۲۲۲۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آدمیزاد ، کاری بهتر از نماز ، آشتی میان کسان ، و اخلاق نیکو ندارد.

جایز بودن دروغ در اصلاح

۲۲۲۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : میان مردم آشتی بده هر چند با دروغ باشد.

صلح نامشروع

۲۲۲۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر نوع صلح و آرامشی میان مسلمانان رواست ، مگر آن صلحی که حرامی را حلال یا حلالی را حرام نماید.

خاموشی

فضیلت خاموشی

۲۲۲۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نخستین مرحله عبادت ، خاموشی است.

۲۲۳۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خاموشی از دیکته کردن شر ، بهتر است.

۲۲۳۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خاموشی ، خردمندی است ولی خاموشان کمند.

۲۲۳۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خاموشی ، رفیع ترین عبادتها است.

۲۲۳۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خاموشی ، زینت دنیا و پوشش نادان است.

۲۲۳۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خاموشی ، سرور خُلق ها است و هر که شوخی کند ، او را سبک شمارند.

۲۲۳۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : تنهایی ، بهتر از هم نشین بد است. و هم نشین خوب ، بهتر از تنهایی است.

و نیکو سخن گفتن ، بهتر از سکوت است و سکوت ، بهتر از بد سخن گفتن است.

تشویق به سکوت

۲۲۳۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خوش اخلاقی و خاموشیِ طولانی پیشه کن ؛ زیرا سوگند به خدایی که جانم به دست اوست ، خلایق به مانند آن دو ، زینت نمی یابند.

فواید سکوت

۲۲۳۷. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : خداوند رحمت کند بنده ای را که سخن نیکو بگوید تا بهره مند گردد یا از بدگویی ساکت باشد تا سالم بماند.

۲۲۳۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که سکوت اختیار کرد ، نجات یافت.

روزه

روزه

۲۲۳۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روزه ، سپر عذاب الهی است.

۲۲۴۰. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : روزه ، نصف شکیبایی است.

۲۲۴۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روزه ، سپر است مادامی که بوسیله دروغ و غیبت ، پاره نگردد.

۲۲۴۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که پیوسته روزه دار باشد ، نه روزه داشته و نه افطار کرده است.

آداب روزه داری

۲۲۴۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پنج کار (گناه) روزه و وضو را باطل می کند : دروغ ، غیبت ، سخن چینی ، نگاه شهوت آلود و قسم دروغ.

۲۲۴۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روزه دار ، از صبح تا شب در عبادت است مادامی که غیبت نکند. وقتی که غیبت کرد ، روزه اش پاره می شود.

۲۲۴۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روزه سپری در برابر آتش جهنم است ؛ هر که روزه دار باشد ، آن روز نادانی نمی کند و اگر کسی او را به بند کشد و بر او نادانی کند ، نباید به او ناسزا و بدگویی کند بلکه باید بگوید : من روزه دارم.

تشویق به روزه داری

۲۲۴۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روزه بگیرید تا تندرست شوید.

فضیلت روزه در زمستان و گرما

۲۲۴۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روزه در زمستان ، سودگوار است.

روزه گرفتن زکات بدنهاست

۲۲۴۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روزه داری ، نصف شکیبایی است. و هر چیزی زکاتی دارد و زکات تن ، روزه است.

کسی که روزه اش ارزش ندارد

۲۲۴۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چه بسا! شب زنده دار (نمازگزاری) که از نمازش ، فقط بیداری نصیبش گشته ، و چه بسا! روزه داری که از روزه ، فقط گرسنگی و تشنگی نصیبش شده است.

فضیلت روزه دار

۲۲۵۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی می فرماید : روزه برای من است و من پاداش آن را می دهم (یا من پاداش آن هستم). برای روزه دار دو شادی است ؛ آن گاه که افطار کند ، خوشحال می شود و آن گاه که با خدای تعالی دیدار کند و خدا پاداشش دهد نیز خوشحال می گردد.

۲۲۵۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سکوت روزه دار تسبیح ، خوابش عبادت ، دعایش مستجاب و عملش دو برابر است.

۲۲۵۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دعای روزه دار ، رد نمی شود.

۲۲۵۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خواب روزه دار ، عبادت ؛ سکوتش ، تسبیح ؛ عملش ، دو چندان ؛ دعایش ، مستجاب ؛ و گناهش ، آمرزیده است.

ارزش کسی که روزه داری را افطار می دهد

۲۲۵۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که روزه داری را افطار دهد ، مثل پاداش او را دارد.

شکار

شکار

۲۲۵۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که صید را جستجو کند ، آن را به دام آرد.

گمشده

گمشده

۲۲۵۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که گمشده ای را پناه دهد ، مادامی که وجود او را اعلام نکرده گمراه است.

ملالت

پرهیز از افسردگی

۲۲۵۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از دو خصلت برحذر باش : افسردگی و تنبلی ؛ اگر افسرده و دلتنگ شدی ، حق را تحمل نمی کنی و اگر تنبلی کردی ، حق را ادا نمی کنی.

خنده

انواع خنده

۲۲۵۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خنده دو قسم است : خنده ای که خداوند آن را دوست دارد و خنده ای که خداوند آن را دشمن دارد. اما خنده ای که خداوند آن را دوست دارد ، لبخندی است که مرد در اثر شوق دیدار به روی برادرش می زند و اما خنده ای که خدای تعالی آن را دشمن دارد ، این که مرد برای خندیدن یا خنداندن ، سخن ناروا و باطلی بگوید که به سبب آن ، هفتاد پاییز در جهنم سرنگون گردد.

نکوهش خندیدن زیاد

۲۲۵۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خنده بسیار ، دل را می میراند.

۲۲۶۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بسیار خنده نکن ؛ زیرا خنده بسیار ، دل را می میراند.

ضرر

۲۲۶۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ملعون است کسی که به مؤمنی زیان رساند یا با او حیله ورزد.

۲۲۶۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که زیان رساند ، خداوند بدو زیان رساند. و هر که سخت گیری کند ، خداوند بر او سخت گیرد.

ناتوان

۲۲۶۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : درباره ناتوانان ، مرا یاری دهید ؛ زیرا در سایه آنان به روزی رسیده و نصرت می یابید.

۲۲۶۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شما را به زیر دستانتان سفارش می کنم شما را به زیر دستانتان سفارش می کنم ، پس از غذای خود به آنها بخورانید و از نوع لباسهای خود به آنها بپوشانید و اگر مرتکب خطایی شدند که نمی خواهید آن ها را ببخشید ، آنان را بفروشید ولی عذابشان نکنید.

۲۲۶۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بردگان شما ، برادران شمایند پس با آنها نیکی کنید ؛ در کارهای سخت خود از آنان کمک بگیرید و آنان را در کارهای سختشان یاری کنید.

۲۲۶۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : درباره رفتار با بندگان (بردگان) خود ، از خدا بترسید ؛ ظاهرشان را بپوشانید ، شکمشان را سیر کنید و با آنها به ملایمت سخن بگویید.

۲۲۶۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : درباره کسی که جز خدا یاوری ندارد ، از خدا بترسید.

۲۲۶۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (روز قیامت) خدای تعالی از هر کس درباره زیر دستانش و حتی درباره اهل خانه اش می پرسد که آیا از آنان خوب مراقبت نموده ، یا ضایعشان ساخته است؟

گمراهی

گمراهی

۲۲۶۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به گمراه جز گمراه ، عشق نمی ورزد.

نکوهش گمراه کنندگان

۲۲۷۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر کسی ، (مردم را) به سوی گمراهی بخواند و از او پیروی کنند ، نظیر گناهان پیروان خود را بر دوش می کشد بدون آن که از گناهان آن ها چیزی کاسته شود. و هر کسی (مردم را) به راه هدایت دعوت نماید ، نظیر پاداش پیروان خود را در می یابد بدون آن که از پاداش آنان چیزی کاسته شود.

۲۲۷۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که به (راه) هدایتی دعوت نماید ، پاداشی همانند پاداش کسانی را داراست که از آن پیروی نموده و این ، چیزی از پاداش آنان نمی کاهد. و هر که به (راه) ضلالتی دعوت کند ، گناه او همانند گناهان کسانی است که از آن پیروی نموده و این ، چیزی از گناهان آنان نمی کاهد.

موجبات گمراهی

۲۲۷۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هیچ قومی پس از هدایت گمراه نگردد مگر این که جدل داده شوند.

غرامت

غرامت و تاوان

۲۲۷۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر کس هر آنچه در دست گرفت ضامن است تا آن را (به صاحبش) ادا کند.

میهمانی

نکوهش خانه ای که مهمان در آن نمی رود

۲۲۷۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چه بدند مردمانی که مهمان به خانه نمی آورند.

آثار مهمانی کردن

۲۲۷۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه میهمان وارد قوم می گردد ، روزی خود را به همراه می آورد و آن گاه که می رود ، گناهان قوم را نیز می برد.

۲۲۷۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مهمان ، روزی خویش را می آورد و گناهان قوم را می برد ؛ گناهان آنان را محو می کند.

آداب مهمانی کردن

۲۲۷۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدرقه مهمان تا درب منزل ، مستحب است.

۲۲۷۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مهمانی ، سه روز است و مازاد بر آن ، صدقه محسوب می شود. و بر مهمان لازم است که بعد از سه روز جایش را عوض کند.

۲۲۷۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در خوردن ، با مهمان همراهی کن ؛ زیرا مهمان شرم دارد که تنها بخورد.

به زحمت انداختن خود برای میهمان

۲۲۸۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : برای مهمان ، بر خود (و خانواده) سخت نگیرید.

۲۲۸۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نباید کسی خارج از حد توان ، برای مهمان ، خود را به زحمت اندازد.

نکوهش بکار گیری مهمان

۲۲۸۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بکارگیری مهمان ، نشانه سبکی (و بی مغزی) مرد (خانه) است.

آداب مهمان

۲۲۸۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که مهمان قومی شد ، بدون اجازه آنان روزه مستحبی نگیرد.

پذیرش دعوت

۲۲۸۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه شما را (به جایی ، و یا برای تناول چیزی) دعوت کردند ، بپذیرید.

۲۲۸۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دعوت کننده را اجابت نمایید ، هدیه را برنگردانید و مسلمانان را نزنید.

۲۲۸۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه دو نفر هم زمان تو را دعوت نمودند ، دعوت آن را که خانه اش نزدیک تر است بپذیر ؛ چون در همسایگی مقدم است. اما اگر یکی پیش تر دعوت کرد ، دعوت او را بپذیر.

۲۲۸۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر پاچه (گوسفندی) به من هدیه شود ، می پذیرم. و اگر برای (خوردن) آن دعوت شوم ، اجابت می کنم.

نکوهش کسی که بی دعوت به مهمانی می رود

۲۲۸۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که بی دعوت به سوی غذایی برود ، (مانند) دزد وارد می شود و با سرزش بیرون می رود.

بدترین غذاها

۲۲۸۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چه بد است غذای عروسی ؛ ثروتمندان آن را می خورند ولی فقیران محروم می مانند.

۲۲۹۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدترین غذاها ، غذای ولیمه است ؛ (در صورتی) که هر که بخواهد ، بدو ندهند و هر که امتناع کند ، او را دعوت نمایند.

۲۲۹۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدترین غذاها ، غذای ولیمه است ؛ (در صورتی) که سیران را بدان دعوت کنند ولی گرسنگان را از آن بازدارند.

فرمانبری

فرمانبری

۲۲۹۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هیچ گناهی همانند قطع رحم ، خیانت و دروغ شایسته تعجیل خدای تعالی بر کیفر آن در دنیا نیست با این که در آخرت نیز کیفر دارد. و پاداش عبادت صله رحم زودتر می رسد حتی خاندان بدکار ، اگر صله رحم نمایند دارایی شان رشد کرده ، تعدادشان بیشتر می گردد.

تشویق به اطاعت پذیری

۲۲۹۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به گوش بودن و اطاعت پذیری در چیزهایی که دوست دارد یا مکروه دارد ، شایسته

مرد مسلمان است مادامی که به انجام گناه مامور نشود. اما هر گاه به کار گناهی فرمان یافت ، آنجا دیگر نه جای گوش دادن است و نه اطاعت پذیری.

طاعت و بندگی فقط در کارهای نیک است

۲۲۹۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در معصیت الهی ، برای کسی طاعتی نیست بلکه طاعت (و بندگی) فقط در کار نیک است.

۲۲۹۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : برای هیچ مخلوقی در معصیت خالق ، طاعتی نیست.

فرمانبری خدا و آثار آن

۲۲۹۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ای فرزند آدم! پروردگار خویش را اطاعت کن تا عاقلت نامند و از او سرپیچی نکن وگرنه ، نادانت خوانند.

۲۲۹۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بنده ای که از پدر ، مادر و پروردگارش اطاعت نماید ، جایگاهش در بالاترین درجات بهشت است.

عابدترین مردم

۲۲۹۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : واجبات خدای تعالی را انجام بده تا عابدترین مردم باشی ، و از محرمات خدا دوری کن تا پارساترین مردم باشی و به سهمی که خدا برایت تقدیر نموده ، راضی باش تا بی نیازترین مردم باشی.

کاری که سریع تر از هر چیز ثواب داده می شود

۲۲۹۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ثواب صله رحم زودتر از هر عبادتی داده می شود.

پزشکی

پزشک واقعی

۲۳۰۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : طبیب (حقیقی) خداست و شاید چیزهایی برای تو مفید باشد که همانا برای دیگری مضر است.

زیتون

۲۳۰۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زیتون بخورید و با زیتون ، روغن مالی نمایید ؛ زیرا زیتون از درختی مبارک است.

آثار مویز

۲۳۰۲. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : مویز بخورید ؛ زیرا صفرا را غلیظ می کند ؛ بلغم را از بین می برد ؛ عصب را قوی می کند ؛ کندذهنی را برطرف می نماید ؛ اخلاق را نیکو می کند ؛ نفس را پاکیزه می گرداند ؛ و غم و غصه را می زداید.

غذا

محبوب ترین غذا

۲۳۰۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : محبوب ترین غذا نزد خدا ، آن است که دست های زیادی در آن وارد شود.

بهترین غذاها

۲۳۰۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خوشمزه ترین غذاهای شما آن است که با آتش پخته شود.

۲۳۰۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سرکه ، غذای مطبوعی است.

طلاق

طلاق

۲۳۰۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نفرت انگیزترین کار حلال نزد خدا ، طلاق است.

۲۳۰۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر زنی ، بدون دلیل از شوهرش درخواست طلاق نماید ، بوی بهشت بر او حرام است.

۲۳۰۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدترین حلال ، نزد خداوند ، طلاق است.

نکوهش طلاق

۲۳۰۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ازدواج کنید و طلاق ندهید ؛ زیرا خداوند مردان بسیار زن گیر ، و زنان بسیار شوهرکن را دوست ندارد.

۲۳۱۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ازدواج کنید و طلاق ندهید ؛ زیرا عرش از وقوع طلاق می لرزد.

۲۳۱۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زنان را جز از روی بدگمانی طلاق ندهید ؛ زیرا خداوند مردان بسیار زن گیر و زنان بسیار شوهرکن را دوست ندارد.

۲۳۱۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند چیزی که نزد خودش بدتر از طلاق باشد حلال نکرده است.

طمع

پرهیز از طمع

۲۳۱۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از طمع بپرهیزید ؛ زیرا طمع ، فقر آماده است.

۲۳۱۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از آنچه در دست مردم است مایوس باش ، و از طمع بپرهیز که خود ، فقر نقد و حاضر است.

نکوهش طمع

۲۳۱۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : طمعکار ، از همه مردم فقیرتر است.

۲۳۱۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر کدام از شما به دنبال طمعی باشد ، باید درنگ کند.

پیامدهای طمع

۲۳۱۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : طمع ، سنگ لغزانی است که گامهای دانشمندان بر آن استوار نمی ماند.

۲۳۱۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : طمع ، حکمت را از دل های دانشمندان می زداید.

پاکی

تشویق به طهارت و پاکی

۲۳۱۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از بول بپرهیزید ؛ زیرا بیشتر عذاب قبر از آن ناشی می شود.

عطر

عطر

۲۳۲۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی خوشبو است و بوی خوش را دوست دارد ، پاکیزه است و پاکیزگی را دوست دارد ، بزرگوار است و بزرگواری را دوست دارد ، بخشنده است و بخشندگی را دوست دارد. بنابراین ، آستانه خانه هایتان را پاکیزه نگهدارید تا به یهودیان شباهت نداشته باشید.

بهترین عطرها

۲۳۲۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین بوی خوش ، بوی مشک است.

بهترین عطرها برای مردان و زنان

۲۳۲۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین عطر مردان ، آن است که بویش آشکار و رنگش نهان باشد ولی بهترین عطر زنان ، آن است که رنگش آشکار و بویش نهان باشد.

ناخن

ترغیب به کوتاه کردن ناخن ها

۲۳۲۳. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : ریش خود را شانه کنید و ناخن هایتان را کوتاه نمایید ؛ زیرا شیطان میان گوشت و ناخن روان می گردد.

ستمگری

ستمگری

۲۳۲۴. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : روز قیـامت خـدای تعالی کسانی را که در دنیا مردم را عـذاب کرده انـد ، عـذاب می نماید.

۲۳۲۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روز قیامت ، ستم ، مایه تاریکی هایی است.

پرهیز از ستمگری

۲۳۲۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ای مردم! از خدا بترسید. به خدا سوگند که هیچ مؤمنی به مؤمن دیگر ستم نمی کند جز این که روز قیامت ، خدای تعالی از او انتقام می گیرد.

آثار ظلم

۲۳۲۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از ستمگری بپرهیزید ؛ زیرا که در قیامت سیه روزی باعث تاریکی هایی است.

۲۳۲۸. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : خشم و غضب خدا بر کسـی که ظلم کند بر آن که یاوری جز خدا ندارد بسیار شدید است.

۲۳۲۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ستمگران و یاورانشان همگی در آتش جهنمند.

بزرگ ترین ستم

۲۳۳۰. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : بزرگ ترین سـتم ، تصـرف مردی در ذراعی از زمین برادر دینی است که روز قیـامت ریگ های آن بر گردن او آویخته می شود.

انواع ستم

۲۳۳۱. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : ظلم سه قسم است : ظلمی که خداونـد آن را نمی بخشد ؛ ظلمی که خداوند آن را می بخشـد ؛ و ظلمی که خداوند آن را رها نمی کند. اما ظلمی که خداوند آن را نمی بخشد ، شـرک است ؛ خداوند می فرماید :

همانـا ظلـم ، شـرك بزرگى اسـت. امـا ظلمى كـه خداونـد آن را مى بخشـد ، ظلم بنـدگان بر خويشـتن است كه ميـان خـود و پروردگارشان صورت مى گيرد و اما ظلمى كه خداوند آن را رها نمى كند ، ظلم بندگان بر يكديگر است.

ستم به خويشتن

۲۳۳۲. پيـامبر خـدا صـلى الله عليـه وآله : آن كه (در كـار خير) سـبقت مى گيرد و آن كه ميـانه روى مى نمايـد ، هر دو بـدون حساب به بهشت وارد مى شوند ولى آن كه به خويشتن ستم نموده ، به آسانى حساب رسى گرديده سپس به بهشت مى رود.

ترغيب به انتقام گرفتن از ستمگر

۲۳۳۳. پيامبر خدا صلى الله عليه وآله : هر گاه مردم ، وقتى ستمكار را ديدند مچ او را نگرفتند ، بايد منتظر عذاب همگانى خدا باشند.

انتقام گرفتن از ظالم روز قيامت

۲۳۳۴. پيـامبر خـدا صـلى الله عليه وآله : هر گاه بنـده اى در دنيا بر مردى سـتمى روا دارد و آن مرد خودش نتوانـد او را تقاص نمايد ، خداى تعالى روز قيامت تقاص او را مى گيرد.

۲۳۳۵. پيامبر خدا صلى الله عليه وآله : هر كه از روى ستم مملوك (برده) خويش را بزند ، روز قيامت تقاص مى گردد.

۲۳۳۶. پيامبر خدا صلى الله عليه وآله : هر كه از روى ستم تازيانه اى بزند ، روز قيامت تقاص مى گردد.

پرهيز از كمك به ستمگر

۲۳۳۷. پيامبر خدا صلى الله عليه وآله : ستمگران و يارانشان اهل جهنمند.

۲۳۳۸. پيامبر خدا صلى الله عليه وآله : هر كه با ستمگرى همراهى كند ، مجرم است.

۲۳۳۹. پيامبر خدا صلى الله عليه وآله : هر كه ستمگرى را يارى دهد ، خداوند ستمگر را بر او مسلط نمايد.

۲۳۴۰. پيامبر خـدا صـلى الله عليه وآله : هر كه به وسـيله سـتم ، بر خصومتى يارى رسانـد ، پيوسـته مورد خشم خداوند است تا دست بردارد.

۲۳۴۱. پيامبر خـدا صـلى الله عليه وآله : هر كه سـتمگرى را يارى كنـد تا به وسـيله باطلش حقى را پايمال نمايـد ، هر آينه ذمه خداوند و رسولش از او برى است.

پرهيز از دعاى ستمديده

۲۳۴۲. پيامبر خـدا صـلى الله عليه وآله : از دعاى مظلوم بترس ؛ زيرا او حقش را از خـدا طلب مى نمايـد و خـدا نيز از حق هيچ

حق داری دریغ نمی کند.

۲۳۴۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از دعای مظلوم بترسید ؛ زیرا دعای او بر فراز ابرها حمل می گردد در حالی که خداوند متعال ، خطاب می فرماید : سوگند به عزت و جلالم که هر آینه تو را هر چند بعد از مدتی ، یاری خواهم رساند.

۲۳۴۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از نفرین مظلوم بترسید ؛ زیرا همانند شعله آتش به سوی آسمان زبانه می کشد.

۲۳۴۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از نفرین مظلوم بترسید هر چند کافر باشد ؛ زیرا مانعی از اجابت آن نیست.

۲۳۴۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مراقب نفرین های مظلوم باشید ؛ چونکه بین نفرینهای او و خدا مانعی نیست (و زود به اجابت می رسد).

تشویق به یاری کردن مظلوم

۲۳۴۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هرگاه کسی در ملا عام مورد ستم قرار گرفت ، او را یاری کن و قوم را از ستم او باز دار و آنان را ترک گو.

۲۳۴۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که بر ستمگر خویش نفرین کند ، یاری می گردد.

جایگاه ستمدیدگان در روز قیامت

۲۳۴۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ستمدیدگان (دنیا) روز قیامت ، رستگاران هستند.

گمان

گمان

۲۳۵۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه گرفتار حسد شدید ، تعدی نکنید و هر گاه گمان بردید ، آن را حقیقت ندانید و هر گاه چیزی را وزن کردید ، زیادی بدهید.

خوش گمانی

۲۳۵۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خوش گمانی از نیکی عبادت است.

نقش گمان در خیر و شر

۲۳۵۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی فرمود : من با بنده ام به همان گمانی که نسبت به من دارد رفتار می نمایم ؛ اگر گمان نیک دارد ، به نیکی و اگر گمان بد دارد ، به بدی رفتار می کنم.

ارزش خوش بینی به خداوند

۲۳۵۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خوش گمانی به خدا از خوب عبادت کردن او به حساب می آید.

بد گمانی

۲۳۵۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (حضرت) عیسی بن مریم مردی را دید که دزدی می کند. بدو فرمود : آیا دزدی کردی؟ عرض کرد : هرگز! قسم به خدایی که جز او معبودی نیست. حضرت فرمود : به خدا ایمان دارم ، (احیاناً) چشم من خطا کرده است.

موارد جایز بودن سوء ظن

۲۳۵۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به وسیله بدگمانی از (آسیب) مردم در امان باشید.

ننگ

ننگ در روز قیامت

۲۳۵۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روز قیامت ، ننگ چنان گریبانگیر انسان می گردد که او با این که از سختی عذاب خبر دارد ولی باز می گوید : پروردگارا! اگر مرا به جهنم بفرستی ، بهتر از این است که با این وضع رهایم سازی.

عافیت

عافیت

۲۳۵۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : امنیت و سلامتی ، دو نعمتی است که بسیاری از مردم در آن مغبونند.

تشویق به طلب نمودن عافیت از خدا

۲۳۵۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بعد از کلمه اخلاص (لااله الا اللّه) ، چیزی مانند عافیت داده نشده اید ، بنابراین ، از خداوند ، عافیت طلب کنید.

نتیجه عافیت

۲۳۵۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از پروردگار خود ، عافیت و معاف بودن در دنیا و آخرت را طلب کن ؛ زیرا اگر عافیت در دنیا و آخرت را بدست آوری ، رستگار می گردی.

۲۳۶۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از خدا بخشایش و عافیت بخواهید ؛ زیرا پس از مقام یقین ، به هیچ یک از شما چیزی بهتر از عافیت عطا نمی گردد.

عواملی که عافیت می آورد

۲۳۶۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که سلامتی خواهد ، باید مراقب گفتارش باشد ، از باطن خویش خبر ندهد ، عملش را نیکو سازد و آرزویش را کوتاه نماید.

۲۳۶۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : عافیت و سلامتی را برای دیگران آرزو کن تا روزی تو گردد.

دعاهای پیامبر در درخواست عافیت

۲۳۶۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا! تو جانم را آفریدی و تو آن را پس می گیری ، مرگ و زندگی آن برای توست ؛ اگر زنده اش داشتی ، حفظش کن و اگر به مرگ رساندی ، او را بیامرز. خدایا! من از تو عافیت خواستارم.

۲۳۶۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدایا! بدن ، گوش و چشم مرا عافیت و سلامتی عطا فرما. خدایا! من از کفر و فقر به تو پناه می برم. خدایا! من از عذاب قبر به تو پناه می برم ، ای که معبودی جز تو نیست.

عاقبت

عاقبت

۲۳۶۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بعضی از شما تا یک ذراعی بهشت ، کار بهشتیان را انجام می دهد ولی عاقبت ، سرنوشت بر او چیره گشته ، به کار جهنمیان مشغول می شود که در نتیجه ، به جهنم وارد می گردد. و (بر عکس) برخی از شما تا یک ذراعی جهنم ، به کار جهنمیان سرگرم است ولی سرانجام ، سرنوشت بر او پیروز گشته ، به کار بهشتیان مشغول می شود و در نتیجه ، به بهشت داخل می شود.

۲۳۶۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مرد یا زنی ، شصت سال خداوند را اطاعت می کند ، ولی وقتی مرگش فرا می رسد ، در وصیت ، (عدالت را رعایت نمی کند و) ضرر می رساند ، در نتیجه ، (آخر عمر) جهنم بر او واجب می گردد.

۲۳۶۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (گاهی) شخصی در نظر مردم به کار بهشتیان مشغول است در حالی که او از جهنمیان می باشد. و (گاهی) شخصی در نظر مردم به کار جهنمیان مشغول است در

حالی که او از بهشتیان می باشد.

۲۳۶۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : برخی مدت طولانی را به کار بهشتیان مشغولند اما در پایان ، کارشان به کار جهنمیان ختم می گردد. و برخی نیز مدت طولانی را به کار جهنمیان مشغولند اما عاقبت ، کارشان به کار بهشتیان پایان می پذیرد.

عبادت

معنای عبادت

۲۳۶۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدتر از نادانی ، فقری نیست ؛ سودمندتر از عقل ، سرمایه ای نیست ؛ وحشتناک تر از خودپسندی ، تنهایی (و غربتی) نیست ؛ شرفی مانند خوش اخلاقی نیست ؛ و عبادتی مانند تفکر نیست.

تشویق به عبادت کردن

۲۳۷۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی می فرماید : ای فرزند آدم! در عبادت من کوشش کن تا سینه ات را از بی نیازی پُر کنم و فقرت را برطرف سازم و گرنه ، تو را سخت به دنیا مشغول ساخته ، نیازمندی ات را برطرف نمی نمایم.

عابدترین مردم

۲۳۷۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از گناهان و کارهای حرام دوری کن تا عابدتر از دیگران باشی و به قسمت الهی خوشنود باش تا ثروتمندتر از دیگران گردی.

بهترین عبادتها

۲۳۷۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدا را چنان بندگی کن که گویا او را می بینی ؛ زیرا اگر تو او را نمی بینی ، او تو را می بیند.

۲۳۷۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بزرگترین پاداش ، برای عبادت پنهانی است.

۲۳۷۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : انتظار فرج ، بهترین عبادت است.

۲۳۷۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین عبادت ها ، پنهان ترین آنهاست.

۲۳۷۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی فرمود : بهترین چیزی که بنده با آن مرا عبادت می نماید ، خیرخواهی برای من است.

۲۳۷۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی به واسطه چیزی بهتر از (پرداختن به) دین شناسی ، عبادت نشده است.

۲۳۷۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از خوبی عبادت مرد ، خوش گمانی اوست.

راحت ترین عبادت

۲۳۷۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آیا شما از راحت ترین عبادت که (انجام آن) برای بدن آسان تر است ، آگاه سازم؟ (یکی) خاموشی و (دیگری) خوش اخلاقی است.

پرهیز از عابد نادان

۲۳۸۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چه بسا! عابدی که نادان است و چه بسا! دانایی که بدکار است. بنابراین ، از عابدان نادان و دانایان بدکار ، برحذر باشید.

فضیلت عبادت کنندگان

۲۳۸۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آن گاه که دانشمند و عابد بر پل صراط اجتماع می کنند ، به عابد خطاب می رسد : به بهشت در آی و از ثمره عبادت خویش بهره مند شو. ولی به دانشمند خطاب می رسد : اینجا بایست و هر که را دوست داری شفاعت کن ؛ زیرا شفاعت تو درباره هر کسی پذیرفته است. آن گاه خود او در جایگاه پیامبران می ایستد.

حکایت عابد بی دانش

۲۳۸۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : عابد بی دانش ، مانند الاغ آسیاست.

بنده

بنده

۲۳۸۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زمین ، زمین خداست و بندگان ، بندگان خدا ، هر کس زمین مرده ای را آباد نماید ، آن زمین متعلق به اوست.

محبوب ترین بندگان

۲۳۸۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : محبوب ترین بندگان نزد خدا ، پرهیزکاران گمنامند.

منفورترین مردم نزد خدا

۲۳۸۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدترین بندگان نزد خدا ، بنده ای است که لباس ظاهرش زیباتر از کردارش باشد ؛ یعنی لباس پیامبران بر تن کند ولی مانند ستمگران رفتار نماید.

عبرت گرفتن

عوامل عبرت آموز

۲۳۸۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به قبرها (با اندیشه) نگاه کن و از (آمدن روز) رستاخیز عبرت بگیر.

۲۳۸۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی چیزی را که از (شکم) آدمیزاد بیرون می آید ، عبرت دنیا قرار داده است.

خود پسندی

پیامدهای عجب

۲۳۸۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خودپسندی ، عبادت هفتاد سال را نابود می کند.

نکوهش عجب

۲۳۸۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر خودپسندی ، مرد بود ، هر آینه مرد بدی بود.

۲۳۹۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدتر از نادانی ، فقری نیست ؛ سودمندتر از عقل ، سرمایه ای نیست ؛ وحشتناک تر از خودپسندی ، تنهایی (و غربتی) نیست ؛ شرفی مانند خوش اخلاقی ، و عبادتی مانند تفکر نیست.

شگفتی

از کار هیچ کس شگفت زده نشوید

۲۳۹۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از کار (نیک) هیچ کس شگفت زده نشوید تا این که ببینید عاقبتش چه می شود.

ناتوانی

ناتوان ترین مردم

۲۳۹۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ناتوان ترین مردم کسی است که در کار دنیا عاجز باشد و خسیس ترین مردم کسی است که در ادای سلام بخل ورزد.

۲۳۹۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بخیل ترین مردم کسی است که در سلام دادن بخیلی کند. و ناتوان ترین مردم کسی است که از دعا کردن عاجز باشد.

ناتوان

۲۳۹۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زیرک کسی است که نفس خویش را کوچک شمارد و برای پس از مرگ کار کند ، ولی عاجز و ناتوان کسی است که پیرو هوای نفس خود باشد و آرزوهایی از خدا داشته باشد.

شتابزدگی

شتابزدگی

۲۳۹۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : تانی و آرامش از ناحیه خداوند ، ولی عجله و شتاب ، وسوسه شیطان است.

۲۳۹۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حوصله و بردباری از (لطف) خداوند است ، ولی عجله و شتاب از (وساوس) شیطان است.

نتیجه عجله کردن

۲۳۹۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که تانّی کند ، به هدف یا نزدیک به آن می رسد. و هر که شتاب ورزد ، به خطا یا نزدیک به آن می رود.

شتاب نابجا

۲۳۹۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کاری که به کندی پیش می رود شما را وادار نکند که آن را با شتاب انجام دهید ؛ زیرا خداوند عزّوجلّ به خاطر عجله کسی ، عجله نمی کند.

اموری که سزاوار شتاب کردن است

۲۳۹۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سه چیز را نباید به تاخیر انداخت : نماز ، هنگامی که وقتش رسید ؛ (حمل) جنازه ، هنگامی که آماده شد ؛ و (شوهر دادن) بیوه ، هنگامی که همتایی یافت.

دشمنی

دشمنی

۲۴۰۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چهار چیز ، اندکش هم زیاد است : نداری ، درد ، دشمنی و آتش جهنم.

خطرناک ترین دشمن تو

۲۴۰۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خطرناک ترین دشمن تو ، نفس توست که میان دو پهلوی توست.

۲۴۰۲. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : خطرناک ترین دشمن تو ، همسر و کنیز (نابابی) است که با تو همبستر می شود.

۲۴۰۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دشمن (اصلی) تو آن نیست که اگر او را بکشی ، برای تو نور باشد و اگر او تو را بکشد ، به بهشت می روی. ولیکن بدترین دشمن تو فرزند توست که از صلب تو بیرون آمده و نیز بدترین دشمن تو دارایی توست که در برگرفته ای.

عدالت

ارزش عدالت

۲۴۰۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : یک ساعت عدالت و دادگری از عبادت هفتاد سال بهتر است.

تشویق به عدالت

۲۴۰۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خوشا! به حال آن که نادانی را رها کند ؛ زیادی را ببخشد ؛ و به عدالت رفتار نماید.

عادل ترین مردم

۲۴۰۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : عادل ترین مردم کسی است که آنچه برای خود می پسندد ، برای مردم نیز بپسندد و آنچه برای خود روا نمی دارد ، برای آنان نیز روا ندارد.

۲۴۰۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به خدا قسم بعد از من ، کسی که عادل تر از من بر شما باشد پیدا نخواهید کرد.

جایگاه عدالت پیشگان در روز قیامت

۲۴۰۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روز قیامت ، عدالت پیشگان درگاه الهی ، جایگاهشان روی منبرهای نورانی و سمت راست خدای رحمان می باشد - که البته هر دو دست (سمت) خدا ، راست است - آنان که در داوری شان و نسبت به خاندان و زیردستانشان به عدالت رفتار می نمایند.

عذاب

عذاب

۲۴۰۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی به آن که از همه جهنمیان عذابش آسان تر است می فرماید : اگر همه دنیا مال تو بود ، آن را فدای آزادی خود از این عذاب می کردی؟ عرض کرد : آری. خدا می فرماید : در حالی که تو در صلب (پشت) آدم بودی ، من آسان تر از این را از تو خواستم (و آن این بود) که چیزی را با من شریک نسازی ، اما تو دریغ نمودی.

کسانی که عذابشان روز قیامت شدیدتر است

۲۴۱۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روز قیامت سخت ترین عذاب از آن عالمی است که خداوند او را از علمش بهره ای (از عمل) نرسانده است.

کسانی که خدا آنها را در روز قیامت عذاب می کند

۲۴۱۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روز قیامت خدای تعالی کسانی را که در دنیا مردم را عذاب کرده اند ، عذاب می نماید.

۲۴۱۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی از بندگان خود جز سرکش مغروری را که از اطاعت فرمان خدا سرپیچی نموده و از گفتن کلمه «لااله الا اللّه» امتناع می ورزد ؛ عذاب نمی کند.

کسانی که در روز قیامت عذابشان دردناکست

۲۴۱۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روز قیامت خداوند با سه کس سخن نمی گوید و برایشان عذاب دردناکی است : پیر زناکار ، پادشاه دروغگو و فقیر متکبر.

عذاب امت اسلام در دنیا

۲۴۱۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند عذاب این امت را در دنیایشان قرار داده است.

۲۴۱۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : عذاب این امت ، به دست خودشان در دنیا قرار داده شده است.

آبرو

تشویق به آبروداری

۲۴۱۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به وسیله اموالتان از آبرویتان دفاع نمایید.

۲۴۱۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به وسیله دارایی هایتان از آبروهایتان حفاظت کنید.

۲۴۱۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چیزی (از مال) که مرد به وسیله آن آبروی خویش را حفظ می نماید ، برایش صدقه نوشته می شود.

پاداش دفاع از حیثیت مسلمان

۲۴۱۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که زبانش را از آبروی مردم بازدارد ، روز قیامت خداوند لغزش های او را نادیده می گیرد.

۲۴۲۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که در غیاب برادرش از آبروی وی دفاع نماید ، بر خداوند است که آتش جهنم را از او بازدارد.

۲۴۲۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که از آبروی برادرش دفاع نماید ، خداوند آتش جهنم را از چهره اش بازدارد.

کسانی که پیش تو محترم نیستند

۲۴۲۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آبروی سه کس پیش تو محترم نیست : آن که آشکارا فسق می کند ؛ پیشوای ستمکار ؛ و بدعت گذار.

غیب گو

۲۴۲۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که پیش غیب گو و کاهن برود و گفتار او را تصدیق نماید ، هر آینه به دینی که بر محمدصلی الله علیه وآله نازل شده کافر گردیده است.

عزت

عزت جستن از غیر خدا

۲۴۲۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که به وسیله بندگان عزت بجوید ، خداوند ذلیلش گرداند.

موجبات عزت

۲۴۲۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : فرمان الهی را عزیز بدار تا خداوند تو را عزیز گرداند.

۲۴۲۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هرگز! خداوند به وسیله نادانی ، کسی را عزیز نمی گرداند. و هرگز! خداوند به وسیله خرد و بردباری کسی را خوار نمی سازد.

۲۴۲۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خواری و فروتنی برای حق ، از عزت طلبی به وسیله باطل ، به شوکت و عظمت نزدیک تر است.

گوشه گیری

ارزش گوشه گیری

۲۴۲۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که مردم را شناخت ، قرین بلا شد ولی هر که مردم را نشناخت ، میان آنان آسوده زیست.

معاشرت

معیار در معاشرت کردن با مردم

۲۴۲۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پرهیزکار باش تا عابدترین مردم گردی ؛ قانع باش تا سپاس گزارترین مردم گردی ؛ آنچه را برای خود می پسندی برای مردم نیز بپسند تا مؤمن محسوب گردی ؛ با همسایه ات نیکویی کن تا مسلمان محسوب گردی ؛ و خنده کم کن ؛ زیرا خنده بسیار ، دل را می میراند.

نیک رفتاری

۲۴۳۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از جوانمردی است که برادر ساکت شود و به گفتار برادرش گوش دهد. و از جمله

نیک رفتاری است که برادر برای برادرش که بند کفشش بریده ، توقف کند.

۲۴۳۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : با مردم مطابق اخلاقشان اختلاط نمایید ولی در رفتارشان مخالفت کنید (اگر اخلاقشان بد بود ، یک جوری با آنها کنار بیایید اما اگر رفتارشان بد بود ، مخالف آنها عمل کنید).

۲۴۳۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدا ترس باش ، و هیچ کار نیکی را کوچک مشمار ، هر چند خالی نمودن (آب) سطل در ظرف تشنه باشد و با برادر دینی ات با چهره گشاده دیدار کن.

۲۴۳۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر جا هستی ، خدا ترس باش ، و در پی گناه ، نیکی کن تا آن را محو کند و با مردم ، خوش اخلاق و نیکو رفتار باش.

۲۴۳۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خردمند نیست کسی که باملازم قهری خویش تا روزی که خداوند او را رهایی بخشد او را به نیکی رفتار ننماید.

عفت

عفت

۲۴۳۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : عفت و پاک دامنی ، زینت زنان است.

تشویق به عفت

۲۴۳۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : عورت خویش را جز از همسر و کنیزت بپوشان. پرسیدند : اگر قوم ، خویشاوند یکدیگر باشند؟ فرمود : اگر توانستی (بپوشانی) که دیگری آن را نبیند ، نباید ببیند. پرسیدند : اگر یکی از ما تنها باشد؟ فرمود : شرم و حیا از خداوند سزاوارتر از مردم است.

۲۴۳۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به پدرانتان نیکی کنید تا فرزندانتان به شما نیکی نمایند ، و عفیف باشید تا زنان شما عفیف باشند.

۲۴۳۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پاک دامن باشید تا زنانتان پاک دامن باشند ؛ به پدرانتان نیکی کنید تا فرزندانتان به شما نیکی کنند ؛ و هر کس از چیزی که از ناحیه او به برادر مسلمانش رسیده ، عذر به درگاه او آورد ولی برادر مسلمان ، عذر او را نپذیرد ، (روز قیامت) بر حوض من وارد نمی شود.

تشویق در پاکی خوراک

۲۴۳۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر دارای چهار ویژگی هستی ، دیگر به نداری دنیا غم مخور : راستی در گفتار ، امانت داری ، اخلاق نیکو و پاکی در خوراک.

بخشودن

فضیلت بخشش

۲۴۴۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بخشش ، شایسته ترین عملی است که انجام می شود.

۲۴۴۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر پیشوایی هنگام خشم ، عفو نماید ، روز قیامت خداوند او را می بخشد.

۲۴۴۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی بخشنده است و بخشش را دوست دارد.

تشویق به گذشت

۲۴۴۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از گناهان همدیگر که مجازات دارند ، درگذرید. وگرنه ، اگر حدّی نزد من اثبات شود ، اجرای آن واجب می گردد.

۲۴۴۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همدیگر را ببخشید تا کینه هایتان از بین برود.

۲۴۴۵. پیامبر خداصلی الله علیه وآله هر گاه فرمان روایی یافتید نیکویی کنید و رعیت خود را عفو نمایید.

۲۴۴۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از خطای دیگران بگذر ، ولی اگر خواستی مجازات کنی ، به اندازه خطا کیفر بده و مراقب صورت (خطاکار) باش.

۲۴۴۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مردی از پیشینیان را حساب رسی می نمایند و (در پرونده اعمالش) کار نیکی نمی یابند جز این که او مرد توانگری بوده و پیوسته با مردم اختلاط داشته و به غلامانش دستور می داده که نسبت به درماندگان و تنگدستان گذشت نمایند. آن گاه خداوند عزّوجلّ به فرشتگان می فرماید : ما دراین باره (گذشت) شایسته تر از او هستیم ، پس شما نیز از او بگذرید.

تشویق به گذشت هنگام قدرت

۲۴۴۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آن که بر مجازات کردن تواناتر است ، به عفو کردن سزاوارتر است.

۲۴۴۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که به هنگام قدرت ببخشد ، خداوند روز سختی او را می بخشد.

نتیجه بخشودن

۲۴۵۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مهربانی کنید تا مورد رحمت قرار گیرید و گذشت کنید تا آمرزیده شوید.

۲۴۵۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : فروتنی ، مقام بنده را بالا می برد پس فروتنی نمایید تا خداوند بر مقامتان بیفزاید. و گذشت ، عزت بنده را زیاد می کند پس گذشت کنید تا خداوند شما را عزیز گرداند. و صدقه ، مایه افزایش دارایی است

پس صدقه دهید تا خداوند دارایی شما را فزونی بخشد.

۲۴۵۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بر حقانیت سه چیز علم دارم : هر که از ستم کسی گذشت کند ، خدای تعالی به سبب آن ، عزت او را زیاد می کند ؛ هر که به جهت افزون طلبی ، درِ گدایی را به روی خود بگشاید ، خدای تعالی به سبب آن ، بر فقر او می افزاید ؛ و هر که به خاطر خدا ، درِ صدقه را به روی خود بگشاید ، خداوند دارایی او را بیشتر می نماید.

۲۴۵۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بر (درستی) سه چیز قسم می خورم : هرگز مالی با صدقه دادن ، کاهش نمی یابد ، پس صدقه بدهید ؛ هر که از ستمی که بر او شده گذشت نماید ، خدای تعالی بر عزت او می افزاید ؛ و هر که درِ گدایی از مردم را به روی خود بگشاید

، خداوند دری از فقر را به روی او می گشاید.

۲۴۵۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صدقه از دارایی نمی کاهد. خداوند عزت بنده بخشنده را افزون می کند. و هر که به خاطر خدا فروتنی کند ، خداوند مقامش را بالا می برد.

۲۴۵۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که بیامرزد ، خداوند او را می آمرزد و هر که عفو کند ، خداوند او را عفو می کند.

بخشایش خدا

۲۴۵۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روزهای دوشنبه و پنج شنبه ، اعمال را بر خدای تعالی عرضه می نمایند و خداوند همه را می بخشد مگر گناه ستیزه جویان و قطع کننده رحم.

۲۴۵۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بخشش خداوند از گناهان تو بزرگ تر است.

۲۴۵۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی فرمود : عفو من گرامی تر و بزرگ تر از آن است که در دنیا (گناه) بنده مسلمانی را بپوشانم ، سپس او را رسوا سازم ، در حالی که من پیوسته بنده ام را می بخشم هر وقت که آمرزش بطلبد.

بخشش خدا در دنیا

۲۴۵۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بخشش خداوند نسبت به بنده در دنیا ، پوشاندن گناهان اوست.

گذشت های بجا

۲۴۶۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از گناه سخاوتمند صرف نظر کنید ؛ زیرا هر گاه او بلغزد ، خداوند دستش را می گیرد.

۲۴۶۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از کیفر جوانمردان صرف نظر کنید مادامی که مجازاتشان حدّی از حدود الهی نباشد.

۲۴۶۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از گناه سخاوتمند ، لغزش دانشمند ، و سطوت (و سخت گیری) پادشاه عادل بگذرید ؛ زیرا هرگاه آنان بلغزند ، خدای تعالی دستشان را می گیرد.

۲۴۶۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از لغزش های جوانمردان بگذرید ؛ زیرا قسم به کسی که جانم در اختیار اوست ، هرگاه یکی از آنان بلغزد ، دستش در دست خدا خواهد بود.

۲۴۶۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از لغزش شخص سخاوتمند بگذرید ؛ زیرا هر دم بلغزد ، خدا دست او را می گیرد.

خرد

معنی خرد

۲۴۶۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : عقلی مانند تدبیر ، تقوایی مانند خویشتن داری و شرفی مانند خوش اخلاقی نیست.

میوه عقل

۲۴۶۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آن که خرد دارد ، رستگار می گردد.

۲۴۶۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : با خردورزی همه نیکی ها به دست می آید. و کسی که خردمند نیست ، دین ندارد.

سر منشا خرد

۲۴۶۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اساس خرد ، مدارا کردن است و نیکوکاران دنیا ، نیکوکاران آخرتند.

۲۴۶۹. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : اساس خرد بعد از ایمان به خدا ، دوستی با مردم و نیکی کردن با هر شخص نیکوکار و بدکار است.

۲۴۷۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اساس خرد بعد از ایمان به خدا ، حیا و خوش اخلاقی است.

۲۴۷۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اساس خرد بعد از ایمان به خدا ، دوستی با مردم است. و هیچ مردی از مشورت نمودن بی نیاز نیست. و نیکوکاران دنیا ، نیکوکاران آخرت و بدکاران دنیا ، بدکاران آخرتند.

۲۴۷۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : عاقل ترین مردم کسی است که بیشتر با آنان مدارا کند.

فضیلت خرد

۲۴۷۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدتر از نادانی ، فقری نیست ؛ سودمندتر از عقل ، سرمایه ای نیست ؛ وحشتناک تر از خودپسندی ، تنهایی (و غربتی) نیست ؛ شرفی مانند خوش اخلاقی ، و عبادتی مانند تفکر نیست.

۲۴۷۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (صاحب) خردورزی انس گیرنده و انس پذیرنده است.

۲۴۷۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : استواری مرد به عقل اوست ، و کسی که عقل ندارد ، دین ندارد.

دین و خرد

۲۴۷۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دین مرد ، همان خرد اوست و هر که خرد ندارد ، دین ندارد.

عقل در زمین از گوگرد سرخ کمتر است

۲۴۷۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند چیزی کمتر از عقل در زمین نیافریده است و عقل در زمین از گوگرد سرخ کمتر است.

عقل در راه کسب دنیا زیان است

۲۴۷۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : انـدکی توفیق بهتر از عقلی بسیار است. عقـل (ورزی) در کار دنیا زیان است (و هـدر دادن عقل است) ولی عقل و خردورزی در کار دین مایه سرور است.

۲۴۷۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در کار دنیا ، خسران است ، ولی (بهره گیری از) عقل در کار دین ، مسرت بخش است.

ویژگی های خردمند

۲۴۸۰. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : از ویژگی های عاقل این است که : نسـبت به نادان ، بردباری نمایـد ؛ از کسـی که بدو ستم نمـوده ، بگـذرد ؛ نسبت به پـایین تر از خـود فروتنی کنـد ؛ در نیـک خـواهی از بالاـتر از خود سـبقت بگیرد ؛ و هر گـاه خواست سخن بگوید ، آینده نگری کند که اگر مفید است ، بگوید و اگر مضر است ، سکوت کند تا این که سالم بماند.

فضیلت عاقل در روز قیامت

۲۴۸۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چه بسا شخص عاقلی که نزد مردم ، خوار و بدچهره است ولی فردای قیامت ، نجات می یابد. و چه بسا شخص خوش زبان و زیباروی و بزرگ مقامی که فردای قیامت ، هلاك می گردد.

هیچ عاقلی نلغزد

۲۴۸۲. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : من بر کار خدا گواهم که هیچ عاقلی نلغزد مگر این که خدا او را بلند کند سـپس (بار دوم) نلغزد مگر این که خدا او را بلند کند سپس (بار سوم) نلغزد مگر این که خدا او را بلند کند سپس (بار چهارم) نلغزد مگر این که خدا او را بلند کند تا این که سرانجام او را به بهشت منتقل سازد.

مجازات

تشویق به عدالت در مجازات

۲۴۸۳. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : از خطای دیگران بگـذر ، ولی اگر خواستی مجازات کنی ، به انـدازه خطا کیفر بـده و مراقب صورت (خطاکار) باش.

۲۴۸۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بردگان خویش را در حد درك و فهمشان ، تنبیه نمایید.

سختگیری در کیفر عالم

۲۴۸۵. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : (روز قیامت) ماموران عذاب ، فاسـقان قرآن خوان را زودتر از بت پرسـتان به جهنم می برنـد. آنها می گوینـد : (چرا) قبل از بت پرسـتان ، ما را می بریـد؟ در جواب گوینـد : آن که می داند مانند آن که نمی داند ، نیست.

کسی که برای گناهی در دنیا عقاب شود در قیامت عقاب نمی شود

۲۴۸۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که در دنیا مرتکب گناهی شود و کیفر ببیند ، خداوند عادل تر از آن است که کیفرش را بر بنده تکرار نماید.

۲۴۸۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که گناهی (که حد شرعی دارد) مرتکب شود و در دنیا کیفرش را ببیند ، خداوند عادل تر از آن است که کیفرش را بر بنده اش تکرار نماید. و هر که گناهی مرتکب شود و خداوند آن را بپوشاند ، خداوند کریم تر از آن است که در چیز بخشیده تجدید نظر کند.

آنچه خداوند در مجازاتش شتاب می کند

۲۴۸۸. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : پنج چیز است که خداوند برای مجازات صاحبش شتاب می نماید : ستم ، خیانت ، بدرفتاری با پدر و مادر ، بریدن از خویشاوندان و ناسپاسی از نیکی.

آنچه کیفرش در دنیا داده می شود

۲۴۸۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مجازات دو چیز ، (زودتر از موعد)در دنیا داده می شود : ستم و بدرفتاری با پدر و مادر.

دانش

دانش

۲۴۹۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین کارها ، شناخت خداست ؛ کار آگاهانه چه کم و چه زیادش برای تو مفید است ولی کار از روی نادانی ، کم و زیادش هیچ فایده ای برای تو ندارد.

۲۴۹۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دانش فرآیند یادگیری ، و بردباری فرآیند بردباری جستن است و هر که نیکی بجوید ، می یابد و هر که از بدی بپرهیزد ، دراما‌ن می ماند.

۲۴۹۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : منع علم روا نیست.

ارزش دانش و دانایی

۲۴۹۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دانش ، گم گشته مؤمن است ؛ هر گاه سخنی آموخت ، سخن دیگری مطلوب او گردد.

۲۴۹۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دانش ، مایه حیات اسلام و ستون دین است. هر کس دانشی بیاموزد ، خداوند پاداش او را کامل می کند و هر کس دانش بیاموزد و بدان عمل کند ، خداوند به او آنچه را که نمی داند یاد می دهد.

۲۴۹۵. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : دانش و دارایی ، هر گونه عیبی را می پوشاننـد ولی نادانی و نـداری ، هرگونه عیبی را آشکار می نمایند.

۲۴۹۶. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هیـچ کس فضـیلتی ماننـد دانش به دست نمی آورد که صـاحبش را هـدایت نمایـد یا خطری را از او دفع کند. و دین کسی استوار نشود تا این که عقلش سالم گردد (دین پایدار در عقل سالم است).

۲۴۹۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دانش ، ارث من و پیامبران پیش از من است.

برتری علم بر عبادت

۲۴۹۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دانش ، از عبادت بهتر است و معیار دین (داری) ، (در میزان) ترس از خداست.

۲۴۹۹. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : ارزش دانش نزد خداوند عزّوجلّ از ارزش عبادت ، محبوبتر است.

برتری علم بر عمل

۲۵۰۰. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : دانش ، از عمل (عبادت) بهتر است. معیار دین (داری) ، (در میزان) ترس از خداست. و دانشمند (حقیقی) کسی است که (به علمش) عمل می کند.

۲۵۰۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دانش ، از عمل (عبادت) بهتر است. و بهترین عمل ها ، معتدل ترین آنهاست.

برتری دانش بر ثروت

۲۵۰۲. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : حضـرت سـلیمان بین مال ، پادشاهی و دانش ، مخیّر شد ، وی دانش را اختیار کرد. آن گاه پادشاهی و مال نیز به دنبال اختیار دانش ، به او عطا گردید.

ارزش دانش با بردباری

۲۵۰۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هیچ چیزی با چیز دیگری جمع نمی شود که بهتر از جمع شدن دانش با بردباری باشد.

از شرافتمندان دانش بجویید

۲۵۰۴. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : از شرافتمندان ، دانش بجویید ، و اگر نزد آنان دانشی یافتید ، آن را بنویسید ؛ زیرا آنان دروغ نمی گویند.

تشویق به طلب دانش

۲۵۰۵. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : دانش را بجویید هر چند در چین باشد ؛ زیرا دانشجویی بر هر مسلمانی واجب است. هر آینه فرشتگان بالهایشان را برای دانشجو به خاطر خشنودی از کارش ، پهن می کنند.

۲۵۰۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از گهواره تا گور دانش بجویید.

۲۵۰۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر نوجوانی ، در راه کسب دانش و عبادت رشد نموده ، بزرگ شود ، روز قیامت خداوند پاداش هفتاد و دو راستگو را به او عطا می فرماید.

۲۵۰۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دانش بیاموزید و برای تقویت دانش ، آرامش و وقار فراگیرید و نسبت به آموزگار خویش فروتنی نمایید.

۲۵۰۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در طلب دانش بشتابید که سخن راست ، از دنیا و آنچه از طلا و نقره در آن است ، بهتر است.

۲۵۱۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از خدا دانش سودمند طلب کنید و از دانش بی سود به خدا پناه برید.

۲۵۱۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دانشجویی بر هر مسلمانی واجب است و همه چیز ، حتی ماهیان دریا ، برای دانشجو آمرزش می خواهد.

۲۵۱۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دانشجویی بر هر مسلمانی واجب است.

و دانش را پیش نااهلان نهادن ، همانند گوهر ، مروارید و طلا بر گردن خوکان آویختن است.

۲۵۱۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دانشجویی بر هر مرد و زن مسلمانی واجب است.

۲۵۱۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دانش بیاموز ؛ زیرا دانش ، دوست صمیمی مؤمن ؛ بردباری ، وزیر او ؛ خرد ، راهنمای او ؛ عمل ، سرپرست او ؛ مدارا ، پدر او ؛ ملایمت ، برادر او ؛ و شکیبایی ، فرمانده لشکر اوست.

۲۵۱۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دلی که در آن بهره ای از حکمت نباشد مانند خانه ویران است. بنابراین ، دانش بیاموزید و دانش تعلیم دهید و فقه یاد بگیرید و جاهل نمیرید ؛ زیرا خداوند عذر جهل را نمی پذیرد.

دانش در کوچکی

۲۵۱۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : محفوظات پسر کوچک مانند نقش بر سنگ است (که پایدار می ماند) ولی محفوظات مرد بزرگ مانند نوشتن روی آب است (که زود زایل می شود).

فارس و دانش

۲۵۱۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر دانش از ثریّا آویزان باشد ، هر آینه قومی از فرزندان فارس بدان می رسند.

ثمره دانش

۲۵۱۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (گاهی) فتنه از راه می رسد و بندگان را درهم می کوبد (ولی) دانشمند به یاری دانش خویش از آن نجات می یابد.

خطر افزایش علم بدون عمل

۲۵۱۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که دانش بیفزاید ولی بر زهدش نیفزاید ، از خداوند جز دوری نیفزاید.

نقش دانش در عبادت

۲۵۲۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دو رکعت نماز دانشمند از هفتاد رکعت نماز غیردانشمند ، بهتر است.

۲۵۲۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : یک رکعت نماز خداشناس از هزار رکعت نماز خدانشناس ، بهتر است.

دو پرخور سیر ناشدنی

۲۵۲۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دانشمند از دانش خویش ، اشباع نمی شود تا عاقبت به بهشت رسد.

میراث دانش

۲۵۲۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر به آنچه من می دانم آگاه بودید ، هر آینه کمتر می خندیدید و بسیار می گریستید و خوردن و آشامیدن برای شما گوارا نبود.

۲۵۲۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر به آنچه من می دانم آگاه بودید ، هر آینه بسیار می گریستید و کمتر می خندیدید و به سوی بلندی ها صعود کرده ، به پیشگاه خدای تعالی پناهنده می شدید و نمی دانستید که آیا نجات می یابید یا نه؟

۲۵۲۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر به آنچه نزد خداوند برای شماست آگاه بودید ، هر آینه علاقه مند می شدید که بر فقر و حاجت شما افزوده شود.

۲۵۲۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر به اندازه من درباره دنیا آگاه بودید ، هر آینه جانهایتان از (غم) آن می آرمید.

۲۵۲۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر به شایستگی از خدای تعالی می ترسیدید ، هر آینه دانشی فرا می گرفتید که در آن جهل نباشد. و اگر به شایستگی خدای تعالی را می شناختید ، هر آینه از دعایتان ، کوه ها نابود می شدند.

انواع دانش

۲۵۲۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دانش ، سه چیز است : کتاب ناطق (قرآن) ، سنت تایید شده و (گفتن کلمه) نمی دانم.

۲۵۲۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دانش ، دو گونه است : دانشی که در دل جای دارد و این ، همان دانش سودمند است. و دانشی که بر سر زبان است که آن ، حجت خداوند بر آدمیزاد می باشد.

پرهیز از کتمان علم

۲۵۳۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در کار دانش ، یار و خیرخواه همدیگر باشید و آن را از یکدیگر کتمان نکنید ؛ زیرا خیانت در دانش ، از خیانت در دارایی ، بدتر است.

۲۵۳۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آن که دانش را کتمان کند ، همه چیز او را لعنت نماید حتی ماهیان دریا و مرغان آسمان.

۲۵۳۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند به هیچ دانشمندی دانش نداد مگر این که از او پیمان گرفت که آن را کتمان ننماید.

۲۵۳۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که از دانشی مورد پرسش قرار گیرد ولی او آن را کتمان کند ، لجامی از آتش بر (دهان) او زده می شود.

۲۵۳۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که دانشی را از اهلش پنهان نماید ، روز قیامت لجامی از آتش بدو زده می شود.

پرهیز از قراردادن دانش نزد نااهل

۲۵۳۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آن که دانش به نااهل سپارد ، مانند کسی است که گوهر و مروارید و طلا به خوکان آویزد.

آداب دانشجویی

۲۵۳۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دانش را به وسیله نوشتن ، در بند کنید.

۲۵۳۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صبحگاهان در پی علم باشید ؛ زیرا صبح خیزی مایه برکت و کام یابی است (سحر خیز باش تا کامروا گردی).

بر دانش مرد همین بس

۲۵۳۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بر دانایی مرد همین بس که از خدا بترسد و بر نادانی مرد همین بس که خودپسند باشد.

آفت علم

۲۵۳۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سرکشی آفت شجاعت ، تفاخر آفت شرافت (فامیلی) منّت آفت گشاده دستی ، خودپسندی آفت زیبایی ، دروغ آفت سخن ، فراموشی آفت دانش ، سفاهت آفت بردباری ، زیاده روی آفت بخشش و هوس آفت دین داری است.

۲۵۴۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : فراموشی ، آفت دانش است ، و بازگو کردن و در میان گذاشتن و سپردن آن به نااهل ، موجب تلف آن می گردد.

دانشمند

۲۵۴۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : جز دانشمند و دانش آموز از من نیست.

۲۵۴۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : یا دانشمند یا دانش آموز یا گوش به علم یا دوستدار علم باش و پنجمی (غیر از اینها) مباش و گرنه ، هلاک می شوی.

فضیلت دانشمند

۲۵۴۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : تنها دانشمندان ، وارثان پیامبران هستند که دانش را از آنان به ارث برده اند. هر کس دانش فراگیرد سهم زیادی (از ارث) را به دست آورده است.

۲۵۴۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دانشمند ، امین خداوند در زمین است.

۲۵۴۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دانشمندان ، امینان خداوند بر مردم هستند.

۲۵۴۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دانشمندان ، چراغ های زمین ؛ جانشینان پیامبران ؛ وارثان من و وارثان پیامبران هستند.

۲۵۴۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دانشمندان ، رهبرانند پرهیزکاران ، سرورانند و هم نشینی با آنان ، مایه فزونی است.

۲۵۴۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : برتری دانشمند بر دیگران همانند برتری پیامبر بر امتش است.

۲۵۴۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خواب آگاهانه از نماز جاهلانه بهتر است.

۲۵۵۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : برای دانشمند ، همه چیز حتی ماهیان دریا آمرزش می خواهند.

فضیلت عالم بر عابد

۲۵۵۱. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : آن گاه که دانشمند و عابد بر پل صراط اجتماع می کنند ، به عابد خطاب می رسد : به بهشت درآی و از ثمره عبادت خویش بهره مند شو. ولی به دانشمند خطاب می رسد : اینجا بایست و هر که را دوست داری شفاعت کن ؛ زیرا شفاعت تو درباره هر کسی پذیرفته است. آن گاه او در جایگاه پیامبران می ایستد.

۲۵۵۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مابین عالم و عابد هفتاد درجه فاصله است.

۲۵۵۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : یک ساعت دانشمندی که بر بستر خود تکیه زده و مطالعه می کند از هفتاد

سال عبادت عابد ، بهتر است.

۲۵۵۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دانشمندی که علمش سودمند باشد از هزار عابد بهتر است.

۲۵۵۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : برتری دانشمند بر عابد ، مانند برتری من بر امتم می باشد.

۲۵۵۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : برتری دانشمند بر عابد همانند برتری من بر پست ترین شماست. خداوند عزّوجلّ ، فرشتگان و اهل آسمان ها و زمین حتی مورچه در سوراخش و حتی ماهیان بر کسی که به مردم نیکی یاد می دهد ، درود می فرستند.

۲۵۵۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : برتری دانشمند بر عابد همانند برتری ماه شب بدر (شب چهارده) بر سایر ستارگان است.

۲۵۵۸. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : برتری دانشمند بر عابد ، هفتاد درجه است که مابین دو درجه فاصله از زمین تا آسمان است.

۲۵۵۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خواب دانشمند از عبادت عابد برتر است.

فضیلت دانشمندان بر شهدا

۲۵۶۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مرکب دانشمندان ، با خون شهیدان سنجیده شد ، اولی رجحان یافت.

۲۵۶۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روز قیامت ، مداد دانشمندان با خون شهیدان سنجیده می شود که مداد دانشمندان بر خون شهیدان رجحان می یابد.

حکایت دانشمندان

۲۵۶۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مَثَل دانشمندان در زمین همچون مَثَل ستارگان در آسمان است که (مخلوقات) به وسیله آنها در تاریکی های خشکی و دریا هدایت می یابند. پس هر گاه ستارگان ناپدید شدند ، گمراهی ره یافتگان فرا می رسد.

ویژگی های دانشمند

۲۵۶۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر دانشمندی ، گرسنه دانش دیگر است.

داناترین مردم

۲۵۶۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : داناترین مردم کسی است که دانش دیگران را به دانش خود بیفزاید (در انجام امور از دانش دیگران بهره بگیرد).

انواع دانشمندان

۲۵۶۵. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : دانشـمندان سه گونه اند : مردی که مردم در سایه او زندگی می کنند و او نیز در سایه علمش ؛ مردی که مردم در سایه او زنـدگی می کننـد ولی او خود را نابود می کند ؛ و مردی که خود در سایه علمش زندگی می کند ولی هیچ کس در سایه او زندگی نمی کند (از او سود نمی برد).

دانشمندان را گرامی بدارید

۲۵۶۶. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : دانشـمندان را گرامی بداریـد ؛ زیرا آنـان وارثان پیامبراننـد. بنابراین ، هر کس آنان را عزیز شمارد ، خدا و رسولش را عزیز شمرده است.

دانشمند و دانش هر دو در بهشتند

۲۵۶۷. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : دانشـمند و دانش (هر دو) در بهشـتند ؛ هر گاه دانشـمند به آنچه می دانـد عمل نکند ، دانش و عمل (هر دو) در بهشت اما خود دانشمند در جهنم است.

پاداش دانشمند و دانش آموز

۲۵۶۸. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : دعا کننده و آمین گو ، در پاداش شریکند ؛ قاری (قرآن) و مستمع ، در پاداش شریکند ؛ و دانشمند و دانش آموز ، در پاداش شریکند.

۲۵۶۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دانشمند و دانش آموز در خیر شریکند و سایر مردم خیری ندارند.

بی رغبت ترین مردم نسبت به عالم

۲۵۷۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خویشان و همسایگان شخص دانشمند از همه مردم نسبت به او بی رغبت ترند.

نقش دانشمندان در جهان

۲۵۷۱. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : دو گروه از مردم هسـتند که اگر صالح شوند ، مردم نیز صالح و اگر فاسد شوند ، مردم نیز فاسد گردند : دانشمندان و زمامداران.

جوینده دانش

۲۵۷۲. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : از همه گرسـنه تر کسـی است که در پی دانش باشد و از همه سـیرتر کسی است که در پی کسب آن نباشد.

۲۵۷۳. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر آینه فرشـتگان بالهای خویش را برای دانشـجو فرش می نمایند ؛ زیرا از آنچه او می

جوید خشنودند.

۲۵۷۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : فرشتگان ، بالهایشان را برای دانشجو به خاطر خشنودی از آنچه او در جستجویش است ، می گشایند.

۲۵۷۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دانشجو ، میان جاهلان همانند زنده ، میان مردگان است.

۲۵۷۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آن که به خاطر خدا دانش بجوید ، نزد خداوند از مجاهد در راه خدا برتر است.

۲۵۷۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دانشجو ، جویای رحمت است. دانشجو ، رکن اسلام است و به همراه پیامبران ، پاداش می گیرد.

۲۵۷۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دانشجویی ، نزد خداوند از نماز ، روزه ، حج و جهاد در راه خدای عزّوجلّ ، برتر است.

۲۵۷۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : یک ساعت دانش جستن ، بهتر از یک شب نمازگزاری و یک روز دانش جستن ، بهتر از سه ماه روزه گرفتن است.

۲۵۸۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر مردی در جستجوی دانش از خانه اش بیرون رود ، خداوند راه بهشت را بر

او هموار سازد.

۲۵۸۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که در پی دانش از خانه اش بیرون رود ، فرشتگان به جهت خشنودی از کار وی بال هایشان را برای او می گسترانند تا وقتی که بازگردد.

۲۵۸۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که دانشی را بجوید و آن را بیابد ، دو پاداش دارد. و هر که دانشی را بجوید و آن را نیابد ، یک پاداش برای او منظور گردد.

۲۵۸۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که دانش بجوید ، خداوند روزی اش را عهده دار است.

۲۵۸۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که دانش بجوید ، کفاره گناهان گذشته اش محسوب می گردد.

۲۵۸۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که دانش بجوید (با این هدف) که با دانشمندان هم چشمی کند یا با سفیهان مجادله نماید یا توجه مردم را به سوی خود جلب کند ، خداوند او را به جهنم می برد.

۲۵۸۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که راهی را در پی دانش سپری کند ، خداوند راه بهشت را برایش آسان گرداند.

مرگ دانشجو

۲۵۸۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه دانشجو را مرگ فرا رسد ، شهید محسوب می گردد.

دانش آموزی و یاد دادن

۲۵۸۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین صدقه ، دانش آموزی مرد مسلمان سپس تعلیم آن به برادر مسلمانش است.

ارزش آموختن

۲۵۸۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صبح و شام در پی آموزش دانش بودن ، نزد خداوند از جهاد بهتر است.

ثواب آموختن

۲۵۹۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که دانشی (به دیگری) بیاموزد ، پاداش کسی را داراست که بدان عمل نموده و چیزی از پاداش عامل کم نمی شود.

آداب آموختن

۲۵۹۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : با سهل گیری تعلیم دهید نه سخت گیری ؛ (با شاگردان) گشاده رویی نمایید نه خشونت ؛ و هر گاه یکی از شما خشمگین شد ، باید خاموش شود.

۲۵۹۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدون خشونت (و سخت گیری) تعلیم دهید ؛ زیرا آموزگار بهتر از خشونت گر است.

نکوهش آموختن دانشی که نفع ندارد

۲۵۹۳. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر گاه روزی بر من درآیـد که در آن دانشـی که مرا به خدای تعالی نزدیک گرداند ، نیاموزم ، طلوع آفتاب آن روز بر من مبارك مباد.

۲۵۹۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دانش بی سود مانند گنجی است که در راه خدا مصرف نگردد.

۲۵۹۵. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : دانش بی سود ماننـد گنجی است که از آن مصـرف نشود و هر چیزی زکاتی دارد ، و زکات تن ، روزه است.

۲۵۹۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دانش بی سود مانند گنج بی مصرف است.

۲۵۹۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که عملش برایش سودمند نباشد ، جهلش او را ضرر رساند.

۲۵۹۸. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : بعضـی بیان ها سـحر ، بعضی شعرها حکمت ، بعضی سخن ها مبهم و برخی دانشجویی ها نادانی است.

حکایت دانش آموز

۲۵۹۹. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : حکایت کسـی که دانش می آموزد ولی از آن سخن نمی گوید ، مانند کسی است که گنج ذخیره می کند ولی انفاق نمی نماید.

۲۶۰۰. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : حکـایت کسـی که در کودکی دانش می آموزد ، ماننـد نقش زدن بر سـنگ است. و حکایت کسی که در پیری دانش می آموزد ، مانند کسی است که روی آب می نویسد.

حکایت معلم

۲۶۰۱. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : حکـایت دانشـمندی که به مردم نیکی می آمـوزد و خود را فراموش می کنـد ، مـانند چراغی است که برای مردم روشنی می دهد و خود را می سوزاند.

کسی که برای خدا دانش آموزد

۲۶۰۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه دانشمند ، دانش خویش را در مسیر الهی به کار بندد ، همه چیز از او می ترسد ، ولی هر گاه در راه ثروت اندوزی از آن بهره گیرد ، از همه چیز می ترسد.

معلم و دانش آموز را احترام کنید

۲۶۰۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به کسی که از او دانش می آموزید ، احترام کنید و نیز به کسی که به او دانش می آموزید ، احترام کنید.

تشویق به عمل کردن به علم

۲۶۰۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه دانشمند دانش خویش را به کار نگیرد ، همانند چراغ برای مردم روشنی می بخشد ولی خویشتن را می سوزاند.

۲۶۰۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر چه می خواهید بدانید ، بیاموزید. (اما) خداوند شما را از دانشتان بهره مند نمی سازد تا این که به آنچه می دانید ، عمل کنید.

۲۶۰۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : وای! بر کسی که نداند و وای! بر کسی که بداند سپس عمل نکند.

بر حذر داشتن از علم بدون عمل

۲۶۰۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روز قیامت ، هر دانشی وبال گردن صاحبش است مگر این که بدان عمل کند.

آثار دانش بدون عمل

۲۶۰۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : برخی از بهشتیان به وضع برخی از جهنمیان آگاه می شوند و به آنان می گویند : به چه دلیل داخل آتش جهنم شدید؟ به خدا سوگند! ما به واسطه آنچه از شما آموختیم به بهشت داخل شدیم. آنان پاسخ می گویند : ما می گفتیم ولی عمل نمی کردیم.

نکوهش علمای بد کردار

۲۶۰۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : وای بر امتم از دست دانشمندان بد!

نکوهش کسی که از راه علم ارتزاق کند

۲۶۱۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که از راه دانش ، نان خورد ، خداوند چهره اش را دگرگون ساخته ، و او را به عقب برگرداند و آتش جهنم سزاوار او باشد.

لغزش دانشمند

۲۶۱۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : لغزش دانشمند ، مانند طبل صدا می دهد ولی لغزش نادان را ، جهل می پوشاند.

۲۶۱۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از لغزش دانشمند ، برحذر باشید و بازگشت و اصلاح خطایش را در انتظار کشید.

۲۶۱۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مراقب لغزش دانشمند باشید که خطایش او را در آتش جهنم سرنگون خواهد ساخت.

سرانجام کسی که گوش مردم را از شهرت علمش پر می کند

۲۶۱۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که از شهرت علم خویش گوش مردم را پُر کند ، روز قیامت خداوند از فضیحت وی گوش مردم را پُر نموده ، خوار و ناچیزش می کند.

آنچه سزاوار دانشمند نمی باشد

۲۶۱۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : گروهی از امت من ، دانشجوی دین هستند و قرآن قرائت می کنند ولی می گویند : با امیران همراهی می کنیم تا از دنیایشان بهره مند شویم و در دین داری از آنان کناره می گیریم. (زهی خیال باطل) که چنین چیزی مقدور نیست ؛ زیرا از نزدیکی با آنان جز گناه نصیب نمی گردد چنانچه از درخت قتاد جز خار نمی توان چید.

وای بر عالم از جاهل

۲۶۱۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : وای بر عالم از جاهل! و وای بر جاهل از عالم!.

پرهیز از عالم بدکار

۲۶۱۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چه بسا! عابدی که نادان است و چه بسا! دانایی که بدکار است. بنابراین ، از عابدان نادان و دانایان بدکار ، برحذر باشید.

عمر

عمر

۲۶۱۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (بیشتر) امت من مابین شصت سال تا هفتاد سال عمر می کنند.

عمر طولانی

۲۶۱۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : عمر مسلمان ، هر چه طولانی تر شود برایش نیکوتر است.

آنچه عمر را زیاد می کند

۲۶۲۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : انسان به سبب گناه از روزی محروم می گردد. و تقدیر جز به سبب دعا تغییر نمی کند. و عمر جز به سبب نیکی افزایش نمی یابد.

۲۶۲۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی عمر انسان را به خاطر نیکی به پدر و مادرش زیاد می کند.

کسی که عمرش علیه او حجت است

۲۶۲۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند هر که را شصت سال عمر دهد ، هر آینه عذر و بهانه عمر را بر او بسته است.

کار

کار

۲۶۲۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی به صورت ها و دارایی های شما نمی نگرد و لیکن به دلها و کردارتان نگاه می کند.

۲۶۲۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که نیکی کشت کند ، حاصلش را درو می کند. و هر که بدی کشت کند ، بدی درو می کند.

محکم کاری

۲۶۲۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه یکی از شما کاری انجام می دهد ، باید آن را استوار سازد.

۲۶۲۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در دنیا همانند کسی که گمان می برد هیچگاه نمی میرد ، تلاش کن و همانند کسی که می ترسد فردا بمیرد ، بترس.

۲۶۲۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : محکم کاری کنید (کار مناسب انجام دهید) و تقرب جویید.

۲۶۲۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند دوست دارد کسی که کاری می کند نیکو انجام دهد.

به سرانجام رساندن کار

۲۶۲۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به انجام رساندن کار نیک ، بهتر از آغاز کردن آن است. (کار را آن کرد که تمام کرد).

اعتبار کار

۲۶۳۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : درباره صلاح و فساد کارها به نفس خویش رجوع کن ، دیگران هر چه می خواهند بگویند.

۲۶۳۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اعتبار کار به سرانجام آن است.

عملی که مورد قبول خدا واقع می شود

۲۶۳۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی از عبادت و عمل جز آنچه به طور خالص و به قصد او انجام می گیرد ، نمی پذیرد.

ایمان و عمل همراه یکدیگرند

۲۶۳۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ایمان و عمل همراه یکدیگرند و هر یک بدون دیگری صلاح نیست.

تشویق به اندیشیدن قبل انجام کار

۲۶۳۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خواستی کار (مهمی) را انجام بدهی در عاقبت آن اندیشه کن ؛ اگر خوب بود ، آن را انجام بده و اگر بد بود ، از آن دوری کن.

تشویق به کار نیک

۲۶۳۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : تلاش کنید ؛ که هر کس به آنچه برایش آفریده شده ، خواهد رسید.

۲۶۳۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در انجام کارهای نیک شتاب کنید پیش از این که به شش چیز گرفتار آیید : فرمانداری سفیهان ، کثرت شرط (در معاملات) ، فروش حکم (خدا با رشوه) ، کوچک شمردن خون ریزی ، قطع رحم ، نورسیده هایی که قرآن را با آواز خوانند و یکی را پیش می فرستند تا برای آنان تغنّی کند هر چند دانش وی از دیگران کمتر باشد.

۲۶۳۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در انجام کارهای نیک شتاب کنید پیش از این که به فتنه هایی که چون پاره های شب تاریکند ، گرفتار آیید : (مانند) آن که انسان صبح مؤمن است ولی شب کافر می شود ، شب مؤمن است ولی صبح کافر می شود ؛ به طوری که یکی از آنان دینش را در مقابل دنیای ناچیزی می فروشد.

۲۶۳۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر کدام از شما بتواند ذخیره ای از عمل شایسته داشته باشد ، باید چنین کند.

عمل برای آخرت

۲۶۳۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دنیای خویش را اصلاح نمایید آن چنان برای آخرت تلاش کنید که گویا فردا خواهید مرد.

کار و پاداش

۲۶۴۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سه چیز در هر که باشد ، (آثارش) به صاحبش برمی گردد : ستم ، نیرنگ و پیمان شکنی.

۲۶۴۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که عملی بد کند ، در دنیا سزایش را می بیند.

حکایت عمل بهشتیان و جهنمیان

۲۶۴۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هشیار باشید! که کار بهشتیان نظیر به سختی بر تپه مرتفع صعود کردن است. اما کار

جهنميان همانند به آسانی فرود آمدن از سراشیبی است.

نیاز شدید به عمل در قیامت

۲۶۴۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر مردی از روز تولد تا هنگامی که پیر می میرد در خشنودی خدای تعالی به سر برد ، (باز) روز قیامت عمل خویش را کوچک می شمارد.

پیگیری در کار

۲۶۴۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر رستاخیز به پا گشت در حالی که نهالی در دست یکی از شما بود ، اگر توانست پیش از قیامت ، آن را بکارد باید آن را بکارد.

نکوهش کار بدون علم

۲۶۴۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که بدون علم کاری کند ، افسادش بیش از اصلاحش خواهد بود.

فضیلت عمل بر نسب

۲۶۴۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که را عملش پس اندازد ، نسبش پیش نبرد.

کسانی که عملشان سودی به حالشان ندارد

۲۶۴۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سه ویژگی در هر که نباشد ، کارش به سرانجام نمی رسد : پارسایی که او را از نافرمانی خدا بازدارد ؛ اخلاق نیکویی که به وسیله آن با مردم مدارا کند ؛ و بردباری که نادانی نادانان را دفع نماید.

کسی که عملش او را سود می بخشد

۲۶۴۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : عمل کم همراه با آگاهی سود می رساند ولی عمل بسیار با نادانی ، سود نمی رساند.

آنچه موجب قبولی عمل می شود

۲۶۴۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند عمل هیچ بنده ای را نمی پذیرد تا این که از گفتارش نیز خشنود گردد.

آثار کار برای غیر خدا

۲۶۵۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه روز قیامت فرا رسد ، منادی فریاد بر می آورد : هر کس کاری برای غیر خدا انجام داده ، پاداش آن را از او طلب نماید.

آثار کوتاهی در عمل

۲۶۵۱. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر گـاه بنـده ای در انجام وظایفش کوتاهی کنـد ، خداونـد او را به انـدوه گرفتار می سازد.

ارزش کارها به نیت است

۲۶۵۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (پاداش) کارها به نیت وابسته است.

۲۶۵۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ارزش کارها به نیت و سرانجام آنها وابسته است.

۲۶۵۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پاداش در مقابل خلوص است و (قبولی) عمل به نیّت وابسته است.

۲۶۵۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هشیار باشید! که بسیارند شب زنده دارانی که از نماز جز بی خوابی ، سودی نمی برند ، و بسیارند روزه دارانی که از روزه جز گرسنگی و تشنگی ، بهره ای ندارند.

استوارترین اعمال

۲۶۵۶. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : اسـتوارترین کارها سه چیز است : همواره به یاد خدا بودن ، رعایت عدالت درباره خود (هر چند بر ضررت باشد) و تقسیم مال خود با برادر دینی.

بهترین کارها

۲۶۵۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : محبوب ترین کارها نزد خدا ، کار بادوام تر آنهاست هر چند اندك باشد.

۲۶۵۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین کارها ، خوشحال نمودن برادر مؤمن یا قرضی از او پرداختن است.

۲۶۵۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین کارها بعد از ایمان به خدا ، دوستی و مهربانی با مردم است.

۲۶۶۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین کارها ، کسب حلال است.

۲۶۶۱. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : بهترین کارها ، شناخت خداست ؛ کار آگاهانه چه کم و چه زیادش برای تو مفید است ولی کار از روی نادانی ، کم و زیادش هیچ فایده ای برای تو ندارد.

۲۶۶۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین کارها ، دوستی و دشمنی در راه خداست.

۲۶۶۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین کارها ، سیر کردن شکم گرسنه است.

۲۶۶۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین عمل ، کار بادوام تر است هر چند اندك باشد.

۲۶۶۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین عمل ، نیّت راست و صادقانه است.

۲۶۶۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مقرب ترین کارها نزد خدا ، جهاد در راه خداست که هیچ چیز به پای آن نمی رسد.

۲۶۶۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین عمل مؤمن ، جهاد در راه خداست.

۲۶۶۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله

: بهترین کارها ، جدا شدن از دنیاست ، در حالی که زبانت به ذکر خدا مشغول باشد.

۲۶۶۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دانش ، از عمل (و عبادت) بهتر است. و بهترین عمل ها ، معتدل ترین آنهاست.

۲۶۷۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آدمیزاد ، کاری بهتر از نماز ، آشتی میان کسان و اخلاق نیکو ، ندارد.

نابود شدن اعمال

۲۶۷۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مرد یا زنی ، شصت سال خداوند را اطاعت می کنند ولی وقتی مرگشان فرا می رسد ، در وصیت ، (عدالت را رعایت نکرده) ضرر می رسانند ، در نتیجه ، (آخر عمر) آتش جهنم بر آنان واجب می گردد.

سبب نابودی اعمال

۲۶۷۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شش چیز اعمال (خوب) را نابود می سازد : به عیب مردم پرداختن ؛ سخت دلی ؛ دنیا دوستی ؛ کم حیایی (بی شرمی) ؛ درازی آرزو ؛ و ستمگری که (از ظلم) دست بردار نیست.

نامه اعمال

۲۶۷۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دفاتر (اعمال بندگان) سه تا است : دفتری که خداوند چیزی از آن را نمی بخشد ؛ دفتری که خداوند بدان اعتنا نمی کند ؛ و دفتری که خداوند هیچ چیزی از آن را رها نمی کند. اما دفتری که خداوند چیزی از آن را نمی بخشد ، شرک به خدا است ، اما دفتری که خداوند بدان اعتنا نمی کند ، ستم بنده بر نفس خویش است نسبت به چیزهایی که میان او و پروردگارش می باشد ؛ مانند روزه یا نمازی که ترک نموده ؛ زیرا خداوند اگر بخواهد آن را می بخشد و از آن می گذرد. و اما دفتری که خداوند هیچ چیزی از آن را رها نمی کند ، ستم های بندگان به یکدیگر است که ناچار باید قصاص شوند.

عرضه شدن کارها

۲۶۷۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روزهای دوشنبه و پنج شنبه ، اعمال را بر خدای تعالی عرضه می نمایند و خداوند نیز همه را می بخشد مگر گناه ستیزه جویان و قطع کننده رحم.

۲۶۷۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اعمال ، روزهای دوشنبه و پنج شنبه بر خداوند ، و روز جمعه ، بر پیامبران و پدران و مادران عرضه می گردد. بنابراین ، نسبت به نیکی های آنها ، شاد گشته ، صورتهایشان سفید و روشن می گردد. پس از خدا بترسید و مردگان خود را اذیت نکنید.

به اندازه توانتان کارهای نیک بجا آورید

۲۶۷۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : تا می توانید ، کارهای نیک به جا آورید ؛ زیرا تا شما را ملالت نیاید خداوند را نمی

آید.

حکایت کسی که بعد از کارهای بد کار خوب می کند

۲۶۷۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مَثَل کسی که ابتدا کارهای بد و سپس کارهای نیک انجام می دهد ، مانند مردی است که زره تنگ به تن دارد که نَفس او را می گیرد ، سپس کار نیک می کند و حلقه ای از آن گشوده می شود سپس کار نیک دیگری می نماید و حلقه دیگری باز می شود تا این که به زمین می افتد.

خشونت

پرهیز از خشونت

۲۶۷۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مدارا کن و از خشونت و بدگویی بپرهیز.

نکوهش خشونت

۲۶۷۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خشونت ، شوم و نحس ، و مدارا میمون و مبارک است.

۲۶۸۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مدارا مایه میمنت ، و خشونت موجب شومی است. هر گاه خداوند برای اهل خانه ای نیکی اراده نماید ، آنها را اهل مدارا می کند ؛ زیرا مدارا در هر چیزی ، زینت بخش آن است و خشونت در هر چیزی ، مایه خواری آن است.

۲۶۸۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدون خشونت (و سخت گیری) تعلیم دهید ؛ زیرا آموزگار بهتر از خشونت گر است.

۲۶۸۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مدارا در هر چیزی مایه زینت است و خشونت در هر چیزی مایه خواری است.

عورت

عورت

۲۶۸۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مراقب میان دو فک (دهان) و میان دو پای (فرج) خود باش.

تشویق به پوشاندن عورت

۲۶۸۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ران خویش را بپوشان ؛ زیرا ران مرد ، از عورت محسوب می شود.

آنچه عورت محسوب می شود

۲۶۸۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ران ، جزو عورت محسوب می گردد.

یاری

یاری

۲۶۸۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مادامی که بنده ای برادر دینی خویش را یاری می کند ، خدا یاور اوست.

۲۶۸۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی یاری رساندن به شخص غمخوار و اندوهگین را دوست دارد.

۲۶۸۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بر پیروزی مرد همین بس که دشمن خود را غرق در نافرمانی های خداوند ببیند.

۲۶۸۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آن که خود را از (دیدگان) مردم پوشاند ، از آتش جهنم نپوشانده است.

فضیلت یاری کردن

۲۶۹۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : یک روز یاری نمودن برادر (دینی) از یک ماه اعتکاف بهتر است.

تشویق بر یاری کردن

۲۶۹۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : برادر دینی خود را یاری کن چه ستمگر باشد و چه ستم دیده ؛ اگر ستمگر است ، او را از ستم بازدار. و اگر ستم دیده است ، او را (در مقابل ستم) یاری کن.

۲۶۹۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مرد باید برادر خویش را یاری کند ؛ چه ظالم باشد یا مظلوم ؛ اگر ظالم بود ، او را نهی کند ؛ زیرا همین برای او یاری نمودن است و اگر مظلوم بود ، او را یاری رساند.

ثمره یاری نمودن

۲۶۹۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که غیاباً برادرش را یاری نماید ، خداوند او را در دنیا و آخرت یاری می کند.

۲۶۹۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که کوری را چهل قدم به دنبال خود بکشد ، گناهان گذشته اش آمرزیده می شود.

نقش ضعیفان در یاری

۲۶۹۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آیا جز به دعا و عقل ضعیفانتان یاری می گردید؟.

۲۶۹۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : درباره ناتوانان ، مرا یاری دهید ؛ زیرا در سایه آنان به روزی رسیده و نصرت می یابید.

آنچه موجب یاری خدا بر بنده می شود

۲۶۹۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : یاری نمودن سه کس بر خدای تعالی لازم است : آن که در راه خدا می جنگد ؛ غلامی که با پرداخت قیمت برای آزادی خود تلاش می کند ؛ و آن که به منظور عفت و پاکدامنی ازدواج می کند.

۲۶۹۸. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر کس سه کار را با تکیه بر خـدا و امیـد ثواب انجام دهد ، خدای تعالی بر خود لازم فرموده است که او را یاری رسانـد و برکت دهـد : هر کس در راه آزادی خویش با تکیه بر خـدا و امیـد ثواب ، تلاش نماید ، خـدای تعـالی بر خود لازم فرموده است که او را یاری رسانـد و برکت دهـد ؛ هر کس با تکیه بر خـدا و امیـد ثواب ، ازدواج نمایـد ، خدای تعالی بر خود لازم فرموده است که او را یاری رساند و برکت دهد ؛ و هر کس زمین مواتی را با تکیه بر خدا و امید ثواب آباد نماید ، خدای تعالی بر خود لازم فرموده است که او را یاری رساند و برکت دهد.

۲۶۹۹. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : خدای تعالی کمک و یاری را به اندازه نیاز و هزینه ، و شـکیبایی را به اندازه گرفتاری فرو می فرستد.

پیمان

پیمان

۲۷۰۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خوش پیمانی جزو ایمان است.

پیمان خداوند

۲۷۰۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پیمان خدای تعالی ، شایسته وفاداری است.

ترغیب به وفای به عهد

۲۷۰۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین بندگان خدا ، خوش پیمانان و خوش بویانند.

نتیجه پیمان شکنی

۲۷۰۳. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : پنج چیز از آثار پنج چیز است : هر قومی پیمان شـکنی کند ، دشمن شان بر آنان مسلط گردد ؛ آنان که بر خلاف قانون خـدا قضاوت نمایند ، میانشان فقر رواج یابد ؛ کسانی که فحشا (زنا) در بینشان آشـکار شود ، مرگ میانشـان شـایع گردد ؛ کسـانی که کم فروشـی پیشه کننـد ، به قحط سـالی گرفتار آینـد ؛ و آنان که زکات ندهنـد ، به خشکسالی مبتلا شوند.

۲۷۰۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روز قیامت برای پیمان شکن ، پرچمی برافراشته می شود که می گویند : هان! این پیمان شکنیِ فلانی پسر فلانی است.

عیادت

فضیلت عیادت کردن

۲۷۰۵. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : به نـاحق تصـرف کردن مـال مسـلمان ، از بزرگترین گناهـان است و عیادت مریض از

کارهای نیک است.

تشویق به عیادت کردن

۲۷۰۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : عیادت کن (حتی) کسی را که تو را عیادت نکند و هدیه کن (حتی) به کسی که به تو هدیه نکند.

۲۷۰۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از بیماران عیادت کنید و از ایشان بخواهید که برایتان دعا کنند ؛ زیرا دعای بیمار ، مستجاب و گناهش آمرزیده است.

۲۷۰۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از بیمار عیادت کنید و جنازه ها را تشییع نمایید که آخرت را یادآورتان می شود.

آداب عیادت

۲۷۰۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ثواب زود برخاستن از پیش مریض ، از سایر عبادت ها بیشتر است.

آثار عیادت

۲۷۱۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه مسلمان از برادر مسلمانش عیادت نماید ، پیوسته مشغول چیدن میوه های بهشت است تا هنگامی که بازگردد.

عیب

عیب پوشی

۲۷۱۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پرده هیچ کس را مدر.

۲۷۱۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر در دنیا ، بنده ای (راز) بنده دیگر را بپوشاند ، روز قیامت خداوند (نیز راز) او را می پوشاند.

۲۷۱۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که عورتی را دید و پوشاند ، مانند کسی است که دختر زنده به گور شده ای را از قبر زنده درآورده است.

ترغیب به ذکرعیوب نفس

۲۷۱۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خواستی از عیوب دیگری یاد کنی ، به یاد عیوب خویش باش.

۲۷۱۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بعضی از شما ، خس را در چشم برادرش می بیند اما تنه درخت را در چشم خویش نمی بیند.

عیب

۲۷۱۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خوشا! به حال آن که عیب خودش ، او را از پرداختن به عیب های مردم بازدارد.

خوشی

خوشی

۲۷۱۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : جامه نو بپوش و پسندیده زندگی کن.

خوش ترین زندگی

۲۷۱۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خوشا! به حال آن که اسلام آورد و دارای زندگی در حد کفاف (که بتوان به آن بسنده کرد) است.

تشویق به اصلاح نمودن زندگانی

۲۷۱۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اصلاح زندگانی ، از دانایی مرد است. و جستجوی چیزی که به صلاح توست ، دنیاپرستی نیست.

تشویق به نرمی در زندگانی

۲۷۲۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ملایمت در زندگانی ، از دانایی مرد است.

چشم

چشم

۲۷۲۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند رحمت کند دیده ای را که از ترس خدا بگرید و خداوند رحمت کند دیده ای را که در راه خدا بیدار ماند.

چشم زخم

۲۷۲۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه یکی از شما در خود یا مال یا برادرش چیز جالبی دید ، از خدا بخواهد که آن را مبارک گرداند ؛ زیرا چشم زخم حق است.

۲۷۲۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چشم بد ، وجود حقیقی دارد و اگر (ممکن بود که) چیزی بر تقدیر پیشی بگیرد ، چشم بد ، پیشی می گرفت.

۲۷۲۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چشم بد ، حقیقت دارد و شیطان و حسد آدمیزاد آن را مهیا می سازد.

پیامدهای چشم زخم

اشاره

۲۷۲۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چشم بد ، مرد را به قبر و شتر را به دیگ می کشاند.

پناه به خدا بردن از چشم زخم

۲۷۲۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از چشم بد به خدا پناه برید ؛ زیرا بد چشمی حقیقت دارد.

غریب

انواع غریب ها

۲۷۲۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : غریبان جهان ، چهارند : قرآن در خاطر ستم گر ؛ مسجد در میان قومی که در آن نماز نمی خوانند ؛ قرآن در خانه ای که قرائت نمی شود ؛ و مرد درست کار همراه قوم بد.

شستن

شستن

۲۷۲۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حق خدا بر هر مسلمانی این است که هفته ای یک روز غسل نماید و سر و تنش را بشوید.

دغلکاری

نکوهش دغلکاری

۲۷۲۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که ما را فریب دهد ، از ما نیست.

۲۷۳۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کسی که (در معامله) با مسلمانی تقلب کند ؛ یا به او ضرر رساند ؛ یا با وی حیله کند ، از ما نیست.

۲۷۳۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که ما را بفریبد ، از ما نیست ؛ حیله و نیرنگ در آتش جهنم است.

غصب

۲۷۳۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر کس ، به اندازه یک وجب زمین دیگری را غصب نماید ، خدای تعالی او را مجبور

می کنـد که آن را تـا عمق هفت زمین حفر نموده سـپس روز قیـامت آن را به گردن آویزد تـا زمـانی که رسـیدگی به حساب مردم پایان یابد.

۲۷۳۳. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر که اموال مردم را به قصـد باز پرداخت بگیرد ، خداوند از ناحیه او می پردازد. و هر که با قصد تلف کردن بگیرد ، خداوند آن را تلف می نماید.

خشم

نکوهش غضب کردن

۲۷۳۴. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : هشـیار باشـید! همانا خشم پاره آتش است که دل فرزند آدم را شـعله ور می سازد ؛ آیا هنگام خشم ، سـرخی چشـمان و تورم رگهای او را نمی بینید؟ بنابراین ، هر گاه یکی از شـما خشـمگین شد ، حتماً روی زمین بنشیند.

پرهیز از غضب

۲۷۳۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از خشم دوری نما.

۲۷۳۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خشم نکن ؛ زیرا خشم مایه فساد است.

آنچه غضب را خاموش می کند

۲۷۳۷. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : هر گاه یکی از شـما ایسـتاده خشـمگین شود ، باید بنشـیند و اگر با نشسـتن غضب از او دور نشد ، باید به پهلو دراز بکشد.

۲۷۳۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خشمگین شدی ، خاموش باش.

۲۷۳۹. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : خشم از (عمل) شیطان است و شیطان از آتش آفریده شده و آتش را فقط آب خاموش می نماید. بنابراین ، هر گاه یکی از شما خشمگین شد ، وضو بگیرد.

۲۷۴۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خشم ، از ناحیه شیطان است و شیطان از آتش آفریده شده و آب ، آتش را خاموش می کند. بنابراین هر گاه یکی از شما خشمگین شد ، غسل نماید.

افراد مبغوض نزد خدا

۲۷۴۱. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : خشم و غضب خـدا بر کسـی که گمان می برد صاحب دارایی ها (یا پادشاه پادشاهان) است ، بسیار شدید است ؛ زیرا مالک و پادشاهی جز خدا نیست.

۲۷۴۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خشم و غضب الهی بسیار شدید است بر زنی که (از راه نامشروع) فرزندی را برای قومی به دنیا آورد که محارم آنان را ببیند و در اموالشان شریک شود (هم فرزند ، ولد حرام است و هم اطلاع او بر محارم و شرکت در اموال آنان حرام است).

۲۷۴۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خشم و غضب خدا بر کسی که ظلم کند بر آن که یاوری جز خدا ندارد بسیار شدید است.

هر گاه خداوند بر امتی غضب نماید

۲۷۴۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند بر امتی غضب نماید آنها را در زمین فرو نبرد و مسخ ننماید ، (بلکه) قیمت ها گران و آسمان از باریدن بر آنها منع می شود و اشرارشان زمام امورشان را به دست گیرند.

ثمره فرو نشاندن غضب

۲۷۴۵. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : دوراندیش ترین مردم کسی است که در فرو نشاندن خشم تواناتر باشد.

۲۷۴۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هیچ جرعه ای نزد خداوند از جرعه خشم مردی که آن را فرو برد یا جرعه صبر بر مصیبت ، محبوب تر نیست. و نیز هیچ قطره ای از قطره اشکی که از ترس خدا جاری می شود و یا قطره خونی که در راه خداوند ریخته می شود محبوب تر نیست.

۲۷۴۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هیچ جرعه ای در پیشگاه خداوند از جرعه خشمی که به خاطر رضای خدا فرو برده شده ، بهتر و گواراتر نیست.

۲۷۴۸. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : هیچ جرعه ای نزد خدای تعالی از جرعه خشمی که بنده ای آن را فرو برد ، محبوب تر نیست و هر بنده ای خشمش را فرو برد ، خدای تعالی ضمیر او را از ایمان پر نماید.

۲۷۴۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که خشم خویش را فرو نشاند در حالی که بر اجرای آن توانا باشد ، خداوند او را از امنیت و ایمان سرشار سازد.

۲۷۵۰. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : هر که خشمش را دفع کند ، خداوند عذابش را دفع می نماید ، و هر که زبانش را حفظ کند ، خداوند زشتی اش را می پوشاند.

۲۷۵۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آیا نیرومندی

را در حمل سنگ (و بار سنگین) می پندارید؟ بی تردید ، نیرومند حقیقی کسی است که بر خشم سنگین خود پیروز گردد.

۲۷۵۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که بر مصیبت صبر کند ، خداوند او را عوض دهد. و هر که خشمش را بنشاند ، خداوند او را پاداش دهد.

۲۷۵۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : محبت خداوند بر کسی که به خشم آید سپس بردباری نماید ، واجب است.

غفلت

غفلت

۲۷۵۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پس از خود ، از سه چیز درباره امتم بیم دارم : گمراهی خواهشها ، پیروی از شهوت های شکم و فرج و غفلت پس از معرفت و شناخت.

غافل ترین مردم

۲۷۵۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : غافل ترین مردم کسی است که از تغییر و تحول روزگار پند نگیرد.

غافلی که مورد غفلت نیست

۲۷۵۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در شگفتم از غافلی که (هرگز) از او غفلت نمی شود ؛ در شگفتم از آرزومند به دنیا که (همواره) مرگ در پی اوست ؛ و در شگفتم از خندانی که دهان (و نیش) خود را به خنده آشکار سازد در حالی که نمی داند که آیا خداوند از او خشنود است یا خشمگین؟.

کینه

آثار کینه

۲۷۵۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کینه و حسد ، نیکی ها را می خورند چنانچه آتش ، هیزم را (می سوزاند) و می خورد.

پرهیز از کینه و خیانت

۲۷۵۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کینه ها را دور بیندازید.

آنچه کینه را می برد

۲۷۵۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : با یکدیگر دست بدهید ، تا کینه را از دلهایتان ببرد.

۲۷۶۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به همدیگر هدیه بدهید تا رشته محبت مابین شما پایدار شود ؛ زیرا هدیه ، دوستی و

محبت را افزایش دهد و کینه ها را از سینه ها بیرون کند.

آوازه خوانی

آثار آوازه خوانی

۲۷۶۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : غنا و آوازه خوانی نفاق را در دل می رویاند چنانچه آب ، زراعت را می رویاند.

گوسفند

۲۷۶۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : گوسفند مایه برکت است.

توانگری

توانگر

۲۷۶۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چهار چیز را پیش از چهار چیز غنیمت شمار : جوانی را پیش از پیری ، سلامتی را پیش از بیماری ، بی نیازی را پیش از فقر ، و زندگی را پیش از مرگ.

حقیقت بی نیازی

۲۷۶۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (کمال) بی نیازی ، نومیدی است از آنچه در دست مردم است. و هر که از شما به دنبال طمعی می رود ، لازم است که آهسته (و با احتیاط) گام بردارد.

۲۷۶۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بی نیازی از بسیاری مال حاصل نمی گردد ولیکن بی نیازی (واقعی) ، غنای باطن است.

آنچه موجب بی نیازی می شود

۲۷۶۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که دوست دارد که بی نیازترین مردم باشد ، اعتمادش به آنچه در دست خداست از آنچه در دست مردم است بیشتر باشد.

بی نیازترین مردم

۲۷۶۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از گناهان و کارهای حرام دوری کن تا عابدتر از دیگران باشی و به قسمت الهی خوشنود باش تا ثروتمندتر از دیگران گردی.

۲۷۶۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بی نیازترین مردم کسی است که اسیر و دربند حرص و آز نباشد.

تشویق بر بی نیازی از مردم

۲۷۶۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نیازمند مردم نباشید هر چند به اندازه چوب مسواک باشد.

مسؤولیت توانگران

۲۷۷۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : وای بر ثروتمندان از (عدم رسیدگی به) فقیران!.

پیش توانگران کمتر بروید

۲۷۷۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پیش توانگران کمتر بروید ؛ زیرا موجب می شود که نعمت های خداوند عزّوجلّ را خوار بشمارید.

حسرت ثروتمندان در روز قیامت

۲۷۷۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر ثروتمندی روز قیامت آرزو می کند که ای کاش! در دنیا فقط خوراکی می داشت.

غیبت

معنی غیبت

۲۷۷۳. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : کار نیک را به جا آور و از کار بد بپرهیز و ببین دوست داری دیگران در غیاب تو ، درباره ات چه بگویند ، همان طور رفتار کن و از آن چه نمی خواهی در غیاب تو ، درباره تو بگویند ، بپرهیز.

۲۷۷۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : غیبت ، این است که درباره برادرت چیزی را که او دوست ندارد بگویی.

۲۷۷۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر چه را دوست نداری که رو در روی برادرت انجام دهی ، (انجام آن) غیبت محسوب می گردد.

۲۷۷۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که درباره مردی چیزی که در او هست بگوید ، هر آینه غیبتش را کرده است.

نهی از غیبت

۲۷۷۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زبانتان را از بدگویی مسلمانان باز دارید و هر گاه یکی از شما مرد ، درباره او به نیکی سخن بگویید.

۲۷۷۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : غیبت مسلمانان را نکنید و درباره عیوبشان تجسس ننمایید.

پاداش رد غیبت

۲۷۷۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که نزد او غیبت برادر مسلمانش شود و از او دفاع نکند در حالی که می تواند ،

خدای تعالی او را در دنیا و آخرت ذلیل گرداند.

فرجام غیبت

۲۷۸۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از غیبت بپرهیزید ؛ زیرا غیبت از زنا بدتر است ؛ (زیرا) گاهی زناکار توبه می نماید و خداوند توبه او را می پذیرد ولی غیبت کننده آمرزیده نمی شود تا این که غیبت شونده او را ببخشد.

۲۷۸۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آن گاه که پروردگار عزّوجلّ مرا به معراج برد ، به قومی گذر کردم که ناخن های مسی داشتند و صورتها و سینه هایشان را می خراشیدند. گفتم : ای جبرئیل! اینها کیانند؟ گفت : اینها کسانی هستند که گوشت مردم می خورند و درباره اعراض (و نوامیس) آنان سخن می گویند.

کفاره غیبت کردن

۲۷۸۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کفاره غیبت این است که برای کسی که غیبتش را کردی ، آمرزش بخواهی.

کسی که غیبتش رواست

۲۷۸۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : غیبت فاسق ، ممنوع نیست.

۲۷۸۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سخت گیری شخص دارا ، مایه آبرویزی و عقوبت اوست.

۲۷۸۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که پرده حیا را بدرد ، غیبتش حرام نیست.

غیرت

غیرت

۲۷۸۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند غیرتمند است و غیرتمند را دوست دارد.

۲۷۸۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : غیرت مندی ، از ایمان و بی بندوباری از نفاق است.

غیرت خدا

۲۷۸۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی غیرت می ورزد و مؤمن (نیز) غیرت می ورزد و (امّا) غیرت خدا در این است که مؤمن چیزی را که خدا بر او حرام کرده ، انجام دهد (پس از او در خشم می شود).

۲۷۸۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند (حتی) علیه مسلمان (ظالم) به سود مسلمان دیگر ، غیرت می ورزد (و او را یاری می نماید) پس هر مسلمان نیز باید چنین باشد.

۲۷۹۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هیچکس غیرتمندتر از خدا نیست.

پیروزی

آنچه که باعث پیروزی می شود

۲۷۹۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدان! که پیروزی قرین صبر ، گشایش قرین رنج و آسانی قرین سختی است.

فتوا

پرهیز از ندانسته فتوا دادن

۲۷۹۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که بدون علم فتوا دهد (و حرامی انجام شود) گناهش بر گردن فتوا دهنده است. و هر که به برادرش مشورتی دهد که می داند صلاح در غیر آن است ، هر آینه بدو خیانت ورزیده است.

ناسزا

نکوهش ناسزا

۲۷۹۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پس از بت پرستی ، نخستین چیزی که پروردگارم مرا از آن نهی فرمود ، شراب خواری و بدگویی مردان به یکدیگر بود.

۲۷۹۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدزبانی ، شومی آورد و بدسیرتی ، پستی.

۲۷۹۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هرگز! دشنام در هر چیزی جز مایه خواری نیست و هرگز! حیا در هر چیزی جز مایه زینت نیست.

۲۷۹۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ناسزا و ناسزاگویی از اسلام به دورند. و بهترین مسلمان کسی است که اخلاقش نیکوتر باشد.

۲۷۹۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر دشنام ، مخلوق بود ، هر آینه بدترین مخلوق خداوند بود.

۲۷۹۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که مردم از زبانش بترسند ، اهل آتش است.

زیرکی

۲۷۹۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مراقب فراست مؤمن باشید ؛ زیرا او (در تدبیر امور) با نور خدای عزّوجلّ می نگرد.

۲۸۰۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند بندگانی دارد که مردم را به وسیله فراست و دقت نظرشان می شناسند.

فراغت

۲۸۰۱. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : دو صفت است که بسیاری از مردم به آنها دلباخته اند : سلامتی و فراغت.

۲۸۰۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سلامتی و فراغت ، دو نعمتی هستند که (معمولاً) مورد کفران قرار می گیرند.

۲۸۰۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : درباره دو نعمت ، بسیاری از مردم مغبونند : صحت و فراغت.

گشایش

گشایش

۲۸۰۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : فرج وقتی حاصل می شود که کار به نهایت سختی برسد.

انتظار گشایش

۲۸۰۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حیا ، مایه زینت ؛ تقوا ، مایه بزرگی ؛ بهترین مَرکب ، شکیبایی است ؛ و انتظار گشایش از ناحیه خداوند عزّوجلّ ، عبادت است.

۲۸۰۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر آینه واقع شدن در سختی که آسایش در پی دارد در نزد من از واقع شدن در آسایشی که سختی در پی دارد ، محبوب تر است.

با هر سختی آسایش است

۲۸۰۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هرگز! یک سختی بر دو گشایش چیره نمی شود ؛ زیرا (خداوند می فرماید : قطعاً) با سختی ، گشایشی هست و قطعاً با سختی ، گشایشی (دیگر هم) هست.

۲۸۰۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر سختی بیاید و داخل این سوراخ شود ، هر آینه آسایش می آید و داخل آن گردیده ، سختی را بیرون می کند.

۲۸۰۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر سختی در سوراخی بود ، آسایش بر آن داخل می شد تا آن را بیرون کند.

۲۸۱۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پیروزی با شکیبایی و گشایش با سختی همراه است. و با هر سختی ، آسایشی است.

فرصت

فرصت را غنیمت شمار

۲۸۱۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بنده باید از جان خویش برای خود ، از دنیایش برای آخرتش ، از جوانی قبل از پیری و

از زندگی قبل از مرگ ، توشه برگیرد ؛ (زیرا) بعد از دنیا ، خانه دیگری جز بهشت و جهنم نخواهد بود.

جدایی

نکوهش کسی که بین مادر و فرزندش جدایی افکند

۲۸۱۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که بین مادر و فرزندش جدایی افکند ، خداوند روز قیامت بین او و دوستانش جدایی افکند.

عمل ناروا

نکوهش تظاهر به فسق

۲۸۱۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همه امت من بخشوده اند مگر آنان که تظاهر به فسق می نمایند و از جمله تظاهر این است که مرد شبانه عمل (ناروایی) انجام دهد و در حالی که خدای تعالی آن را پوشانده صبح کند و بگوید که دیشب چنین و چنان کردم. پروردگار آن را شب می پوشاند ، ولی او صبح از آن پرده برمی دارد.

فصیح بودن

فصیح ترین مردم

۲۸۱۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : من فصیح ترین مردم عرب هستم.

رسوایی

۲۸۱۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : رسوایی دنیا از رسوایی آخرت ، آسان تر است.

فضیلت

فضیلت

۲۸۱۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : فضیلت و کمال را نزد مهربانان امت من جستجو نموده ، در پناهشان زندگی کنید ، نه از سنگدلان آنها.

بهترین فضیلت ها

۲۸۱۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین فضیلت ها ، آشتی نمودن با کسی است که از تو قهر کرده ، عطا کردن به کسی است که تو را محروم ساخته و گذشت از کسی است که بر تو ستم روا داشته است.

فضیلت اهل فضل

اشاره

۲۸۱۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : فضیلت اهل فضیلت را فقط صاحبان فضیلت می شناسند.

آنچه موجب فضیلت و برتری انسان است

۲۸۱۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کسی را بر دیگری جز به دین و عمل صالح ، برتری نیست.

فقر

فقر

۲۸۲۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : فرزند آدم از دو چیز بیزار است : یکی مرگ ، در حالی که مرگ برای او بهتر از فتنه است ؛ دیگری کمی مال ، در حالی که هر چه مال کمتر باشد حساب آسان تر است.

۲۸۲۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چهار چیز ، اندکش هم زیاد است : نداری ، درد ، دشمنی و آتش جهنم.

۲۸۲۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : فقر ، امانت (الهی) است ، پس هر کس آن را کتمان نماید ، عبادت است.

معنای فقر

۲۸۲۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدتر از نادانی ، فقری نیست ؛ سودمندتر از عقل ، سرمایه ای نیست ؛ وحشتناک تر از خودپسندی ، تنهایی (و غربتی) نیست ؛ شرفی مانند خوش اخلاقی نیست ؛ و عبادتی مانند تفکر نیست.

فقر ارمغان مؤمن است

۲۸۲۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ارمغان مؤمن در دنیا ، فقر است.

فقر در پیشگاه خداوند زینت است

۲۸۲۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : فقر ، در نزد مردم ، خواری است ولی روز قیامت در پیشگاه خداوند ، زینت است.

فضیلت فقرا

۲۸۲۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در بهشت نگریستم و بیشتر اهل آن را از فقیران دیدم و در جهنم نگریستم و بیشتر اهل آن را از زنان دیدم.

برتری فقر بر توانگری

۲۸۲۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بشارت باد! مؤمنان فقیر را به آسایش روز قیامت پیش از ثروتمندان به اندازه پانصد سال

؛ اینان در بهشت متنعمند و آنان در حال حساب پس دادن.

نکوهش فقیری کردن

۲۸۲۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که به فقر تظاهر کند ، فقیر گردد.

نکوهش فقر

۲۸۲۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دانش و دارایی ، هر گونه عیبی را می پوشانند ولی نادانی و نداری ، هرگونه عیبی را آشکار می سازند.

۲۸۳۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نزدیک بود که فقر ، کفر محسوب گردد.

مسکین

۲۸۳۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مسکین آن نیست که میان مردم بچرخد (و گدایی کند) تا یک لقمه و دو لقمه و یک خرما و دو خرما بدو رسد ولیکن مسکین (واقعی و مستحق) کسی است که نیازش برطرف نمی شود و مورد توجه قرار نمی گیرد تا صدقه ای بدو داده شود و (برای حفظ آبرو) خودش نیز برنمی خیزد تا درخواست نماید.

فقه

فقه

۲۸۳۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند درباره هر که نیکی خواهد ، او را در دین فقیه و دانا گرداند.

فقیه کیست؟

۲۸۳۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چه بسا! حامل دانشی ، که خود دانشمند نیست و هر که را علمش سود نرساند ، جهلش زیان رساند.

فقیه شدن در دین

۲۸۳۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر چیزی ستونی دارد و ستون این دین (اسلام) ، دانش است. هر آینه یک دانشمند (دینی) از هزار عابد در مقابل شیطان مقاوم تر است.

بر فقاهت مرد همین بس

۲۸۳۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بر دانش مرد همین بس که خدا را بپرستد و بر جهل مرد همین بس که خودرای باشد.

فضیلت فقه بر عبادت

۲۸۳۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اندکی فقه از عبادتی بسیار بهتر است. در فقه مرد همین بس که خدا را بپرستد و در جهل مرد همین بس که خودرای باشد. مردم دو گونه اند : مؤمن و جاهل. مؤمن را اذیت نکن و بر جاهل تعدی نکن.

گران بودن وجود فقیه بر ابلیس

۲۸۳۷. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : برای شیطان ، تحمل یک فقیه سخت تر از تحمل هزار عابد است.

رستگاری

رستگاری

۲۸۳۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کسی که به سوی اسلام هدایت یافت و به زندگی به قدر حاجت قانع شد ، رستگار گردید.

موجبات رستگاری

۲۸۳۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حقیقتاً رستگار است کسی که قلبش را برای ایمان خالص نمود و نیز قلبش را سالم ؛ زبانش را صادق ؛ نفسش را مطمئن ؛ اخلاقش را مستقیم ؛ گوشش را شنوا ؛ و چشمش را بینا ساخت.

۲۸۴۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حقیقتاً رستگار است کسی که خرد روزی شده است.

موانع رستگاری

۲۸۴۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : قومی که زمام کار خویش را به زنی بسپارند ، هرگز رستگار نمی شوند.

۲۸۴۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : قومی که زمامدارش زن باشد ، رستگار نمی گردد.

قبر

قبر

۲۸۴۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : قبر ، نخستین منزل از منازل آخرت است.

کشتن

کشتن انسان

۲۸۴۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر آینه نابودی دنیا از کشته شدن یک مرد مسلمانی نزد خداوند آسان تر است.

کشتن مؤمن

۲۸۴۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند سه مرتبه درخواست مرا درباره کسی که مؤمنی را کشته بود ، رد کرد.

کشنده و کشته شده هر دو در آتشند

۲۸۴۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه دو مسلمان بر همدیگر شمشیر بکشند ، آن گاه یکی دیگری را بکشد ، جایگاه هر دو در جهنم خواهد بود. گفتند : ای رسول خدا! سرنوشت قاتل روشن است اما مقتول چرا؟ فرمود : چونکه او هم به کشتن دیگری راغب بود.

قحطی

۲۸۴۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ، قحطی را بر قومی مسلط نمی کند مگر به خاطر نافرمانی از خدا.

توانایی

توانایی

۲۸۴۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بخدا سوگند قدرت خداوند بر تو بیشتر از قدرت تو نسبت به خداست.

حقیقت قدرت

۲۸۴۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نیرومند ، کسی است که بر هوای نفس خود چیره گردد.

۲۸۵۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نیرومندی به کشتی گرفتن نیست ، بلکه نیرومند ، کسی است که هنگام خشم بر خود مسلط باشد.

نشانه نیرومندی

۲۸۵۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آیا نیرومندی را در حمل سنگ (بار سنگین) می پندارید؟ بی تردید ، نیرومند حقیقی کسی است که بر خشم سنگین خود پیروز گردد.

آنچه موجب قدرت می شود

۲۸۵۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که دوست دارد که نیرومندترین مردم باشد ، باید بر خداوند توکل نماید.

۲۸۵۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که را نیرومندترین مردم بودن خوشحال می کند ، باید بر خداوند توکل کند.

قدرتمندترین مردم

۲۸۵۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : قوی ترین شما کسی است که هنگام غضب ، بر نفش خویش مسلط باشد و شکیباترین شما کسی است که بعد از قدرت و تسلط (بر دیگری او را) عفو نماید.

قدرت و اقتدار نزد فقرا است

۲۸۵۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : قدرت و اقتدار را نزد فقرا بجویید ؛ زیرا روز قیامت صاحب دولتند.

قرآن

ارزش قرآن

۲۸۵۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : قرآن ، مایه بی نیازی است که پس از آن ، فقری نیست و بدون قرآن ، بی نیازی نیست.

۲۸۵۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : با قرآن باشید و آن را برای خود پیشوا و رهبر بگیرید ؛ زیرا قرآن سخن پروردگار عالمیان است ؛ پروردگاری که قرآن از اوست و به سوی او بازمی گردد. به متشابه آن ایمان بیاورید و از مَثَل های آن عبرت بیاموزید.

آداب قرآن خواندن

۲۸۵۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مادامی که دلهایتان بر قرآن اتفاق دارد ، آن را قرائت کنید و هر گاه درباره آن اختلاف پیدا کردید ، از جا برخیزید.

۲۸۵۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : قرآن را بخوانید و بدان عمل کنید و از آن فاصله نگیرید و درباره آن غلو نکنید و به وسیله آن نان نخورید (امرار معاش نکنید) و آن را ابزار افزون طلبی و مال اندوزی خویش قرار ندهید.

۲۸۶۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مادامی که قرآن تو را از کار بد بازمی دارد ، آن را بخوان. وگرنه ، حقیقتاً قرآن نمی خوانی.

حکایت قرآن

۲۸۶۱. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : حکایت قرآن ، مانند شتر بسته است که اگر صاحبش آن را ببندد ، می ماند و اگر رهایش کند ، می رود.

قرآن شفا دهنده همه بیماری هاست

۲۸۶۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : قرآن ، تنها دوا(ی حقیقی) است.

خواندن قرآن با صدای خوش

۲۸۶۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : برای هر چیزی زیبایی هست و زیبایی (قرائت) قرآن ، صوت خوش است.

۲۸۶۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که قرآن را با آهنگ نخواند ، از ما نیست.

تشویق به خواندن قرآن

۲۸۶۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : قرآن را بخوانید ؛ زیرا خدای تعالی قلبی را که جایگاه قرآن باشد ، عذاب نمی کند.

۲۸۶۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بنده ای که قرآن بخواند ، درماندگی ندارد و برای او غنایی بالاتر از قرآن نیست.

پاداش قاری و مستمع قرآن

۲۸۶۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دعا کننده و آمین گوینده ، در پاداش شریکند ؛ قاری (قرآن) و مستمع ، در پاداش شریکند ؛ و دانشمند و دانش آموز ، در پاداش شریکند.

روایات در باب عمل به کتاب و سنت

۲۸۶۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دو چیز میان شما به جای گذاشتم که با وجود آنها هرگز گمراه نمی شوید : کتاب خدا (قرآن) و سنت من ؛ و این دو از هم جدا نمی‌شوند تا این که بر سر حوض به من برسند.

۲۸۶۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همواره بر مدار کتاب خدا بچرخید (و تابع حکم قرآن باشید).

داوری

آداب قضاوت

۲۸۷۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه حکم می کنید ، به عدالت رفتار کنید و هر گاه سخن می گویید ، نیکو بگویید ؛ زیرا خداوند نیکوست و نیکوکاران را دوست دارد.

۲۸۷۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه یکی از شما به کار قضاوت میان مسلمانان دچار شد ، نباید هنگام غضب داوری کند و در نگاه کردن و جایگاه نشستن و اشاره نمودن بین آنان فرق نگذارد.

۲۸۷۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که به داوری میان مسلمانان مبتلا گردید ، باید عدالت را بین آنان در نگاه ، اشاره ، جایگاه و مجلس ، رعایت نماید.

۲۸۷۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که به داوری میان مسلمانان مبتلاـ گشت ، صدای خویش را بر یکی از آنان بلند نکند مگر این که بر دیگری نیز بلند کند.

انواع داوران

۲۸۷۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دو قاضی در جهنمند و یک قاضی در بهشت است : قاضی ای که حق را بشناسد و بر حق حکم دهد ، او در بهشت است. قاضی ای که حق را بشناسد ولی عمداً ستم نماید یا بدون شناخت حکم دهد هر دو در آتش جهنمند.

قاضی گاهی مخالف واقع و گاهی مطابق آن حکم می کند

۲۸۷۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : من هم بشرم و شما که برای رفع خصومت ، به من رجوع می کنید ، چه بسا برخی از شما دلایل خود را بهتر از دیگری برای من مطرح نماید که در نتیجه ، من هم بر طبق شنیده ام به نفع او داوری کنم. اما اگر من در مقابل حق مسلمانی به نفع کسی حکم کردم ، آن چیزی که در اثر این حکم نصیبش می گردد ، پاره ای از آتش است ؛ می خواهد نگهدارد یا رهایش کند.

خدا یاور قاضی است

۲۸۷۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدا یاور قاضی است مادامی که ستم نکند. هرگاه ستم کرد ، خدا او را رها کرده ، شیطان همراهی اش می نماید.

۲۸۷۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی یار قاضی است مادامی که ستم عمدی نکند.

نتیجه قضاوت برخلاف قانون خداوند

۲۸۷۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پنج چیز از آثار پنج چیز است : هر قومی پیمان شکنی کند ، دشمنشان بر آنان مسلط گردد ؛ آنان که بر خلاف قانون خدا قضاوت نمایند ، میانشان فقر رواج یابد ؛ کسانی که فحشا (زنا) در بینشان آشکار شود ، مرگ میانشان شایع گردد ؛ کسانی که کم فروشی پیشه کنند ، به قحط سالی گرفتار آیند ؛ و آنان که زکات ندهند ، به خشکسالی مبتلا شوند.

اهمیت کار قضاوت

۲۸۷۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زبان قاضی میان دو راه قرار دارد ؛ یا به سوی بهشت یا به سوی جهنم است.

۲۸۸۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روز قیامت بر قاضی عادل ساعتی پیش آید که آرزو کند ای کاش! بین دو نفر حتی درباره دانه خرمایی قضاوت نکرده بود.

۲۸۸۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که به داوری میان مردم منصوب شد ، همانا با غیر کارد ذبح شده است.

۲۸۸۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روز قیامت قاضی عادل را می آورند و از سختی حساب چیزهایی را می بیند که آرزو می کند ای کاش حتی درباره دانه خرمایی بین دو نفر قضاوت نکرده بود.

نکوهش کسی که در داوری عادلانه حکم نمی دهد

۲۸۸۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که بین دو نفری که به او مرافعه نموده و به داوری اش راضی شده اند حکم غیرعادلانه دهد ، لعنت خداوند بر او باد!.

هیچ قاضی نیست مگر این که دو فرشته با او است

۲۸۸۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : با هر یک از قضات مسلمانان دو فرشته ای است که او را به سوی حق می کشانند مادامی که غیر حق را اراده نکند ، ولی اگر غیر حق را اراده کند و عمداً ستم نماید ، آن دو فرشته از او بیزاری جویند و او را به حال خودش وامی گذارند.

قضا و قدر

قضا و قدر

۲۸۸۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدان که قلم تقدیر بر امورِ ممکن و شدنی نوشته شده است.

۲۸۸۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر چیزی حقیقتی دارد و بنده ای به حقیقت ایمان دست نمی یابد تا این که بداند آنچه نصیبش شده ممکن نبود که بدو نرسد و آنچه از آن محروم شده ممکن نبود که بدو برسد (به مقام تفویض الامر الیه رسیده باشد).

۲۸۸۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آنچه در رحم (مادر) مقدر گردیده ، همان خواهد شد.

۲۸۸۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : قلم (درباره نوشتن) درباره آنچه تو خواهی دید خشک شده (و سرنوشت تو رقم خورده است).

۲۸۸۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ، خلق را آفرید ، آن گاه عمر ، رفتار و روزی شان را تعیین فرمود.

۲۸۹۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : درباره مؤمن در شگفتم ؛ زیرا به خداوند سوگند! که خدا برای مؤمن جز سرنوشت نیک ، مقرر نمی فرماید.

۲۸۹۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر (قرار بود) چیزی بر تقدیر سبقت بگیرد ، هر آینه چشم بد بر آن پیشی می گرفت.

۲۸۹۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هیچ یک از شما ، کاسب تر از دیگری نیست

؛ خداوند است که مصیبت و مرگ را مقرر فرموده و معیشت و کار را تقسیم نموده است.

هر چیزی به تقدیر است

۲۸۹۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر چیزی به تقدیر (وابسته) است حتی ناتوانی و زیرکی.

آنچه خدا برای انسان از پیش تعیین فرموده است

۲۸۹۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند عزّوجلّ ، عمر ، روزی ، آرامگاه ، بدبختی و نیک بختی هر بنده ای را از پیش تعیین کرده است.

۲۸۹۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ، چهار چیز آدمیزاد را از پیش تعیین کرده است : آفرینش (شکل ظاهری) ، اخلاق (سیرت) ، روزی و عمر.

۲۸۹۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ، عمل ، عمر ، آرامگاه و روزی هر بنده ای را از پیش تعیین کرده که هرگز از آن تجاوز نمی کند.

۲۸۹۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی به رحم مادر فرشته ای را مامور می کند که می گوید : پروردگارا! (اکنون) نطفه است ، پروردگارا! (اکنون) علقه است ، پروردگارا! (اکنون) مضغه است ، وقتی خداوند آفرینش کامل او را اراده نمود ، فرشته می گوید : پروردگارا! آیا بدبخت است یا خوشبخت؟ پسر است یا دختر؟ روزی اش چگونه است؟ عمرش چقدر است؟ بدین ترتیب همه اینها در شکم مادرش مقرر می شود.

۲۸۹۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی تقدیر خلایق را پنجاه هزار سال پیش از آن که آسمان ها و زمین را بیافریند مقرر فرمود در حالی که عرش او بر روی آب قرار داشت.

هر گاه خداوند اراده قضا نماید

۲۸۹۹. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : هرگاه خدای تبارک و تعالی اجرای قضا و قدرش را اراده نماید ، ابتدا خردمندان را از عقل تهی می سازد سپس فرمان خویش را جاری می کند ، آن گاه که فرمانش تحقق یافت ، عقول آنان را باز می گرداند در حالی که پشیمانی حاصلشان شده است.

کسی را به خاطر تقدیراتش مذمت نکن

۲۹۰۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کسی را (به بهای) خشمگین ساختن خداوند ، خشنود نکن ؛ کسی را به خاطر فضلی که خداوند به او عطا فرموده ستایش نکن ؛ کسی را به خاطر چیزی که خداوند به تو نداده ، مذمت نکن ؛ زیرا آز طمع کار روزی الهی را به سوی تو نمی کشاند و نارضایتی ناراضی آن را از تو دور نمی کند.

احتیاط انسان را از تقدیر بی نیاز نمی کند

۲۹۰۱. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : احتیـاط نمودن در مقابل تقـدیر ، هرگز مفیـد (و کارساز) نیست ولیکن دعا کردن در مقابل بلای نازل شده و نازل نشده سودمند است.

۲۹۰۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : احتیاط (انسان را) از تقدیر بی نیاز نمی کند.

دل

دل

۲۹۰۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (هر یک از) دلها به اقتضای فطرت ، آن که را به او نیکی کرده دوست دارد و آن که را به او بدی نموده دشمن دارد.

۲۹۰۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ایمان بنده ای استوار نگردد تا این که دل او محکم شود و دل او محکم نمی شود تا این که زبانش اصلاح گردد.

۲۹۰۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند هر دل غمگینی را دوست دارد.

هر دلی بین دو انگشت خدا است

۲۹۰۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر دلی بین دو انگشت (قدرت) خدای رحمان آویخته است ؛ اگر خواست ، آن را به پا دارد و اگر خواست ، بگردانـد. معیـار کارهـا به دست خـداست ؛ و تـا روز قیـامت ، گروهی را بالاـ می برد و گروهی دیگر را پایین می آورد.

۲۹۰۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دلها (ی آدم ها) بین دو انگشتان خداست که پیوسته آنها را می چرخاند.

ویژگی های دل

۲۹۰۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر آینه دل آدمیزاد از دیگ جوشان ، تغییرپذیرتر است.

کوری دل

۲۹۰۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کوری دل ، گمراهی پس از هدایت است.

ارزش دل سپاس گزار

۲۹۱۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دل سپاس گزار ، زبان ذکرگوی و زن شایسته ای که تو را در کار دنیا و دینت یاری می رساند ، بهترین چیزهایی است که مردم ذخیره می نمایند.

آنچه مناسب قلب نیست

۲۹۱۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دل هایتان را به یاد دنیا مشغول نسازید.

هیچ دلی نیست مگر این که پاره ابری دارد

۲۹۱۲. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هیـچ دلی نیست مگر این که پاره ابری ماننـد پاره ابر ماه دارد ؛ هنگامی که ماه نور می افشاند پاره ابری آن را می پوشاند و تاریک می شود یا باز روشن می گردد.

آنچه دل را صیقل می دهد

۲۹۱۳. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : این دلها نیز مانند آهن زنگ می زنند. عرض شد : صیقل آن چیست؟ فرمود : یاد مرگ و تلاوت قرآن.

آنچه دل را جوان می کند

۲۹۱۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دل پیر در دوستی دو چیز جوان است : دوستی زندگی و دوستی مال.

آنچه که قلب را نرم می کند

۲۹۱۵. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : آیـا دوست داری نرم دل و حـاجت روا گردی؟ پس به وسیله نوازش و اطعـام یتیم از غذای خود ، با او مهربانی کن ، آن گاه دلت نرم گشته و حاجتت را درمی یابی.

آنچه قلب را می میراند

۲۹۱۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بسیار خنده نکن ؛ زیرا خنده بسیار ، دل را می میراند.

۲۹۱۷. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : با پرخوری و پرنوشـی ، دل هایتان را نمیرانیـد ؛ زیرا دل همانند زراعت اگر زیاد به آن آب برسد می میرد.

آنچه موجب سلامت دل می شود

۲۹۱۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه نسبت به چیزی دل مشغول و دل چرکین شدی ، آن را دور بینداز.

مثل قلب

۲۹۱۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دل آدمیزاد مانند گنجشک ، هفت بار در روز دگرگون می شود.

۲۹۲۰. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : حکایت دل ، مانند پر مرغی است که در بیابانی از شاخه درختی آویزان شده و باد آن

را این سو و آن سو می کند.

۲۹۲۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حکایت دل ، مانند پَری روی ریشه در زمین است که بادها آن را جابه جا می کند.

جایگاه دل نسبت به بدن

۲۹۲۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پاره گوشتی در تن است که هر گاه صحیح و سالم باشد ، تمام تن سالم و هر گاه فاسد گردد ، تمام تن فاسد می شود. بدان که آن قلب است.

۲۹۲۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دل ، پادشاهی است که سپاهیانی دارد ؛ هر گاه پادشاه درست کار باشد ، سپاهیانش نیز درست کار خواهند بود و هر گاه پادشاه فاسد باشد ، سپاهیانش نیز فاسد خواهند بود.

ثمره کسی که دارای قلبی شایسته باشد

۲۹۲۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که دارای قلب شایسته باشد ، خداوند بدو عشق می ورزد.

آنچه دلت نپذیرفت رهایش کن

۲۹۲۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر چه را دلت نپذیرفت رهایش کن.

بهترین دلها

۲۹۲۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : این دلها مانند ظروفند. پس بهتر از همه ، دلی است که ظرفیتش بیشتر باشد.

دلها را استراحت بدهید

۲۹۲۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دلها را ساعت به ساعت ، استراحت بدهید (آرام کنید).

قمار

۲۹۲۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که نرده بازی کند ، همانند کسی است که دستش را در گوشت و خون خوک فرو برده باشد.

قناعت

قناعت

۲۹۲۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ای فرزند آدم! هر گاه در آسایش جسم و امنیت خاطر همراه با برخورداری از هزینه روزمره ، شب را به صبح رساندی (زندگی مرفهی داشته ای) ، آن گاه خاک بر سر دنیا. (چون راحتی مطلق مؤمن در آخرت

است).

۲۹۳۰. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : ای فرزند آدم! (تو همانی که) آنچه تو را کفایت کند فراهم است (ولی) آنچه تو را به طغیان می رساند ، می طلبی! ای فرزند آدم! (این را بدان) نه اندک ، تو را قانع می سازد و نه تو با بسیار سیر می شوی.

۲۹۳۱. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : هر گاه گرسنگی فشار آورد ، قرص نانی و جرعه آبی بر کف گیر و بگو : دنیا و اهلش نباشند (برای جهان و جهانیان آرزوی نابودی کن).

۲۹۳۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه نیازمندیِ تو فراهم است ، چیزی را که تو را به طغیان می کشاند طلب نکن.

۲۹۳۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر در دنیا به اندازه توشه مسافر چیزی همراه دارید ، شما را کفایت می کند.

فضیلت قناعت

۲۹۳۴. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : (سـرمایه) کم که بتوانی شـکرش را به جا آوری بهتر از (سـرمایه) بسیار است که طاقت آن را نداری.

۲۹۳۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اندك و کافی ، بهتر از بسیار و باطل است.

تشویق به قناعت نمودن

۲۹۳۶. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : از آنچه در دست مردم است مایوس باش ، و از طمع بپرهیز که خود ، فقر نقد و حاضـر است.

۲۹۳۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : قناعت پیشه باشید ؛ زیرا قناعت ، دارایی ای است که تمام نمی شود.

۲۹۳۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از آنچه در دست مردم است مایوس باش.

۲۹۳۹. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : دنیا را برای اهلش واگذاریـد (دلبسـتگی به آن نداشـته باشـید) ؛ زیرا هر کس بیش از اندازه از آن برگیرد ، ناخودآگاه بر هلاك خویش می کوشد.

۲۹۴۰. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : خوشا! به حال آن که به سوی اسلام هدایت یافته و زندگی اش در حد کفاف و قناعت می کند.

قوم

بدترین مردمان

۲۹۴۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چه بدند مردمانی که مهمان به خانه نمی آورند.

۲۹۴۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چه بدند مردمانی که مؤمن در میان آنان با تقیه و کتمان راه می رود.

زورمند

نشانه نیرومندی

۲۹۴۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آیا شما را بر قوی ترینتان ، راهنمایی کنم؟ آن که هنگام خشم ، بیشتر بر خود مسلط است.

کافر

سخن خدا با کافر در روز قیامت

۲۹۴۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (روز قیامت) خدای تعالی مؤمن را به خود نزدیک گردانده ، او را از (دیدگان) مردم در کنف حمایت و پوشش خود نگه داشته ، به گناهانش معترف می سازد. آن گاه به او می فرماید : آیا فلان گناه را می شناسی؟ آیا فلان گناه (دیگر) را می شناسی؟ عرض می کند : آری ، ای پروردگار من! وقتی که خدا او را به گناهانش معترف نمود و او نیز خود را هلاک شده یافت ، خدا می فرماید : من در دنیا گناهان تو را پوشاندم و امروز آنها را بر تو می بخشم سپس نامه اعمال نیکش را به دست راست او عطا می کند. اما خدا درباره کافر و منافق به طور آشکار و علنی می فرماید : «اینها کسانی هستند که بر خدای خود دروغ بستند. هان! لعنت خدا بر ستمکاران باد».

تکبر

پرهیز از کبر

۲۹۴۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از تکبّر و خودخواهی دوری کنید ؛ زیرا بنده پیوسته کبر می ورزد ، خدای تعالی به فرشتگان خطاب می فرماید : که نام این بنده ام را در زمره گردن کشان بنویسد.

۲۹۴۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از تکبر بپرهیزید ؛ زیرا تکبر ، شیطان را وادار کرد تا آدم را سجده نکند. از حرص بپرهیزید ؛ زیرا حرص آدم را وادار ساخت تا از میوه درخت (ممنوع) بخورد. و از حسد بپرهیزید ؛ زیرا یکی از فرزندان آدم ، دیگری را از روی حسد کشت. پس اینها (تکبر ، حرص و حسد) ریشه همه گناهانند.

۲۹۴۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : تو را از سه خصلت نهی می کنم :

حسد ، حرص و تکبر.

زدودن کبر

۲۹۴۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که کالای خویش را حمل کند ، از تکبر بری شود.

نکوهش تکبر

۲۹۴۹. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : هشیار باشید! چه بسیارند کسانی که خود را عزیز می شمارند در حالی که این کار ، آنها را خوار می کند و چه بسیارند کسانی که خود را خوار می شمارند در حالی که این کار ، آنها را عزیز می گرداند.

۲۹۵۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر مردی خود را بزرگ شمارد و با تکبر راه رود ، خداوند را در حالی که بر او خشمگین است دیدار کند.

علت تکبر

۲۹۵۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : تکبر ، نتیجه بی اعتنایی به حق و تحقیر مردم است.

پیامدهای تکبر

۲۹۵۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روز قیامت خداوند به کسی که با تکبر جامه اش را بکشد (و فخرفروشی کند) ، نمی نگرد.

۲۹۵۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مردی از پیشینیان شما حلّه ای پوشید و متکبرانه بیرون آمد. آن گاه خداوند به زمین فرمان داد تا او را گرفت و او تا روز قیامت در آن دست و پا می زند.

۲۹۵۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که به خاطر خدا فروتنی نماید ، خداوند او را بالا برد. و هر که تکبر نماید خداوند او را پایین آورد. و هر که به خدا قسم دروغ خورد ، خداوند تکذیبش می کند.

پرهیز از کارهایی که متکبرین انجام می دهند

۲۹۵۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به لباس کسی که او را نمی پوشانی ، دست نکش.

رازداری

تشویق به رازداری در کارها

۲۹۵۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از پرده پوشی (و رازداری) در کارهایتان یاری بجویید ؛ زیرا به هر صاحب نعمتی رشک برده می شود.

دروغ

دروغ

۲۹۵۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شما را از دروغ نهی می کنم.

۲۹۵۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : راستی ، مایه آرامش و دروغ ، موجب اضطراب است.

۲۹۵۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زبانِ بسیار دروغ گو داشتن از بزرگ ترین گناهان است.

پرهیز از دروغ

۲۹۶۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از دروغ بپرهیزید ؛ زیرا دروغ از ایمان بیگانه است.

۲۹۶۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از دروغ بپرهیزید ؛ زیرا دروغ ، جدی و شوخی اش روا نیست و انسان نباید به کودک خود وعده بدون وفا بدهد. و (انسان را) دروغ ، به بدکاری و بدکاری به جهنم می کشاند. و راستی ، به نیکی و نیکی نیز به بهشت می رساند.

۲۹۶۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : راستی پیشه کنید ؛ زیرا راستی با نیکی همراه است و آن دو در بهشتند. از دروغ بپرهیزید ؛ زیرا دروغ با بدی همراه است و آن دو در جهنمند. از خداوند یقین و عافیت بخواهید ؛ زیرا بعد از یقین چیزی بهتر از عافیت به کسی عطا نشده است. با یکدیگر حسادت و دشمنی ننمایید و پیوندتان را قطع نکنید. و ای بندگان خدا! چنانچه خداوند شما را فرمان داده با هم برادر باشید.

۲۹۶۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : راستی پیشه کنید ؛ زیرا راستی ، به سوی نیکی و نیکی ، به سوی بهشت هدایت می نماید و مرد (باید) پیوسته راست گوید و راستی بجوید تا در پیشگاه خداوند ، صدّیق (بسیار راست گو) محسوب گردد. و از دروغ بپرهیزید ؛ زیرا دروغ ، به سوی بدی و بدی

، به سوی جهنم سوق می دهـد و مرد پیوسـته دروغ می گوید و دروغ می جوید تا این که در پیشـگاه خداوند ، کذّاب (بسـیار دروغ گو) محسوب می گردد.

۲۹۶۴. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : راستی پیشه کنید ؛ زیرا راستی ، دری از درهای بهشت است و از دروغ بپرهیزید ؛ زیرا دروغ ، دری از درهای جهنم است.

۲۹۶۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : وای بر کسی که سخن دروغ گوید تا قوم را بخنداند! وای بر او! وای بر او!.

پیامد دروغ

۲۹۶۶. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : راسـتی (انسـان را) به سـوی نیکی و نیکی به سـوی بهشت رهنمون می سـازد و انسـان پیوسـته راست می گویـد تا نزد خدا راسـتگو قلمداد شود. (ولی) دروغ ، (انسان را) به سوی بدی و بدی ، به سوی جهنم سوق می دهد و انسان آن قدر دروغ می گوید تا نزد خدا دروغگو محسوب گردد.

۲۹۶۷. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : عمل بهشت ، راستگویی است و هر گاه بنده راست گفت ، نیکی کرده و هر گاه نیکی کند ، ایمن گشته و هر گاه ایمن گشت ، به بهشت وارد می شود. و دروغ ، عمل جهنم است و هر گاه بنده دروغ گفت ، بدی کرده و هر گاه بدی کرد ، کفر ورزیده و هر گاه کفر ورزید ، به آتش جهنم وارد می شود.

۲۹۶۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دروغ ، مایه روسیاهی ، و سخن چینی ، باعث عذاب قبر است.

۲۹۶۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شوخی نکن که ارزشت زایل می شود و دروغ نگو که نورت خاموش می گردد.

هلاکت در دروغ است

۲۹۷۰. پیامبر خداصـلی الله علیه وآله : به شایسـتگی راستی پیشه کنیـد اگرچه پندارید که هلاک می شوید ؛ زیرا نجات در آن است. و از دروغ دوری کنید اگر چه پندارید که نجات یابید ؛ زیرا هلاکت در آن است.

دروغگوترین مردم

۲۹۷۱. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : راسـتگوترین مردم کسـی است که سـخن آنان را زودتر باور کند. و دروغگوترین آنها کسی است که بیشتر سخن مردم را دروغ پندارد.

در دروغ گویی مرد همین بس

۲۹۷۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بر دروغ گویی مرد همین بس که هر شنیده ای را بگوید.

۲۹۷۳. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : بر دروغ گویی مرد همین بس که هر شـنیده ای را بگوید. و بر بخل مرد همین بس که بگوید : من حقم را می گیرم و رهایش نمی کنم.

۲۹۷۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بر دروغگویی تو همین بس که هر چه را شنیدی ، نقل کنی.

نکوهش کسی که بر پیامبر دروغ ببندد

۲۹۷۵. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : دروغ بستن بر من ، همانند دروغ گفتن بر دیگری نیست ؛ زیرا هر کس از روی عمد بر من دروغ ببندد ، جایگاه او جهنم است.

۲۹۷۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که عمداً بر من دروغ بندد ، جایگاهش از آتش جهنم پُر گردد.

توریه

۲۹۷۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سخنان با کنایه و گوشه دار ، وسیله رهایی از دروغ است (اگر ناچار باشد ، بهتر است با کنایه سخن بگوید نه دروغ).

موارد جایز بودن دروغ

۲۹۷۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای عزّوجلّ دروغی را که مایه خیر و صلاح باشد ، دوست دارد و راستی را که مایه فساد باشد ، دشمن دارد.

۲۹۷۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر نوع دروغی (در نامه عمل) آدمیزاد ثبت می گردد مگر سه دروغ ؛ آن که مرد در جنگ دروغ بگوید ؛ زیرا جنگ نوعی حیله و نیرنگ است ؛ آن که مرد به زن دروغ بگوید تا خشنودش نماید ؛ و آن که مرد دروغ بگوید تا میان دو نفر آشتی دهد.

۲۹۸۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همه دروغ ها ، گناه است مگر دروغی که به واسطه آن ، مسلمانی سود ببرد.

۲۹۸۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سخن کسی که میان دو نفر به قصد اصلاح ، سخن چینی می نماید ، دروغ محسوب نمی شود.

۲۹۸۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آن که به قصد اصلاح میان دو نفر (حتی به دروغ) سخنان نیک رد و بدل نماید ، دروغ گو نیست.

بزرگواری

بزرگواری

۲۹۸۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی خوشبو است و بوی خوش را دوست دارد ، پاکیزه است و پاکیزگی را دوست دارد ، بزرگوار است و بزرگواری را دوست دارد ، بخشنده است و بخشندگی را دوست دارد. بنابراین ، آستانه خانه هایتان را پاکیزه نگهدارید تا به یهودیان شباهت نداشته باشید.

۲۹۸۴. پیـامبر خـدا صـلی الله علیـه وآلـه : (انـدازه) بزرگـواری مرد بـه دیـن(داری) ، جـوان مردی او به عقـل و شخصـیت او به اخلاقش (مربوط) است.

۲۹۸۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بزرگواری به تقوا ، افتخار به فروتنی

و یقین (در سایه) بی نیازی است.

بزرگ داشتن

۲۹۸۶. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : برکت در بزرگـان مـاست ؛ هر کس بر کوچـک مـا رحم نکنـد و بزرگ ما را محترم نشمارد ، از ما نیست.

۲۹۸۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر جوانی که پیری را به خاطر سنّش گرامی بدارد ، خداوند برای دوران پیری او کسی را مهیا می کند که وی را گرامی بدارد.

۲۹۸۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که مرد مسلمانی را گرامی بدارد ، همانا خدای تعالی را گرامی داشته است.

تشویق بر تکریم بزرگواران

۲۹۸۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حدود را با شبهات دفع نمایید (با طرح شبهه از ثبوت حد ممانعت کنید) و لغزش های بزرگان را مادامی که به حدی از حدود الهی منجر نشده ، ببخشید.

۲۹۹۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه بزرگ طایفه ای نزد شما آمد ، گرامی اش بدارید.

ثمره بزرگداشت

۲۹۹۱. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر که در دنیا به یکی از خانـدان عبدالمطّلب نیکی کند و او نتواند جبرانش کند ، روز قیامت من از جانب او جبرانش می کنم.

مقدار احترام کردن

۲۹۹۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : برای مردم به اندازه نیکی و بدی شان ارزش قایل شوید.

بزرگوارترین مردم

۲۹۹۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هشیار باشید! که همه انسان ها از آدم پدید آمده اند و آدم از خاک (پس مغرور نباشید و بدانید که) گرامی ترین انسان ها نزد خدا پرهیزکارترین آنهاست.

۲۹۹۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که دوست دارد گرامی ترین مردم باشد ، باید از خداوند بترسد.

کسب

بهترین کسب

۲۹۹۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پاکیزه ترین کسب ها ، کار کردن مرد با دستان خود است.

۲۹۹۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پاکیزه ترین کسب مرد مسلمان ، تیراندازی او در راه خداست.

۲۹۹۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین کسب ، معامله نیک (و حلال) و کار مرد با دستان خویش است.

۲۹۹۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (حلال ترین و) بهترین کسب ها ، کسب تاجرانی است که هنگام سخن ، دروغ نمی گویند ، در امانت ، خیانت نمی کنند ، از وعده ، تخلف نمی نمایند ، در پرداخت قرض تعلل نمی ورزند ، و در طلب خود سخت گیری نمی کنند ، و هنگام فروش ، در ستایش جنس خود مبالغه و هنگام خرید ، جنس دیگری را مذمت نمی کنند.

تشویق به کسب درآمد از دسترنج

۲۹۹۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین درآمدها ، آن است که از دسترنج کارگر حاصل شود در صورتی که کار صاف و دقیق انجام دهد.

۳۰۰۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آن که به دست خویش کاسبی کند ، دوست خداوند است.

۳۰۰۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هرگز کسی بهتر از دست رنج خویش طعامی نخورده است. و پیامبر خداصلی الله علیه وآله حضرت داوود همواره از دست رنج خویش می خورد.

تشویق به کسب حلال

۳۰۰۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند رحمت کند کسی را که کسب حلال کند ؛ به اعتدال مصرف نماید ؛ و مازاد را برای روز تنگ دستی و نیازش پیش فرستد.

فضیلت مشقت در بدست آوردن

۳۰۰۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : یک افتادن (و به زمین خوردن) در راه کسب حلال نزد خداوند از یک سال کامل شمشیر زدن ، بهتر است.

تنبلی

پرهیز از تنبلی

۳۰۰۴. پیامبر خدا۹ : از دو خصلت برحذر باش : افسردگی و تنبلی ؛ اگر افسرده و دلتنگ شدی ، حق را تحمل نمی کنی و اگر تنبلی کردی ، حق را ادا نمی کنی.

سخن

سخن

۳۰۰۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پروردگارم به من فرمان داد که سخنم ، ذکر و نگاهم مایه عبرت باشد.

۳۰۰۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بعضی بیان ها سحر ، بعضی شعرها حکمت ، بعضی سخن ها مبهم و برخی دانشجویی ها نادانی است.

تشویق به زیبا سخن گفتن

۳۰۰۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند رحمت کند بنده ای را که سخن نیکو بگوید تا بهره مند گردد یا از بدگویی ساکت باشد تا سالم بماند.

۳۰۰۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زیبا سخن بگوی و طعام و غذا عطا کن.

۳۰۰۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سخن نیکو ، صدقه است.

۳۰۱۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه حکم می کنید ، به عدالت رفتار کنید و هر گاه سخن می گویید ، نیکو بگویید ؛ زیرا خداوند نیکوست و نیکوکاران را دوست دارد.

تشویق به کم گویی

۳۰۱۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کم سخن باشید ، و شیطان گولتان نزند (تا سخن ناپسند بگویید).

مجموعه سخن ها

۳۰۱۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کلمات جامع و پر معنی به من بخشیده شد و همه سخن برای من به طور خلاصه بیان گردید.

۳۰۱۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مجموعه سخن ها را به من عطا کردند.

نکوهش زیاده گویی

۳۰۱۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از زیاده گویی بپرهیز ، و سخن به قدر حاجت ، تو را کفایت می نماید.

۳۰۱۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روز قیامت بیشترین گناهان مردم ، از ناحیه پُر حرفی درباره اموری است که به آنان مربوط نیست.

۳۰۱۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند رحمت کند کسی را که از زیادی در گفتار خودداری نماید و مازاد مالش را انفاق نماید.

۳۰۱۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همه سخنان آدمیزاد بر ضرر خودش است مگر این که امر به معروف و نهی از منکر یا ذکر خدای تعالی باشد.

۳۰۱۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که بسیار سخن بگوید ، بسیار خطا می کند و هر که بسیار خطا کند ، گناهانش بسیار گردد و هر که گناهانش بسیار شود ، جهنم سزاوار او باشد.

عوامل شیوایی بیان

۳۰۱۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (شیوایی) بیان به کثرت گفتار نیست بلکه پرداختن به چیزهایی است که خداوند و پیامبرش دوست دارند. و لکنت به زبان نیست بلکه از عدم شناخت کافی حق ناشی می گردد.

محبوب ترین سخن

۳۰۲۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : محبوب ترین سخن نزد من ، راست ترین آن است.

دو چیز عجیب

۳۰۲۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دو چیز عجیب است : سخن حکیمانه از سفیه ، پس آن را بپذیرید و سخن زشت از حکیم ، پس آن را ببخشید.

نیکو سخن گفتن بهتر از سکوت است

۳۰۲۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : تنهایی ، بهتر از هم نشین بد است. و هم نشین خوب ، بهتر از تنهایی است. و نیکو سخن گفتن ، بهتر از سکوت است. و سکوت ، بهتر از بد سخن گفتن است.

تشویق به سکوت از گفتار شر

۳۰۲۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خیر (و صلاح) را بگویید تا بهره مند گردید و از کلام شر (و فساد) ساکت باشید تا سالم بمانید.

ارزش مجاز در گفتار

۳۰۲۴. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : به مجاز گویی در سخن ، مامور شده ام ؛ زیرا مجاز در گفتار ، نیکوست.

با مردم به اندازه خردشان سخن بگویید

۳۰۲۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : با مردم به اندازه شناخت خودشان سخن بگویید. آیا می خواهید خدا و پیغمبرش را تکذیب کنند؟ (هرگز!).

۳۰۲۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : تو نباید به قومی سخنی فراتر از عقولشان بگویی ؛ زیرا برای برخی از آنان مایه فتنه می گردد.

کمال

۳۰۲۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زیبایی ، مطابق حق سخن گفتن است. و کمال ، مطابق راستی رفتار کردن است.

زیرکی

۳۰۲۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زیرک کسی است که نفس خویش را کوچک شمارد و برای پس از مرگ کار کند ، عاجز و ناتوان کسی است که پیرو هوای نفس خود باشد ولی آرزوهایی از خدا داشته باشد.

پوشاک

پوشاک

۳۰۲۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : لباس ، غنا (و ثروتمندی) را آشکار می سازد ؛ روغن (خوشبو) فقر را از بین می برد ؛ و نیکی به برده (باعث می شود که) خداوند به سبب آن دشمن را سرشکسته نماید.

لباس جدید بپوش

۳۰۳۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : جامه نو بپوش و پسندیده زندگی کن.

لباس های ممنوع

۳۰۳۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مردی از پیشینیان شما حلّه ای پوشید و متکبرانه بیرون آمد. آن گاه خداوند به زمین فرمان داد تا او را گرفت در حالی تا روز قیامت در آن دست و پا می زند.

۳۰۳۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که لباس تفاخر بپوشد تا این که مردم بدو بنگرند ، خداوند بدو نمی نگرد تا این که آن را بر کند.

لجاجت

پرهیز از لجاجت

۳۰۳۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از لجاجت بپرهیز ؛ زیرا آغاز آن ، نادانی و پایانش ، پشیمانی است.

محاسن

۳۰۳۴. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : ریش خود را شـانه کنیـد و ناخن هایتان را کوتاه نماییـد ؛ زیرا شـیطان میان گوشت و ناخن روان است.

زبان

زندانی کردن زبان

۳۰۳۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چیزی سزاوارتر از زبان به زندان شدن نیست.

خطر زبان

۳۰۳۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مردم را جز حاصل زبانشان با بینی بر زمین نمی کوبد.

سلامت انسان در نگهداری زبان است

۳۰۳۷. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر گـاه فرزنـد آدم صـبح می کنـد همه اعضـا به تعظیم زبان می پردازنـد و به آن می گوینـد : دربـاره ما از خـدا بترس ؛ زیرا پایـداری و انحراف ما وابسـته به توست ؛ اگر (در راه خـدا) اسـتوار بودی و یا از آن به بیراهه رفتی ، ما نیز در آن استواریم و یا از آن به بیراهه خواهیم رفت.

۳۰۳۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خاموشی زبان نشانه سلامتی انسان است.

۳۰۳۹. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : بایـد ضـرر و زیان خود را از مردم بازداری. و زبان خویش را جز از (سـخن) نیک نگه دار ؛ زیرا بدین وسیله بر شیطان چیره می شوی.

صدقه زبان

۳۰۴۰. پیـامبر خـدا صلی الله علیه وآله : بهترین صـدقه زبان ، شـفاعتی است که به وسـیله آن ، اسـیر را آزاد سازی ، از ریختن خون جلوگیری کنی ، به برادر دینی ات نیکی و احسان برسانی و بدی را از او دور نمایی.

۳۰۴۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین صدقه ، نگهداری زبان است.

۳۰۴۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین صدقه ، صدقه زبان (و سخن نیکو) است.

تشویق به اصلاح زبان

۳۰۴۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند رحمت کند مردی را که زبانش را اصلاح نماید.

ترغیب به محافظت کردن از زبان

۳۰۴۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مراقب زبان و گفتارت باش.

۳۰۴۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مراقب میان دو فک (دهان) و میان دو پای (فرج) خود باش.

۳۰۴۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مالك زبان خویش باش (تا بر تو ضرر نرساند).

۳۰۴۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی مراقب زبان هر گوینده ای است. بنابراین ، بنده خدا باید از او بترسد و در گفتار خویش اندیشه نماید.

۳۰۴۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند رحمت کند کسی را که زبانش را نگه دارد ؛ روزگارش را بشناسد ؛ و راه و رسمش ، استوار باشد.

۳۰۴۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خوشا! به حال آن که اختیار زبان خویش دارد و بر گناهش بگرید.

۳۰۵۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که دهان و عورت خویش را نگه دارد ، به بهشت می رود.

زبان ریشه گناهان است

۳۰۵۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بیشتر گناهان فرزند آدم از زبان اوست.

۳۰۵۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بزرگترین گناهان ، (از ناحیه) زبان دروغ پرداز است.

اعضای بدن از آزار زبان می نالند

۳۰۵۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هیچ عضوی از بدن نیست مگر این که از آزار زبان می نالد.

لعنت

لعنت شدگان

۳۰۵۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ، زنان مردنما را لعنت می کند.

۳۰۵۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ، زنان مردنما و مردان زن نما را لعنت کند.

۳۰۵۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : لعنت خداوند بر رشوه دهنده و رشوه گیرنده باد.

۳۰۵۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ، شراب ، شراب خوار ، ساقی شراب ، فروشنده شراب ، تهیه کننده شراب ، حمل کننده شراب ، آن که شراب برای او حمل می شود و آن که پول را می خورد (همه) را لعنت کند.

۳۰۵۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ، رشوه دهنده ، رشوه گیرنده و آن که میان آنان واسطه گری می کند را لعنت کند.

۳۰۵۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ربا ، رباخوار ، نویسنده ربا و شاهد ربا را در صورتی که آگاه به ربا هستند را لعنت کند.

۳۰۶۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ، لعنت کند مردی را که لباس زن را بپوشد و زنی را که لباس مرد را بپوشد.

۳۰۶۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند لعنت کند محلِّل و کسی را که برای او محلِّل می شود (شوهری که سه بار زنش را طلاق داده است).

۳۰۶۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ، مردان خنثی نما و زنان مردنما را لعنت کند.

۳۰۶۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ، زنان مماطله گر را لعنت کند ؛ زنانی که هر گاه شوهرش او را به

بستر بخواند بگوید : «کمی بعد» تا این که خواب بر چشمان شوهر غلبه کند (به خواب رود).

۳۰۶۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ، رباخوار ، ربادهنده ، نویسنده معامله ربوی و مانع صدقه را لعنت کند.

۳۰۶۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ، سه کس را لعنت کند : آن که توشه اش را تنها بخورد ؛ آن که به تنهایی بیابان گردی کند ؛ و آن که در خانه ای به تنهایی بخوابد.

۳۰۶۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ، لعنت کند کسی را که میان مادر و فرزند و میان دو برادر جدایی افکند.

۳۰۶۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ، لعنت کند کسی را که پدر و مادرش را لعن نماید.

۳۰۶۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ، لعنت کند کسی را که در چهره اش نشانه گذارد.

۳۰۶۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بنده دینار و درهم ، ملعون.

۳۰۷۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ملعون است کسی که بار خویش را بر دوش مردم افکند.

۳۰۷۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ملعون است کسی که به مؤمنی زیان رساند یا با او حیله ورزد.

۳۰۷۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ملعون است کسی که به پدرش دشنام دهد. ملعون است کسی که به مادرش دشنام دهد.

۳۰۷۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دو رو ملعون است ، دو زبان ملعون است.

رنگ

بهترین رنگ ها نزد خدا

۳۰۷۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی بهشت را سفید آفرید و محبوب ترین چیز (رنگ) نزد خدا ، سفیدی است.

پرهیز از رنگ قرمز

۳۰۷۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شیطان ، سرخی را دوست دارد پس شما از سرخی و هر لباس شهوت آوری اجتناب کنید.

سرگرمی و بازی

بهترین سرگرمی

۳۰۷۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : تیراندازی ، بهترین سرگرمی های شماست.

محبوب ترین سرگرمی نزد خدا

۳۰۷۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : محبوب ترین بازی و سرگرمی نزد خدا ، اسب دوانی و تیراندازی است.

انواع بازی

۳۰۷۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بازی و سرگرمی در سه چیز است : تربیت اسب ، تیراندازی با کمان و ملاعبه با همسر.

شرط بندی روی اسب

۳۰۷۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شرطبندی روی اسب (اسب سواری) ، مباح است.

سرگرمی مؤمن

۳۰۸۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : تیراندازی و سوارکاری کنید ، البته من تیراندازی را بیشتر از سوارکاری دوست دارم. مرد با هر چیزی سرگرم شود بیهوده است ، جز تیراندازی با کمان ، تربیت اسب و عشق بازی با زن خود ؛ همه اینها جایز است. و هر کس تیراندازی را بعد از آموختن ، رها کند ، همانا حق معلم خود را انکار کرده است.

۳۰۸۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به سرگرمی و بازی بپردازید ؛ زیرا من نفرت دارم از این که در دین شما خشونت و سخت گیری دیده شود (عملاً دین باید با چهره آسان و جذاب معرفی گردد نه سخت و خشک).

۳۰۸۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین سرگرمی مرد مؤمن ، شناگری ، و بهترین سرگرمی زن ، نخ ریسی است.

۳۰۸۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به فرزندانتان ، شنا و تیراندازی بیاموزید. سرگرمی خوب برای زن مؤمن در خانه همان نخ ریسی است. هر گاه پدر و مادرت (یک جا) تو را خواندند (صدا زدند) ، مادرت را اجابت کن.

۳۰۸۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : تیراندازی کنید ؛ زیرا تیراندازی از نیکوترین تلاش های شماست.

۳۰۸۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : فرشتگان فقط بازی اسب دوانی و کشتی شما را تماشا می کنند.

آنچه شوخی بردار نیست

۳۰۸۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سه چیز است که جدّی و شوخی آنها ، جدّی است (شوخی بردار نیستند) : ازدواج ، طلاق و رجوع (از طلاق).

۳۰۸۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سه چیز شوخی بردار نیست : طلاق ، ازدواج و بنده آزاد کردن.

آب

۳۰۸۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آب پاک است و چیزی آن را نجس نمی کند.

۳۰۸۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آب را چیزی نجس نمی کند مگر نجسی که بو ، مزه و رنگ آن را تغییر دهد.

دارایی

فضیلت مال

۳۰۹۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دانش و دارایی ، هر گونه عیبی را می پوشانند ولی نادانی و نداری ، هرگونه عیبی را آشکار می نمایند.

مال از آن خداست

۳۰۹۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آدمیزاد بیش از سایه خانه ای و خشک نانی و لباسی که عورت مرد را بپوشاند و آب ، حق دیگری ندارد.

۳۰۹۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دارایی تو جز برای این نیست که بخوری و تمام کنی ؛ یا بپوشی و کهنه کنی ؛ یا صدقه دهی و بگذری.

ثروت زیاد

۳۰۹۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (سرمایه) کم که بتوانی شکرش را به جا آوری بهتر از (سرمایه) بسیار است که طاقت آن را نداری.

۳۰۹۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه یکی از شما کسی را که از جهت مالی و جسمی بالاتر است را دید ، باید به کسی که از او پایین تر است بنگرد (در امور مادی همیشه خود را با پایین تر از خودت مقایسه کن).

آنچه دارایی شمرده شده

۳۰۹۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زیبایی مو دارایی است ؛ زیبایی چهره دارایی است ؛ زیبایی زبان دارایی است ؛ و همه مال هم دارایی است.

حق دارایی

۳۰۹۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در دارایی غیر از زکات ، حق دیگری هست.

بهترین سرمایه

۳۰۹۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ارزشمندترین پولها ، پولی است که مرد برای خانواده خود خرج می کند.

۳۰۹۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین مال شایسته برای مرد شایسته است.

۳۰۹۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین دارایی ، نخل در گِل محکم است.

حفظ کردن دین با دنیا

۳۱۰۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر کدام از شما بتواند به وسیله دارایی اش ، دین و آبرویش را حفظ نماید ، باید چنین کند.

۳۱۰۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به وسیله دارایی هایتان از آبروهایتان حفاظت کنید.

مال امتحان است

۳۱۰۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : برای هر امتی امتحانی است و امتحان امت من در مال و دارایی می باشد.

کسی که مالی را از راه ناروا بدست آورد

۳۱۰۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که از راه های حرام به ثروت رسد ، خداوند در حوادث آن را نابود می سازد.

آثار دوستی مال

۳۱۰۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : این درهم و دینار ، پیشینیان شما را هلاک ساخت و شما را نیز هلاک خواهد کرد.

افتخار دنیا پرستان

۳۱۰۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همانا مایه افتخار دنیاپرستان که به سوی آن می شتابند همین مال دنیا است.

تشویق به انفاق

۳۱۰۶. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : بدان! که هر یک از شما مال وارث خویش را بیشتر از مال خویش دوست دارد ؛ مال تو آن است که از پیش (برای آخرت) می فرستی و مال وارث تو آن است که (در دنیا) به جا می گذاری.

۳۱۰۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : وای! بر کسی که به نیکی عیالش را ترک کند و به بدی نزد پروردگارش رود.

۳۱۰۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دوست ندارم که کوه احد برایم طلا گردد و دیناری از آن بیش از سه روز نزد من باقی بماند مگر دیناری برای قرض دادن ذخیره نمایم.

۳۱۰۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر به اندازه کوه احد طلا داشتم ، خوشحال می شدم که بیش از سه روز چیزی از آن پیش من نباشد مگر این که برای قرض چیزی ذخیره کرده باشم.

هر صاحب مال به مال خودش حق دارد

۳۱۱۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صاحب مال ، بر حمل آن سزاوارتر است مگر این که ناتوان بوده و از حمل آن عاجز باشد که در این صورت ، برادر مسلمانش او را یاری می رساند.

۳۱۱۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر صاحب مالی حق دارد که با مال خودش هر کاری خواست انجام دهد.

همنشینی

با که همنشینی کنیم؟

۳۱۱۲. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : بانیکان همنشینی کن ؛ زیرا هر گاه کار خوبی انجام دادی ، تو را ستایش می کنند. و اگر خطا کردی با تو سخت نمی گیرند.

۳۱۱۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : با بزرگان بنشینید ؛ از دانشمندان بپرسید ؛ و با حکیمان اختلاط کنید.

۳۱۱۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همنشینی با فقیران ، نشانه فروتنی است.

یاران ناشایسته

۳۱۱۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در همراهی کسی که تو را هم سنگ خود نمی داند ، برای تو خیری نیست.

۳۱۱۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در همراهی کسی که حقی برای تو همانند حقی که تو برای او قایلی ، نباشد ، خیری نیست.

۳۱۱۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که از دین و دنیایش سود نبری ، در هم نشینی او برای تو خیری نیست. و هر که احترام تو را رعایت نکرد ، تو هم احترام او را رعایت نکن.

حکایت همنشین

۳۱۱۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حکایت هم نشین خوب ، مانند عطار است که اگر عطر به تو ندهد حداقل بوی عطرش را به تو می رساند. و حکایت هم نشین بد ، مانند آهنگر است که اگر شعله آتش او تو را نسوزاند حداقل بوی (بد) آن را به تو می رساند.

نتیجه بد همنشینی

۳۱۱۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بد هم نشینی ، بخل ، ناسزاگویی و بداخلاقی به دنبال دارد.

مجلس

مجلس

۳۱۲۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هیچ مجلسی برای دو دوست تنگ نیست.

آداب نشستن

۳۱۲۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همانند بندگان غذا می خورم و مانند آنان (بر زمین) می نشینم.

بدترین مجلس ها

۳۱۲۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدترین مجلس ها ، (در میان) بازارها و راه هاست.

بهترین مجلس ها

۳۱۲۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین مجالس ، وسیع ترین آنهاست.

تشویق به حضور در مجالس یاد خدا

۳۱۲۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه قومی در مجلسی خدای تعالی را یاد کردند آن گاه برمی خیزند به آنان خطاب شود که بپاخیزید که خداوند گناهانتان را آمرزید و بدی هایتان را به نیکی تبدیل فرمود.

مجالس امانت است

۳۱۲۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هیچ گروهی بدون اعتماد بر یکدیگر نمی توانند (بر سر میز مذاکره) بنشینند.

نکاتی که باید در مجالس رعایت شود

۳۱۲۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدون اجازه بین دو مرد ننشینید.

۳۱۲۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نباید مرد در مجلس میان پسرش و مرد دیگر بنشیند.

مجالسی که در آن برکت نیست

۳۱۲۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مجلسی که در آن گروهی همنشین هستند ولی سخن همدیگر را گوش نمی دهند ، برکت ندارد.

محبت

فضیلت دوستی

۳۱۲۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دوراندیشی ، نصف زندگانی ؛ مهر و دوستی ، نصف عقل ؛ غم و اندوه ، نصف پیری ؛ و کمی عیال بخشی از آسایش است.

نشانه دوستی

۳۱۳۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آنچه برای خود می پسندی ، برای دیگران بپسند تا مؤمن (حقیقی) باشی و در همسایگی نیکو مرام باش تا مسلمان (حقیقی) باشی.

۳۱۳۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آنچه برای خود می پسندی ، برای دیگران بپسند.

۳۱۳۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نشانه دوستی خدای تعالی ، دوستی یاد خداوند است و نشانه دشمنی خدا ، دشمنی یاد خداوند عزّوجلّ است.

۳۱۳۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که چیزی را دوست بدارد ، بیشتر از آن یاد می کند.

دوستی موروثی است

۳۱۳۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دوستی و دشمنی موروثی هستند (به نسل بعدی منتقل می شوند).

۳۱۳۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دوستی ودشمنی ، موروثی است.

آنچه دوستی آفریند

۳۱۳۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به همدیگر آشکارا سلام کنید تا رشته دوستی شما استوار گردد.

۳۱۳۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مرض امّت های پیشین در شما نفوذ کرده است ؛ حسد و دشمنی که بنیان کَن است و ریشه دین را می زند نه ریشه مو را. قسم به آن که جان محمدصلی الله علیه وآله به دست اوست! به بهشت نمی روید تا این که ایمان بیاورید و مؤمن نمی گردید تا این که به همدیگر محبت کنید. آیا شما را آگاه سازم به چیزی که اگر بدان عمل کنید ، همدیگر را دوست خواهید داشت؟ آشکارا به یکدیگر سلام کنید.

آنچه محبت را پایدار می کند

۳۱۳۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : محبت خود را نسبت به کسی که تو را دوست دارد ، ابراز کن ؛ زیرا این گونه دوستی پایدار است.

۳۱۳۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه برادر (دینی) خود را دوست داشتید ، آن را برایش آشکار سازید ؛ زیرا این کار باعث بقای مهربانی و پایداری در دوستی می گردد.

آثار محبت

۳۱۴۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : محبت (و دلبستگی) تو نسبت به چیزی ، چشم تو را کور و کر می نماید (تا حقیقت را درنیابی).

آنچه که در دوستی سزاوار نیست

۳۱۴۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه کسی را دوست داشتی ، با او مجادله و رقابت مکن و به او شر مرسان و درباره او از کسی چیزی مپرس ؛ زیرا شاید به دشمن او برخورد کنی و او درباره آن کس خبر نادرست به تو بدهد و میان شما جدایی افکند.

آنچه که خداوند دوست دارد

۳۱۴۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی ملایمت و مدارا در هر کاری را دوست دارد.

۳۱۴۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی آسان گیر آزاده را دوست دارد.

۳۱۴۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی تداوم دوستی دیرینه را دوست دارد پس شما نیز در دوستی مداومت کنید.

۳۱۴۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی یاری رساندن به شخص غمخوار و اندوهگین را دوست دارد.

۳۱۴۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند هرگاه به بنده ای انعام فرمود ، دوست دارد اثر آن آشکار گردد ، و از فقر و اظهار آن بیزار است.

۳۱۴۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند چشمی را که هنگام هجوم فساد و شهوت ، انتقادگر و تیزبین و هنگام تهاجم شبهات (علمی و فرهنگی) کامل و دارای بصیرت باشد ، دوست دارد. (خداوند) بخشش را اگرچه یک دانه خرما و شجاعت را اگرچه نسبت به کشتن ماری باشد ، دوست دارد.

۳۱۴۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند دوست دارد خواسته اش عملی شود هم چنان که دوست دارد نافرمانی اش ترک گردد.

۳۱۴۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند کارهای عالی و شریف را دوست دارد و از کارهای پست بیزار است.

نتیجه دوست داشتن برای خدا

۳۱۵۰. پیـامبر خـدا صـلی الله علیـه وآله : مردی برای دیـدن برادرش به دهکـده ای رفت. خداونـد فرشـته ای را در گـذرگاه او گمـاشت که به او گفت : کجا می روی؟ جواب داد : برادری در این دهکـده دارم. فرشـته گفت : آیا فایـده ای از تو به او می رسد که می خواهی آن را زیارت کنی؟ جواب داد : نه

، جز این که من او را بخاطر خدا دوست دارم. فرشته گفت : من فرستاده خدا به سوی تو هستم (تا بگویم) همان طوری که تو او را دوست داری ، خدا نیز تو را دوست دارد.

۳۱۵۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که محبّت خداوند را بر محبّت مردم ترجیح دهد ، خداوند زحمت مردم را از او کفایت می کند (بازمی دارد).

۳۱۵۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دوستان خدایی در سایه عرش جای دارند.

۳۱۵۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر بنده ای به خاطر خداوند بنده دیگر را دوست بدارد پروردگارش او را گرامی می دارد.

آنچه دوستی خداوند را دنبال دارد

۳۱۵۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه دوستی خدا را خواستی ، با دنیا دشمنی کن و هر گاه دوستی مردم را خواستی ، مازاد دنیای خویش را پیش آنها بریز.

۳۱۵۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر می خواهید که خداوند و رسولش ، دوستدار شما باشند ؛ امانت را به صاحبش بازگردانید ؛ سخن راست گویید ؛ با همسایه به نیکی رفتار کنید.

۳۱۵۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند را در پیش بندگانش محبوب سازید تا خداوند شما را دوست داشته باشد.

ملاک منزلت داشتن نزد خدا

۳۱۵۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خواستید درباره منزلت بنده ای نزد خدا باخبر شوید ، بنگرید که در پشت سر چگونه او را توصیف می کنند.

۳۱۵۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که دیدار خداوند را دوست بدارد ، خداوند نیز دیدار با او را دوست می دارد. و هر که دیدار خدا را ناخوش دارد ، خداوند نیز دیدار با او را ناخوش دارد.

۳۱۵۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که خواهد بداند پیش خدا چه دارد؟ ، باید بنگرد که خدا پیش او چه دارد؟

کسانی که خداوند آنها را دوست ندارد

۳۱۶۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی ناسزا و ناسزاگویی و نیز فریاد زنان در بازارها را دوست ندارد.

۳۱۶۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی مردان و زنانی را که در ازدواج و طلاق هوس باز هستند دوست ندارد.

کسانی که خداوند آنها را دوست دارد

۳۱۶۲. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر گـاه خـدای تعـالی بر بنـده ای انعام فرمود ، دوست دارد اثر نعمتش روی او نمایان گردد و تنگدستی و تظاهر به آن را دوست ندارد. و گدای پررو را دشمن و شخص باحیا و عفیف را دوست دارد.

۳۱۶۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی جوان توبه کار را دوست دارد.

۳۱۶۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی بنده مؤمن پیشه ور را دوست دارد.

۳۱۶۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی بندگان غیرتمندش را دوست دارد.

۳۱۶۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی بنده مؤمنش را که فقیر ، عفیف و عیالمند است ، دوست دارد.

۳۱۶۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی بنده پرهیزکار ثروتمند مهربان را دوست دارد.

۳۱۶۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند نیکوکاران پنهان پرهیزکار را دوست دارد.

۳۱۶۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند جوانی را که در اطاعت خدا ، جوانی خود را سپری می کند ، دوست دارد.

۳۱۷۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ، اصرار کنندگان در دعا را دوست دارد.

۳۱۷۱. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : خداونـد عزّوجلّ سه کس را دوست دارد : مردی که شب برای تلاوت قرآن برخیزد ؛ مردی که آن چنان صدقه دهد

که وقتی بـا دست راست صـدقه داد ، دست چپش آگاه نشود ؛ و مردی که در جنگی تمام یارانش بگریزنـد ولی او بر دشـمن بتازد.

۳۱۷۲. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : خداوند سه کس را دوست و سه کس را دشـمن دارد. اما سه نفری که خداوند عزّوجلّ آنان را دوست دارد : مردی که پیش گروهی آیـد و به نام خـدا از آنها چیزی درخواست کنـد نه به جهت خویشاونـدی ، ولی آنـان امتنـان ورزنـد آن گـاه مردی مخفیـانه به او چیزی عطا کنـد به طوری که جز خـدا از آن باخبر نشود ؛ گروهی شـبانه راه سپارنـد تا این که وقتی خواب دوست داشـتنی تر شـد ، همه سـرهایشان را گذاشـتند و خوابیدند. آن گاه یکی برخیزد و به من تقرّب جوید و قرآن تلاوت کند ؛ و مردی که با گروهی به جنگ رود وقتی با دشـمن مواجه شدند ، یارانش فرار کنند ولی او در مقابل دشـمن سـینه سپر کرده و بجنگد تا کشته شود یا این که پیروز گردد. و اما سه نفری که خداوند آنها را دشمن دارد : پیر زناکار ؛ فقیر متکبر ؛ و ثروتمند ستمکار است.

۳۱۷۳. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : خداوند سه کس را دوست و سه کس را دشمن دارد. (اما سه نفر اول) : مردی به همراه گروهی با دشـمن مواجه می شود و سـینه اش را سپر آنان نماید تا این که کشـته شود یا پیروزی نصـیب یارانش کند ؛ گروهی مسافرت می کنند تا این که در اثر طولانی شدن سفر به خواب می روند ولی یکی از آنان بیدار می ماند و

مشغول نماز می شود تا به هنگام حرکت ، یارانش را بیدار نماید ؛ و مردی که همسایه اش به او آزار می رساند ولی او شکیبایی می ورزد تا این که مرگ یا سفر بین آنان جدایی افکند. و اما سه نفری خداوند آنان را دشمن دارد : تاجر قسم خوار ؛ فقیر متکبر ؛ و بخیل منت گذار است.

هر گاه خداوند بنده ای را دوست داشته باشد

۳۱۷۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند بنده ای را دوست بدارد محبتش را در دل فرشتگان جای می دهد و هرگاه بنده ای رادشمن بدارد ابتدا کینه اش را در دل فرشتگان و سپس در دل آدمیان می اندازد.

۳۱۷۵. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : هرگاه خدای تعالی بنده ای را دوست بدارد ، جبرئیل را خواسته و می فرماید : من فلانی را دوست دارم پس تو او را دوست بدار. جبرئیل نیز او را دوست داشته و در آسمان ندا سر می دهد : خداوند فلانی را دوست دارد پس شما او را دوست بدارید. اهل آسمان نیز او را دوست می دارند و هم چنین در میان اهل زمین فرد مقبول و معتبری می گردد. و (بر عکس) هر گاه خداوند بنده ای را دشمن بدارد ، جبرئیل را خواسته و می فرماید : من فلانی را دشمن دارم پس تو او را دشمن بدار. جبرئیل نیز او را دشمن داشته و به اهل آسمان ندا سر می دهد : خدای تعالی فلانی را دشمن دارد پس شما او را دشمن بدارید. آنان نیز او را دشمن می دارند و هم چنین در میان اهل زمین فردی مبغوض و منفور می گردد.

۳۱۷۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خدای تعالی بنده ای را دوست بدارد ،

روزی به قدر کفایت در اختیارش قرار می دهد.

محبوب ترین مردم نزد خدا

۳۱۷۷. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : همانا روز قیامت محبوب ترین مردم نزد خدای تعالی و نزدیک ترین آنها به خدا ، پیشوای عادل است. و مبغوض ترین مردم نزد خدای تعالی و دورترین آنها از خدا ، پیشوای ستمگر است.

۳۱۷۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همانا محبوب ترین بندگان نزد خدا ، خیرخواه ترین آنها بر بندگان خداست.

۳۱۷۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همانا محبوب ترین بندگان نزد خدا کسی است که نیکی و انجام کار نیک را محبوب او ساخته است.

انسان با کسی است که دوستش دارد

۳۱۸۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر بنده ای با کسی که دوست دارد همراه است.

۳۱۸۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که قومی را دوست بدارد ، خداوند او را با آنان محشور نماید.

۳۱۸۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (رفتار) هر کس بر دین (و روش) دوستش است.

۳۱۸۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مرد ، با محبوب خویش (هم پیاله) است و نتیجه عملش را درمی یابد.

محبوب ترین مردم نزد رسول خدا

۳۱۸۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : محبوب ترین شما نزد من ، خوش اخلاق ترین شما است.

مدارا کردن

۳۱۸۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : من برای مدارا با مردم مبعوث شدم.

۳۱۸۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مدارا کردن با مردم نصف ایمان و ملایمت با آنان نصف زندگانی خوش است.

۳۱۸۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مدارا کردن با مردم ، صدقه است.

۳۱۸۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند مرا به مدارای با مردم فرمان داده چنانچه مرا به برپایی واجبات مامور ساخته است.

ستایش

ستایش

۳۱۸۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدا را به جلال وعظمت بستایید تا شما را بیامرزد.

۳۱۹۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هان! پروردگار تو ستایش را دوست دارد.

نکوهش ستایش

۳۱۹۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از تمجید و ستایش (غیر خدا) بپرهیزید ؛ زیرا آن مانند سر بریدن و خفه کردن است.

۳۱۹۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به ثنا و ستایش مردم دلخوش بودن ، چشم را نابینا و گوش را ناشنوا می کند.

۳۱۹۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سر بریدن مرد به این است که در حضورش از او تمجید و ستایش نمایی.

ستایش نابجا از کسی

۳۱۹۴. پیامبر خدا۹ : هر که به سبب معصیت های الهی ستایش های مردم را بجوید ، همان ستایش گر ، مذمت گر او می گردد.

بی بند و باری

۳۱۹۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : غیرت مندی ، از ایمان و بی بندوباری از نفاق است.

زن

زن

۳۱۹۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : با زنان درباره دخترانشان مشورت کنید.

۳۱۹۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : با بلای قحطی مواجه شدید (و خوب امتحان داده و) شکیبایی نمودید ولی من از آزمایش ناز و نعمت (زینت دنیا و خوشگذرانی) که از ناحیه زنان ترتیب داده می شود ، نسبت به شما بیم دارم ، آن گاه که آنان النگوی طلا و لباس های فاخر شام و یمن بر تن کنند و (به خاطر تامین امیال خود) توانگران را به زحمت اندازند و فقیران را به چیزی که ندارند تکلیف کنند.

۳۱۹۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ، زنان مردنما را لعنت کند.

۳۱۹۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ، زنان مردنما و مردان زن نما را لعنت کند.

۳۲۰۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آنها ؛ یعنی زنان چیره ترند.

میمنت زن

۳۲۰۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خواستگاری آسان و مهریه سبک ، نشانه میمنت زن است.

پاداش زنان

۳۲۰۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آیا یکی از شما (زنان) خشنود نمی گردد زمانی که از شوهرش آبستن شده و شوهر از او راضی باشد ، به این که برای او مانند پاداش و ثواب کسی است که در راه خدا روزه داری و شب زنده داری کند ، هر گاه وضع حمل نمود ، به ازای هر جرعه شیرش و هر پستان مکیدنش یک حسنه و ثوابی برای او منظور می گردد ، هر گاه (برای بچه داری) شبی را بیدار بماند ، مانند آزاد ساختن هفتاد اسیر در راه خدا ثواب دارد؟.

بهترین زنان

۳۲۰۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین زنان ، کسی است که اگر مرد بدو بنگرد ، شادمانش سازد ؛ اگر بدو فرمان دهد ، اطاعتش نماید و با جان و مالش برخلاف رضای شوهر رفتار نکند.

۳۲۰۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین زنان ، کسی است که فرزند ، بسیار آورد و مهربان باشد.

۳۲۰۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین زنان ، کسی است که هرگاه دیدی ، شادمانت سازد ؛ هر گاه فرمان دادی ، پیروی ات نماید. و از جان و مالش در غیاب تو مراقبت کند.

۳۲۰۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین زنان امّت من ، آنهایی هستند که چهره زیباتر و مهر کمتر دارند.

۳۲۰۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین زنان شما ، زن عفیف و خدمت گزار است ؛ یعنی در ناموس خود پاکدامن و نسبت به شوهرش خدمت گزار است.

۳۲۰۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین زنان شما ، آنهایی هستند که فرزند بسیار آورد ،

مهربان باشد و شریک و مطیع شوهر باشد اگر از خدا بترسند. و بدترین زنان شما ، آنهایی هستند که آرایش و زینت هایشان را آشکار کنند و متکبّر و منافق هستند و از آنها جز به اندازه کلاغی که خط سفید به گردن دارد به بهشت نمی روند.

۳۲۰۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین زنان ، آنهایی هستند که مهرشان کمتر باشد.

۳۲۱۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین زنان ، چهره زیباتر و مهریه کمتر دارند.

۳۲۱۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مبارک ترین زنان ، کم هزینه ترین آنهاست.

۳۲۱۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر زنی ، بمیرد در حالی که شوهرش از او راضی است ، وارد بهشت می گردد.

۳۲۱۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آیا تو را از بهترین گنجینه مرد باخبر سازم؟ آن زن شایسته ای است که هرگاه نگاهش کند ، شادمان می شود و هرگاه فرمانش دهد ، اطاعت می کند و در غیاب مرد ، امانت او را محفوظ دارد.

۳۲۱۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آیا شما را از آن دسته زنانتان که اهل بهشتند آگاه سازم؟ او ، زن بسیار محبوبی است که فرزند زیاد آورد و زود آشتی کند ، زنی که هر گاه بدی کند ، می گوید : این دست من در دست توست ، چشم بر هم نمی گذارم تا از من خشنود گردی.

۳۲۱۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند زنی را که بسیار فرزند آورد ، بیشتر از زنی که زیباست ولی فرزند نمی آورد دوست دارد. همانا من در روز قیامت به فزونی شما افتخار می کنم.

۳۲۱۶. پیامبر خدا

صلی الله علیه وآله : خدای تعالی غیرت و تکبر (در مقابل نامحرمان) را بر زنان و جهاد (در راه خدا) را بر مردان مقرر فرموده است ؛ هر یک از آنان از روی ایمان و امتحان (در این راه) شکیبایی ورزد ، ثواب شهید دارد.

۳۲۱۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مؤمن پس از تقوای الهی چیزی نمی یابد که بهتر از زن پارسایی باشد که اگر فرمانش دهد ، اطاعت نماید ؛ اگر نگاهش کند ، شاد گردد ؛ اگر بر او قسم خورد ، رعایتش نماید ؛ و اگر از او غایب شود ، عفّت خویش و مال او را حفظ کند.

نکوهش زنان

۳۲۱۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در بهشت نگریستم ، آن گاه بیشتر اهل آن را از فقیران دیدم و در جهنم نگریستم ، آن گاه بیشتر اهل آن را از زنان دیدم.

۳۲۱۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زن از دنده ای آفریده شده که به هیچ روشی راست نمی گردد پس اگر با همین وضع از او استمتاع جُستی ، کام یافتی ولی اگر خواستی راستش کنی ، آن را می شکنی و شکستن او ، طلاق دادن است.

۳۲۲۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زن از دنده ای آفریده شده که اگر بخواهی راستش کنی ، آن را می شکنی. بنابراین ، با او مدارا کن تا با او زندگی کنی.

حکایت زن

۳۲۲۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حکایت زن ، مانند دنده کجی است که اگر بخواهی راستش کنی ، می شکند و اگر بخواهی از او لذّت ببری ، با همان کجی اش می توانی.

حکایت زن پارسا در میان زنان

۳۲۲۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حکایت زن پارسا در میان زنان ، همانند کلاغ نشان دار است که یک پای آن سفید است.

۳۲۲۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زنان را با بی لباسی ، حجله نشین سازید.

در مراقبت زنان از بی لباسی یاری بجویید

۳۲۲۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در مراقبت زنان از بی لباسی یاری بجویید ؛ زیرا هر گاه زنی لباس فراوان (و رنگارنگ) و زینت زیبا داشت ، او را به بیرون رفتن (و گردش) ترغیب می گرداند.

درباره زنان همدیگر را به خوشرفتاری سفارش کنید

۳۲۲۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : درباره زنان همدیگر را به خوش رفتاری سفارش کنید ؛ زیرا زن از دنده کج آفریده

شـده و بیشترین کجی دنده در قسـمت بالای آن است ؛ اگر راسـتش کنی می شـکند و اگر رهایش کنی همیشه کج می ماند. بنابراین ، درباره زنان (مراقب باشید و) همدیگر را به خوش رفتاری با آنان سفارش نمایید.

تشویق به رعایت حقوق زن

۳۲۲۶. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : درباره زنان از خـدا بترسـید (و حقوق آن ها را رعایت کنیـد) زیرا آن ها در نزد شـما اسیرند.

۳۲۲۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : من (ضایع نمودن) حقوق دو ضعیف را بر شما حرام می کنم : یتیم و زن.

نکوهش خلوت کردن با زنان نامحرم

۳۲۲۸. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هشـیار باشـید! که هیـچ مردی بـا زنی خلوت نمی کنـد مگر این که شـیطان ، نفر سوم آنهاست.

۳۲۲۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مردی با زنی خلوت ننماید ؛ زیرا سومی آن دو شیطان است.

نکوهش زن دوستی

۳۲۳۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از بدان زنان به خدا پناه برید و از نیکانشان بر حذر باشید.

۳۲۳۱. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : اما بعد ، همانا دنیا سـرسبز و شـیرین است و خداوند شـما را در آن جانشـین ساخته و بر چگونگی کردارتـان می نگرد. پس مراقب (دام هـای) دنیـا و زنـان باشـید ؛ زیرا اولین گمراهی بنی اسـراییل (یهودیان) درباره زنان بود.

۳۲۳۲. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : زن در صورت و شکل شیطان آمد و رفت می کند. هرگاه یکی از شما زنی را دید و او را به شگفت واداشت ، همسرش را دریابد ؛ زیرا این کار ، وسوسه نفس را دور می کند.

۳۲۳۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زنان مطمئن ترین سلاح شیطانند.

۳۲۳۴. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : از گفتگو بـا زنان بپرهیزیـد ؛ زیرا هیـچ مردی با زن نامحرمی خلوت نکنـد جز این که قصد او نماید.

۳۲۳۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : جوانی ، شعبه ای از دیوانگی و زنان ، دام شیطانند.

۳۲۳۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر زن نبود ، هر آینه مرد به بهشت می رفت.

۳۲۳۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر زنان نبودند ، بندگی خداوند به شایستگی انجام می گرفت.

۳۲۳۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پس از من بر مردان

فتنه ای زیان بارتر از فتنه زنان نیست.

۳۲۳۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زنان ، دام های شیطانند.

نکوهش اطاعت از زن

۳۲۴۰. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : نیـک خویی مایه برکت ؛ بـداخلاقی مایه بـدبختی ؛ اطاعت (از) زن مایه پشـیمانی ؛ و صدقه سرنوشت بد را دفع می نماید.

۳۲۴۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هنگامی که مردان از زنان اطاعت کنند ، نابود می شوند.

ستایش زن دوستی

۳۲۴۲. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : خدای تعالی شما را درباره زنان که همان مادرانتان ، دخترانتان و خاله هایتان می باشند ، به نیکی سفارش نموده است.

ارزش اشتغال زن در خانه اش

۳۲۴۳. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : اشـتغال هر یک از شـما (زنان) در خانه اش (ثواب) جهاد مجاهـدان را در پی دارد «ان شاءاللّه».

برای زنان دو پوشش است

۳۲۴۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : برای زن دو پوشش است : قبر و ازدواج.

آنچه برای زن سزاوار نیست

۳۲۴۵. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر گاه زنی خود را خوشـبو کنـد و از بین مردم عبور نماید تا رایحه او را دریابند ، آن زن ، زنا کار است.

۳۲۴۶. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر گـاه زنی شب را دور از بستر شوهرش بخوابـد ، فرشـتگان تـا صـبح او را لعنت می کنند.

۳۲۴۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه زنی خود را برای غیر شوهرش خوشبو سازد ، کار او مایه آتش و عار است.

۳۲۴۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خشم و غضب الهی بسیار شدید است بر زنی که (از راه نامشروع) فرزندی را برای قومی به دنیا آورد که محارم آنان را ببینند و در اموالشان شـریک شود (هم فرزند ، ولد حرام است و هم اطلاع او بر محارم و شرکت در اموال آنان حرام است).

۳۲۴۹. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : من دشمن دارم زنی را که از خانه اش دامن کشان برای شکایت از شوهرش بیرون رود.

۳۲۵۰. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر زنی ، خود را معطر نموده و بیرون رود و از میان گروهی عبور کند تا بوی خوش او را دریابند ، آن زن ، زناکار است و (بلکه) هر دیده (ناروایی) زناکار است.

۳۲۵۱. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر زنی ، بـدون اجازه شوهر از خانه اش بیرون رود ، مورد خشم خـدای تعالی است تا زمانی که به خانه بازگردد و یا شوهرش از او راضی شود.

۳۲۵۲.

پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر زنی ، بدون دلیل از شوهرش درخواست طلاق نماید ، بوی بهشت بر او حرام است.

۳۲۵۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر زنی ، لباسش را در غیر خانه خود در آورد ، خداوند عزّوجلّ پوشش خود را از او برمی دارد.

۳۲۵۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر زنی ، لباسش را در غیر خانه شوهرش بگذارد ، هر آینه پرده ما بین خود و خداوند عزّوجلّ را دریده است.

۳۲۵۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر زنان باردار ، فرزندار و شیرده که با فرزندان خویش مهربانند با شوهرانشان بدرفتاری نمی کردند ، نمازگزاران آنها به بهشت می رفتند.

۳۲۵۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ، زنان مماطله گر را لعنت کند ؛ زنانی که هر گاه شوهرش او را به بستر بخواند بگوید : «کمی بعد» تا این که خواب بر چشمان شوهر غلبه کند (به خواب رود).

۳۲۵۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زن حق ندارد چیزی از دارایی خویش را بدون اجازه شوهرش ببخشد (یا دور بریزد).

حکایت زنی که خود را برای دیگران زینت می نماید

۳۲۵۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حکایت زنی که خود را برای دیگران زینت کند ، مانند ظلمتی است که روز قیامت نور ندارد.

وای بر زنان از دو چیز رنگین

۳۲۵۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : وای! بر زنان از دو چیز رنگین : طلا و جامه زیبا.

مجادله

پرهیز از مجادله کردن

۳۲۶۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند شما را از بگو مگو (و مشاجره لفظی) نهی کرده است.

مراقبت

تشویق به مراقبت

۳۲۶۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : جانب خدا را نگهدار تا او را در پیش روی خود یابی.

۳۲۶۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دل هایتان را به مراقبه عادت دهید و بسیار تفکر و اندیشه نمایید.

بیماری

بیماری

۳۲۶۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چهار چیز ، اندکش هم زیاد است : نداری ، درد ، دشمنی و آتش جهنم.

فلسفه بیماری

۳۲۶۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بیماری ، تازیانه خداوند در زمین است که بندگانش را بدان ادب می نماید.

۳۲۶۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مصیبت ها ، مرض ها و اندوه ها ، کیفرهای دنیوی هستند.

ثمره تب

۳۲۶۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : تب ، گناهان را می ریزد چنانچه درخت ، برگهایش را می ریزد.

۳۲۶۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : تب ، سهم هر مؤمنی از آتش جهنم است و تب یک شب ، گناهان یک سال را محو می کند.

۳۲۶۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : تب ، پیشاهنگ مرگ و زندان خداوند در زمین است.

ثواب بیماری

۳۲۶۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بیماری مؤمن ، کفاره گناهان است.

معده خانه مرض است

۳۲۷۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : معده خانه مرض است و پرهیز ، سرآمد همه دواهاست.

هر دردی را دارویی است

۳۲۷۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ، هیچ درد بی درمانی نازل نفرموده است.

درمان کردن با صدقه

۳۲۷۲. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : با زکات ، اموالتان را حفظ کنید ؛ با صدقه ، بیمارانتان را درمان نمایید ؛ و دعا را در مقابل گرفتاری سپر سازید.

عیادت از بیمار

۳۲۷۳. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : عیـادت کننـده مریض ، (گویـا) در راه بهشت قـدم می زنـد تـا وقـتی که (از عیـادت) بازگردد.

آداب عیادت

۳۲۷۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : عیادت کننده مریض ، در رحمت شناور است ؛ هر گاه نزد مریض می نشیند ، رحمت او را فرو می برد. و کمال عیادت مریض این است که یکی از شـما دسـتش را بر صورت یا دست او بگذارد و حالش را بپرسد. و کمال تحیّت و سلام شما با همدیگر دست دادن است.

نتیجه کسی که غذای دلخواه مریضی را بدهد

۳۲۷۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که غذای دلخواه مریضی را بدهد ، خداوند از میوه های بهشتی بدو اطعام کند.

پرهیز از بیمار جذامی

۳۲۷۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از بیمار جذامی بپرهیزید هم چنان که از شیر درنده می گریزید ؛ هر گاه او در سرزمینی جای گرفت ، شما مکان دیگری را برای زندگی برگزینید.

مردانگی

مردانگی

۳۲۷۷. پیـامبر خـدا صـلی الله علیـه وآلـه : (انـدازه) بزرگـواری مرد بـه دین (داری) ، جـوان مردی او به عقـل و شخصـیت او به اخلاقش (مربوط) است.

آنچه از مردانگی به شمار می آید

۳۲۷۸. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : از جـوانمردی است که برادر به گفتـار برادر خـویش گوش فرا دهـد. و از جمله نیک رفتاری است که برادر برای برادرش که بند کفشش بریده ، توقف کند.

کسی که مردانگی ندارد

۳۲۷۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سودجویی از برادران ، از جوان مردی نیست.

بخشش از لغزات افراد با مروت

۳۲۸۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از هر وسیله ای برای بخشایش جوانمردان بهره جویید.

شوخی

شوخ طبع راستگو مؤاخذه نمی شود

۳۲۸۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند شوخ طبعی را که در شوخی خود راستگو باشد ، مؤاخذه نمی کند.

نتیجه شوخی کردن

۳۲۸۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شوخی نکن که ارزشت زایل می شود و دروغ نگو که نورت خاموش می گردد.

مسؤولیت

مسؤولیت همگانی

۳۲۸۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همه شما رعایت گر و مراقب هستید و همه شما مسئول رعیت خویش می باشید.

مستضعف

فضیلت مستضعف

۳۲۸۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آیا تو را از پادشاهان بهشت باخبر سازم؟ او مرد ضعیف و ناتوان ژنده پوشی است که کسی به او اعتنا نمی کند. ولی اگر (بر وقوع چیزی) به خدا قسم خورد ، خداوند (با محقق ساختن آن چیز) قسم او را تصدیق می کند.

نقش مستضعفان در جامعه

۳۲۸۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چگونه خداوند امتی را که حق ضعیفانشان را از قدرتمندانشان نمی گیرند ، تقدیس نماید.

مسجد

مسجد

۳۲۸۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مسجد خانه هر پرهیزکاری است.

بهترین مکانها نزد خدا

۳۲۸۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : محبوبترین مکان شهرها نزد خدا ، مسجدها و منفورترین آن بازارها است.

ثواب ساختن مسجد

۳۲۸۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که مسجدی بسازد هر چند به اندازه لانه شترمرغ باشد ، خداوند برای او خانه ای در

بهشت می سازد.

نکوهش زینت کردن مساجد

۳۲۸۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هرگز! کار قومی بد نمی شود مگر این که مساجدشان را زینت کنند.

آباد کنندگان مسجدها

۳۲۹۰. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر گاه خـدای تعالی آفت و مرضـی را از آسـمان بر زمینیان فرود آورد ، آن را از آباد کنندگان مسجدها برمی گرداند.

مسجد زن خانه اوست

۳۲۹۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین مساجد زنان ، کنج خانه شان است.

۳۲۹۲. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر آینه نماز خوانـدن زن در اتاقش از نماز خوانـدن او در ایوان خویش بهتر است ؛ هر آینه نماز خواندن زن در ایوانش از نماز خواندن او در صحن خانه اش بهتر است ؛ و نیز نماز خواندن زن در صحن خانه اش از نماز خواندن او در مسجد بهتر است.

۳۲۹۳. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : نمازی که زن در تاریک ترین اطاقش می خواند در پیشـگاه خداوند محبوب ترین نماز اوست.

مسکن

بهترین مکان برای مسلمان

۳۲۹۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین صومعه (عبادت گاه) مسلمان ، خانه اش است.

محبوب ترین خانه ها

۳۲۹۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : محبوب ترین خانه ها نزد خدا ، خانه ای است که در آن ، یتیم نوازش می گردد.

بهترین خانه ها

۳۲۹۶. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : بهترین خانه های مسـلمانان ، خانه ای است که در آن یتیم ، نوازش می شود و بـدترین خانه های مسلمانان ، خانه ای است که با یتیم بدرفتاری می شود. من و کفیل یتیم در بهشت (مانند دو انگشت) همراه یکدیگر هستیم.

۳۲۹۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین خانه های شما ، خانه ای است که در آن یتیم محترم باشد.

خانه حرم است

۳۲۹۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خانه حرم است ، هر که (برای ضرر رساندن) بر تو به حرم تو وارد شد ، او را بکش.

فضیلت خانه ای که در آن قرآن خوانده شود

۳۲۹۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خانه ای که در آن ، قرآن خوانده می شود ، برای اهل آسمان نمایان و درخشنده است چنانچه ستارگان برای اهل زمین می درخشند.

آثار کسی که صحرا نشین است

۳۳۰۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که صحرانشین باشد ، خشن گردد.

فروش خانه

۳۳۰۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که بدون ضرورت ، خانه ای را بفروشد ، خداوند بر قیمت آن آفتی زند که او را از بین ببرد.

مسلمان

حق مسلمان بر مسلمان

۳۳۰۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حق مسلمان بر مسلمان شش چیز است : هر گاه ملاقات کردی ، بر او سلام کن ؛ هر گاه دعوت کرد ، بپذیر ؛ هر گاه مشورت (و نصیحت) خواست ، برایش خیرخواهی کن ؛ هر گاه عطسه زد و حمد خدا گفت ، برایش عافیت بخواه ؛ هر گاه بیمار شد ، عیادت کن ؛ هر گاه مُرد ، تشییع کن.

۳۳۰۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مسلمان بر (عهده) مسلمان دیگر پنج حق دارد : هر گاه او را ببیند ، بر او سلام نماید ؛ هر گاه او را دعوت کند ، بپذیرد ؛ هر گاه مریض شد ، از او عیادت کند ؛ هر گاه مُرد ، جنازه اش را تشییع نماید ؛ و آنچه برای خود می پسندد برای او نیز بپسندد.

خوشا بحال آن که اسلام آورد

۳۳۰۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خوشا! به حال آن که اسلام آورد و دارای زندگی در حد کفاف (بخور و نمیر) است.

مصیبت

مصیبت

۳۳۰۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر مؤمن در سوراخ موشی باشد ، خداوند کسی را برایش مهیا نماید که آزارش دهد.

معنای مصیبت

۳۳۰۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر چیزی که مؤمن را محزون سازد ، مصیبت است.

فلسفه مصیبت

۳۳۰۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مصیبت ها ، مرض ها و اندوه ها ، کیفرهای دنیوی هستند.

آنچه از مصیبت های دنیا محسوب می شود

۳۳۰۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پنج چیز از مصیبت های دنیاست : مرگ دوست ؛ تلف شدن مال ؛ سرزنش دشمنان ؛ ترک دانش ؛ و زن بد.

هر چه مصیبت به مسلمان برسد کفاره محسوب می شود

۳۳۰۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (در راه خدا) معتدل و استوار باشید ؛ زیرا هر چه (سختی) به مسلمان برسد کفاره (گناهان) است حتی مصیبتی که می بیند و خاری که در پایش فرو می رود.

۳۳۱۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : رنج ، سختی ، مرض ، آزار و غمی به مؤمن نمی رسد مگر این که خداوند به سبب آن ، گناهانش را محو کند.

پاداش مصیبت

۳۳۱۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه مؤمن به بیماری دچار شد ، او را از گناهان پاک می سازد چنانچه کوره ، ضایعات آهن را برطرف می کند.

مصیبت فرزند

۳۳۱۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه مسلمانی ، سه فرزندش پیش از آن که به رشد عقلی برسند بمیرند ، بر هشت درِ بهشت با او دیدار می کنند تا این که از هر کدام خواست وارد گردد.

تا این که ۳۳۱۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که سه فرزندش را به خاک سپارد ، خداوند آتش جهنم را بر او حرام گرداند.

نتیجه شکیبایی در مصیبت

۳۳۱۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی فرمود : هر گاه به یکی از بندگانم مصیبتی در بدن یا فرزند یا دارایی اش متوجه می سازم و به زیبایی در برابر آن شکیبایی می ورزد ، روز قیامت شرم دارم که برای او میزانی برپا کنم یا دفتری

بگشایم (بدون حساب و کتاب او را به بهشت می فرستم).

۳۳۱۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر بنده ای دو چشم خویش را از دست بدهد و شکیبایی ورزد و به رضای خدا خوشنود باشد ، به بهشت می رود.

۳۳۱۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که بر مصیبت صبر کند ، خداوند او را عوض دهد. و هر که خشمش را بنشاند ، خداوند او را پاداش دهد.

پنهان کردن مصیبت

۳۳۱۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که به مصیبتی در مال و تنش گرفتار آید و آن را پنهان دارد و شکایتش را پیش مردم نبرد ، بر خداوند است که او را بیامرزد.

آثار ستایش خدا و استرجاع درهنگام مصیبت

۳۳۱۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه فرزند بنده ای بمیرد ، خدای تعالی به فرشتگان خطاب می فرماید : آیا جان فرزند بنده ام را گرفتید؟ عرض می کنند : آری. می فرماید : بنده ام چه گفت؟ عرض می کنند : تو را حمد و استرجاع گفت. آن گاه خداوند فرمان می دهد : خانه ای در بهشت برای بنده ام بنا کنید و نام آن «خانه حمد» بگذارید.

کم فروش

نتیجه کسی که کم فروشی می کند

۳۳۱۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پنج چیز از آثار پنج چیز است : هر قومی پیمان شکنی کند ، دشمن شان بر آنان مسلط گردد ؛ آنان که بر خلاف قانون خدا قضاوت نمایند ، میانشان فقر رواج یابد ؛ کسانی که فحشا (زنا) در بینشان آشکار شود ، مرگ میانشان شایع گردد ؛ کسانی که کم فروشی پیشه کنند ، به قحط سالی گرفتار آیند ؛ و آنان که زکات ندهند ، به خشکسالی مبتلا شوند.

معاد

معاد

۳۳۲۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : من ؛ بیم دهنده ام و مرگ ، یغماگر و رستاخیز ، وعده گاه است.

نشانه های فرا رسیدن قیامت

۳۳۲۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : قیامت ، جز بر اشرار مردم برپا نشود.

۳۳۲۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : قیامت برپا نشود تا این که مردان ، اندك و زنان ، بسیار شوند.

۳۳۲۳. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : قیامت برپا نشود تا این که فرزنـد ، مایه خشم گردد و پلیدان ، فراوان شوند و کریمان ، کمیاب گردند و کوچك بر بزرگ و پلید بر کریم جسارت نماید.

۳۳۲۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : قیامت برپا نشود تا این که پارسایی و پرهیزکاری ، ساختگی شود.

۳۳۲۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : قیامت برپا نشود تا این که سعادتمندترین مردم در دنیا فرومایه پسر فرومایه گردد.

۳۳۲۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : قیامت برپا نشود تا این که مرد بر سر قبر دیگری بگوید : ای کاش! جای او بودم.

محشور شدن مردم در روز قیامت

۳۳۲۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روز قیامت مردم بر اساس نیت هایشان محشور می شوند.

کسانی که عذابشان روز قیامت شدیدتر است

۳۳۲۸. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : روز قیامت عذاب پیشوای ستمگر از همه مردم سخت تر است.

۳۳۲۹. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : روز قیامت در پیشـگاه خداونـد عـذاب کسـی که در دنیا مردم را بیشتر آزار رسانـده ، سخت تر است.

۳۳۳۰. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : روز قیامت سـخت ترین عذاب از آن کسـی است که در بین مردم به نیکوکاری تظاهر می نماید در حالی که هیچ خیری در او نیست.

کسانی که در روز قیامت خدا به آنها نظر نمی کند

۳۳۳۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روز قیامت خداوند با سه کس سخن نمی گوید و به آنها نمی نگرد : مردی که به دروغ قسم بخورد که جنس خود را بیشتـر از قیمت واقعی خریـده است ؛ مردی که به دروغ قسم بخورد تـا این که مـال مسـلمانی را تصـرف نمایـد ؛ و مردی که مازاد آب خود را از دیگران دریغ نمایـد. بدین جهت ، خداوند می فرماید : من هم امروز فضل و کرم خویش را از تو دریغ می کنم چنانچه تو دریغ کردی از چیزی که دست تو در آن کارساز نبود.

۳۳۳۲. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : روز قیامت خداونـد با سه کس سـخن نمی گوید و برایشان عذاب دردناکی است : پیر زناکار ، پادشاه دروغگو و فقیر متکبر.

۳۳۳۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : فردای قیامت خداوند به سه کس (با نظر لطف) نمی نگرد : پیر زناکار ؛ مردی که ایمان را ابزار سرمایه اش قرار داده که در حق و باطل قسم می خورد ؛ و فقیر گردن کشی که کبر می ورزد.

۳۳۳۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روز قیامت خداوند به سه کس (با

نظر لطف) نمی نگرد : عاق پدر و مادر ؛ زنی که خود را شبیه مردان کرده باشد ؛ و دیوث.

۳۳۳۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روز قیامت خداوند به سه کس نمی نگرد و پاکشان نمی کند و برایشان عذاب دردناکی است : آرایشگر زناکار ؛ فقیر متکبر ؛ و مردی که خداوند را سرمایه خود قرار داده که هر چیز می خرد یا می فروشد به خدا قسم می خورد.

کسانی که خدا آنها را زیر سایه خود قرار می دهد

۳۳۳۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ، آن روزی که هیچ سایه ای جز سایه او نیست ، هفت کس را زیر سایه عرش خود جای می دهد : مردی که (عاشق و) دلبند مسجدهاست ؛ مردی که زن صاحب مقامی ، او را (به کام گیری) دعوت کند ولی او پاسخ دهد : من از خدا می ترسم ؛ دو مردی که همدیگر را به خاطر خدا دوست دارند ؛ مردی که چشمش را از محرمات الهی بپوشاند ؛ چشمی که در راه خدا نگهبانی دهد ؛ و چشمی که از ترس خدا بگرید.

۳۳۳۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند آن روز که هیچ سایه ای جز سایه او نیست ، هفت کس را زیر سایه خود جای می دهد : پیشوای عدالت گر ؛ جوانی که در راه عبادت خدا رشد کند ؛ مردی که هر گاه از مسجد بیرون می رود ، دلش در بند مسجد است تا به آن بازگردد ؛ دو مردی که به خاطر خدا با یکدیگر دوستی می کنند ، لذا در راه خدا به هم می پیوندند و در راه خدا از هم جدا می شوند ؛ مردی که در خلوت خدا را یاد کند

و چشمانش اشک ریز گردد ؛ مردی که زن صاحب مقام و زیبایی او را (به کام گیری) دعوت نمایـد ولی او پاسخ دهد : من از خدایی که پروردگار عالمیان است می ترسم ؛ و مردی که صدقه پنهانی دهد به طوری که دست چپش نداند که دست راستش چه انفاق می کند.

کسانی که در سایه عرش خواهند بود

۳۳۳۸. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : روز قیامت ؛ روزی که هیچ سایه ای جز سایه خدا وجود ندارد ؛ سه کس در سایه عرش خواهند بود : آن که صله رحم می کند که خداوند ، روزی او را زیاد و عمرش را طولانی می کند ؛ زنی که شوهرش بمیرد و یتیمان صغیری را باقی گذارد و زن بگوید : دیگر ، شوهر نمی کنم تا این که یتیمان بمیرند یا خداوند آنان را بی نیاز سازد ؛ و آن که غذایی آماده کند و از مهمان پذیرایی نماید و به خوبی نفقه دهد سپس یتیم و فقیر را بر آن غذا دعوت نماید و برای رضای خداوند عزّوجلّ به آنها غذا دهد.

۳۳۳۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روز قیامت سه نفر با خدا هم سخن می شوند : مردی که هرگز میان دو نفر سخن چینی نکند ؛ مردی که هرگز به فکر زنا نیفتد ؛ و مردی که هرگز کسب خود را با ربا آلوده نکند.

۳۳۴۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سه نفرند که در آرامش خاطر در سایه عرش الهی گفتگو می کنند در حالی که مردم مشغول حساب پس دادن هستند : مردی که در راه خدا از سرزنش ملامت گر باکی ندارد ؛ مردی که دست خود را به سوی مال حرام دراز نکند

؛ و مردی که به آنچه خداوند حرام نموده ننگرد.

شناخت

شناخت

۳۳۴۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر به آنچه من می دانم آگاه بودید ، هر آینه خنده کمتر ولی گریه بسیار می کردید.

۳۳۴۲. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : اگر به آنچه بعـد از مرگ می بینیـد آگاه بودیـد ، هرگز! بااشـتها نمی خوردیـد و نمی آشامیدیـد. و نیز به خـانه ای که در سـایه آن آرام گیریـد داخل نمی شدیـد. (بلکه) هر آینه به بلنـدی ها رفته و سـینه خود می خراشیدید و به حالتان گریه می کردید.

امر به معروف و نهی از منکر

تشویق به امر کردن به نیکی ها

۳۳۴۳. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : امر به معروف کنید هر چند خودتان بدان عمل نمی کنید. و نهی از منکر کنید هر چند خودتان از همه آن دوری نمی کنید.

۳۳۴۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کسی که به نیکی فرمان می دهد ، گویا این که آن را انجام می دهد.

۳۳۴۵. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : کـار نیـک را به جا آور و از کار بـد بپرهیز و ببین دوست داری دیگران در غیاب تو ، درباره ات چه بگویند ، همان طور رفتار کن و از آن چه نمی خواهی در غیاب تو ، درباره تو بگویند ، بپرهیز.

کمترین مرتبه نهی از منکر

۳۳۴۶. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : هر کدام از شـما منکری دید ، باید به دست خویش آن را تغییر دهد ؛ اگر نتوانست ، به زبانش و اگر نتوانست ، به قلبش که حداقل ایمان همین است.

۳۳۴۷. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر گـاه مردی کـار ناروایی را دیـد ولی قادر به تغییر آن نبود ، برای او کافی است که خدای تعالی بداند که او از آن کار بیزار است.

آداب امر به معروف و نهی از منکر

۳۳۴۸. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : دو نوع مسـتی ، شـما را احـاطه می کنـد : مستی عیش دوستی و جهـل دوستی. در این هنگام امر به معروف و نهی از منکر ننمایید.

۳۳۴۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که به کار نیکی امر کند ، باید همان امر کردنش نیز به نیکی باشد.

۳۳۵۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از جمله کسانی که بر مردم سخت و بر خود آسان گیرند مباش.

خطر ترک امر به معروف و نهی از منکر

۳۳۵۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر آینه (یا) باید امر به معروف و نهی از منکر کنید یا (وگرنه) خداوند بدترین هایتان را بر شما مسلط می گرداند آن گاه ، بهترین هایتان دعا می کنند ولی مورد اجابت قرار نمی گیرند.

۳۳۵۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در میان هر قومی گناهکارانی باشند در حالی که آن قوم از آنان قوی تر و بیشتر باشند آن گاه با این وجود آنان را تغییر ندهند ، خدای تعالی کیفر و عقاب خویش بر همه آنان عام می گرداند.

خوبی کردن

خوبی کردن

۳۳۵۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خوبی ، (شاید) در میان مردم فراموش شود ولیکن میان خداوند و آن که خوبی کرده (هرگز) فراموش نمی گردد.

تشویق به کار نیک نمودن

۳۳۵۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کار نیک را برای اهل و غیر اهل آن انجام بده ؛ یا به اهل آن می رسد یا نمی رسد ، در هر صورت تو نیکوکاری.

۳۳۵۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کار نیك انجام دهید ؛ زیرا از (شکست ها و) سقوطهای بد بازمی دارد. و در پنهانی ، صدقه دهید ؛ زیرا خشم خداوند عزّوجلّ را خاموش می نماید.

۳۳۵۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : غذایتان را طعام پرهیزکاران و نیکی هایتان را برای مؤمنان قرار دهید.

دوستاران و دشمنان نیکوکاری

۳۳۵۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی از بین خلق خود افرادی را برای نیکوکاری مقرر فرموده که نیکی را محبوب آنان ساخته و میل به انجام آن را در دلشان انداخته و طالبان نیکی را به سویشان گسیل داشته و عطای نیکی بر آنان آسان نموده چنانچه باران را به آسانی بر زمین خشکیده جاری کرده تا زمین و اهل آن را احیا نماید و خدای تعالی از میان خلق خویش کسانی را نیز دشمن نیکوکاری قرار داده که نیکی را مبغوض آنان ساخته و آنان را از عطای آن محروم نموده چنانچه باران را از زمین خشکیده منع کرده تا زمین و اهل آن را هلاك گرداند.

پیامدهای خوبی کردن

۳۳۵۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صدقه پنهانی ، خشم پروردگار را فرو می نشاند ، صله رحم ، عمر را افزایش می دهد و

کارهای نیک ، از مرگ های بد جلوگیری می کند.

نتیجه خوبی کردن

۳۳۵۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کار نیک ، دری از درهای بهشت است که مرگ های بد را دفع می نماید.

دستگردانی احسان و کمک

۳۳۶۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نیکی دست به دست صد مرد می چرخد که پاداش آخریشان مانند اولی است.

۳۳۶۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کار نیک انجام دهید ؛ زیرا از (شکست ها و) سقوطهای بد بازمی دارد. و در پنهانی ، صدقه دهید ؛ زیرا خشم خداوند عزّوجلّ را خاموش می نماید.

۳۳۶۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صدقه پنهانی ، خشم پروردگار را فرو می نشاند ، صله رحم ، عمر را افزایش می دهد و کارهای نیک ، از مرگ های بد جلوگیری می کند.

فضیلت نیکوکاران

۳۳۶۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نیکوکاران و بدکاران آخرت همان نیکوکاران و بدکاران دنیا هستند و (بدان که) نیکوکاران نخستین کسانی اند که وارد بهشت می گردند.

۳۳۶۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اساس خرد ، مدارا کردن است و نیکوکاران دنیا ، نیکوکاران آخرتند.

۳۳۶۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کارهای نیک ، از سقوطهای بد جلوگیری می کند ؛ صدقه پنهانی ، خشم پروردگار را خاموش می نماید ؛ صله رحم ، عمر را زیاد می کند ؛ هر کار خوبی ، صدقه است ؛ نیکوکاران ، صدقه اند ؛ نیکوکاران دنیا ، همان نیکوکاران آخرتند ؛ بدکاران دنیا ، همان بدکاران آخرتند ؛ و نخستین کسانی که به بهشت می روند ، نیکوکارانند.

نشانه خوبی کنندگان

۳۳۶۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه در پی کسب معروف بودید آن را نزد خوب رویان بجویید.

۳۳۶۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کار خوب ، جز پیش (انسان) شریف و دین دار ، فایده ندارد.

تشویق به جبران کردن خوبی

۳۳۶۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که به شما نیکی کرد ، جبرانش کنید و اگر چیزی نیافتید ، برایش دعا کنید.

آمرزش

آمرزش

۳۳۶۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که بیامرزد ، خداوند او را می آمرزد و هر که عفو کند ، خداوند او را عفو می کند.

خداوند آمرزنده است

۳۳۷۰. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : خـدای تعـالی فرمود : هر که مرا بر آمرزش گناهـان صـاحب قـدرت بدانـد ، او را می آمرزم و اعتنا نمی کنم (که چه گناهی باشد) مادامی که چیزی را با من شریک نسازد.

زمان آمرزش

۳۳۷۱. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : درهای آسمان در روزهای دوشنبه و پنج شنبه گشوده می شود و هر بنده ای که به خدا شرک نورزد ، آمرزیده می شود مگر کسی که بین او و برادرش ، دشمنی باشد.

موجبات آمرزش

۳۳۷۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شادمان کردن برادر مؤمن از عوامل آمرزش است.

۳۳۷۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اهدای سلام و زیبایی کلام از عوامل آمرزش است.

۳۳۷۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که را گناهش ناراحت کند ، آمرزیده می شود هر چند استغفار نکند.

۳۳۷۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : یکی از عوامل مغفرت ، اطعام مسلمان گرسنه است.

۳۳۷۶. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر که گنـاهی مرتکب شود بـا اعتقـاد به این که پروردگاری دارد که اگر خواهـد می آمرزد و اگر خواهد عذاب می کند ، بر خداوند است که او را بیامرزد.

۳۳۷۷. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر که گناهی مرتکب شود با اعتقاد به این که خداوند بر او آگاه است ، خدا او را می آمرزد هر چند استغفار نکند.

مقربان

وسایل نزدیک شدن به خدا

۳۳۷۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بنده با چیزی بهتر از سجده پنهانی به خداوند تقرب نمی جوید.

نامه نگاری

نامه

۳۳۷۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اعتبار نامه به مهر آن است.

جواب نامه واجب است

۳۳۸۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : جواب نامه مانند جواب سلام لازم است.

۳۳۸۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ردّ جواب نامه مانند ردّ جواب سلام ، لازم است.

فرشتگان

۳۳۸۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شیطان و فرشته هر دو به آدمیزاد نزدیکند ؛ امّا (اثر) نزدیکی شیطان ، وعده بدی و تکذیب حق است ولی (اثر) نزدیکی فرشته ، وعده نیکی و تصدیق حق است. بنابراین ، هرکس این (نیکی و حق) را دریافت ، باید بداند که آن از ناحیه خدای تعالی است پس خدا را سپاسگزارد. و هر کس نزدیکی شیطان نصیبش شد ، باید از (شرّ) شیطان به خدا پناهنده شود.

۳۳۸۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ، در زمین فرشتگانی دارد که به زبان آدمیزاد از نیك و بد اشخاص سخن می گویند.

۳۳۸۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ، فرشته ای دارد که هنگام هر نمازی فریاد می زند : ای فرزندان آدم! برخیزید و به وسیله نماز آتش هایی را که برای خودتان شعله ور ساخته اید ، خاموش نمایید.

قدر و منزلت

۳۳۸۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بلند پایه ترین مردم در دنیا کسی است که دنیا نزد او بی قدر باشد.

۳۳۸۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : عالی قدرترین مردم کسی است که در آنچه به او مربوط نیست مداخله نکند.

۳۳۸۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ارزشمندترین مردم ، دانشمندترین آنهاست.

برابری

۳۳۸۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در بین خودتان مواسات و برابری را رعایت نمایید و از اختلاف فاصله طبقاتی بپرهیزید وگرنه ، دلهایتان نیز مختلف می شود.

۳۳۹۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : با یکدیگر برابر شوید تا دلهایتان نیز برابر (و صاف) گردد و با یکدیگر آمیزش و اختلاط نمایید تا با هم مهربان شوید.

۳۳۹۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : من در امور غیر وحیانی ، همانند یکی از شما هستم.

مرگ

مرگ

۳۳۹۲. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : فرزنـد آدم از دو چیز بیزار است ؛ یکی مرگ ، در حالی که مرگ برای او بهتر از فتنه است. دیگری کمی مال ، در حالی که هر چه مال کمتر باشد حساب آسان تر است.

۳۳۹۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه کسی از میان شما مرد ، او را بگذارید و درباره اش بدگویی نکنید.

۳۳۹۴. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر گاه بنـده ای بمیرد ، مردم گوینـد : چه به جا گـذاشت؟ ولی فرشـتگان گویند : چه پیش فرستاد؟.

۳۳۹۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : من ؛ بیم دهنده ام و مرگ ، یغماگر و رستاخیز ، وعده گاه است.

۳۳۹۶. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : گویـا! حق در این دنیا بر غیر از ما واجب گشـته و گویا! مرگ در این دنیا بر غیر از ما نوشـته شده و گویا! مردگانی که تشـییع می شوند سـفر کوتاهی نموده دوباره به سوی ما بازمی گردند در حالی که اجسادشان را دفن می کنیم و میراث شان را می خوریم گویا! ما بعد از آنان جاودانیم به طوری که هر موعظه ای

را فراموش نموده و از هر حادثه ای خود را ایمن ساخته ایم.

۳۳۹۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چه بسا کسی که به روزی برسد ولی آن را به پایان نبرد و چه بسا کسی که منتظر فردایی است ولی بدان نمی رسد.

۳۳۹۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آدمیزاد هرگز در بین مخلوقات الهی چیزی سخت تر از مرگ ندیده است. سپس (بدان که) مرگ از مابعد خودش ، آسان تر است.

۳۳۹۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر حیوانات هم مانند آدمیزاد از مرگ آگاه بودند ، شما گوشت چاقی از آنها نمی خوردید.

۳۴۰۰. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : اگر به آنچه بعد از مرگ می بینید آگاه بودید ، هرگز! بااشتها نمی خوردید و نمی آشامیدید. و نیز به خانه ای که در سایه آن آرام گیرید داخل نمی شدید. (بلکه) هر آینه به بلندی ها رفته و سینه خود می خراشیدید و به حالتان گریه می کردید.

۳۴۰۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هیچ کس بدون حسن ظن (و خوش گمانی) به خداوند نمی میرد.

۳۴۰۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که به هر حالی بمیرد ، خداوند او را به همان حال برانگیزاند.

۳۴۰۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند اراده کند که بنده ای را در سرزمین خاصی بمیراند ، حاجتی در آنجا برایش قرار می دهد (تا به آن سرزمین برود).

۳۴۰۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مرگ نسبت به مابعدش مانند یک شاخ زدن بز است.

یقین به مرگ

۳۴۰۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : زمین هر روز هفتاد مرتبه فریاد برمی آورد : ای آدمیزادگان! هر چه می خواهید و اشتها دارید بخورید ،

سوگند به خدا! هر آینه گوشت و پوست شما را خواهم خورد.

مرگ در تعقیب انسان است

۳۴۰۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شایستگان گروه گروه یکی پس از دیگری می روند و از آنها جز پوستی مانند پوست خرما و جو باقی نمی ماند به طوری که خداوند بدانها اعتنا نمی کند.

مرگ ارمغان مؤمن است

۳۴۰۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مرگ ، ارمغان مؤمن است.

۳۴۰۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مرگ برای هر مرد مسلمان و زن مسلمان ، کفاره (گناهان) است.

آماده شدن برای مرگ

۳۴۰۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پیش از فرا رسیدن مرگ ، مهیای آن باش.

۳۴۱۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در دنیا همانند کسی که گمان می برد هیچگاه نمی میرد ، تلاش کن و همانند کسی که می ترسد فردا بمیرد ، بترس.

۳۴۱۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همسایه را پیش از (خرید) خانه (باید شناخت) ؛ رفیق را پیش از راه (افتادن باید جست) ؛ و توشه را پیش از سفر (باید تهیه کرد).

۳۴۱۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که فردا را از عمر خویش بشمارد ، هر آینه مرگ را خوب نشناخته است.

آرزوی مرگ

۳۴۱۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مرگ را آرزو ننمایید.

۳۴۱۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هیچ یک از شما آرزوی مرگ نکند ؛ اگر نیکوکار بود ، شاید به نیکی اش بیفزاید و اگر بدکار بود ، شاید متنبه گردد.

۳۴۱۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هیچ یک از شما نباید به خاطر زیانی که بدو رسیده ، آرزوی مرگ نماید.

مرگ مؤمن

۳۴۱۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بیرون شدن مؤمن را از دنیا به بیرون شدن نوزاد از شکم مادرش تشبیه می نمایم که از مکان محنت و تاریکی به دنیای راحت می آید.

کمترین فشارهای مرگ

۳۴۱۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ضعیف ترین کشش ها و فشارهای مرگ همانند صد ضربت شمشیر ، قدرت دارد.

عوامل مرگ

۳۴۱۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نصف قبرهایی که برای امّت من حفر می گردد از ناحیه چشم بد و معده است.

آثار یاد مرگ

۳۴۱۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مرگ را بسیار یاد کن ؛ زیرا یاد آن (دل) تو را از رنج های دیگر آرام می کند.

۳۴۲۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مرگ را بسیار یاد کنید ؛ زیرا گناهان را پاک و میل به دنیا را کم می کند. بنابراین ، یاد مرگ هنگام توانگری ، دلبستگی شما را به ثروت زایل می کند و هنگام نیازمندی ، شما را به زندگی خشنود می سازد.

۳۴۲۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نابود کننده لذت ها (مرگ) را بسیار یاد کنید ؛ زیرا یاد مرگ (لذت) بسیار را کم و کم را کافی جلوه می دهد.

۳۴۲۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مرگ ، برای موعظه و یقین ، برای بی نیازی کافی است.

۳۴۲۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مرگ ، برای زهد در دنیا و رغبت به آخرت ، کافی است.

مردگان را به نیکی یاد کنید

۳۴۲۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نیکی های مردگانتان را یاد کنید و از بدی هایشان چشم بپوشید.

۳۴۲۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : کسی که نسبت به مردگان بدگویی می نماید مانند کسی است که خود را در معرض هلاکت قرار داده است.

تشویق به تشییع کردن

۳۴۲۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از بیمار عیادت کنید و جنازه ها را تشییع نمایید که آخرت را یادآورتان می شود.

آنچه پس از مرگ دنبال انسان می آید

۳۴۲۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه مرگ انسان فرا رسد ، جز در سه مورد دستش از کار نیک کوتاه می گردد : صدقه پایدار ، دانش سودمند و فرزند شایسته ای که برایش دعا کند.

۳۴۲۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از جمله اعمال و نیکی هایی که بعد از مرگ به انسان ملحق می گردند ؛ دانش منتشر

شـده ، فرزنـد نیکوکار ، قرآن ، مسـجد ، خانه برای درمانـدگان ، رودخانه آب و صـدقه در دوران سـلامتی و حیات ، که همه اینها پس از مرگ به او می رسد.

۳۴۲۹. پیـامبر خـدا صـلی الله علیـه وآله : بهـترین چیزهـایی که انسـان بعـد از خـود به جـای می گـذارد ، سه چیز است : فرزند صالحی که همواره برای او دعا کنـد ؛ صدقه جاریه ای که پاداش آن همواره برای او می رسد ؛ و دانشـی که همواره بعد از او از آن بهره مند شوند.

۳۴۳۰. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : پاداش هفت چیز برای بنده بعد از مرگش در قبر نیز جاری است : هر که دانشی بیاموزد ؛ نهری جاری کنـد ؛ چاهی بکنـد ؛ (درخت) نخلی بکارد ؛ مسـجدی بسازد ؛ مصـحفی به ارث گـذارد ؛ فرزند (صالحی) باقی گذارد که پس از مرگش برای او آمرزش بخواهد.

۳۴۳۱. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : سه چیز دنبال میت می رود ، دو تا برمی گردد و یکی می ماند : خاندان ، مال و عملش دنبال او می روند ، خاندان و

مال بازمی گردند ولی عملش می ماند.

شفاعت کردن مؤمن پس از مرگش

۳۴۳۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نخستین پاداشی که به مؤمن بعد از مرگش داده می شود ، آمرزش همه تشییع کنندگان اوست.

هر که بمیرد پشیمان می شود

۳۴۳۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که بمیرد ، پشیمان می شود ؛ اگر نیکوکار باشد : از زیاد نیکی نکردن پشیمان است و اگر بدکار باشد از دوری نکردن پشیمان است.

آنچه مرده را معذب می گرداند

۳۴۳۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : میّت در قبر از شیون و زاری که بر او می شود ، معذّب می گردد.

آنچه مردگان می دانند

۳۴۳۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر آینه مرده ، کسی را که او را حمل می کند ، غسل می دهد و در قبر می نهد ، می شناسد.

۳۴۳۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه مرده به خاک سپرده شد ، صدای کفش کسانی را که از او دور می شوند ، می شنود.

فرشته مرگ

۳۴۳۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (قبض روح و) جان گرفتن توسط فرشته مرگ ، از هزار ضربه شمشیر سخت تر است.

دوستی

۳۴۳۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در دوستی و دشمنی ، معتدل باش (نه افراط و نه تفریط) ، چه بسا روزی دوست ، دشمن و دشمن ، دوست گردد.

۳۴۳۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : میانه روی در خرج کردن ، نصف معیشت ، (زندگی داری) دوستی با مردم ، نصف عقل و زیبایی پرسش ، نصف علم است.

اندرز

پند و اندرز

۳۴۴۰. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : آیا تو را صـفاتی بیاموزم که (اگر آنها را دارا شـدی) خداوند به وسـیله آنها تو را بهره منـد سـازد؟ دانش بیـاموز که دانش ، دوست مؤمن ، بردبـاری دستیار او ، عقل رهبر او ، عمل قیّم او ، مـدارا پـدر او ، ملایمت برادر او و شکیبایی فرمانده لشکر اوست.

۳۴۴۱. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر چه (و هر طور که) می خواهی زنـدگی کن (اما بدان که) سـرانجام می میری. و هر چه را که می خواهی دوست بدار (اما بدان که) سرانجام از او جدا می شوی. و هر کار که می خواهی انجام بده (اما بدان که) به تناسب همان پاداش می گیری (هر چه کشتی ، خوردی).

۳۴۴۲. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : گویـا! حق در این دنیا بر غیر از ما واجب گشـته و گویا! مرگ در این دنیا بر غیر از ما نوشـته شده و گویا! مردگانی که تشـییع می شوند سـفر کوتاهی نموده دوباره به سوی ما بازمی گردند در حالی که اجسادشان را دفن می کنیم و میراث شـان را می خوریم گویـا! مـا بعـد از آنان جاودانیم به طوری که هر موعظه ای را فراموش نموده و از هر حادثه ای خود را ایمن

ساخته ایم.

رساترین پندها

۳۴۴۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : قبرها را زیارت کنید تا به یاد آخرت باشید. مردگان را غسل بده ؛ زیرا زیر و رو کردن جسد بی حرکت موعظه کاملی است. بر مردگان ، نمازگزار ، شاید تو را محزون سازد ؛ زیرا روز قیامت ، محزون در سایه خدا به هر خیری دست می یابد (در معرض همه نیکی هاست).

آنچه سزاوار پند گرفتن است

۳۴۴۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (خود) روزگار ، برای موعظه و مرگ ، برای جدایی کافی است.

۳۴۴۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (خود) مرگ ، برای موعظه و یقین ، برای توانگری کافی است.

ترازو

نخستین چیزی که در ترازوی بنده نهاده می شود

۳۴۴۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نخستین چیزی که در ترازوی (قیامت) سنجیده می شود ، اخلاق نیکو است.

۳۴۴۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نخستین چیزی که در ترازوی بنده نهاده می شود ، خرجی او بر خاندان خویش است.

آتش

آتش

۳۴۴۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چهار چیز ، اندکش هم زیاد است : نداری ، درد ، دشمنی و آتش جهنم.

کسی که آتش جهنم بر او حرام می شود

۳۴۴۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آیا شما را از کسی که فردای قیامت آتش جهنم بر او حرام می شود آگاه سازم؟ او ، هر شخص ملایم ، نرم ، زودجوش و آسان گیر است.

مردم

مردم

۳۴۵۰. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : مردم فرزندان آدم اند و آدم از خاک است.

۳۴۵۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مردم به روزگار خویش شبیه ترند.

مردم خانواده خداوند هستند

۳۴۵۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همه مردم خانواده خداوند هستند و محبوب ترین آنان نزد خداوند ، سودمندترین آنان نسبت به خانواده خداست.

طبقات مردم

۳۴۵۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هشیار باشید! چه بسیارند کسانی که در این جهان ، سیر و خوشند ولی روز قیامت ، گرسنه و برهنه. و چه بسیارند کسانی که در این جهان ، گرسنه و برهنه اند ولی روز قیامت ، سیر و خوش.

۳۴۵۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بعضی از مردم کلید خیر و قفل شرّند و برخی کلید شرّ و قفل خیرند. پس خوشا به حال آنان که خداوند کلید خیر را به دستشان قرار داده و بدا به حال آنان که خداوند کلید شر را به دستشان نهاده است.

۳۴۵۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند عزّوجلّ جنّ را سه قسم آفرید : قسم اول ؛ مارها ، عقرب ها و حشراتند. قسم دوم ؛ مانند باد در هوا روانند. قسم سوم ؛ حساب و عقاب دارند ، و خداوند انسان را نیز سه قسم آفرید : قسم اول ؛ مانند حیواناتند. قسم دوم ؛ دارای جسم آدمی ولی روح شیطانی اند. قسم سوم ؛ در سایه خداوند هستند آن روزی که سایه ای جز سایه او نیست.

انواع مردم

۳۴۵۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بر (درستی) سه چیز قسم می خورم : دارایی هیچ بنده ای با صدقه دادن کاهش نمی یابد. هر بنده ای در برابر ستمی که بر او رفته ، شکیبایی ورزد ، خداوند عزّوجلّ عزّت او را افزایش می دهد و هر بنده ای در گدایی را به روی خود بگشاید ، خداوند در فقر را به روی او می گشاید. سخنی را به شما می گویم که آن را به خاطر بسپارید ؛ مردم دنیا چهار گونه اند : بنده ای که

خداوند (نعمت) دارایی و دانش نصیبش کرده و او نیز با تقوای الهی از آن استفاده کند و صله رحم می نماید و می داند که برای خدا در این (نعمت) حقی هست. پس ، این بالا ـترین مقام و منزلت (در پیشگاه خداوند) است. بنده ای که خداوند (نعمت) دانش به او عطا کرده ولی دارایی نصیبش ننموده در حالی که نیّت راست دارد و می گوید : اگر مالی داشتم ، مانند فلانی رفتار می کردم. پس ، او در سایه نیّتش با او پاداش مساوی دارد. بنده ای که خداوند (نعمت) دارایی را به او عطا کرده ولی دانش نصیبش ننموده و بدون دانش در سرمایه اش تصرف می نماید ؛ تقوای الهی در آن رعایت نمی کند و صله رحم نمی نماید و در آن (نعمت) حقی برای خدا قایل نیست. پس ، این پست ترین مقام و منزلت (در پیشگاه خداوند) است. و بنده ای که خداوند نه دارایی به او داده و نه دانش ، که او می گوید : اگر مالی داشتم ، مانند فلانی رفتار می کردم. پس ، او در سایه نیّتش با او کیفر مساوی دارد.

۳۴۵۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مردان چهار قسمند : سخاوتمند ، بزرگوار ، بخیل و فرومایه ؛ سخاوتمند ، کسی است که هم خود می خورد و هم به دیگران عطا می کند ؛ بزرگوار ، کسی است که خود نمی خورد ولی به دیگران عطا می کند ؛ بخیل ، کسی است که خود می خورد ولی به دیگران نمی دهد ؛ و فرومایه کسی است که نه خود می خورد و نه به دیگران می دهد (نه خود خورد نه کس دهدبگندد و به سگ دهد).

۳۴۵۸. پیامبر خدا

صلی الله علیه وآله : درباره کارهای مردم و اخلاقشان با شما سخن می گویم : مردی که زود به خشم آید و زود آرام گیرد ، نه خوب است نه بد ، (بلکه) دو کفّه برابرند ؛ مردی که دیر به خشم آید ولی زود آرام گیرد ، این خوب است نه بد ؛ مردی که حق خود را بگیرد و حق دیگری را بپردازد ، این خوب است نه بد ؛ و مردی که حق خود را بگیرد و ولی در پرداخت حق دیگری تعلّل ورزد ، این بد است نه خوب.

۳۴۵۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مردم دو قسمند : دانشمند و دانش آموز و در بقیّه خیری نیست.

بزرگوارترین مردم

۳۴۶۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بزرگوارترین مردم ، پرهیزکارترین آنهاست.

بهترین مردم

۳۴۶۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین مردم ، کسی است که (در کار خیر) تمام توان خود را به کار بندد.

۳۴۶۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین مردم کسی است که در حال بلندپایگی ، فروتنی و در حال ثروتمندی ، پارسایی و در حال نیرومندی ، انصاف و در حال قدرت ، بردباری کند.

۳۴۶۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هشیار باشید! که بهترین مردان کسی است که دیر به خشم آید و زود خشنود گردد و بدترین مردان کسی است که زود به خشم آید و دیر خشنود گردد. حال ، اگر مردی دیر به خشم آید و دیر هم بازگردد و یا زود به خشم آید و زود هم بازگردد ، این هم یک قسمی از انسان ها ست.

۳۴۶۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : درباره هر مسلمانی ، چهار نفر به نیکی شهادت دهند ، خدای تعالی او را وارد بهشت می گرداند.

۳۴۶۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین مردمان ، خوش اخلاق ترین آنهاست.

۳۴۶۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین مردمان ، کسی است که قرآن بهتر بخواند ؛ در کار دین داناتر باشد ؛ از خدا بیشتر بترسد ؛ بیشتر از دیگران امر به معروف و نهی از منکر کند ؛ و نیز بیشتر از دیگران صله رحم نماید.

۳۴۶۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین مردمان ، سودمندترین آنها به مردم است.

۳۴۶۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین مردمان ، مؤمن فقیری است

که به قدر توانایی تلاش می نماید.

۳۴۶۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین مردمان ، کسی است که مردم از او بهره مند می شوند.

۳۴۷۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین مردمان ، کسی است که عمرش طولانی و عملش نیکو باشد. و بدترین مردمان ، کسی است که عمرش طولانی ولی عملش بد باشد.

۳۴۷۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین شما ، کسی است که نسبت به دنیا بی اعتناتر ولی نسبت به آخرت راغب تر باشد.

۳۴۷۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین شما ، کسی است که از خاندانش دفاع نماید ، مادامی که به گناه نیفتد.

۳۴۷۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین شما ، کسی است که قرآن را بیاموزد و آن را به دیگری یاد دهد.

۳۴۷۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین شما ، کسی است که آخرتش را به خاطر دنیایش ، و دنیایش را به خاطر آخرتش رها نکند ، و نیز سربار مردم نباشد.

۳۴۷۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین شما ، کسی است که به خیرش امید و از شرّش امان باشد. و بدترین شما ، کسی است که نه به خیرش امید و نه از شرّش امان باشد.

بدترین مردم

۳۴۷۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هشیار باشید! که بهترین مردان کسی است که دیر به خشم آید و زود خشنود گردد و بدترین مردان کسی است که زود به خشم آید و دیر خشنود گردد. حال ، اگر مردی دیر به خشم آید و دیر هم بازگردد و یا زود به خشم آید و زود هم

باز گردد ، این هم یک قسمی از انسان ها ست.

۳۴۷۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بر بدی مرد همین بس ، که درباره دین و دنیایش با انگشت به او اشاره نمایند مگر کسی که خداوند او را محفوظ دارد.

۳۴۷۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدترین مردم ، کسی است که مردم را دشمن دارد و مردم نیز او را دشمن دارند.

۳۴۷۹. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : بدترین مردم ، کسی است که مردم از ترس شرّش به او اقدام نمایند.

۳۴۸۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدترین مردم ، کسی است که خدا را در قضایش متّهم سازد (قضای الهی را ناصواب پندارد).

۳۴۸۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدترین مردم ، کسی است که آخرتش را به خاطر دنیایش بفروشد. و بدتر از او ، کسی است که آخرتش را به خاطر دنیای دیگری بفروشد.

۳۴۸۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدترین مردم ، کسی است که به تنهایی بخورد ؛ از بخشش خودداری کند ؛ و بنده اش را بزند. و بدتر از او ، کسی است که از خطا نگذرد ؛ و عذری را نپذیرد. و بدتر از او ، کسی است که امیدی به خیرش نباشد و از شرّش ایمن نباشد.

۳۴۸۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدترین مردمان ، دانشمندان بدند.

۳۴۸۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدترین شما ، مجردهایند و پست ترین مردگانتان نیز ، مجردهایند.

۳۴۸۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدترین مردم ، کسی است که به نام خدا از او چیزی بخواهند ولی او عطا

نکند.

۳۴۸۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدترین مردم ، کسی است که بر خاندان خویش سخت گیرد.

۳۴۸۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روز قیامت پست ترین مقام ، متعلق به مردمی است که از زبان و شرّشان می هراسند.

محبوب ترین مردم نزد خدا

۳۴۸۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : محبوب ترین بندگان نزد خدا ، خوش اخلاق ترین آنهاست.

۳۴۸۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : محبوب ترین بندگان نزد خدا ، سودمندترین آنها به بندگان خداست.

۳۴۹۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : همه مردم ، عیال خداوند هستند. بنابراین ، محبوب ترین مردم نزد خداوند ، سودمندترین آنها برای عیالش است.

حکایت مردم

۳۴۹۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مردم مانند معدن ها (متفاوتند) و نژاد (در شخصیت افراد) مؤثر است. و ادب بد مانند نژاد بد است.

۳۴۹۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مردم مانند دندانه های شانه ، برابرند.

۳۴۹۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مردم مانند معدن های طلا و نقره (متفاوتند).

۳۴۹۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مردم مانند شترانند که صد شتر را می بینی ولی در میانشان یک باربر نمی بینی.

آنچه مردم به آن امتحان می شوند

۳۴۹۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اسلام مردی ، شما را شگفت زده نکند تا این که به کنه (و حقیقت) عقل او آگاه گردید.

نبوت

بعد از رسول خدا پیامبری نخواهد بود

۳۴۹۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پیامبری پایان یافت و پس از من پیامبری نخواهد بود جز بشارت دهندگان ؛ خواب های نیکویی که مرد بیند یا برای او بینند.

خلاصی یافتن

عوامل نجات

۳۴۹۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سه چیز مایه نجات است : زبانت را حفظ کن ؛ بر گناهت ناله کن ؛ و خانه ات جایگاه تو باشد.

۳۴۹۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سه چیز مایه هلاکت و سه چیز مایه نجات است. هلاک کنندگان : بخلی که اطاعت گردد ؛ هوسی که پیروی شود ؛ و خودپسندی. نجات دهندگان : ترس از خداوند در نهان و آشکار ؛ میانه روی در توانگری و فقر ؛ و دادگری هنگام خشم و خشنودی.

۳۴۹۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صلاح متقدمان این امّت با زهد و یقین است امّا متاخران آنان به وسیله بخل و آرزوی دراز نابود خواهند شد.

۳۵۰۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : متقدمان این امّت به وسیله یقین و زهد نجات یابند و متاخران این امّت به وسیله بخل و آرزو هلاک گردند.

نجوا

نجوا

۳۵۰۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه دو نفر با هم نجوی می کنند ، میانشان داخل مشو.

۳۵۰۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه سه نفر با هم بودید ، دو نفرتان بدون سوّمی تا زمانی که به مردم نپیوستید با یکدیگر نجوی نکنند ؛ زیرا این کار باعث ناراحتی وی می گردد.

۳۵۰۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه سه نفر با هم بودند ، دو نفرشان بدون سومی با یکدیگر نجوی نکنند.

پشیمانی

پشیمان ترین مردم در روز قیامت

۳۵۰۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : روز قیامت پشیمان ترین مردم ، کسی است که آخرت خویش را به دنیای دیگری فروخته باشد.

نصیحت

۳۵۰۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه یکی از شما در خاطراتش نسبت به برادر دینی اش خیر و صلاحی بیابد ، آن را برای او بیان کند.

۳۵۰۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مردم را رها کنید ؛ زیرا بعضی از آنها توسط بعضی دیگر بهره مند می گردد. هرگاه یکی از شما از برادرش خیرخواهی و مشورت خواست ، باید برای او خیرخواهی نماید (و به او مشورت رساند).

پاکیزگی

پاکیزگی

۳۵۰۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی زیباست و زیبایی را دوست دارد ، بخشنده است و بخشندگی را دوست دارد ، پاکیزه است و پاکیزگی را دوست دارد.

۳۵۰۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی خوشبو است و بوی خوش را دوست دارد ، پاکیزه است و پاکیزگی را دوست دارد ، بزرگوار است و بزرگواری را دوست دارد ، بخشنده است و بخشندگی را دوست دارد. بنابراین ، آستانه خانه هایتان را پاکیزه نگهدارید تا به یهودیان شباهت نداشته باشید.

۳۵۰۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی کثافت و ژولیدگی را دشمن دارد.

۳۵۱۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پاکیزگی از ایمان است.

ترغیب به پاکیزگی

۳۵۱۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (همواره) لباس هایتان را شستشو ، موهایتان را کوتاه ، دندانها را مسواک ، خود را آراسته و پاکیزه کنید ؛ زیرا بنی اسرائیل (یهودیان) چنین نکردند در نتیجه ، زنانشان زناکار شدند.

۳۵۱۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دندانهارا خلال نمایید ؛ زیرا مایه پاکیزگی است. و پاکیزگی ، (انسان را) به سوی ایمان هدایت می کند. و جایگاه ایمان به همراه صاحبش ، در بهشت است.

۳۵۱۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نسبت به هر چه می توانید پاکیزگی پیشه کنید ؛ زیرا خدای تعالی اسلام را بر نظافت استوار ساخته و هرگز ، جز پاکیزگان به بهشت وارد نمی شوند.

نتیجه پاکیزگی

۳۵۱۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شستن ظرف ها و پاکیزگی حیاط ، بی نیازی می آورد.

۳۵۱۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اسلام پاکیزه است ، پس شما نیز پاکیزه باشید ؛ زیرا جز پاکیزه به بهشت داخل نمی گردد.

نگاه کردن

تشویق به نگاه و عبرت گرفتن

۳۵۱۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پروردگارم به من فرمان داد که سخنم ، ذکر و نگاهم مایه عبرت باشد.

تشویق به باز داشتن چشم

۳۵۱۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر مسلمانی بعد از نگاه اوّل به زنی ، چشم خود را از او بازدارد ، خدای تعالی برای او عبادتی ایجاد می کند که لذّت آن را در دل احساس می نماید.

چشم ها دام های شیطانند

۳۵۱۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نگاه (بد) تیر مسمومی از تیرهای شیطان است.

نگاهی که بخشیده می شود

۳۵۱۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نگاه کردن به زنی که خداوند مهر او را برای خواستگاری به دلش اندازد اشکالی ندارد.

نکوهش نگاهی که مسلمانی از آن بترسد

۳۵۲۰. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : هرکه با نگاهش مسلمانی را به ناحق بترساند ، روز قیامت خداوند او را می ترساند.

کسی که با نگاه محبت آمیز به برادرش بنگرد

۳۵۲۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که با نگاه محبت آمیز و بدون کینه در دل به برادرش نظر کند ، هنوز دیده برنداشته خداوند گناهان گذشته اش را می آمرزد.

نگاه کردن هر یک از زن و مرد به دیگری

۳۵۲۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه زن و شوهر (به نیکی) به یکدیگر نگاه کنند ، خداوند با نظر رحمت به هر دو می نگرد.

آنچه به بینایی می افزاید

۳۵۲۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نگاه به سبزه ، بینایی را افزایش می دهد.

۳۵۲۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نگاه به زن زیبا و سبزه ، بینایی را افزایش می دهد.

۳۵۲۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سه چیز چشم را جلاـ می بخشد : نگاه به سبزی ؛ نگاه به آب جاری ؛ و نگاه به چهره

زیبا.

نعمت

نعمت

۳۵۲۶. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : (در مسایـل مـادی) به پایین تر از خودتان بنگریـد نه بالاتر ؛ زیرا این کار روش خوبی است مبنی بر این که نعمت های الهی را کوچک نشمارید.

۳۵۲۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چنان که خداوند بر تو انعام فرموده ، نفس خویش را بهره مند ساز.

بازگو کردن نعمت های خدا

۳۵۲۸. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند مالی به تو عطا فرمود لاجرم اثر نیک نعمت و کرم او باید در کردار تو جلوه گر شود.

۳۵۲۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند به بنده ای انعام فرماید ، دوست دارد آن را آشکار بینند.

تشویق به محافظت از نعمت ها

۳۵۳۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که را چیزی نصیب شده ، باید حفظش کند.

تشویق به شکر نعمت نمودن

۳۵۳۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به هر که نعمتی رسید ، باید شکر آن را به جا آورد.

عوامل پایندگی نعمت ها

۳۵۳۲. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : از نعمت های الهی نیکو استفاده نمایید و آن را از خود مرانید ؛ زیرا به ندرت اتفاق می افتد که نعمت از دست رفته ، باز گردد.

۳۵۳۳. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : خداوند ، نعمت های خود را به گروه های خاصـی عطا فرموده تا منافع بندگان را تامین نمایند. مادامی که بذل و بخشـش کنند ، آن نعمت ها را نزد آنان باقی می گذارد ولی اگر از بخشـش امتناع ورزند ، نعمت ها را از آنان گرفته و تحویل دیگران می دهد.

۳۵۳۴. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : خداوند ، نعمت هایی را نزد برخی از گروه ها مادامی که در جهت تامین نیازهای مردم مصرف می کنند ، قرار داده است و هر گاه از این کار باز ماندند ، آن نعمت ها را به اشخاص دیگر منتقل می سازد.

۳۵۳۵. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : عظمت نعمت الهی بر بنـده جز برای این نیست که زحمت مردم بر او بیشـتر شـود ؛ هر

کس این زحمت را برای مردم تقبّل نکند ، آن نعمت نیز در معرض زوال قرار می گیرد.

آنچه موجب زوال نعمت ها می شود

۳۵۳۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : من درباره شما نسبت به نعمت ها بیشتر از گناهان بیم دارم. هان! نعمت هایی که شکرگزاری نگردند عوامل هلاکت قطعی هستند.

غفلت از نعمت ها

۳۵۳۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : درباره دو نعمت بسیاری از مردم مغبونند : صحت و فراغت.

سپاس گزاری نعمت از خود نعمت بهتر است

۳۵۳۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند به بنده ای نعمتی عطا فرمود و او خداوند را سپاس گزارد ، این سپاس از آن نعمت هر چند بزرگ باشد ، بهتر است.

نفاق

نفاق

۳۵۳۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ترسناك ترین چیزی که بر امّتم از آن بیمناکم ، هر منافقی است که بر احوال امّتم آگاهتر باشد (زیرا او بیشتر زیان می رساند).

نکوهش نفاق

۳۵۴۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (وحدت و) جماعت ، مایه رحمت ، و تفرقه ، موجب عذاب است.

۳۵۴۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند ، لعنت کند کسی را که میان مادر و فرزند و میان دو برادر جدایی افکند.

نشانه های منافق

۳۵۴۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نشانه منافق سه چیز است : سخن به دروغ می گوید ، از وعده تخلّف می کند و در امانت خیانت می نماید.

۳۵۴۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بدترین مردم کسی است که دورو دارد : گروهی را با یك رو و گروه دیگر را با رویی دیگر ملاقات می کند.

۳۵۴۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که دارای سه ویژگی باشد ، منافق است هر چند که روزه بگیرد ، نماز بخواند ، حج و عمره به جا آورد و بگوید که «من مسلمانم» : آن که سخنش دروغ باشد ؛ از وعده تخلف نماید ؛ و در امانت ، خیانت کند.

۳۵۴۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حیا و لکنت زبانی ، دو شعبه ای از ایمان و بدزبانی و بیان (شیرین زبانی) ، دو شعبه ای از نفاق و دورویی می باشند.

۳۵۴۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شخص دو رو ، وجاهت (و آبرو) ندارد.

۳۵۴۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : منافق سه نشانه دارد : سخن ، به دروغ گوید ؛ در وعده ، خلاف کند ؛ در امانت ، خیانت نماید.

۳۵۴۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : منافق ، بر چشمانش مسلط است ؛ هر گاه بخواهد ، گریه می کند.

نکوهش منافق

۳۵۴۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شخص دو رو در پیشگاه خداوند ، امین نیست.

۳۵۵۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دو رو ملعون است ، دو زبان ملعون است.

حکایت منافق

۳۵۵۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حکایت منافق ، مانند گوسفند سرگردان بین دو گله است.

خصلت هایی که در منافق جمع نمی شود

۳۵۵۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دو ویژگی در منافق جمع نمی شود : نیک نامی و دانایی در امور دین.

چگونگی برانگیخته شدن منافقان و فرجام آن

۳۵۵۳. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : هرکه در دنیا دورویی کند ، روز قیامت با دو چهره از آتش ، محشور می گردد.

۳۵۵۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که در دنیا دو زبانی باشد ، روز قیامت برای او دو زبان از آتش جهنم قرار داده می شود.

۳۵۵۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که در دنیا دو رو باشد ، روز قیامت دو زبان از آتش خواهد داشت.

سخن چینی

معنای سخن چینی

۳۵۵۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آیا می دانید سخن چینی چیست؟ آن عبارت از سخن گردانی بین مردم برای افساد در روابط آنهاست.

پرهیز از سخن چینی

۳۵۵۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از پلیدی سخن چینی بین مردم بپرهیزید.

نتیجه سخن چینی

۳۵۵۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دروغ ، مایه روسیاهی و سخن چینی ، باعث عذاب قبر است.

نوحه گری

نکوهش نوحه گری

۳۵۵۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نوحه گری از عمل جاهلیت است.

نیت

نیت

۳۵۶۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی به صورت ها و دارایی های شما نمی نگرد و لیکن به دلها و کردارتان نگاه می کند.

۳۵۶۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مردم بر اساس نیّتهایشان محشور می گردند.

نیت نیکو

۳۵۶۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که بدون قصد ستم بر کسی صبح را آغاز کند ، گناهش آمرزیده شود.

۳۵۶۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نیّت نیکو ، صاحبش را به بهشت می برد.

نقش نیت در پاداش

۳۵۶۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی فرمود : هر گاه بنده ای به انجام کار نیکی همّت گمارد ولی آن را انجام ندهد ، برای او یک نیکی می نویسم و اگر آن را انجام دهد ، برای او ده تا هفتصد برابر نیکی می نویسم. و هر گاه بر انجام کار بدی تصمیم بگیرد ، ولی آن را مرتکب نشود ، بر او بدی نمی نویسم و اگر آن را مرتکب گشت ، یک بدی بر او می نویسم.

نقش نیت در عمل

۳۵۶۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (پاداش) کارها به ازای نیّت است.

۳۵۶۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : ارزش کارها به نیّت و سرانجام آنها وابسته است.

۳۵۶۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه مردی کار ناروایی را دید ولی قادر به تغییر آن نبود ، برای او کافی است که خدای تعالی بداند که او از آن کار بیزار است.

۳۵۶۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که کار قومی را بپسندد ؛ کار خوب باشد یا بد ، مانند کسی است که آن را انجام داده است.

نیت مؤمن بهتر از عمل اوست

۳۵۶۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نیّت مومن از عملش بهتر است و عمل منافق از نیّتش بهتر است. و هرکدام براساس نیّتش عمل می کند. هرگاه مؤمن عملی انجام دهد در دلش نوری روشن می گردد.

۳۵۷۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نیّت مؤمن ، رساتر از عملش است.

پدر و مادر

تشویق به اطاعت کردن از پدر و مادر

۳۵۷۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اطاعت از خدا ، همان اطاعت از پدر است و نافرمانی از خدا ، همان نافرمانی از پدر است.

تشویق به دوست داشتن پدر و مادر

۳۵۷۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در دوستی پدر پایدار باش و رشته آن را قطع نکن وگرنه ، خداوند نور تو را خاموش می کند.

نتیجه کسی که با دیده رحمت به پدر و مادر بنگرد

۳۵۷۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر مردی به چهره پدر و مادرش با دیده رحمت (و محبت) بنگرد ، خداوند در قبال آن برایش یک حج مقبول و نیکو مقرر فرماید.

فضیلت کسی که بین دو چشم مادرش را ببوسد

۳۵۷۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که میان چشمان مادرش را ببوسد ، این کار برای او پوششی از آتش جهنم خواهد بود.

تشویق به نیکی به پدر و مادر

۳۵۷۵. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : (پیش از همه) مادرت را ، مادرت را ، سـپس مادرت را دریاب! بعـد از او پـدرت را ، سپس نزدیکان را به ترتیب.

۳۵۷۶. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : خـدای تعـالی دربـاره مادرانتـان ، سه بـار و درباره پـدرانتان ، دو بار و به همین ترتیب درباره خویشانتان ، به شما سفارش نموده است.

۳۵۷۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خاک بر سر ، خاک بر سر ، خاک بر سر کسی که پیری پدر و مادرش (یکی یا هر دو) را دریابد ولی به بهشت نرود.

۳۵۷۸. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : پاک دامن باشـید تا زنانتان پاک دامن باشـند ؛ به پـدرانتان نیکی کنید تا فرزندانتان به شما نیکی کنند ؛ و هر کس از چیزی که از ناحیه او به برادر مسـلمانش رسیده ، عذر به درگاه او آورد ولی برادر مسلمان عذر او را نپذیرد ، (روز قیامت) بر حوض من وارد نمی شود.

۳۵۷۹. پیامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر که صـبح را با اطاعت الهی درباره پـدر و مادرش آغاز کنـد ، دو در بهشت برای او گشوده می شود و اگر یکی (از پدر و مادرش) باشد ، یک در بهشت برای او گشوده می شود.

۳۵۸۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که پدر و مادرش را خشنود سازد ، خداوند او را خشنود ساخته است. و هر که پدر و مادرش

را خشمگین سازد ، خداوند را خشمگین ساخته است.

آثار نیکی به پدر و مادر

۳۵۸۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نیکی به پدر و مادر از جهاد کفایت می کند.

۳۵۸۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : نیکی به پدر و مادر ، عمر را زیاد ، دروغ ، روزی را کم و دعا ، قضا را دفع می کند.

۳۵۸۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به پدرانتان نیکی کنید تا فرزندانتان به شما نیکی نمایند ، و عفیف باشید تا زنان شما عفیف باشند.

۳۵۸۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صدقه بجا ، نیکوکاری ، نیکی به پدر و مادر و صله رحم ، بدبختی را به خوشبختی تبدیل می کنند ؛ عمر را زیاد می نمایند ؛ و از سقوطهای بد نگه می دارند.

آزردن پدر و مادر

۳۵۸۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که به پدرش نگاه خشم آلود کند ، نیکی نبیند.

عاق پدر و مادر

۳۵۸۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی چهار کس را وارد بهشت نمی کند و از نعمتهای آن نمی چشاند : شراب خوار ، ربا خوار ، آن که به نا حق مال یتیم خورد و آن که پدر و مادرش از او ناخشنود باشند.

قائم مقام پدر

۳۵۸۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : برادر بزرگتر به منزله پدر است.

تنهایی

نکوهش تنهایی

۳۵۸۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر مردم درباره تنهایی به اندازه من آگاه بودند ، هیچ سواری ، هنگام شب به تنهایی راه نمی رفت.

پارسایی

پارسایی

۳۵۸۹. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : ترس از خدا ، سرچشمه هر حکمتی است و پارسایی ، سرور اعمال است.

۳۵۹۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پرهیزکاری ، سرور اعمال است.

حقیقت پارسایی

۳۵۹۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پرهیزکاری ، توقف به هنگام شبهه است.

۳۵۹۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : عقلی مانند تدبیر ، تقوایی مانند خویشتن داری و شرفی مانند خوش اخلاقی نیست.

تشویق به پارسایی

۳۵۹۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سه ویژگی است که هر کس یکی از آنها را نداشته باشد ، سگ از او بهتر است : پرهیزگاری که او را از محرّمات الهی بازدارد ؛ بردباری که به وسیله آن نادانی جاهل را دفع نماید ؛ اخلاق خوشی که به وسیله آن با مردم زندگی می کند.

نتیجه پارسایی

۳۵۹۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : فردای قیامت همنشینان خداوند ، صاحبان ورع و زهد در دنیا هستند.

نقش پارسایی در عبادت

۳۵۹۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دو رکعت نماز ، مرد پارسا از هزار رکعت نماز فرد لاابالی و فرومایه ، بهتر است.

نقش پارسایی در عمل

۳۵۹۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که تقوایی نداشته باشد که هنگام خلوت او را از معصیت الهی بازدارد ، خداوند به هیچ یک از اعمال وی اعتنا نمی کند.

وصیت

وصیت

۳۵۹۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هنگام وصیّت ، فقط ثلث دارایی خود را برای دیگران قرار بده که ثلث هم سهم بسیاری است ؛ زیرا تو اگر وارثان خویش را بی نیاز سازی بهتر است از این که محتاج دیگران رها کنی. و تو هر چه در راه خدا خرج کنی ، پاداش آن درمی یابی حتی آنچه برای همسرت انفاق می کنی.

ترک کردن وصیت

۳۵۹۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : وصیّت نکردن ، مایه ننگ در دنیا و مایه آتش و رسوایی در آخرت است.

نهی از ظلم و ضرر زدن در وصیت

۳۵۹۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مرد یا زنی ، شصت سال خداوند را اطاعت می کنند ولی وقتی مرگشان فرا می رسد ، در وصیّت ، (عدالت را رعایت نکرده و) ضرر می رسانند در نتیجه ، (آخر عمر) جهنم بر آنان واجب می گردد.

وضو

وضو

۳۶۰۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دعا ، کلید رحمت ؛ وضو کلید نماز ؛ و نماز کلید بهشت است.

۳۶۰۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : وضو ، نصف ایمان و مسواک کردن ، نصف وضو است.

آداب وضو گرفتن

۳۶۰۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : (هنگام وضو) میان انگشتان خود فاصله دهید و (بشویید) تا خداوند به وسیله آتش جهنم میان آنها فاصله ندهد.

۳۶۰۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پنج کار (گناه) روزه و وضو را باطل می کند : دروغ ، غیبت ، سخن چینی ، نگاه شهوت آلود و قسم دروغ.

۳۶۰۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند رحمت کند کسانی از امّت من را که هنگام وضو ، (لای انگشتان را) و بعد از غذا (لای دندان ها را) خلال می نمایند.

آثار وضو

۳۶۰۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : وضو پیش از غذا ، فقر را دور می کند و پس از غذا ، وسواس را زایل و چشم را صحت می بخشد.

میهن

۳۶۰۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سرزمین ها ، سرزمین های خدا و بندگان ، بندگان خدا. پس هر جا برای تو نیکو بود ، آنجا اقامت گیر.

وعده

وعده ، وام است

۳۶۰۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : وعده مؤمن ، (آن چنان استوار است که) همانند به دست گرفتن (مورد وعده) است.

۳۶۰۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : وعده مؤمن ، (بر عهده او) دَین است. و نیز ، وعده مؤمن ، همانند دریافت نمودن است.

۳۶۰۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : وعده دادن (یک نوع) دَین است. وای! بر کسی که وعده دهد سپس تخلف نماید. وای! بر کسی که وعده دهد سپس تخلف نماید. وای! بر کسی که وعده دهد سپس تخلف نماید.

۳۶۱۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : وعده مؤمن حقی (است که ادای آن) واجب است.

وعده هایی که شایسته نیست داده شود

۳۶۱۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هیچ کار نیکی را تحقیر نکن و چنان بر برادر خویش وعده نده که خلاف آن عمل کنی.

آنچه که خلف وعده نیست

۳۶۱۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : این که مرد وعده ای دهد و قصدش وفای به آن باشد (در صورت محقق نشدن وعده) خلف وعده محسوب نمی شود ولیکن خلف وعده آن است که مرد وعده دهد ولی قصدش وفا نکردن باشد.

ولایت

اهمیت کار ولایت

۳۶۱۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که فرمان روای ده نفر شد ، روز قیامت او را دست بسته می آورند تا این که عدالت ، او را آزاد کند یا ستم ، او را نابود سازد.

ارزش وزیر درست کار

۳۶۱۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پاداش هیچ یک از مسلمانان از پاداش وزیر درست کاری که پیشوایش را اطاعت می کند و او را به سوی خداوند ارشاد می نماید ، بزرگ تر نیست.

آنچه باید حکمران رعایت کند

۳۶۱۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر کس ، مردی را به ریاست ده نفر بگمارد در حالی که می داند در بین آن ده نفر ، فردی برتر از او وجود دارد ، هر آینه خدا ، رسول و قاطبه مسلمانان را فریفته است.

آنچه موجب روی کار آمدن زمامداران نابکاراست

۳۶۱۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : چنانچه هستید بر شما حکومت می شود.

زمامداران ستمگر

۳۶۱۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر کسی ، زمامدار مسلمانان گردد و آن چنان که از خود محافظت می کند از آنان حفاظت ننماید ، بوی بهشت بدو نخواهد رسید.

۳۶۱۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر سرپرستی ، زیردستان خود را بفریبد ، جایگاهش جهنم است.

۳۶۱۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر سرپرستی ، به زیردستانش رحم نکند ، خداوند بهشت را بر او حرام می گرداند.

۳۶۲۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر کس ، سرپرستی گروهی را به عهده بگیرد ولی با آنان به امانت و خیرخواهی رفتار ننماید ، دَر رحمت خدای تعالی که همه چیز را احاطه کرده ، به روی او بسته می شود.

۳۶۲۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر کس ، سرپرستی کاری از امّت مرا به دست گیرد ولی برای آنان همچون خودش خیرخواهی و تلاش ننماید ، روز قیامت خداوند او را در آتش واژگون سازد.

۳۶۲۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر فرمانروایی ، بعد از من کار سرپرستی امّتم را به عهده بگیرد ، روز قیامت او را بر پل صراط نگه می دارند و فرشتگان نامه اعمالش را می گشایند ؛ اگر عادل بود ، خداوند به خاطر عدالتش او را نجات می دهد. ولی اگر ستمگر بود ، صراط ، چنان او را می لرزاند که بندهای استخوانش از هم جدا به طوری که میان دو عضو بدنش به اندازه صد سال راه فاصله می افتد و آن گاه صراط پاره می شود.

۳۶۲۳. پیامبر خدا صلی الله

علیه وآله : بنده ای که خداوند او را سرپرست رعیتی قرار دهد سپس روزی که می میرد نسبت به رعیتش حیله گر باشد ، خداوند بهشت را بر او حرام می گرداند.

۳۶۲۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر گاه خداوند ، سرپرستی رعیتی را به کسی داد و او با خیرخواهی از وی محافظت ننمود ، بهشت را بر او حرام می گرداند.

زمامداران دادگر

۳۶۲۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که برای مردم زمامداری کند و به آن ستم ننماید ؛ برای مردم سخن بگوید و دروغ نگوید ؛ به مردم وعده بدهد و تخلف ننماید ، او از جمله کسانی است که مروّتش کامل ، عدالتش آشکار ، برادری با او واجب و غیبتش حرام است.

۳۶۲۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر کس ، به فرمانروایی رسید و با مردم به ملایمت و مدارا رفتار نمود ، روز قیامت خداوند با او مدارا خواهد فرمود.

فرزند

فضیلت فرزند

۳۶۲۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر درختی ، میوه ای دارد و میوه دل ، فرزند است.

۳۶۲۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : فرزند ، از ریحان بهشت است.

فرزند برکت است

۳۶۲۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خانه ای که بچه در آن نباشد ، برکت ندارد.

فرزند مایه فتنه است

۳۶۳۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : فرزند ، مایه بخل (از انفاق مال) ، ترس (از جهاد) ، نادانی و اندوه است.

۳۶۳۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : فرزند ، میوه دل و مایه ترس ، بخل و اندوه است.

سرکشی طفل نشانه زیادی عقلش در بزرگیست

۳۶۳۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سرکشی طفل در دوران کودکی ، نشانه زیادی عقل او در بزرگی است.

حق فرزند بر پدرش

۳۶۳۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از جمله حقوق فرزند بر پدر است ؛ تعلیم نوشتن ، نام نیکو نهادن و تزویج هنگام بلوغ.

۳۶۳۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حق فرزند (پسر) بر پدر این است که : نام نیک بر او نهد ؛ جایگاهش را نیکو سازد ؛ و نیکو ادب نماید.

۳۶۳۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حق فرزند (پسر) بر پدر این است که : نوشتن ، شنا کردن و تیراندازی به او بیاموزد ؛ روزی حلال و پاکیزه به او بدهد ؛ و هر گاه بالغ شد ، برایش زن بگیرد.

۳۶۳۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : حق فرزند (پسر) بر پدر این است که : نام نیک بر او نهد ؛ وقتی بالغ شد ، برایش زن بگیرد ؛ و نوشتن را بر او بیاموزد.

تربیت فرزندان

۳۶۳۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : فرزندان خود را در نیکوکاری یاری کنید ؛ زیرا هر کس بخواهد می تواند نافرمانی (عاق والدین شدن) را از فرزند خود دور کند.

۳۶۳۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : فرزندانتان را گرامی داشته و نیکو تربیتشان نمایید.

۳۶۳۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به فرزندانتان ، شنا و تیراندازی ؛ و به زنانتان نخ ریسی بیاموزید.

۳۶۴۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به فرزندانتان ، تیراندازی بیاموزید که مایه سرشکستگی دشمن است.

۳۶۴۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر آینه اگر مرد فرزندش را ادب نماید ، برای او از یک صاع (پیمانه) صدقه دادن ، بهتر است.

۳۶۴۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پدر ، سرمایه ای

بهتر از ادب نیکو به فرزندش نمی دهد.

۳۶۴۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که طفلی را تربیت نماید تا «لااله الا الله» بگوید ، خداوند از او حساب نمی کشد.

دوستی فرزند

۳۶۴۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بر کودکان خود درود بفرستید ؛ زیرا آنان پیشاهنگان شمایند.

ترغیب به رعایت عدالت میان فرزندان

۳۶۴۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در برپایی عدالت میان فرزندان ، تقوای الهی را رعایت کنید. هم چنان که دوست دارید آنان بر شما نیکی نمایند.

۳۶۴۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بین فرزندانتان عادلانه بخشش کنید همان طوری که دوست دارید آنها در نیکی و احترام با شما به عدالت رفتار کنند.

۳۶۴۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی دوست دارد بین فرزندانتان حتی در بوسیدن نیز به عدالت رفتار نمایید.

۳۶۴۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در بخشش میان فرزندانتان به عدالت رفتار کنید. اگر قرار باشد ، که من کسی را برتری دهم ، زنان را مقدم می دارم.

نهی از دوست نداشتن دختران

۳۶۴۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از دختران بدتان نیاید ؛ زیرا آنها مایه انسند.

۳۶۵۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر مسلمانی که دارای دو دختر رشیده باشد و با آنان به نیکی رفتار نماید ، همان دو دختر او را به بهشت می برند.

ثمره نیکی به دختران خود

۳۶۵۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که به امتحان دختر داری دچار شود و به آنان نیکی نماید ، آنان برای او پوششی از آتش جهنم گردند.

ثمره کسی که سه دختر را سرپرستی کند

۳۶۵۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که سه دختر را سرپرستی کند ؛ ادبشان نماید ، شوهرشان دهد و با آنان به نیکی رفتار نماید ، بهشت پاداش اوست.

رحمت خداوند بر پدری که فرزندش را یاری می کند

۳۶۵۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خداوند رحمت کند پدری را که فرزندش را بر نیکی یاری نماید.

فرزند و اموالش مال پدر است

۳۶۵۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : فرزند مرد از جمله کسب اوست ؛ از پاک ترین کسب اوست. بنابراین ، از اموال فرزندانتان بخورید.

۳۶۵۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : تو و دارایی ات متعلق به پدر توست.

حق برادر بزرگ تر بر برادر کوچک

۳۶۵۶. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : حق برادر بزرگ تر بر برادر کوچک تر همچون حق پدر بر فرزند است.

قهر کردن

نهی از قهر بودن با برادر بیش از سه روز

۳۶۵۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : جنگ با مسلمان ، (به منزله) کفر و دشنام او ، گناه است. و روا نیست که مسلمانی بیش از سه روز با برادر (دینی) خود قهر باشد.

۳۶۵۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که بیش از سه روز با برادرش قهر باشد و بمیرد ، به جهنم می رود.

۳۶۵۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که یک سال از برادرش قهر نماید ، این کار مانند ریختن خون اوست.

هجرت

هجرت

۳۶۶۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آیا نمی دانی که اسلام ، پیش از خود را محو می سازد ؛ هجرت ، پیش از خود را محو می سازد ؛ حج ، پیش از خود را محو می سازد (این هر سه ، آثار مترتب بر عقیده و رفتار گذشته را از بین می برند).

۳۶۶۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پس از فتح (مکه) ، هجرتی نیست (هجرت از مکه به مدینه در زمان رسول خداصلی الله علیه وآله پس از فتح مکه ، مانند هجرت پیش از فتح آن ارزشمند نیست).

مهاجر کیست؟

۳۶۶۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مهاجر کسی است که از آنچه خداوند نهی کرده دوری کند.

نتیجه هجرت

۳۶۶۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به همدیگر هدیه بدهید تا محبت مابین شما افزایش یابد. و (در راه خدا) مهاجرت کنید تا برای فرزندانتان عزت و افتخار برجای گذارید و لغزش بزرگواران را ببخشایید.

هدایت

هدایت یافتگان

۳۶۶۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که مبتلا شود و شکیبایی ورزد ؛ عطا گیرد و سپاس گوید ؛ ستم بیند و ببخشاید ؛ و ستم نماید و استغفار کند ، برای اینان جایگاه امنی است و هدایت یافتگانند.

پاداش هدایت کردن

۳۶۶۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر کسی ، (مردم را) به سوی گمراهی بخواند و از او پیروی کنند ، نظیر گناهان پیروان خود را بر دوش می کشد بدون آن که از گناهان آن ها چیزی کاسته شود. و هر کسی (مردم را) به راه هدایت دعوت نماید ، نظیر پاداش پیروان خود را در می یابد بدون آن که از پاداش آنان چیزی کاسته شود.

۳۶۶۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر آینه اگر خداوند به دست تو مردی را هدایت نماید ، برای تو از چیزی که خورشید بر آن طلوع و غروب نماید ، بهتر است.

۳۶۶۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که با دست وی ، مردی اسلام آورد ، بهشت برای او واجب شود.

۳۶۶۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که به (راه) هدایتی دعوت نماید ، پاداشی همانند پاداش کسانی را داراست که از آن پیروی نموده و چیزی از پاداش آنان نمی کاهد. و هر که به (راه) ضلالتی دعوت کند ، گناه او همانند گناهان کسانی است که از آن پیروی نموده و چیزی از گناهان آنان نمی کاهد.

۳۶۶۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به خدا قسم اگر به وسیله تو یک مرد هدایت شود ، برای تو از داشتن شتران سرخ مو بهتر است.

هدیه

هدیه

۳۶۷۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین چیزها ، هدیّه پیش از حاجت است.

بهترین هدیه

۳۶۷۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مرد مسلمان به برادرش هدیّه ای بهتر از سخن حکمت آمیز نمی دهد که به سبب آن بر ایمانش بیفزاید یا خطری را از او دفع نماید.

۳۶۷۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بهترین عطاها ، سخن حقی است که آن را می شنوی سپس به برادر مسلمانت می رسانی.

تشویق به هدیه دادن

۳۶۷۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : عیادت کن (حتی) کسی را که تو را عیادت نکند و هدیّه کن (حتی) به کسی که به تو هدیه نکند.

نقش هدیه در ایجاد دوستی

۳۶۷۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به همدیگر هدیه بدهید تا رشته محبّت مابین شما پایدار شود ؛ زیرا هدیّه ، دوستی و محبّت را افزایش و کینه ها را از سینه ها بیرون کند.

۳۶۷۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به همدیگر هدیّه بدهید تا محبّت مابین شما افزایش یابد. و (در راه خدا) مهاجرت کنید تا برای فرزندانتان عزّت و افتخار برجای گذارید و لغزش بزرگواران را ببخشایید.

۳۶۷۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به همدیگر هدیّه بدهید ؛ زیرا هدیّه ، دوستی و محبت را افزایش ، و کینه ها را از سینه ها بیرون کند.

هدیه خدا برای مؤمن

۳۶۷۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : گدای در خانه مؤمن ، هدیه خداوند به اوست.

نتیجه هدیه

۳۶۷۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به همدیگر هدیّه بدهید ؛ زیرا هدیّه ، سینه تنگی را برطرف می سازد و هدیّه را حقیر نشمارید هر چند به اندازه یک استخوان کم گوشت باشد.

۳۶۷۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : به همدیگر هدیّه بدهید ؛ زیرا هدیّه ، کینه را از بین می برد. و اگر به (خوردن) یک پاچه (گوسفندی) دعوت شوم ، اجابت می کنم. و اگر یک پاچه (گوسفندی) به من هدیّه شود ، می پذیرم.

۳۶۸۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هدیّه ، چشم حکیم را می بندد.

۳۶۸۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هدیّه ، گوش و چشم و دل را از کار می اندازد.

تشویق به قبول کردن هدیه

۳۶۸۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر پاچه (گوسفند) به من هدیّه شود ، می پذیرم. و اگر برای (میل) آن دعوت شوم ،

اجابت می کنم.

۳۶۸۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هدیّه ، روزی الهی است. به هر که چیزی اهدا شد ، باید بپذیرد.

نهی از برگرداندن هدیه

۳۶۸۴. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : دعوت کننده را اجابت نمایید ، هدیّه را برنگردانید و مسلمانان را نزنید.

۳۶۸۵. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : نباید مرد هدیّه برادرش را رد نماید ؛ اگر داشت ، عوضش را بدهد.

پس گرفتن بخشش

۳۶۸۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مَثَل کسی که بخشش خود را پس می گیرد ، مانند سگ است که وقتی خورد و سیر شد ، قی کند آن گاه برگردد و قی خود را بخورد.

۳۶۸۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آن که بخشش خود را پس بگیرد همانند سگ است که قی کرده خود را می خورد.

حرام بودن هدیه کارگزاران

۳۶۸۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اما بعد ، چگونه است حال کسی که او را برای انجام کاری مامور می کنیم و بازمی گردد و می گوید : این قدر از کارتان را به انجام رساندم و این قدر هم به من اهدا شده است؟ آیا می خواست در خانه پدر و مادرش منتظر بنشیند تا ببیند آیا به او هدیّه ای می دهند یا نه؟.

۳۶۸۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هدیّه گرفتن امیر حرام و رشوه پذیرفتن قاضی به منزله کفر است.

کهنسالی

کهنسالی

۳۶۹۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی کسی را که در بین خاندان خود (پیر) هفتاد ساله است اما در رفتار و مرامش چون (جوان) بیست ساله باشد ، دشمن دارد.

۳۶۹۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پیر در بین خاندانش ، مانند پیامبر در میان امّتش است.

۳۶۹۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : در نزد خدای تعالی هیچ چیزی از جوان توبه گر محبوب تر نیست و نیز در نزد خدای تعالی هیچ چیزی از پیری که بر گناهانش باقی است منفورتر نیست.

احترام نهادن به سالخوردگان

۳۶۹۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که بزرگ تر را گرامی ندارد و به کوچک تر رحم ننماید و امر به معروف و نهی از منکر نکند ، از ما نیست.

آنچه درهنگام پیری در انسان جوان می شود

۳۶۹۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شخص پیر ، در علاقه مندی اش نسبت به دو چیز ، جوانی می کند : علاقه به درازی عمر و فراوانی دارایی.

۳۶۹۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : شخص پیر ، ناتوان می شود ولیکن قلب در محبت دو چیز ، جوانی می کند : علاقه به درازی عمر و مال دوستی.

۳۶۹۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آدمیزاد پیر می شود در حالی که دو صفت در او باقی می ماند : حرص و آرزو.

۳۶۹۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آدمیزاد پیر می شود در حالی که دو صفت در او جوان می گردد : حرص بر مال و حرص بر عمر.

نابودی

نابودی

۳۶۹۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هرگز! مردم هلاک نمی شوند تا این که حجت بر ایشان تمام گردد.

۳۶۹۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مردم بی دلیل و بدون اتمام حجت ، نابود نمی شوند.

عوامل نابودی

۳۷۰۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : عامل هلاکت پیشینیان شما این بود که دزد معتبر را رها می کردند ولی بر دزد ضعیف حد جاری می نمودند.

۳۷۰۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : سه چیز مایه هلاکت و سه چیز مایه نجات است. هلاک کنندگان : بخلی که اطاعت گردد ؛ هوسی که پیروی شود ؛ و خودپسندی. نجات دهندگان : ترس از خداوند در نهان و آشکار ؛ میانه روی در توانگری و فقر ؛ و دادگری هنگام خشم و خشنودی.

۳۷۰۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : صلاح متقدمان این امّت با زهد و یقین است امّا متاخران آنان به وسیله بخل و آرزوی دراز نابود خواهند شد.

۳۷۰۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : متقدمان این امّت به وسیله یقین و زهد نجات یابند و متاخران این امّت به وسیله بخل و آرزو هلاک گردند.

۳۷۰۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هنگامی که مردان از زنان اطاعت کنند ، نابود می شوند.

۳۷۰۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هرگز! مردی بعد از مشورت ، هلاک نمی گردد.

غم و اندوه

غم و اندوه

۳۷۰۶. پیامبر خداصلی الله علیه وآله : هرکه غمی از غم های دنیا را از مسلمانی دور کند ، خداوند غمی از غم های روز قیامت را از او برطرف می کند. و هر که بر تنگ دستی ، آسان بگیرد ، خداوند در دنیا و آخرت بر او آسان بگیرد. و هر که بر مسلمانی رازپوشی کند ، خداوند در دنیا و آخرت درباره او رازپوشی می نماید.

نکوهش غم و اندوه

۳۷۰۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : دوراندیشی ، نصف زندگانی ؛ مهر و دوستی ، نصف عقل ؛ غم و اندوه ، نصف پیری ؛ و کمی عیال بخشی از آسایش است.

۳۷۰۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : غم ، نصف پیری است.

نهی از غم و اندوه

۳۷۰۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بسیار غم مخور ؛ آنچه مقدر است محقق می شود و آنچه روزی ات شده به تو می رسد.

هر اندوهی قطع شدنی است

۳۷۱۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر نعمتی زوال پذیر است مگر نعمت بهشتیان و هر اندوهی ، قطع شدنی است مگر اندوه جهنمیان.

هیچ غمی بدتر از غم قرض نیست

۳۷۱۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هیچ غمی بدتر از غم قرض نیست و هیچ دردی بدتر از درد چشم نیست.

اندوهگین ترین مردم

۳۷۱۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اندوهگین ترین مردم ، مؤمن است ؛ زیرا به خاطر کار دنیا و آخرتش ، بی قرار است.

پیامدهای اهتمام به دنیا و آخرت

۳۷۱۳. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : هر گـاه آخرت مورد اهتمام بنـده باشـد ، خـدای تعالی نیازمنـدی او را (با تامین هزینه زنـدگی به قدر کفاف) می پوشاند و بی نیازی را در دل او قرار می دهد تا پیوسته بی نیاز بسر برد. و هر گاه دنیا مورد اهتمام او باشد ، خدای تعالی نیازمندی او را آشکار ساخته و فقر را پیش چشمانش قرار می دهد تا پیوسته (صبح و شام) فقیر بسر برد.

نتیجه غم و اندوه

۳۷۱۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که بداخلاق باشد ، خودش را عذاب دهد. و هر که زیاد غصه بخورد ، تنش را بیمار گرداند. و هر که با مردم منازعه کند ، کرامتش می رود و جوانمردی اش نابود می شود.

آنچه غم و اندوه را بر طرف می سازد

۳۷۱۵. پیامبر خدا صـلی الله علیه وآله : اندوه ها و غم ها را به وسیله صدقه دادنها ، برطرف سازید ، تا این که خداوند دشواری هایتان را گشوده و شما را بر دشمن ، پیروز گرداند.

هوس

هوس

۳۷۱۶. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : پس از خود ، از سه چیز دربـاره امّتم بیم دارم : گمراهی خواهشـها ، پیروی از شـهوت های شکم و فرج ، غفلت پس از معرفت و شناخت.

۳۷۱۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خطرناک ترین دشمن تو ، نفس توست که میان دو پهلوی توست.

۳۷۱۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هوی و هوس (فکر گناه) مادامی که به کردار و گفتار نیامده ، آمرزیده است.

مخالفت با هوای نفس

۳۷۱۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : با هوسهایتان مبارزه نمایید تا بر نفس خویش تسلط یابید.

آثار پیروی از هوس

۳۷۲۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هشیار باشید! که چه بسا لحظه ای خوشگذرانی (نامشروع) اندوه طولانی به جا گذارد.

۳۷۲۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از هوس بپرهیزید ؛ زیرا هوس (انسان را) نابینا و ناشنوا می کند.

پرهیز از شهوت پنهانی

۳۷۲۲. پیـامبر خـدا صـلی الله علیه وآله : از شـهوت پنهانی برحـذر باشـید ؛ (ماننـد این که) دانشـمند دوست دارد (مریـدان) در محضر وی بنشینند.

هر کس با تمایلاتش محشور می گردد

۳۷۲۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر کسی با تمایلاتش محشور می گردد ؛ هر که به کفّار متمایل باشد ، (روز قیامت) ، با کفّار همراه خواهد بود و عملش برای او سودی نخواهد داشت.

خطر شهوات

۳۷۲۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : جهنم به امور شهوانی و بهشت به مکروهات پوشانده شده است.

نومیدی

نکوهش ناامیدی

۳۷۲۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : پروردگار ما ، از یاس و نومیدی بندگانش به شگفت آید.

یتیم

یتیم

۳۷۲۶. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : محبوب ترین خانه ها نزد خدا ، خانه ای است که در آن ، یتیم نوازش می گردد.

تشویق به سرپرستی یتیمان

۳۷۲۷. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : آیا دوست داری نرم دل و حاجت روا گردی؟ پس به وسیله نوازش و اطعام یتیم از غذای خود ، با او مهربانی کن ، آن گاه دلت نرم گشته و حاجتت را درمی یابی.

۳۷۲۸. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : من (ضایع نمودن) حقوق دو ضعیف را بر شما حرام می کنم : یتیم و زن.

۳۷۲۹. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : هر که یتیم خود یا دیگری را سرپرستی و یاری نماید تا این که خداوند او را بی نیاز سازد ، بهشت بر او واجب است.

مال یتیم خوار

۳۷۳۰. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خدای تعالی چهار کس را وارد بهشت نمی کند تا از نعمتهای آن بچشند : شراب خوار ، ربا خوار ، آن که به نا حق مال یتیم خورد و آن که پدر و مادرش از او ناخشنود باشند.

دست

تشویق به نگهداری دست

۳۷۳۱. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : مالک دست خویش باش (و آن را از خطا باز دار).

یقین

موجبات یقین

۳۷۳۲. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : بزرگواری به تقوا ، افتخار به فروتنی و یقین (در سایه) بی نیازی است.

نشانه اهل یقین

۳۷۳۳. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : از نشانه های یقین (به خدا) این است که کسی را از راه خشم خدا خشنود نسازی و بر نعمتی که خدا به تو عطا فرموده دیگری را ستایش نکنی و به خاطر این که خدا تو را از نعمتی محروم ساخته دیگری را سرزنش نکنی ؛ زیرا حرص آزمند روزی را جلب نمی کند و نفرت متنفری آن را بازنمی گرداند.

علم یقین

۳۷۳۴. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : خبر (شنیدن) مانند دیدن نیست چنانچه خدای تعالی به موسی خبر رفتار قومش درباره گوساله را دارد اما او الواح را نیفکند ولی همین که خودش رفتار آنان را دید ، الواح را افکند و آنها شکستند (شنیدن کی بود مانند دیدن).

یهود

۳۷۳۵. پیامبر خدا صلی الله علیه وآله : اگر ده نفر از یهودیان به من ایمان آورده بودند ، همه یهود به من ایمان می آورد.

پاورقی ها

(۱). نحل : آیه ۸۹.

(۲). قلم : آیه ۴.

(۳). آ ل عمران : ۱۵۹.

(۴). احزاب : آیه ۴۶.

(۵). بحار الأنوار : ۲۱۰ / ۱۶.

(۶). فرقان : آیه ۵۲.

(۷). بحارالأنوار : ۲۱ / ۷۱ / ۷۰.

(۸). بقره : آیه ۱۵۱.

(۹). احزاب : آیه ۲۱.

(۱۰). انعام : آیه ۵۰.

(۱۱). نجم : آیه ۳ و ۴.

(۱۲). ص : آیه ۲۶.

(۱۳). نجم : آیه ۲.

(۱۴). احزاب : آیه ۲.

(۱۵). نور : آیه ۶۳.

(۱۶). حشر : آیه ۷.

(۱۷). انفال : آیه ۲۴

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِی الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ.ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان -خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹